

ကျေးဇူးတော်ရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော

ဥက္ကဋ္ဌမဗ္ဗရိယဒီပနီ

ဒုတိယအကြိမ်

ယန်းချီ ကျော်ဖြူစံ

မိစင်စရာဝတ်

ကျေးဇူးတော်ရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော

ဥက္ကဋ္ဌမဗ္ဗရိယဒီပနီ

ဒုတိယအကြိမ်

ယိုးဒယျ ကျော်ဖြူစံ

မိစင်စရာဝတ်

ဥက္ကမပုရိသဟူသည်

* သာမန်သူတို့ မပြုလုပ်ဝံ့ မကြံစည်ဝံ့သော မြတ်သော ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ဖြည့်ဆည်းကျင့်ကြံအပ်သော တရားစုတို့ကို ရေးဖွဲ့ထားသော ကျမ်းစာ . . .

* ဤကျမ်းစာတွင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဆု၊ အဂ္ဂသာဝကဆု၊ မဟာသာဝကဆု၊ ပကတိသာဝကဆု စသည်ဖြင့် ငါးပါးရှိရာ တစ်ပါး၊ တစ်ပါးစီသော ဆုကိုရအောင် ပါရမီဖြည့်နည်း၊ ပါရမီဆယ်ပါး၏ သရုပ်သဘောများ၊ သာဝကဗောဓိလောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိလောင်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သဗ္ဗညုဗောဓိအလောင်းတို့၏ တံခွန်ကြီးလေးပါးကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းရေးသား ထားသည်ဖြစ်၍ -

ယောကျိားတံခွန် ခိုးသို့ချွန်

ကောင်းကင်တခွတ် ကြယ်ကိုဆွတ်လိုသော

အာဇာနည်သူတော်ကောင်း ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လက်စွဲပြုသင့်သော စာအုပ်ကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

*** ရွှေဇိဂုံဘုရားဈေးတော်ရုံ ဓာအုပ်ဆိုင်ကြီးများ၊ မန္တလေးမြို့ နဂါးစာပေ၊ မန္တလေးဈေးချိုတော် ဓာအုပ်ဆိုင်များနှင့် တစ်ပြည်လုံးရှိ ဓာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

ဖြန့်ချိရေး- မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်၊ ☎ ၀၁ - ၇၀၀၄၃၁

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လေ့ထက်ထက်ဆရာတော်တို့ရားကြီး

၏

ဥဒ္ဓမ္မမုရိသဒ္ဓိပနိ

ဦးသင်းအောင် (မဟာဓမ္မာစရိယ)
စာပြင်တည်းဖြတ်သည်။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်
မိခင်စာအုပ်အမှတ် (၂၁)

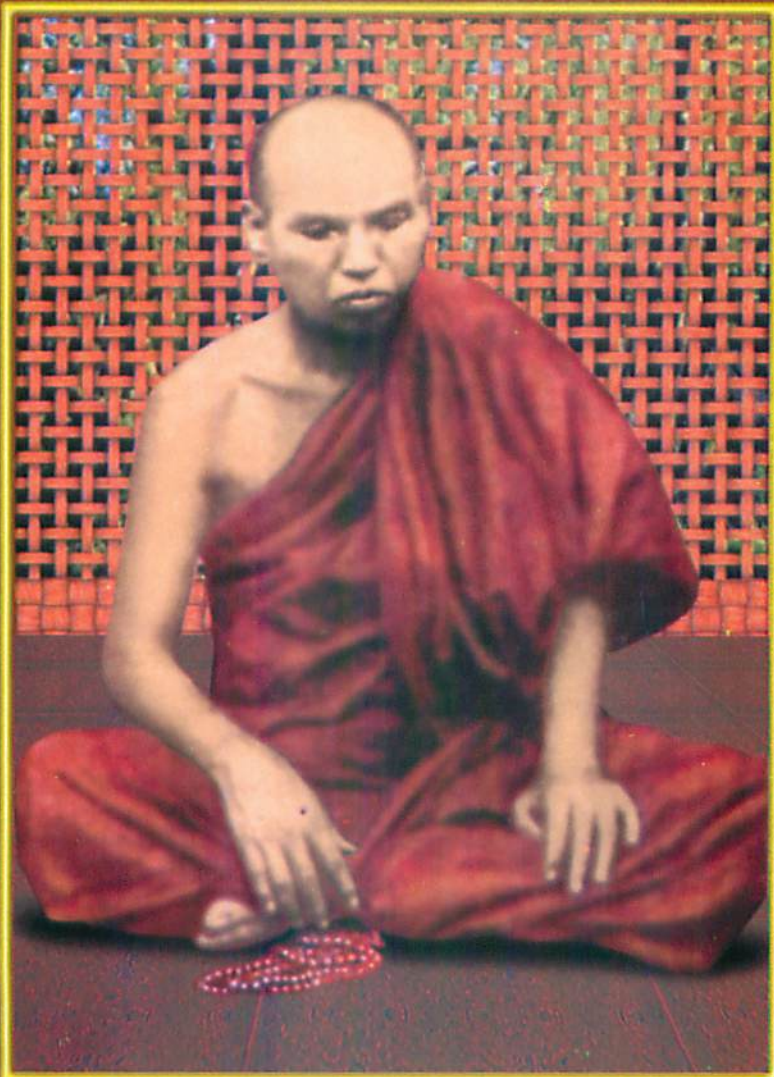
ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
 နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို
 နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
 နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော
 ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
 ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်
 ချေမှုန်းကြ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒီလ်ခေါ် "စာပေပါရဂူ" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပဌမ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံ

(6)

11
=

မိခင်သည် လောကကို သိမြင်စေသည်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ် - ၃၈၆ / ၂၀၀၀ (၆)	ပထမအကြိမ်
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်- ၆၂၀ / ၂၀၀၀ (၁၀)	အုပ်ရေ (၁၀၀၀)

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်း ပုံနှိပ်သူ ရတနာမိုး ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၂၇ / ၂၊ (၃) ရပ်ကွက်၊ သံသုမာလမ်း၊ တောင်ဥက္ကလာပ၊ မြင်သာ။	ကွန်ပျူတာ စာစီ မခင်စန်းဝေ (မိခင်ဧရာဝတီ)

ထုတ်ဝေသူ ဒေါ်ရွှေအိမ် ၈ / ၆၅၊ အုပ်စု (၃)၊ အောင်သိဒ္ဓိလမ်း၊ အင်းစိန်။	စာအုပ်ချုပ် ကိုမောင်မောင်အုန်း၊ ၃၂-လမ်း

စီစဉ်သူ ဒေါ်မိုးမြင့်စိုး၊ ဒေါ်ထားထားဦး	

စာတည်းအဖွဲ့၊ မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်	ကာလာခွဲ ကိုအောင်ခင်ဦး

ဖြန့်ချိရေး မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်၊ ဖုံး- ၀၁-ရဝ၁၄၃၁ တိုက် (၄) / ၄၀၂၊ ကျိုတော်အိမ်ရာ၊ ပုဇွန်တောင်။	စာအုပ်ရောင်းဈေး <u>၂၅၀၀</u> "

နာဂလိုဏ်ဂူ ဘုရားကုန်းမြေ ကလေးဝတောရ စာသင်တိုက်၏ ပဓာနနာယက နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသား ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး အလယ်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ် စမ်းချောင်း လယ်တီဝိပဿနာ ကျောင်းတိုက်၊ လှည်းကူး လယ်တီတောရ ကျောင်းတိုက်တို့၏ ပဓာနနာယက နိုင်ငံတော် သံဃာမဟာနာယက ဒွိပိဋကဓရ ဒွိပိဋကကောဝိဒ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသ ဆရာတော်တို့ ဦးဆောင်ပြီး လယ်တီနိကာယဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် လူပညာရှိများ စုပေါင်းလျက် လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဆန္ဒတော်ဖြည့်

ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဆန္ဒတော်ကို ဖြည့်နိုင်ရန် မိခင်ဧရာဝတီ စာအုပ်တိုက်အား ဒီပနီကျမ်းစာများကို ရိုက်နှိပ်ရန် ခွင့်ပြုသဘော တူခဲ့ပါသတည်း။

လယ်တီဒီပနီထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကား ပြန်ပွားရေးအဖွဲ့၏အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်တော်စုရအခါ

ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူ၍ ၄၅-ဝါ တိုင်တိုင် တရားတော်များကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသွားပါသော်လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် “တရားတော်များ” ကိုပင် ဘုရားအရာ၌ ထားတော်မူခဲ့သဖြင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါကဲ့သို့ပင် ရှိနေပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

အကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဘုရားကိုယ်စား “ဘုရား” အမည်တော်ရ ဓမ္မစေတီ၊ ခက်ခဲနက်နဲလှသော ပိဋကတ်တော်မှ ထုတ်နုတ်၍ လူအများ ဓမ္မအရသာ ခံစားနိုင်ရန် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဒီပနီကျမ်းပေါင်း တစ်ရာကျော် ရေးသား၍ ဤကမ္ဘာအား ဝိဇ္ဇာဓာတ်အလင်းရောင် ပြန့်စေတော်မူခဲ့သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ရေးသားထားသော ကျမ်းစာများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ပြန့်နှံ့စေလိုသော ဆန္ဒရှိတော်မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားတော်များကို ဘာသာအမျိုးမျိုးဖြင့် ရိုက်နှိပ်ကြကာ ကမ္ဘာသို့ပြန့်ရန် အချိန်ရောက်ပြီဟု နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီး၌ ထြဝါဒပေးတော်မူခဲ့သည်။

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

စစ်တိုင်းတိုင်း မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာနနာယက နဝမလယ်တီဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ကေလာသ၊ ရန်ကုန်မြို့

ကောသလ ကောသလ

✽ မြတ်စွာဘုရားရှင်တစ်ဆူ၏ အနန္တဂုဏ်ကျေးဇူးတော်နှင့် ဉာဏ်တော်ကို ဘုရားရှင်တစ်ဆူ၏ သာသနာကုန်အောင်ပင် ဟောပြောပါသော်လည်း ကုန်ဆုံးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဤမျှ လေးနက် သိမ်မွေ့ နက်နဲ ကျယ်ပြောလှ၍ အတုမရှိ အနှိုင်းမဲ့ဖြစ်ပါ၏။

✽ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်တော် (၃)ပုံ ဟူသည်မှာလည်း မကျဉ်းမကျယ်မျှသာ သင်္ဂါယနာတင်ထားခဲ့သည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်သေး။ ထိုအလုံးစုံ မဟုတ်သေးသည့် ပိဋကတ်တော် (၃)ပုံသည်ပင် ခက်ခဲနက်နဲ သိမ်မွေ့ ကျယ်ပြောသည်ဖြစ်၍ သာမန်လူတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်သော အရာမဟုတ်ပေ။

✽ ထို ဘုရားဟော ပိဋကတ်တော် ဒေသနာတို့ကို မွေနှောက်ချောက်ချားစေ၍ သာမန်လူတို့ နားလည်စေရန် အသိတရားမှ အကျင့်တရားသို့ ကူးပြောင်းတတ်စေရန် ကျမ်းအမျိုးမျိုး ဒီပနီအဖုံဖုံ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ သာသနာပြုသမိုင်းသည်ကား မြန်မာသာသနာတော် သမိုင်းတွင် ထင်ရှားသော မှတ်တိုင်ကြီးအဖြစ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်လျက် ရှိနေပါသည်။ နောင်လည်း အခွန်ရှည် ခိုင်မာ ရပ်တည်နိုင်လေ ဦးမည်။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ပဋိပတ္တိနိဿယတို့ကို အစဉ်အဆက် လယ်တီဆရာတော်ကြီးများ အနာဂါမ် ဆရာသက်ကြီး၊ ဆရာကြီးဦးဘခင်၊ ဆရာကြီးဦးသန်း၊ ဆရာကြီးဦးဂိုအင်ကာ စသည့် တပည့်ကြီးများ စဉ်ဆက် လက်ကမ်း၍ သာသနာပြုနေကြသည်မှာ မြန်မာအဝှန်း၊ ကမ္ဘာအဝှန်း ဓမ္မရန်များ သင်းပျံလျက် ရှိပေပြီ။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ပရိယတ္တိသာသနာ ကျမ်းစာ အစောင်စောင် ဒီပနီအဖုံဖုံတို့သည်လည်း မုံရွာမြို့၊ လယ်တီကျောင်းတိုက်

လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ယနေ့တိုင် မြန်မာပြည်အနှံ့ ပြန့်ပွားလျက်ရှိပေသည်။ ထိုအစဉ်အလာ ကောင်းကို ဆက်ခံ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သည့်အနေဖြင့် လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ လယ်တီဘဒ္ဒန္တကေလာသ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ဘဒ္ဒန္တဇာဂရာ ဘိဝံသ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတတို့က ဦးဆောင်၍ လယ်တီစာပေများ မြန်မာပြည်အနှံ့ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွား၍ မျိုးဆက်သစ် လူငယ်များ အသိဉာဏ် တိုးတက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ဆောင်ရွက်ရန် အာသီသ ပြင်းပြတော်မူပါသည်။

✽ ဆရာတော်ကြီး၏ ဆန္ဒနှင့်အညီ လယ်တီဆရာတော်၏ နည်းနိဿိဒ် တပည့်ကြီးအဆက်ဆက်၏ ပဋိပတ္တိတပည့် ပရိယတ္တိတပည့် ဖြစ်ခဲ့သော ကျမတို့မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်သည်လည်း ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ကျေးဇူးကိုဆပ်ခွင့်ကြုံလေပြီဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစွာဖြင့် လယ်တီဒီပနီများ၊ ကျမ်းစာများကို သာသနာတော်အကျိုးအလို့ငှာ ဦးထိပ်ရွက် ရည်သန်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိပေးမည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

✽ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး နေရောင်လရောင်ပမာ အခွန်ရှည် တည်တံ့ပြန့်ပွားပါစေ။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းစာမြတ်များ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွားတည်တံ့ပါစေ။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ပဋိညာဉ်ကိုပြခြင်း	၁
	ပထမခန်း	
၂။	ပါရမီသရုပ်ကို ပြခြင်း	၂
၃။	ပါရမီသဘောလက္ခဏာကို ပြခြင်း	၃
၄။	နိဿိတ- အနိဿိတခွဲနည်းကို ပြခြင်း	၈
၅။	ဟိန, မဇ္ဈိမ, ပဏီတသုံးပါးခွဲနည်းကိုပြခြင်း.....	၁၂
၆။	ပါရမီအဓိပ္ပါယ်ကို ပြခြင်း	၁၅
၇။	ပါရမီဆယ်ပါး, ဥပပါရမီဆယ်ပါး, ပရမတ္ထပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ပြခြင်း	၂၄
၈။	ဗောဓိသုံးပါးကို ထုတ်ပြခြင်း	၂၄
၉။	မဟာဘိနိဟာရ ပြည့်စုံနိုင်ကြောင်းအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပစ္စယ ဟေတုတို့ကို ပြဆိုခြင်း	၂၈
၁၀။	အဇ္ဈာသယဓာတ် ၆-ပါးကို ပြဆိုခြင်း	၃၄
၁၁။	သာဝကဗောဓိလောင်း, ပစ္စေကဗောဓိလောင်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သဗ္ဗညုဗောဓိလောင်းတို့၏ တံခွန်ကြီးလေးပါး	၄၀

ဒုတိယခန်း

၁၂။	ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဉာဏ်အချက် ရ-ပါး ပါဌ်အနက်ကို ပြဆိုခြင်း	၄၅
၁၃။	ရူပက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဋ္ဌာနကိုပြဆိုခြင်း.....	၅၀
၁၄။	ဒုတိယ တတိယကောသလ္လဋ္ဌာနကို ပြဆိုခြင်း.....	၅၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅။	စတုတ္ထ ကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုခြင်း	၅၈
၁၆။	ပဉ္စမ ကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုခြင်း	၆၃
၁၇။	ဆဋ္ဌ ကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုခြင်း	၆၅
၁၈။	သတ္တမ ကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုခြင်း	၆၉
၁၉။	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ကောသလ္လဌာန ရ-ပါးကို	
	ပြဆိုခြင်း	၇၀
၂၀။	သညာက္ခန္ဓာ၌ ကောသလ္လဌာန တစ်ပါးကို	
	ပြဆိုခြင်း	၇၆
၂၁။	သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ကောသလ္လဌာန တစ်ပါးကို	
	ပြဆိုခြင်း	၇၈
၂၂။	ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ပထမ ကောသလ္လဌာနကို	
	ပြဆိုခြင်း	၈၄
၂၃။	နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ပဓာနဖြစ်သော သမုဒယ	
	နိရောဓဟူသော ဒုတိယ တတိယ ကောသလ္လဌာနကို	
	ပြဆိုခြင်း	၈၉
၂၄။	ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့၏ သမုဒယ နိရောဓဟူသော	
	ဒုတိယ တတိယကောသလ္လဌာနကိုပြဆိုခြင်း.....	၉၂
၂၅။	မနောဝိညာဏဓာတ်၏ သမုဒယ နိရောဓဟူသော	
	ဒုတိယ တတိယ ကောသလ္လဌာနကိုပြဆိုခြင်း.....	၉၆
၂၆။	ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရတို့၏ သမုဒယ နိရောဓ	
	ဟူသော ဒုတိယ တတိယ ကောသလ္လဌာနကို	
	ပြဆိုခြင်း	၁၀၈
၂၇။	နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ အသာဒ အာဒီနဝဟူသော	
	ပဉ္စမ ဆဋ္ဌ ကောသလ္လဌာနကိုပြဆိုခြင်း	၁၀၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၈။	ခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စဘေး ကြီးကျယ်ပုံနှင့်တကွ သစ္စာဖွဲ့၍ ပြဆိုခြင်း	၁၁၈

တတိယခန်း

၂၉။	နိဗ္ဗာန်၏ နိဿရဏဓာတ်သဘောကို ထုတ်ဖော် ပြဆိုခြင်း	၁၂၈
၃၀။	နိဿရဏဓာတ်၏ ချမ်းသာအစစ်ကိုပြဆိုခြင်း.....	၁၃၂

စတုတ္ထခန်း

၃၁။	ပုထုဇဉ်နှစ်မျိုးကို ပြဆိုခြင်း	၁၃၆
၃၂။	အန္တပုထုဇဉ်လက္ခဏာကို ပြဆိုခြင်း	၁၃၇
၃၃။	ကလျာဏပုထုဇဉ်အစစ်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၃၇

ပဉ္စမခန်း

၃၄။	ကုသိုလ်ပြုရာ၌ သစ္စာဖွဲ့၍ လက္ခဏာရေးတင် သိက္ခာ ၃-ပါး ပါရမီဆယ်ပါး သွင်းနည်းနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖွဲ့နည်းကို ပြဆိုခြင်း	၁၄၀

ဆဋ္ဌမခန်း

၃၅။	မြတ်စွာဘုရား မာရ်ငါးပါးအောင်ပုံနှင့်တကွ ဘုရားမဖြစ်မီ ခန္ဓာအစဉ်နှင့် ဘုရားဖြစ်ပြီးခန္ဓာ အစဉ် ထူးခြားပုံကို ပြဆိုခြင်း	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သတ္တမခန်း	

၃၆။	သရဏဂုံ၌ အထူးအပြားကို ပြဆိုခြင်း		၁၆၀

အဋ္ဌမခန်း

၃၇။	ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ်နှင့် ၎င်းလေးမျိုးပြားပုံကို ပြဆိုခြင်း		၁၆၅

နဝမခန်း

၃၈။	ဘာသာတစ်ပါး မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးကို ပြဆိုခြင်း		၁၆၈

၃၉။	ဘာသာတစ်ပါး မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်အောင် သိအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ပြဆိုခြင်း		၁၆၉

၄၀။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ခဲရာခဲဆစ်ကို ပြဆိုခြင်း		၁၈၉

၄၁။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာနည်းနှင့် စတုသစ္စ ဒေသနာနည်းအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးအဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုခြင်း.....		၂၀၀

၄၂။	ဒုလ္လဘဩဝါဒတော်		၂၁၄

လယ်တီဇာပေ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက် အရ လယ်တီဝိသောဓကမူ အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ပါသည်။

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီကျမ်း

**နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။**

ပဋိညာဉ်ပြ..... မန္တလေးမြို့ ပညာရုံး စာရေးကြီး (မောင်သော်)
တောင်းပန်လျှောက်ထားသော တရားအစု ကိုးခုသောအခန်းတို့ကို
ကျမ်းဂန်အရှိ ပါဠိအနက် ဆုံးဖြတ်ချက်အကျဉ်း လိုရင်းအချုပ်နှင့်တကွ
ထုတ်ပြ ဖြေကြားပေအံ့။

ပထမခန်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၀-ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့ မန္တလေးမြို့
တော်မှရောက်လာသော လျှောက်လွှာတရားအစု ကိုးခုသောအခန်းတွင်...

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဆု၊ အဂ္ဂသာဝကဆု၊
မဟာသာဝကဆု၊ ပကတိသာဝကဆု ဤသို့ ဆုငါးပါးရှိရာ
တစ်ပါးတစ်ပါးစီသောဆုကိုရအောင် ပါရမီဖြည့်နည်း၊ ၎င်းပါရမီဆယ်ပါး
၏ သရုပ်သဘောအဓိပ္ပါယ်များကို အသေအချာ သိလိုပါကြောင်း။ ။
၎င်းတွင်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဆုကို အထူးသိလိုပါကြောင်း။ ။

(ပထမ လျှောက်ထားချက်။)

၂

လယ်တီဆရာတော်

၎င်းပထမခန်းမှာ ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်
သုံးပါးတို့တွင် -

ပါရမီသရုပ်ပြ - ဒါနံ သီလဉ္စ နေက္ခမ္မံ၊

ပညာ ဝီရိယ ခန္တီစ။

သစ္စာ ဓိဋ္ဌာန မေတ္တာစ။

ဥပေက္ခာ ပါရမီ ဒသ။

[ပါရမီဆယ်ပါးအနက်]

ဒါနံ၊ ဒါနပါရမီလည်းကောင်း။ သီလံ၊ သီလပါရမီလည်း
ကောင်း။ နေက္ခမ္မံ၊ နိက္ခမပါရမီလည်းကောင်း။ ပညာ၊ ပညာပါရမီလည်း
ကောင်း။ ဝီရိယခန္တီစ၊ ဝီရိယပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီလည်းကောင်း။ သစ္စာ
ဓိဋ္ဌာနမေတ္တာစ၊ သစ္စာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီလည်းကောင်း။
ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာပါရမီလည်းကောင်း။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။
ပါရမီ၊ ပါရမီတို့တည်း။

ဥပသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်၍ ဒါနဥပပါရမီ၊ သီလဥပပါရမီ စသည်ဖြင့်
ဆိုပြန်လျှင် ဥပပါရမီ ဆယ်ပါးဖြစ်ပြန်၏။ ။ ပရမတ္ထသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်၍
ဒါနပရမတ္ထ ပါရမီ၊ သီလပရမတ္ထ ပါရမီ စသည်ဖြင့် ဆိုပြန်လျှင်
ပရမတ္ထပါရမီ ဆယ်ပါးဖြစ်ပြန်၏။ ။ သရုပ်အပြား သုံးဆယ်ဖြစ်၏။

ပါရမီ = မြတ်သော ဘုရားအလောင်းစသော သူတော်ကောင်းတို့၏ ကုသိုလ်ကံ
တရားစု၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်စေတတ်သော
ကုသိုလ်ကံတရားစု။

ပါရမီ သရုပ်ပြ ပြီး၏။

* * *

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပါရမီသဘော လက္ခဏာပြု - ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏သဘော ဟူရာ၌ စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ သီလက္ခန္ဓံ ဋီကာကြီးများမှလာသော ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သဘောဆိုသည်။

- လက္ခဏာ = တရားတို့၏ သဘာဝ အမှတ်အသား။
- ရသ = တရားတို့၏ ပြည့်စုံမှုနှင့် ပြုလုပ်သော ကိစ္စ။
- ပစ္စုပဋ္ဌာန် = တရားတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော အခြင်းအရာ။
- ပဒဋ္ဌာန် = အနီးကပ်ဆုံးသောအကြောင်း။

(၁) ပရိစ္စာဂလက္ခဏံ ဒါနံ၊

ဒေယျဓမ္မ လောဘ ဝိဒ္ဓံသနရသံ၊

အနာသတ္တိ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

ပရိစ္စတိတဗ္ဗဝတ္ထု ပဒဋ္ဌာနံ။

[သီလက္ခန္ဓံဋီကာ]

ဒါနံ၊ ဒါနသည်။ ပရိစ္စာဂလက္ခဏံ၊ စွန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဒေယျဓမ္မလောဘဝိဒ္ဓံသနရသံ၊ ဒေယျဓမ္မဝတ္ထု၌ ငြိတွယ်သော လောဘကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အနာသတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မငြိမတွယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်၌ထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ပရိစ္စတိတဗ္ဗဝတ္ထု ပဒဋ္ဌာနံ၊ စွန့်လှူ ထိုက်သော ဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

(၂) သီလနလက္ခဏံ သီလံ၊

ဒုဿီလျ ဝိဒ္ဓံသနရသံ၊

သောစေယျ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

ဟိရိဩတ္တပ္ပ ပဒဋ္ဌာနံ။

မိခင်ဧရာဝတီ

သီလံ၊ သီလသည်။ သီလနုလက္ခဏံ၊ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးကို သိမ်းဆည်းသော အားကောင်းစွာထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဒုဿီလျ ဝိဒ္ဓံသနရသံ၊ မကောင်းသော ကိုယ်နှုတ်အမှုဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သောစေယျပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်နှုတ်အမှု ဖြူစင် သန့်ရှင်းခြင်းလျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဟိရီဩတ္တပ္ပပဒဋ္ဌာနံ၊ ဟိရီဩတ္တပ္ပလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

- (၃) ကာမေတော ဘဝတောစ၊
 နိက္ခနေလက္ခဏံ နေက္ခမ္ပံ၊
 ကာမဘဝါဒီနဝဝိဘာဝနရသံ၊
 တဿေဝ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ။

နေက္ခမ္ပံ၊ နိက္ခမသည်။ ကာမတောစ၊ ကာမမှလည်းကောင်း။ ဘဝတောစ၊ ဘဝမှလည်းကောင်း။ နိက္ခမနုလက္ခဏံ၊ ထွက်ခွာကျွတ်လွတ် ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကာမဘဝါဒီနဝဝိဘာဝနရသံ၊ ကာမ၏အပြစ် ဘဝ၏အပြစ်တို့ကို အလင်းထင်အောင် ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ တဿေဝ၊ ထိုကာမဘဝကိုသာလျှင်။ ဝိမုခဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မတွေ့လိုမှု ဖျက်ကွယ် ပြုလိုသောအဖြစ်လျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာမဘေး ဘဝဘေးတို့မှ ထိတ်လန့်သော သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်လျှင် အကြောင်းပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏။

- (၄) ယထာ သဘာဝ ပဋိဝေဓလက္ခဏာပညာ၊
 ဝိသယော ဘာသနရသာ၊
 မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အသမ္မောဟ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

သမာဓိပဒဋ္ဌာနာ။

ပညာ၊ ပညာသည်။ ယထာသာဘာဝပဋိဝေလက္ခဏာ၊ ဟုတ်မှန် တိုင်းသော သဘောတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝိသယောဘာသနရသာ၊ ဉာဏ်၏အရာ အာရုံဓမ္မသာဘာဝကို ထွန်းပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မောဟ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မတွေမဝေခြင်းလျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ သမာဓိပဒဋ္ဌာနာ၊ စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

(၅) ဥဿာဟလက္ခဏံ ဝီရိယံ၊

ဥပတ္တမ္ဘနရသံ၊

အသံသီဒန ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

သံဝေဂ ပဒဋ္ဌာနံ။

ဝီရိယံ၊ ဝီရိယသည်။ ဥဿာဟလက္ခဏံ၊ အားသစ်ကြိုးပမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥပတ္တမ္ဘနရသံ၊ စိတ်ကို မရောင့်မရဲ ခိုင်မြဲတင်းရင်းအောင် ထောက်ပံ့ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အသံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မတွန့်မဆုတ်ခြင်းလျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ဇာတိဘေး၊ ဇရာဘေး၊ ဗျာဓိဘေး၊ မရဏဘေး စသည်တို့ကို တွေးမိလေတိုင်း အလှိုင်းတကြီး အားသည်းဆွေ့ချန် နှလုံးတုန်ခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏။

(၆) ဓမနလက္ခဏာ ခန္တီ၊

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ သဟနရသာ၊

မိခင်ဧရာဝတီ

လယ်တီဆရာတော်

အဓိဝါသန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

ယထာဘူတဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။

ခန္တိ၊ ခန္တိသည်။ ခမနလက္ခဏာ၊ နှလုံးခိုင်ခံ့ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ သဟနရသာ၊ ဣဋ္ဌာ၊ အနိဋ္ဌ လောကဓလေ့ ကြိုက်ကြို တွေ့လည်း မရွေ့မယိုင် သည်းခံနိုင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အဓိဝါသန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သူတစ်ပါးတို့ ကျူးကျူးလွန်လွန် ဝန်တာပြစ်ဖို့ပြုသည်တို့ကို သူတို့တစ်ဖန် အမျက်မာန်ဖြင့် လှန်ပြန်မရှိ သည်းခံချီခြင်းလျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်၏။ ယထာဘူတ ဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဓမ္မ သဘောကို မြင်နိုင်သောဉာဏ်လျှင် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

(ရ) အဝိသံဝါဒနလက္ခဏံ သစ္စံ၊

ယထာဝရိဘာဝနရသံ၊

သာဒုတာ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊

သောရစ္စ ပဒဋ္ဌာနံ။

သစ္စံ၊ သစ္စာသည်။ အဝိသံဝါဒနလက္ခဏံ၊ သူတစ်ပါးကို မှတ်မှား ယူမှား တိမ်းပါးချော်ချွတ်အောင် မပြုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ယထာဝ ရိဘာဝနရသံ၊ မိမိသိတိုင်း၊ မြင်တိုင်း ဟုတ်မှန်တိုင်းကိုသာ အလင်းဖွင့်ပြ ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သာဒုတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မြွက်ဆိုသမျှ ယုံကြည်ရ၍ ဩဇာ နှစ်ဆီ ချိုဆီမဲ့အိသော စကားရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန် ရှိ၏။ သောရစ္စပဒဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်အမူ၊ နှုတ်အမူ ဖြူဖြောင့်မွေ့ခြင်း၌ အလေး ဂရုပြုခြင်းလျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

(၈) ဗောဓိသမ္ဘာရေသု အဝဋ္ဌာနလက္ခဏံ အဓိဋ္ဌာနံ၊
 တေသံ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနရသံ၊
 တတ္ထ အစလတာ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 ဗောဓိသမ္ဘာရ ပဒဋ္ဌာနံ။

အဓိဋ္ဌာနံ၊ အဓိဋ္ဌာန်သည်။ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု၊ သဗ္ဗညုဗောဓိ၊
 ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိဟူသော ဗောဓိသုံးမျိုးတို့၏ အခြေမူလ
 သမ္ဘာရဖြစ်ကုန်သော ဒါနမူ၊ သီလမူ၊ နိက္ခမမူ၊ ပညာမူ စသည်တို့၌။
 အဝဋ္ဌာနလက္ခဏံ၊ မရွေ့မယိုင် ကြံ့ခိုင်စွဲမြဲခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ တေသံ၊
 ထိုသမ္ဘာရမူတို့၏။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနရသံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အသင်းကို
 နှိပ်နင်း ပယ်ရှားခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမ္ဘာရအမူတို့၏။ အစလတာ
 ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မလှုပ်မရှားသည်၏ အဖြစ်လျှင်ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။
 ဗောဓိသမ္ဘာရပဒဋ္ဌာနံ၊ ဒါနစသော ဗောဓိမူလတရားစုလျှင် နီးစွာသော
 အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

(၉) ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ မေတ္တာ၊
 ဟိတူပသံဟာရ ရသာ၊
 သောမ္မဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
 သတ္တာနံ မနာပဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။

မေတ္တာ၊ မေတ္တာသည်။ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ သတ္တဝါ
 တစ်ပါး ကျေးဇူးများအံ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ
 ရှိ၏။ ဟိတူပသံဟာရရသာ၊ သူတစ်ပါး၏ကောင်းကျိုးကို လွန်စွာသည်
 ပိုးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သောမ္မဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ရွှန်းရွှန်း
 ကြည်ဆွ အေးမြငြိမ်းချမ်းသော စိတ်သဘောလျှင် ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်

ရှိ၏။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ မနာပဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ နှစ်သက် ဖွယ်သော ဂုဏ်ကိုသာ ရှုမြင်တတ်သော ဉာဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

(၁၀) မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တိ လက္ခဏာ ဥပက္ခာ၊

သမဘာဝဒဿနရသာ၊

ပဋိဃာနနယ ဝုပသမ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊

ကမ္မဿကတာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပဒဋ္ဌာနာ။

ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသည်။ မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ချီးမြှောက် ရှုတ်ချ နှစ်ဌာန၌ တူမျှသမှု လျစ်လျူရှုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သမဘာဝဒဿနရသာ၊ ညီမျှသော သဘောအားဖြင့် ရှုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပဋိဃာနနယဝုပသမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မုန်းသည် ချစ်သည် နှစ်မည်နှစ်သင်း ကင်းငြိမ်းခြင်းလျှင်ထင်သော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ ပဒဋ္ဌာနာ၊ ဘယ်သူမပြု မိမိမူဟု အရှုအဆင်ခြင် ကောင်းစွာမြင်သော ဉာဏ်ပညာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။

ဤတွင် ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏ အသီးအသီးသော သဘောလက္ခဏာကို ပြဆိုသော အခန်းပြီး၏။

နိဿိတ၊ အနိဿိတပြ = ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် နိဿိတ၊ အနိဿိတဟူ၍ နှစ်ပါး နှစ်ပါးစီ ရှိကြ၏။ နိဿိတသည်လည်း တဏှာနိဿိတ၊ ဒိဋ္ဌိနိဿိတဟူ၍ နှစ်ပါးစီ ရှိကြ၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဘဝသမ္ပတ္တိ အာကင်္ခမာနေန ပဝတ္တိတံတဏှာ နိဿိတံ။
သီလေန သုဒ္ဓိတိ ဧဝံ သုဒ္ဓိဋ္ဌိယာ ပဝတ္တိတံ ဒိဋ္ဌိနိဿိတံ။
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိကို။ အာကင်္ခမာနေန၊ တောင့်တလျက်။
ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ တဏှာနိဿိတံ၊ တဏှာကို မှီတွယ်
သည်မည်၏။ သီလေန၊ အလှေအကျက်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ ကိလေသာမှ စင်
ကြယ်၏။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ သုဒ္ဓိဋ္ဌိယာ၊ သုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊
ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌိနိဿိတံ၊ ဒိဋ္ဌိကိုမှီတွယ်သည် မည်၏။ ။

ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိသို့ ညွတ်သောစိတ်ဖြင့် ပြုသည်
ရှိသော် တဏှာနိဿိတ မည်၏။ ပါရမီကုသိုလ်မျိုး မဟုတ်။ ။
ဤတွင် အလောင်းတော် စမ္ပေယျနဂါးမင်း သင်္ခပါလနဂါးမင်းတို့၏သို့၊
ပါရမီ ဖြည့်ခွင့်ရအောင် လူ့ဘဝကို တစ်ခုခုသော ပဗ္ဗဇ္ဇိတ နိက္ခမမှု
စသည်၌ တည်၍ ဤအကျင့်သည်သာလျှင် သံသရာမှစင်ကြယ်စေနိုင်၏။
ဤပြင် စင်ကြယ်စေနိုင်သော နည်းလမ်းမရှိဟု ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို
ပစ်ပယ်၍ပြုသော ကုသိုလ်မှုသည် ဒိဋ္ဌိနိဿိတ မည်၏။ ကုလားဘုန်းကြီး
တို့၏ ကုသိုလ်မျိုးတည်း။ ပါရမီကုသိုလ်မျိုး မဟုတ်။ ဤကား ပါရမီမျိုး
မဟုတ်သော ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်နှစ်မျိုးတည်း။

အနိဿိတ - သည်လည်း လောကီကုသိုလ်၊ လောကုတ္တရာ
ကုသိုလ်ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။

ယံ ပန လောကုတ္တရံ လောကီယဉ္စ တဿေဝ သမ္ဘာရ
ဘူတံ ဣဒံ အနိဿိတံ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

ယံ ပန လောကုတ္တရံ၊ အကြင် လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည်ကား။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿေဝ၊ ထိုလောကုတ္တရာ ကုသိုလ်၏သာလျှင်။ သမ္ဘာရ

ဘူတံ၊ မျိုးစေ့မူလ သမ္ဘာရ ဖြစ်သော။ ယဉ္ဇလောကိယံ၊ အကြင်လောကီ ကုသိုလ်စုသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤကုသိုလ်နှစ်မျိုးသည်။ အနိဿိတံ၊ အနိဿိတ ကုသိုလ်မည်၏။

မောင်သော်ပြဿနာ၌ ပါရမီကုသိုလ်ကို လျှောက်ဆိုရင်း ဖြစ်သည်နှင့် လောကုတ္တရာကို ဤမှာ မလိုအပ်၊ ထိုလောကုတ္တရာ၏ အခြေမူလ သမ္ဘာရဖြစ်သော လောကီ အနိဿိတကိုသာ ဤမှာ လိုအပ်၏။

ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့သို့ ညွတ်သော စိတ်လည်းမရှိ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်လည်း မယှဉ်၊ မိုးကောင်းကင်သဖွယ် အတွယ်အတာ မရှိမှု၍ ဗောဓိတည်းဟူသော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ တမ်းတမ်းစူးစူး အထူးရည်ရွယ်၍ စင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ နိက္ခမမှု၊ ပညာမှု၊ ဝီရိယမှု၊ ခန္တိမှု၊ သစ္စာမှု၊ အဓိဋ္ဌာန်မှု၊ မေတ္တာမှု၊ ဥပေက္ခာမှုများသည်သာ ပါရမီကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်သတည်း။ ။

ယခုကာလ၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရပါလို၏၊ အကြင်မျှလောက် နိဗ္ဗာန်ကို မရသေး၊ ထိုမျှလောက်ကာလ၌ ဆို၍ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ကို ရေစက်ချဆရာ အာဝဇ္ဇန်းရှိတိုင်း ချဲ့ကြကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်မှာ အသံမျှသာ ပါတော့သည်။ အများကြိုက်ရာ နောက်ပိုင်းမှာမူ အာဝဇ္ဇန်းရှိသမျှ ဆန်းကြယ် ကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့သော ကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်များကို ပယ်ရှားတော် မူခြင်းငှါ တဿေဝ၌ ဒေသဒ္ဒါကို မိန့်ဆိုတော်မူလေ၏။

☛ အမေး ။ ။ နိဗ္ဗာန်နှင့် သမ္ပတ္တိနှစ်ပါး တွဲဖက်တောင့်တ၍ ပြုကြ သော ယခုကာလ ကုသိုလ်မှုများသည် ပါရမီကုသိုလ် ဆိုထိုက်မည် မဆိုထိုက်မည်။

♣ အဖြေ ။ ။ ဆိုထိုက်ပါ၏။ ဆိုထိုက်သော်လည်း ဗောဓိဉာဏ်ကို

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မြန်မြန်ဆိုက်စေနိုင်သော ကုသိုလ်မျိုးကား မဟုတ်။

ဝိပဿီဘုရား မပွင့်မီ သာသနာပဉ္စိ ဇောတိကသေဋ္ဌေးအလောင်းကြီးခင်းလုပ်ညီနောင် နှစ်ယောက်သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်အား ကြံရည်လှူဒါန်း၍ ဆုတောင်းကြရာ အစ်ကိုကား အရှင်ဘုရားရသိသော တရားကို ရသိပါလို၏ဟု တိုတိုဆုတောင်းသည်။ ညီဖြစ်သူ ဇောတိကသေဋ္ဌေးအလောင်းကား အရှင်ဘုရား ရသိသောတရားကို ရသိရပါလို၏ဆိုပြီးနောက် အကြင်မျှလောက် ချီပြန်၍ သမ္မတ္တိနှစ်ပါးကို နောက်ဖျားက ဆွယ်ပြန်၏။ ဝိပဿီဘုရားအပွင့်တွင် ဆုတောင်းတိုသော အစ်ကိုဖြစ်သူ အကျွတ်ရလေ၏။ ညီဖြစ်သူ ဇောတိကအလောင်းကား ဆုတောင်းလူးလဲသည့်အတွက် ဝိပဿီဘုရားလက်ထက်တွင် မကျွတ်နိုင်မှု၍ ခြောက်ဆူသော ဘုရားကို လွန်ပြီးနောက် ငါတို့ဘုရားလက်ထက်မှာမှ အကျွတ်ရလေသည်။

သဘောယုတ္တိကား ကုသိုလ်ပြုစဉ်အခါ၌ ဘဝသမ္မတ္တိတဏှာ၊ ဘောဂသမ္မတ္တိတဏှာ အစေးအချွဲ ဖက်တွဲခဲ့သည်ရှိသော် ထိုကုသိုလ်အကျိုးပေးရာဘဝတို့၌ ထိုစည်းစိမ်နှင့် ထိုတဏှာခွာ၍မရ၊ ခွဲ၍မရ၊ ဝိုင်၍ကျအောင် အကြပ်အတည်း ဖွဲ့စည်းလေ၏။ အထွဋ်အမြတ်တရားနှင့် တွေ့သော်လည်း တရားဖက်သို့ မပါနိုင်ရှိလေ၏။ ကုသိုလ်ပြုစဉ်အခါ၌ ဘဝတဏှာ၊ ဘောဂတဏှာ အလူးအလဲမရှိ ဝိဝဋ္ဌမျိုးသက်သက် ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုကုသိုလ်အကျိုးပေး၍ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္နာတ်စည်းစိမ်၌ပင် တည်ငြားသော်လည်း တရားနှင့်တွေ့ခဲ့လျှင် ထိုစည်းစိမ်ကို ခဏခြင်း စွန့်နိုင်၏။ ဤကား ထိုကြံခင်းလုပ် ညီနောင် ဝတ္ထုမှာ တိုက်ရိုက်လာသော သဘောယုတ္တိတည်း။

ထို့ကြောင့် နောက်နောက် ဆက်လက်၍ဖြည့်ကျင့်ရန် လူ့ဘဝကိုပင် တောင့်တသော်လည်း ခံစား၊ စံစားဖို့ ရိပ်ကာမျှ မသိစေမှု၍

ပါရမီဖြည့်ဖို့ စိတ်ဖြင့်သာ တောင့်တရမည်- မောင်သော်။

မေဏ္ဍက သေဋ္ဌေး၏ ကျွန်ဖြစ်သော ပုဏ္ဏသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို တွေ့၍ ဆွမ်းလှူသောအခါ ဆုတောင်းနေရာမကျသည့်အတွက် ဘဝ အဆက်ဆက် ကျွန်ချည်း ဖြစ်ရလေ၏။

စူဠသုဘဒ္ဒါဆင်မသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို သစ်သီးဆွမ်းလှူရာ ဆုတောင်းချော်၍ အလောင်းတော်ဆင်မင်းကို သတ်၍ ငရဲသို့ကျလေ၏။ ရှေးဘဝ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို တွေ့ကြသော ကုသမင်းကြီးနှင့် ပဘာဝတီတို့ လည်း ဆုတောင်းမတဲ့ အတန်ငယ်ရွဲကြ၍ ကသီလင်တ ဒုက္ခအထွေထွေ ဖြစ်ကြလေ၏။

ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်ပြုရာ ဆုတောင်းချော်ကြ၍ မတော်မလှ ဖြစ်ကုန်ကြသော ဝတ္ထုနိပါတ် ဇာတ်ရာဇဝင်တို့သည် အလွန်ပင်များ ကုန်၏။ ။ ဆုံးမသင်ကြားသော ဆရာလည်း နေရာကျလိုလှ၏။ ဝိရုဇာတ်တော်မှာ ဈာန်ရ ရသေ့လေးဦးကို ဆွမ်းကျွေးသော သေဋ္ဌေး ကြီးလေးဦးတွင် နှစ်ဦးသောသေဋ္ဌေးသည် မိမိတို့ဆရာ ရသေ့စကားကို နာခံ၍ တိရစ္ဆာန် ဂဠုန် နဂါးဖြစ်ကြလေကုန်၏။ နှစ်ဦးသော သေဋ္ဌေး တို့သည် လူမင်း သိကြားမင်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ဆရာပြုလုပ်သူ အတွက်ကြောင့် လက်အောက်တပည့်သား အမှားခြေမြစ် မနစ်တန် နစ်ရသော အရာများကိုလည်း သတိထားကြကုန်ရာသည်။

နိဿိတ၊ အနိဿိတ ခွဲခန်းပြီး၏။

ဟီန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏီတ သုံးပါးပြု - ထိုဆယ်ပါးသော ဒါနသီလ နိက္ခမ စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် ဟီန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏီတဟူ၍ သုံးပါး သုံးပါးစီ ရှိကြ၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ယသကာမတာယ ပဝတ္တိတံ ဟီနံ၊ ပုညဖလကာမတာယ
ပဝတ္တိတံ မဇ္ဈိမံ၊ ကတ္တဗ္ဗမေဝိဒန္တိ အရိယဘာဝံ နိဿာယ
ပဝတ္တိတံ ပဏီတံ။

ယသကာမတာယ၊ အကျော်စေရကို လိုသောစိတ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊
ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဟီနံ၊ အယုတ်တည်း။ ပုညဖလကာမတာယ၊
ကုသိုလ်၏ အကျိုးကို လိုလားငဲ့ကွက်သော စိတ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေ
အပ်သည်ရှိသော်၊ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်တည်း၊ ဣဒံ၊ ဤအမှုကား။ ကတ္တဗ္ဗ
ဒေ၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုပေသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အရိယ
ဘာဝံ၊ အရိယာနွယ် စင်ကြယ်ဖြူဖြောင့်သော သူတော်ကောင်းအလေ့ကို။
နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ပဏီတံ၊ အထွဋ်
အမြတ်တည်း။ ။

ပထမကား - ပကာသနစိတ်နှင့် ပြုသော ကုသိုလ်တည်း။
ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိကိုမျှ လှလှပေးနိုင်သော ကုသိုလ် မျိုးမဟုတ်
ပါရမီအဖြစ်နှင့်ဝေးစွ။ ။

ဒုတိယကား - အကျိုးကို လိုလားသော စိတ်ဖြင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို
အယုတ်အမြတ် ရွေးချယ်မှု အကျိုးကြီးရာသော နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်မှု
တို့နှင့်ပြုသော ကုသိုလ်တည်း။ ဘဝဘောဂကို ပေးနိုင်၏။ ပါရမီကုသိုလ်
မျိုးမဟုတ်။ ။

တတိယကား - အမှုကိုသာ အလေးဂရုအထူးပြုသည်။ အကျိုးကို
အမှုမစိုက် မိမိလက်ရှိ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို သူတစ်ပါးတို့နှင့် မကန့်မကွက်
ဆက်ဆံသည်ကိုပြု၍ သုံးဆောင်မှုသည် အရိယာသူမြတ်တို့၏ အစဉ်
ထုံးတမ်းသွားမြဲလမ်းပေတည်း။ ငါသည်လည်း အလောင်းအလျာ အရိယာ
တို့လမ်းကို လိုက်ထိုက်သည်။ မိမိပိုင်ထိုက်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို သူတစ်ပါး

မိခင်ဧရာဝတီ

တို့နှင့် ကန့်ကန့်ကွက်ကွက် မဆက်ဆံကိုပြု၍ သုံးဆောင်ခြင်းသည် အန္တရာလ ပုထုဇဉ်တို့၏ အစဉ်ထုံးတမ်း သွားမြဲလမ်းပေတည်း။ ငါသည် ထိုအန္တရာလ ပုထုဇဉ်တို့လမ်းကို လိုက်ခြင်းငှါမထိုက်။ ဤသို့ နှလုံးထား၍ မိမိပိုင်ထိုက်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို အယုတ်အလတ် အမြတ်သုံးပါး သူ့အများနှင့် အညီအမျှ ဆိုင်ပိုင်ကြသော ဘုံပစ္စည်းတို့ကဲ့သို့ မျှဝေ လှူဒါန်း ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသော ဒါနကုသိုလ်သည် အရိယဘာဝကို မှီ၍ပြု သော ကုသိုလ်မည်၏။ ပါရမီကုသိုလ်မျိုးတည်း။ ။

သီလမူ၊ နိက္ခမမူ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း အကျိုးကို အာရုံမပြုပဲ အမှုကိုသာ အလေးဂရုအထူးပြု၍ ဖြစ်စေနိုင်မှသာ ပါရမီမျိုး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်လေ။

တစ်နည်းကား - တဏှာဝသေန ဘဝဘောဂတ္ထာယ ပဝတ္တိတံ ဟီနံ၊ အတ္တဇော ဝိမောက္ခတ္ထာယ ပဝတ္တိတံ မန္တိမံ၊ သဗ္ဗသတ္တ ဝိမောက္ခတ္ထာယ ဝပတ္တိတံ ပါရမီတာ သီလံ ပဏီတံ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

တဏှာဝသေန၊ တဏှာ၏ အလိုနှင့်တကွ။ ဘဝဘောဂတ္ထာယ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ အကျိုးငှါ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ သီလသည်။ ဟီနံ၊ အယုတ်တည်း။ အတ္တဇော၊ မိမိ၏။ ဝိမောက္ခတ္ထာယ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့မှ လွတ်ခြင်းငှါ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ် သော သီလသည်။ မန္တိမံ၊ အလတ်တည်း။ သဗ္ဗသတ္တဝိမောက္ခတ္ထာယ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့မှ လွတ်စေ ခြင်းငှါ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ပါရမီတာသီလံ၊ ကမ်းတစ်ဖက် ရောက်သော သီလသည်။ ပဏီတံ၊ အမြတ်တည်း။

ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ခြင်း ဆိုသည်နှင့် ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သဗ္ဗတ္တိတို့မှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းဟူသည် အတူတူပင်။ ။ ရှေ့သုံးမျိုး၌ အကျိုးကို လိုလား၍ပြုသော ဒုတိယကုသိုလ်သည် ဤသုံးမျိုးမှာ ဟီန ဖြစ်လာ၏။ ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်မျိုး မဟုတ် အယုတ်အညံ့မျိုးသာ တည်း။ ။ အတ္တနောဝိမောက္ခတ္ထာယ ပဝတ္တိတံကား - ပစ္စေကဗောဓိ သာဝကဗောဓိလမ်းတည်း။ သဗ္ဗသတ္တဝိမောက္ခတ္ထာယ ပဝတ္တိတံကား မဟာဗောဓိလမ်းတည်း။

ဟီန, မဇ္ဈိမ, ပဏိတ ၃-မျိုးခွဲနည်း ပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဒါနစသော ဆယ်ပါးသော ကုသိုလ်မှုတို့၌ ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်ဆယ်ပါး, မမြောက်ထိုက်သော ကုသိုလ် ဆယ်ပါးကို ခြားနား၍ ပြသောအခန်း ပြီး၏။

ပါရမီ အဓိပ္ပါယ်ပြု - ယခုအခါ အသီးအသီးသော ပါရမီ ဓမ္မတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုပေအံ့။

(၁) ဒါနံ၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းပူဇော် ချီးမြှောက်ခြင်း။ (ဤဒါနပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ထင်ရှားပြီ။)

မိမိ၌ ရရှိသမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ငါ့ဥစ္စာဟူသော အမှတ်အကြပ် တည်း မရှိစေမူ၍ သီလဝန္တ ကလျာဏဂိုဏ်းဝင် လူရှင်အများတို့နှင့် ယထာရဟံ ဆက်ဆံဆိုင်ဆည် သည်ကိုပြု၍ သုံးဆောင်ခြင်းသည် သာဓာရဏဘောဂီ, အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ မည်၏။ ။ ဘုရား လက်ထက်တော်၌ ဥဂ္ဂသူကြွယ်များ နည်းလမ်းပေတည်း။ ။

အထက်၌ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး မချယ်ဟု ဆိုခဲ့သည်မှာ ရောက်လာသော အလှူခံကိုဆိုသည်။ ။ ဤ၌ သီလဝန္တ ကလျာဏ ဂိုဏ်းဝင် လူရှင်အများဟု ဆိုသည်မှာ အာမိသသမ္ဘောဂ, ဓမ္မသမ္ဘောဂ

ပြုထိုက်လှသော ပုရိသဝိသေသတို့ကို ဆိုသည်။ ထိုသို့သော ပုရိသဝိသေသတို့ကိုမူကား သာဓာရဏ သမ္ဘောဂဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ ကောင်းစွာအားထုတ်၍ ပူဇော်လှူဒါန်းခြင်းအမှုကို ပြုရာသည်။ ။

(ဒါနပြီး၏။)

(၂) သီလသည်- ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးတို့ကို မကျူးမလွန်ရအောင် စောင့်ထိန်းမှုသည် ဝါရိတ္တသီလ မည်၏။ ။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ဆရာ၊ မိဘ၊ ဂုဏ်ဝုဒ္ဓိ၊ ဝယဝုဒ္ဓိ ဖြစ်သောသူတို့၌ အရိအသေ ပြုထိုက်သော အခွင့်တို့ကိုသိ၍ အရိအသေပြုခြင်း အမှုသည်လည်းကောင်း၊ တွေ့မြင်သမျှသော သူတို့၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ထိုက်သော ဝေယျာဝစ္စ အခွင့်ကို မြင်လျှင် ကိုယ်အမှုကဲ့သို့ အကျိုးကို လိုလား၍ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း အမှုသည်လည်းကောင်း စာရိတ္တသီလ မည်၏။ ။

(သီလပြီး၏။)

(၃) နိက္ခမ ဆိုသည်ကား - တရားကိုယ်အားဖြင့် အလောဘ ပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အိမ်၌ပင်နေသော်လည်း တဏှာ ရာဂ လောဘဖြစ်တတ်သော အာရုံဝတ္ထုကိုသိ၍ အသုဘ မနသိကာရ၊ ပဋိကူလ မနသိကာရများကို နှလုံးထား၍ လောဘကို ပယ်ရှား၍ နေသော အခါ နိက္ခမကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ထို့ထက် တတ်စွမ်းနိုင်ပါလျှင် အာရုံ ကင်းရှင်းရာသို့ထွက်၍၊ ထို့ထက် တတ်နိုင်ပါလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်သော လူသူတော်၊ ရသေ့သူတော်၊ ပရိမိုဇ်သူတော်အဖြစ်သို့

မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ရောက်အောင်ထွက်၍၊ ထို့ထက် တတ်နိုင်ပါမူ သာမဏေအဖြစ် ရဟန်းအဖြစ်တိုင်အောင် ထွက်၍၊ ထို့ထက် တတ်နိုင်ပါမူ ပထမဈာန်ကိုရသော ဈာနလာဘီအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ထွက်၍၊ ထို့ထက် တတ်နိုင်ပါမူ အနာဂါမ် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ထွက်၍ လောဘတရားကို ပယ်ရှားမှုသည် နိက္ခမကုသိုလ်ချည်းပေတည်း။ ။

(နိက္ခမပြီး၏။)

(၄) ပညာသည်- လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ပညာပါရမီကိုရည်စူး၍ ပိဋကသုံးပုံ ပညာကို နာခံမှတ်သား သင်ကြားပို့ချ ပြသပြောဟောခြင်းအမှု၊ အပြစ်မရှိသော ဗေဒင်ဟူးရား မန္တရားဂါထာ ဗိန္ဒော ပဉ္စဘုတ်စသော ဝိဇ္ဇာဌာနပညာမျိုး၊ အပြစ်မရှိသော အသက်မွေးမှု၌ ကျေးဇူးများသော စက်အတတ်မျိုး၊ ဂဏန်းအတတ်မျိုး၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ပန်းပဲ၊ ပန်းရန်၊ ပန်းထိမ်၊ ပန်းတည်းစသော သိပ္ပာယ်တန အတတ်မျိုး၊ အပြစ်မရှိသော အသက်မွေးမှု၌ ကျေးဇူးများသော ကုန်သည်အမှု၊ တောင်သူလယ်လုပ်မှုစသော ကမ္မာယတန အတတ်မျိုး၊ ဤသို့သော ဝိဇ္ဇာဌာန သိပ္ပာယ်တန ကမ္မာယတနတို့ကို ပညာပါရမီသို့ ရည်စူး၍ အထူးစင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့် သင်ကြားပြသမှုသည် ပညာပါရမီအဆောက်အဦးပေတည်း။ ။

(ပညာပြီး၏။)

(၅) ဝီရိယပါရမီမှာ- သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယသည် အထွဋ်အထိပ်ဖြစ်၏။ ။ ထိုမှတစ်ပါး သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်၍ ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်သော နှလုံးဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ မစွမ်းနိုင်သော စွမ်းနိုင်သော

မိခင်ဧရာဝတီ

အရာတို့၌ လွန်မင်းစွာ ကြိုးပမ်းခြင်းသည် ဝီရိယပါရမီတည်း။ ။
(ဝီရိယပြီး၏။)

(၆) ခန္တိသည်- သတ္တဝါတို့ပြုသော အမှု၌ သည်းခံခြင်း၊ အချမ်းအပူစသော အနိဋ္ဌဓမ္မတို့၌ သည်းခံခြင်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ သတ္တဝါတို့၌ သည်းခံခြင်းမှာ ထင်ရှားပြီ။ ။

သီတဿ၊ ချမ်းမှု အေးမှုနှိပ်စက်သည် ကိုလည်း။ ခမော၊ သည်းခံနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥဏှဿ၊ ပူအိုက်မှု နှိပ်စက်သည် ကိုလည်း။ ခမော၊ သည်းခံနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ခန္တိတို့သည် များစွာရှိကုန်၏။ ။

လိုရင်းမှာ လောက၌ ကိုယ်တွင်းမှဖြစ်သော ဒုက္ခဓမ္မမှု၊ ကိုယ်မှဖြစ်သော ဒုက္ခဓမ္မတို့ကို တွေ့ကြုံငြားသော်လည်း စိတ်၏ညစ်ညူးခြင်း မရှိ၊ ညည်းညူခြင်း မရှိ၊ နှလုံးမသာခြင်း၊ မျက်နှာမသာခြင်း မရှိ၊ ပြုမြဲတိုင်းသော ကုသိုလ်မှု၊ စီးပွားမှုတို့ကို အလစ်အလတ်မခံ။ ကြည်လင်သန့်ရှင်း တင်းရင်းခိုင်ခံ့စွာပြုသော အဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို ခန္တိပါရမီ အဆောက်အဦး ဆိုသတည်း။ ။

(ခန္တိပြီး၏။)

(၇) သစ္စာမည်သည်ကား - မုသားကို အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်ခြင်းတည်း။ ။

(သစ္စာပြီး၏။)

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

(၈) အဓိဋ္ဌာန် ဆိုသည်ကား - ဤအမှုကို ပြုမည်ဟု နှုတ်ပဋိညာဉ် စိတ်ပဋိညာဉ် ထားပြီးသည်နောက် ပြောင်းရွှေ့လှုပ်ရှားခြင်း ၏ မရှိခြင်းတည်း။ ။

(အဓိဋ္ဌာန်ပြီး၏။)

(၉) မေတ္တာဆိုသည်ကား - တွေ့သမျှ မြင်သမျှသော သတ္တဝါ ကို ချမ်းသာစေချင်သောစိတ် ကောင်းစေချင်သောစိတ် အမြဲတည်ခြင်း တည်း။ ။

(မေတ္တာပြီး၏။)

(၁၀) ဥပေက္ခာ ဆိုသည်ကား - မိမိကို ကြည်ညိုလေးမြတ်သော သူ၊ ပူဇော်သော ချီးမွမ်းသော သူဟူ၍လည်း သာယာခင်မင်စိတ် အထူး မရှိ။ မိမိကို ပြစ်တင်ပြစ်မှားပြုသော သူ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သော သူ၊ ကဲ့ရဲ့သောသူ ဟူ၍လည်း သာယာခြင်း မုန်းခြင်းမရှိ၊ ထိုနှစ်ဦးတို့၌ စိတ်နှစ်မျိုး မရှိခြင်းကို ဥပေက္ခာပါရမီ ဆိုသည်။

(ဥပေက္ခာပြီး၏။)

ခန္တိပါရမီနှင့် ဥပေက္ခာပါရမီနှစ်ပါး ခိုင်လုံမှ ကြွင်းသော ပါရမီ ရှစ်ပါးတို့လည်း ချောမောနိုင်ကုန်သည်။ ။ အမိဝမ်းမှ မွေးဖွား၍လာသော သူငယ်တို့သည် အမိအဘတို့ ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ကုန်မှ အသက်ရှည်၍ လူလားမြောက်နိုင်ကုန်သည်။ အမိအဘတို့ မစောင့်ရှောက် ကြကုန်မူကား- မွေးဖွားသော နေရာ၌ပင် ခြောက်သွေ့၍ သေဆုံးကြ ကုန်လတ္တံ့။ ဤအတူမှတ်။ ။

ခန္တိသည် အမိနှင့်တူ၏။ ဥပေက္ခာသည် အဘနှင့်တူ၏။ ခန္တိ၊ ဥပေက္ခာနှစ်ပါးရှိ၍ ကုသိုလ်မှု ရောမောပြန်လျှင် နိက္ခမပါရမီ စောက်ရှောက်မှ ပြုသမျှသော ကုသိုလ်သည် ပါရမီကုသိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ နိက္ခမပါရမီ အစောင့်အရှောက်မရှိလျှင် ကုသိုလ်၏ အကျိုးကို ရလိုသော သာယာသော တဏှာဥပဒ်ကပ်ရောက်၍ ပါရမီ ကုသိုလ်မဟုတ်။ ဝဋ္ဌနိဿိတကုသိုလ်မျိုးသာ ဖြစ်လေ၏။ ထိုသူငယ်တို့ သည် အမိအဘတို့ စောင့်ရှောက်ကုန်သော်လည်း ဆေးသမား အစောင့် အရှောက် မရှိပြန်လျှင် ညှော်မှုသင်းမှု အစားအသောက်မှုအတွက်နှင့် ရောဂါဥပဒ်ကပ်ရောက်၍ ရောဂါလည်း ရောဂါဆိုး ဖြစ်ကြကုန်သကဲ့ မှတ်။ ။

မြေ၌ ပေါက်ရောက်သော မြက်သစ်ပင်တို့သည် မြေ၊ ရေ နှစ်ပါး စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်မှ ကြီးပွားနိုင်ကုန်သည်။ ခန္တိသည် မြေဥတုနှင့် တူ၏။ ဥပေက္ခာသည် ရေဥတုနှင့် တူ၏။

[ဗြဟ္မာစိုရ်တရား ၄-ပါး၌ လာသော ဥပေက္ခာနှင့် ဤပါရမီ ဥပေက္ခာသည် အတန်ငယ် ကွဲပြားကြ၏။ ။ ဗြဟ္မာစိုရ် ဥပေက္ခာ ကား - သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွား၌ ကြောင့်ကြစိုက်မှုကို ပယ်၍ ဖြစ်သည်။ ။ ပါရမီဥပေက္ခာကား - ပူဇော်ချီးမွမ်းပြုသော သူ၊ နှိပ်စက်ကဲ့ရဲ့သောသူ နှစ်ဦးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အထူးအခြား မရှိ။ အတူအမျှတွင်ကျယ်ဖြစ်ထွန်းအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ရန် တရားပေတည်း။]

အလောင်းတော် မျောက်မင်းသည် အသူတရားနက်သော ချောက်၌ ကျ၍နေသော ပုဏ္ဏားကို ကျောက်ကုန်း၌ထား၍ ကုန်းပေါ်သို့တင်ပြီး နောက် မောပန်းလှ၍ ပုဏ္ဏား၏ပေါင်ပေါ်၌ ခေါင်းထား၍ တစ်ခဏ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အိပ်ပျော်လေ၏။ ပုဏ္ဏားသည် တောမျောက်သားဖြင့် သားမယားကို မျက်နှာပြရန် ကြီးစွာသော ကျောက်ဖြင့် တစ်ချက်တည်းပြီး ထုလေ၏။ ဦးခေါင်းမှ သွေးအယဉ်တို့သည် လေးမျက်နှာတို့၌ ဖြာဖြာပန်း၍ ထွက်ကုန်၏။ မျောက်မင်း၏ ကိုယ်အလုံးအထည် သွေးအတိ လိမ်းကျံ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားမှအတန်ငယ်ခွာ၍ ပုဏ္ဏားကိုကြည့်ပြီးလျှင် ဤလောကမှာ သည်ကဲ့သို့သော သူများရှိပေသေးသည် တကားဟု အံ့သြသောစကားကို ဆိုတော်မူ၍ ထိုပုဏ္ဏားကို ရပ်ရွာသို့ ချမ်းသာစွာရောက်အောင် ပို့ဆောင်သောအခွင့်ကိုသာ အားထုတ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ဤတောအရပ်သည် ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ သားရဲ အလွန်ထူထပ်သည်။ ကြာမြင့်၍ မလျော်။ သင့်ရွာသို့ရောက်အောင် ငါပို့မည်။ ငါသည် သစ်တစ်ပင်မှ သစ်တစ်ပင် သို့ကူး၍ သွားမည်။ ငါ့ဦးခေါင်းမှကျသော သွေးကြောင်းသွေးစက်ကို လမ်းပြ၍ လိုက်ခဲ့လော့ဟုဆို၍ ပို့ဆောင်လေ၏။ ။

ဤဝတ္ထု၌ချောက်၌ ကျ၍နေသော ပုဏ္ဏားကိုမြင်သောအခါ မိမိ၏သားငယ် ကျ၍နေသည်ကို မြင်သကဲ့သို့ ပုဏ္ဏား၏အကျိုးကို တောင့်တလိုလားခြင်း အားကြီးစွာ ဖြစ်လာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စုကား မေတ္တာပါရမီတည်း။ ။

အသူတရာနက်သော ချောက်မှ ကမ်းပေါ်သို့ ချောမောစွာ ရောက်နိုင်ရာသော အကြောင်းကို ရှာကြံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စုကား ပညာပါရမီတည်း။ ။

ရှာကြံ၍ သိမြင်သည့်အတိုင်း သက်စွန့်ကြိုး ပမ်းအားထုတ်သော ကိုယ်အမှုကား ဝီရိယပါရမီတည်း။ ။

ဦးခေါင်းကို ကြီးစွာသော ကျောက်နှင့်ထုရာ အရေထူ၊ အရေပါးတို့ ပြတ်စုတ်၍ အရိုးကွဲမျှ ပြင်းထန်လှသော ဒုက္ခဒဏ်ချက်

5(A)

ကြီးထိပါးသည်ကိုပင် နာသည် ကျင်သည်ဟု အမှုမထား ညစ်ညူးမှု၊ ညည်းညူမှု မရှိ ပကတိကြည်လင်သော စိတ်အတိုင်း နေနိုင်သည်ကား ခန္တိ ပါရမီတည်း။ ။

ဤအခါမှာ ခန္တိမရှိခဲ့လျှင် နာကျင်သည့်အတွက်နှင့် စိတ်ပျက်၍ ကုန်လတ္တံ့။ ဤသူ့အကျိုးကို အကျိုးမဲ့ကြီးကို ပြုဘိသည်ဟု ပုဏ္ဏား၌ စိတ်မကွက်သည်ကား ဥပေက္ခာပါရမီတည်း။ ။ ဤအခါမှာ ဥပေက္ခာမရှိခဲ့လျှင် ပုဏ္ဏားကို စိတ်ဆိုးသည့်အတွက်နှင့် စိတ်ပျက်၍ ကုန်လတ္တံ့။ စိတ်ပျက်၍ကုန်မှု ဆိုသည်ကား ထိုပုဏ္ဏား၏ ရှေ့အကျိုးကို လည်း ဆုံးကမ်းတိုင်အောင် ဆောင်တော့မည် မဟုတ်။ နောက်က ဆောင်ခဲ့ပြီးသမျှ ကုသိုလ်စုလည်း အချည်းနှီးဖြစ်၍ ကုန်တော့မည် ဟုလိုသည်။

အလောင်းတော်သည်ကား - အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ခန္တိအခံ ရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ကျင်နာမှု၊ ပင်ပန်းမှုကြောင့်လည်း စိတ်မကွက်။ ဥပေက္ခာ အခံရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ပုဏ္ဏားကို စိတ်ဆိုးမှုနှင့်လည်း စိတ်မပျက်မှု၍ ဦးခေါင်းမှထွက်သော သွေးစက်သွေးကြောင်းကို လမ်းပြ၍ နေရပ်ဌာနသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတည်း။

ဤ၌ အသူတရာနက်သော ချောက်ကြီးဖြစ်၍ အခန့်မတော်လျှင် သေလောက်သော အချက်၌ ပုဏ္ဏား၏အတွက်နှင့် အသက်ကိုစွန့်တော် မူသည်ကား ဒါနပါရမီတည်း။ ။

ပုဏ္ဏား၏အသက်ကို ကယ်ဆယ်မှုသည်လည်း ဇီဝိတဒါနပင်။ အသက်ကိုအသေပြုသော ပုဏ္ဏားကို ပြန်လှန်၍ မနိုင်စက်။ ကြမ်းကြုတ်သော စကားကိုမျှ မဆိုမမြွက် စောင့်ရှောက်ချက်ကား သီလပါရမီတည်း။ ။

ပုဏ္ဏားကို ကယ်တင်သည့်အတွက်ကြောင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်၏

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အကျိုးကိုမျှ တောင့်တသာယာခြင်း မရှိသည်ကား နိက္ခမပါရမီတည်း။ ။
ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးကို တောင့်တ၍
ပြုကြသော ကုသိုလ်စုသည် နိက္ခမပါရမီပျက်သော ကုသိုလ်စုတည်း။

ပုဏ္ဏား၏အကျိုးကို အဆုံးရောက်အောင် ငါဆောင်မည်ဟု
စိတ်ပဋိညာဉ်ထားသည်အတိုင်း ပုဏ္ဏားပြုသော ဒဏ်နှင့် ဒုက္ခကြီးစွာ
ဖြစ်လျက်ပင် မပျက်မကွက် အဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်သည်ကား သစ္စာ
ပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီတည်း။

ဤပုဏ္ဏား၏အကျိုးကို အဆုံးတိုင်အောင် ငါဆောင်မည်ဟု
ဖြစ်သောစိတ်ပဋိညာဉ် မရွှေမပြောင်းသည်ကား အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီတည်း။ ။

သင့်ကို ငါကယ်တင်မည်ဟု ပုဏ္ဏားအား ပြောကြားသော နှုတ်
ပဋိညာဉ်ကို မဖျက်သည်ကား သစ္စာပါရမီတည်း။ ။ဤသို့လျှင်
အလောင်းတော်မျောက်မင်း ပြုသောအမှု၌ ပါရမီ ဆယ်ပါးပြီးသတည်း။

(ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ပြီး၏။)

ဤတွင် သဗ္ဗညုတဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိ ၃-ပါးနှင့်
ဆက်ဆံသော ပါရမီဆယ်ပါးတို့၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ် ၃-ချက်ကို
ပြဆိုသော အခန်းပြီး၏။

ယခုအခါ သဗ္ဗညုတဆုကို အထူးသိလိုပါသည် ဟူသော
လျှောက်ချက်၌။ ။ သဗ္ဗညုဗောဓိသမ္ဘာရ အစီအရင်သည်
ကျမ်းဂန်တွင် ပုစ္ဆာတစ်ဆယ့်ငါးချက်နှင့်တကွ အလွန်ကျယ်
ဝန်းစွာ လာချေသည်။ အကျဉ်းမျှကိုသာ ပြဆိုအံ့။ အကျယ်
ကိုလိုမူ စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန် ဋီကာများမှာ
ယူလေ။

ပါရမီဆယ်ပါး၊ ဥပပါရမီဆယ်ပါး၊ ပရမတ္ထဆယ်ပါးတို့ကို ပြဆိုပေအံ့။

ပါရမီသုံးမျိုးပြ = “ပုတ္တဒါရဓနာဒိ ဥပကရဏ ပရိစ္စာဂေါ ဒါနပါရမီ”-အစရှိသော ပါဠိနှင့်အညီ မိမိကိုယ်အင်္ဂါမှ အပဖြစ်သော သားမယားနှင့်တကွ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဥစ္စာမျိုးသည် ပါရမီဆယ်ပါး၏ ဝတ္ထုတည်း။ ။ “အတ္တဇနော အင်္ဂီပရိစ္စာဂေါ ဒါနဥပပါရမီ”- အစရှိသည်နှင့်အညီ ခြေလက် မျက်စိအစရှိသော ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်စု သည် ဥပပါရမီဆယ်ပါး၏ ဝတ္ထုတည်း။ “အတ္တဇနော ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ ဒါနပရမတ္ထပါရမီ” အစရှိသည်နှင့်အညီ အသက်ခန္ဓာသည် ပရမတ္ထ ပါရမီဆယ်ပါး၏ ဝတ္ထုတည်း။

ထိုသုံးပါးသော ဝတ္ထုတို့တွင် - ပထမဝတ္ထုမျိုးကိုစွန့်၍ ဖြစ်စေအပ် သော ကုသိုလ်မျိုးသည် ပါရမီမည်၏။ ။ ဒုတိယဝတ္ထုမျိုးကို စွန့်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ်မျိုးသည် ဥပပါရမီမည်၏။ အသက်ကိုစွန့်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ်မျိုးသည် ပရမတ္ထပါရမီမည်၏။ ပထမဆယ်ပါး ကိုသာ ဖြည့်စွမ်းနိုင်သော သူသည် သာဝကဗောဓိသို့ ရောက်၏။ ။ ပထမဆယ်ပါး၊ ဒုတိယဆယ်ပါးကိုသာ ဖြည့်စွမ်းနိုင်သော သူသည် ပစ္စေကဗောဓိသို့ ရောက်နိုင်၏။ ။ ပထမဆယ်ပါး၊ ဒုတိယဆယ်ပါး၊ တတိယဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်ကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်သော သူသည် သဗ္ဗညုတဗောဓိသို့ ရောက်နိုင်၏။ ။

(ပါရမီသုံးမျိုး ခြားနားခန်း ပြီး၏။)

သာဝကဗောဓိ သုံးပါးပြ = သာဝကဗောဓိသည် ပကတိသာဝက ဗောဓိ၊ မဟာသာဝကဗောဓိ၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပထမဆယ်ပါးကို ကမ္ဘာပေါင်း တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းမျှ ကာလ ကြာမြင့်အောင် ဖြည့်ကျင့်လျှင် အဂ္ဂသာဝကဗောဓိသို့ ရောက်နိုင်၏။

အဂ္ဂသာဝကဆိုသည်ကား - အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ လကျိာရုံ၊ လက်ဝဲရုံကြီး နှစ်ပါးကို ဆိုသည်။ ။ ထိုဆယ်ပါးကို ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ ကြာမြင့်အောင် ဖြည့်ကျင့်လျှင် မဟာသာဝက ဗောဓိသို့ ရောက်နိုင်၏။

မဟာသာဝက ဆိုသည်ကား - ငါတို့ဘုရား လက်ထက်တော်၌ အသီတိရှစ်ကျိပ်မျိုးကို ဆိုသည်။ ။ ပကတိသာဝက ဗောဓိ၏ ရင့်ရာကာလ အပိုင်းအခြားကို ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်အဆိုမရှိ။ ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ၌ ပကတိသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် အတိတ်၌ ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင် မြင်နိုင်၏ဆို သော အဋ္ဌကထာများကိုထောက်၍ ပကတိသာဝက ဗောဓိရင့်ရာကာလကို ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ပင်ဟူ၍ ယူကြကုန်၏။ ဖားနတ်သား၏ ဝတ္ထုကိုထောက်၍ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝမျှနှင့်ပင် ရနိုင်၏ဟူ၍လည်း ယူကြကုန်၏။ ။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊ မဟာသာဝကဗောဓိတို့၏ ကာလအပိုင်းအခြားများသည်လည်း ဗျာဒိတ်ခံပြီးနောက်မှ ဖြည့်ကျင့်ရသော အပိုင်းအခြားပေတည်း။ ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေး၌ဖြည့်ကျင့်ရသော အပိုင်းအခြားကား ကျမ်းဂန်၌ အဆိုမရှိ။ ။ ဘုရားတို့၏ ပွင့်မှုသည် တစ်ဆူနှင့်တစ်ဆူ ကမ္ဘာအသင်္ချေ ကွာခြားပြီးမှ ပွင့်သည်လည်း ရှိပြန်သည်။ သာဝကတို့မည်သည် ဘုရားပွင့်ရာသာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်မှ ဖြစ်နိုင်ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကာလ အပိုင်းအခြားများသည်လည်း ငါတို့ဘုရား လက်ထက်ရှိ သာဝကများကို အမှတ်ပြု၍

ဆိုအပ်သော အပိုင်းအခြားမျှသာတည်း။

သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား - သာဝကဗောဓိမှာလည်း သဒ္ဓါ
ဓိကဗောဓိ၊ ဝီရိယာဓိကဗောဓိ၊ ပညာဓိကဗောဓိဟူ၍ ၃-ပါးစီ၊ ၃-ပါးစီ
ခွဲလျက်ရှိ၏။ ။

(သာဝကဗောဓိ သုံးပါးပြီး၏။)

ပစ္စေကဗောဓိ သုံးပါးပြု = ပစ္စေကဗောဓိသည်လည်း သဒ္ဓါဓိက၊
ဝီရိယာဓိက၊ ပညာဓိက ၃-မျိုးပင် လာ၏။ ဗျာဒိတ်ခံပြီးသည်မှ နောက်၌
နှစ်အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ ကြာမြင့်အောင် ပါရမီဆယ်ပါး၊
ဥပပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရမှ ရနိုင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌
လာ၏။ ။

(ပစ္စေကဗောဓိ သုံးပါးပြီး၏။)

မဟာဗောဓိ သုံးပါးပြု = သဗ္ဗညုဗောဓိသည် သဒ္ဓါဓိက၊
ဝီရိယာဓိက၊ ပညာဓိကဟူ၍ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ဥစ္ဆါတိတညုဗောဓိ၊
ဝိပဇ္ဇိတညုဗောဓိ၊ နေယျဗောဓိဟူ၍လည်း ဆို၏။

နိယတဗျာဒိတ်ကို ရပြီးနောက် ပါရမီဆယ်ပါး၊ ဥပပါရမီဆယ်ပါး၊
ပရမတ္ထပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းဖြည့်ကျင့်မှ
ပညာဓိကဗောဓိ ပွင့်နိုင်၏။ ။ ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းဖြည့်ကျင့်မှ
ဝီရိယဓိကဗောဓိ ပွင့်နိုင်၏။ တစ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ဖြည့်ကျင့်မှ သဒ္ဓါဓိကဗောဓိ ပွင့်နိုင်၏။ ။ ဤကား အဋ္ဌကထာကြီး
၌လာသော မှတ်ရိုး မှတ်စဉ်တည်း။

ထိုထိုဋီကာကျမ်း၊ အင်္ဂါနိ အဋ္ဌကထာစသော နောက်ဖြစ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ သောတတ္တကီကျမ်း၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်း၊ မဟာဝင်
ဋီကာကျမ်း စသည်တို့၌ ဆိုကြသော နာနာဝါဒကား အလွန်များသေး၏။

သစ်ပင်တို့၏ပွင့်မှု၊ သီးမှုမည်သည် ထိုထိုမျိုးအားလျော်စွာ
ပွင့်ချိန်ကျမှသာလျှင် ပွင့်နိုင်သီးနိုင်သည်။ မန်းကျည်းပင်၊ ပိန္နဲပင်
စသည်တို့ကို တစ်နှစ်အတွင်း နှစ်နှစ်အတွင်း သုံးနှစ်အတွင်း သီးတည့်
စေခြင်းငှါ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် အခါတစ်ရာပင် ရေလောင်းသော်လည်း
အပင်မရင့်က မပွင့်နိုင် မသီးနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗောဓိသမ္ဘာရမ္မမှာလည်း
ဝေဿန္တရာမင်းကြီး အလှူကဲ့သို့နေ့စဉ် လှူ၍နေသော်လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
ကာလအပိုင်းအခြား မစေ့က မပွင့်နိုင်ဟူ၍ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌
လာ၏။ ထို့ကြောင့် ပကတိသာဝကဗောဓိ အစရှိသော ထိုထိုဗောဓိတို့၌
ရင့်သန်ရာဖြစ်သော ကာလအပိုင်းအခြားကိုလည်း အသီးအသီး အလိုရှိ
အပ်သည်သာလျှင်တည်း။

မဟာဗောဓိသုံးပါး ပိုင်းခြားခန်း ပြီး၏။

မဟာဘိနိဟာရ သရုပ်ပြ = ယခုအခါ မဟာဗောဓိကြီး၌
သိမှတ်ထိုက်သော အကြောင်းအရာများကို ကျမ်းဂန်မှ အတန်ငယ်ထုတ်၍
ပြဆိုပေအံ့။

၁။ မဟာဘိနိဟာရကို သိအပ်၏။

၂။ မဟာဘိနိဟာရ၏ အခြေမူလ ပစ္စယဟေတု တရားအစုကို
သိအပ်၏။

၃။ မဟာဗောဓိကို သိအပ်၏။

၄။ မဟာဗောဓိ၏ အခြေမူလ ပစ္စယဟေတု တရားအစုကို
သိအပ်၏။

မဟာဘိနိဟာရ ဆိုသည်ကား -

ကိံမေ ဧကေန တိဇ္ဈေန၊ ပရိသေန ထာမဒဿိနာ။

သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ- ဟူ၍
ဖြစ်သော နှုတ်ပဋိညာဉ်၊ စိတ်ပဋိညာဉ်ဟူသည်။

ထာမဒဿိနာ၊ ကိုယ်စွမ်း ကိုယ်ရည်ကို မြင်သော။ ပုရိသေန၊
ငါယောက်ျားကောင်း ဖြစ်ပါလျက်။ ဧကေန တိဇ္ဈေန၊ တစ်ကိုယ်တည်း
နိဗ္ဗာန်ကူးသဖြင့်။ ကိံ ပစာပြုရအံ့နည်း။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်
တည်းဟူသော မဟာဗောဓိသို့။ ပါပုဏိတွာ၊ ရောက်ပြီးမှ။ သဒေဝကံ၊
နတ်ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော လူများအပေါင်းကို။ သန္တာရေဿံ၊ နိဗ္ဗာန်ကူးတို့
ဆောင်ပို့ကယ်တင်အံ့။

စကြဝဠာတစ်သောင်းကို ရိုက်ခြောင်းဆူဝေ တုန်လှုပ်စေနိုင်သော
ပဋိညာဉ်ကြီးတည်း။ ဆုတောင်းကြီးလည်း ဆိုရ၏။ ။ ဗုဒ္ဓေါဗောဓေယျံ။
မုတ္တော မောစေယျံ။ တိဇ္ဈော တာရေယျံဟု ဖြစ်သော မဟာဗောဓိ
ပတ္တနာကို မဟာဘိနိဟာရ ဆိုသည်။

မဟာဘိနိဟာရ သရုပ်ကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

မဟာဘိနိဟာရ အင်္ဂါ = ဤ မဟာဘိနိဟာရ ထမြောက်အောင်
မြင်ရာ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိ၏။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ၊ ဟေတုသတ္တာရဒဿနံ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏသမ္ပတ္တိံ၊ အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ။

အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရော သမိဇ္ဈတိံ။ ။

(၁) မနုဿတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်။

(၂) လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ၊ ယောက်ျားစင်စစ်အဖြစ်။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

(၃) ဟေတု၊ ယူလိုလျှင် ယခုဘဝပင် ရဟန္တာဖြစ်နိုင်လောက်
အောင် ရင့်ပြီးသောအကြောင်း ပါရမီရှိသည်၏ အဖြစ်။

(၄) သတ္တာရဒဿနံ၊ သဗ္ဗညုတဘုရားနှင့် တွေ့ကြုံခြင်း။

(၅) ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်ခြင်း။

(၆) ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဘိညာသမာပတ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

(၇) အဓိကာရော၊ ခဲယဉ်းလှစွာသော ပူဇာသက္ကာရမှုကိုပြုခြင်း။

(၈) ဆန္ဒတာ၊ ဘုရားဖြစ်ရန် ထက်သန်လှသော ဆန္ဒပတ္ထနာ
ရှိခြင်း။ ။ အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အင်္ဂါရှစ်စုံ ကျေးဇူးဂုဏ်
တို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ အဘိနိဟာရော၊ မဟာဘိနိဟာရ
မူသည်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ထမြောက်အောင်မြင်နိုင်၏။ (ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးကား
အစအဆုံးဆုတောင်းမှုမှာ လိုသည်။)

ဟေတု ဆိုသည်ကား - နောက်၌ ပြဆိုလတ္တံ့သော ပစ္စယ
၄-ပါး ဟေတု ၄-ပါးစသည်ကို ဆိုသည်။

အဓိကာရ ဆိုသည်ကား - အသက်ကို စွန့်၍ပြုလိုက်သော
ပူဇော်သက္ကာရမှုကို ဆိုသည်။

ဆန္ဒ ဆိုသည်ကား - လွန်မင်းသော အလိုတည်း။ အချင်း
ယူနောတစ်သိန်း နှစ်သိန်း သုံးထောင်လေးရာ ငါးဆယ်ကျယ်သော
စကြဝဠာတိုက်အတွင်းမှာ အလွန်ထက်သော လှံသွားတို့ကို အပြည့်စိုက်
ထူ၍ ထားပြီးလျှင် လှံသွားထိပ်ကိုနင်း၍ ဤမှာဖက် စကြဝဠာ တံတိုင်းမှ
ထိုမှာဖက် စကြဝဠာတံတိုင်းသို့ ရောက်ပေါက်အောင် လာခဲ့နိုင်လျှင်
မဟာဗောဓိကို ထိုမှာဖက်သို့ရောက်သည်နှင့် ဟစ်ပြိုင်နက် ရတတ်သည်
အမှန်ဖြစ်ခဲ့သော် ထွေလာစိတ်ဖန် ကြံစည်တွန့်ရွံ့ခြင်းမရှိ ခဏခြင်း
ချင်းနင်းသွားနိုင်လောက်အောင် ထက်သန်သောဆန္ဒကို “ဆန္ဒတာ”

ဆိုသည်ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ပြ၏။ ။

ရှားမီးကျီးအပြည့်ရှိသော စကြဝဠာ တိုက်ဖြင့်လည်း ပြဆိုကြ ကုန်၏။ ။ ထိုကဲ့သို့ စိတ်သန်သောသူသည် ချင်းနင်း၍သွားခဲ့လျှင် ထိုလှဲသွားသည် ပတ္တမြားအပြင် ဖြစ်လေရာ၏။ ထိုရှားမီးကျီးစုသည် ပဒုမာကြာတိုက်အပြင် ဖြစ်လေရာ၏။ ။ ခဒိရင်္ဂါရဇာတ်ကို ထောက်မျှော်လေ။ ဤကား မဟာဘိနိဟာရအင်္ဂါတည်း။

ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဗောဓိဆုတို့၌ကား အင်္ဂါသုံးပါးစီလာ၏။

၁။ * သတ္ထုဒဿန။

၂။ * အဓိကာရ။

၃။ * ဆန္ဒ။ (ပစ္စေကဗောဓိဆု၌ အင်္ဂါသုံးပါး)

၁။ * ဝိဏာသဝဒဿန။

၂။ * အဓိကာရ။

၃။ * ဆန္ဒ။ (သာဝကဗောဓိဆု၌ အင်္ဂါသုံးပါး)

အဓိကာရနှင့်ဆန္ဒနှစ်ပါး တူကြ၏။ ပစ္စေကဗောဓိဆုကို သဗ္ဗညု ဘုရားနှင့်တွေ့မှ၊ သာဝကဗောဓိဆုမှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာများနှင့် တွေ့၍ လှူဒါန်း၍ တောင်းလျှင် ရနိုင်၏ဟူလိုသည်။ ။ မဟာဘိနိဟာရကို ပြဆိုခြင်းတည်း။

* သတ္ထု-ဒဿန = ဘုရားနှင့်တွေ့ကြုံခြင်း။

* အဓိကာရ = ဆုတောင်းခြင်း။

* ဆန္ဒ = အလိုရှိခြင်း။

* ဝိဏာသဝ ဒဿန = ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာများနှင့် တွေ့ကြုံခြင်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပစ္စယနှစ်ပါးပြု - မဟာဘိနိဟာရ အင်္ဂါရှစ်ပါးတွင် ဟေတု အင်္ဂါဆိုသည်ကား သာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိများကို ယူလိုသောအခါ ရနိုင်လောက်အောင် ရင့်သန်ပြည့်စုံပြီးသော ဒါနအဆောက်အဦး၊ သီလအဆောက်အဦး၊ နိက္ခမ အဆောက်အဦးစသော ဆယ်ပါးသော အဆောက်အဦးတို့နှင့်တကွ -

၁။ * ကရုဏာ သမ္ပတ္တိ။

၂။ * ဥပါယ ကောသလ္လသမ္ပတ္တိ။

ဤနှစ်ပါးသည်လည်း မဟာဘိနိဟာရ စခန်းသို့ဆိုက်နိုင်ရန် သဗ္ဗညုဆု သဗ္ဗညုဗျာဒိတ်ကို ခံရရန် ဘုရားလောင်းဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ခံရရန် အကြောင်းတရားနှစ်ပါးပေတည်း။

(၁) မိမိ၏အသက်ခန္ဓာထက်ပင် သတ္တဝါတစ်ပါး၏ဒုက္ခကို ကင်းငြိမ်းစေလိုသော စိတ်အလွန်ထက်သန်သည်ကား- ကရုဏာသမ္ပတ္တိတည်း။

(၂) ကင်းငြိမ်းစေလိုသော စိတ်ရှိသည်အတိုင်း ကင်းငြိမ်းရာ ကင်းငြိမ်းကြောင်းကို ကြံဖန်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကား ဥပါယကောသလ္လ သမ္ပတ္တိတည်း။ ။

ဣဒံပန ဒွယံ ပါရမီနံ ဝိယ ပဏိဓာနဿ ပစ္စယော။ ။
ဣဒံပနဒွယံ၊ ဤနှစ်ပါးသည်ကား။ ပါရမီနံ၊ ပါရမီတို့၏။ ပစ္စယောဝိယ၊ အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့။ ပဏိဓာနဿပိ၊ ဆုတောင်းခြင်းလည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းပေတည်း။ ။

(ပစ္စယနှစ်ပါးပြီး၏။)

- * ကရုဏာ = သနားခြင်း။
- * ဥပါယ = အကြောင်းအရာ။
- * ကောသလ္လ = လိမ္မဟသောဉာဏ်။

၃၂

လယ်တီဆရာတော်

ပစ္စယလေးပါးပြု = ၁။ ဥဿာဟ၊

၂။ ဥမ္မင်္ဂံ၊

၃။ အဝဋ္ဋာန၊

၄။ ဟိတစရိယာ၊

(၁) ဥဿာဟ ဆိုသည်ကား - ဒါနမှ စသည်တို့၌ သူအများ ထက်လွန်ကဲသော ဝီရိယတည်း။

(၂) ဥမ္မင်္ဂံ ဆိုသည်ကား - အလွန်ထက်သန်သော ဉာဏ်ပညာ တည်း။

(၃) အဝဋ္ဋာန ဆိုသည်ကား - သူတစ်ပါးတို့ လှုပ်ရှားခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော စိတ်၏ ခိုင်မြဲခြင်းတည်း။

(၄) ဟိတစရိယာ ဆိုသည်ကား - မိမိ၏ အကျိုးထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုး၌ လွန်ကဲသော မေတ္တာစိတ်တည်း။ ဤလေးပါး သည်လည်း ပါရမီတို့၏လည်းကောင်း၊ အဘိနိဟာရ၏လည်းကောင်း အကြောင်းဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘူမိ လေးပါးလည်း ခေါ်၏။ ။

(ပစ္စယ ၄-ပါး ပြီး၏။)

ဟောတုလေးပါးပြု = ၁။ * ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိ၊

၂။ ကရုဏဇ္ဈာသယ သမ္ပတ္တိ၊

၃။ * အဝိဟည သမ္ပတ္တိ၊

၄။ ကလျာဏမိတ္တ သမ္ပတ္တိ၊

* ဥပနိဿယ = လုံလောက်သောအကြောင်း။

* အဝိဟည = စိတ်ပင်ပန်းမှုမရှိခြင်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

(၁) နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံယူသောအခါ၌ သာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိကို ပေးနိုင်လောက်အောင် ပြည့်စုံပြီး ရင့်သန်ပြီးသော ပါရမီအဆောက်အဦးနှင့် ပြည့်စုံသည်ကား ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ မည်၏။

(၂) ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကရုဏာတရား အစွဲအမြဲနှင့် ပြည့်စုံသည်ကား ကရုဏဇ္ဈာသယ သမ္ပတ္တိတည်း။

(၃) သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးကို ရွက်ဆောင်မှုနှင့် ကင်း၍နေရမှုကား စကြာမင်း သိကြားမင်း ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားစံစား၍ နေရသော်လည်း စိတ်ပင်ပန်းလျက်နှင့်သာ နေရ၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ရွက်ဆောင်သောအားဖြင့် မဟာဗောဓိအကျိုးငှါ ပါရမီမှုတို့နှင့်နေရမှုကား ဘဝများစွာ ကမ္ဘာမည်မျှပင် ရှည်ကြာသော်လည်း စိတ်၏ညစ်နွမ်း ပင်ပန်းငြီးငွေ့ခြင်း မရှိသည်ကား အဝိဟညသမ္ပတ္တိ မည်၏။

သင်သည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကျင့်ရလိမ့်မည်။ ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကျင့်ရလိမ့်မည်။ တစ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကျင့်ရလိမ့်မည်။ ထိုမျှလောက် ကျင့်နိုင်လျှင် သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်လိမ့်မည်ဟုဆိုလျှင် လေးသင်္ချေ၊ ရှစ်သင်္ချေ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေမျှကိုပင် ယနေ့နက်ဖြန်မျှ ထင်နိုင်သည်။ ကြာလှသည် ရှည်လှသည်ဟု စိတ်ပင်ပန်းခြင်း မရှိဆိုလိုသည်။

(၄) ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ လူပညာရှိ နတ်ပညာရှိတို့နှင့် တွေ့ကြုံရာပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ကို အလေးအမြတ် ဆည်းကပ်ပေါင်းဖက်မှု၌ အလေးဂရုပြုခြင်းသည် ကလျာဏမိတ္တသမ္ပတ္တိ မည်၏။

(ဟေတု ၄-ပါးပြီး၏။)

မဟာဘိနိဟာရဓနံ ပြီး၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

အဇ္ဈာသယဓာတ်ပြ

၁။ အလောဘဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ လောဘော—
ဒေါသဒဿာဝိနော။

၂။ အဒေါသဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ ဒေါသေ—
ဒေါသဒဿာဝိနော။

၃။ အမောဟဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ မောဟေ—
ဒေါသဒဿာဝိနော။

၄။ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ ကာမေသု—
ဒေါသဒဿာဝိနော။

၅။ ပဝိဝေကဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ သင်္ဂဏိကာယ
ဒေါသဒဿာဝိနော။

၆။ နိဿရဏဇ္ဈာသယာစ ဗောဓိသတ္တာ သဗ္ဗဘဝေသု—
ဒေါသဒဿာဝိနော။

(၁) ဗောဓိသတ္တာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်။ အလောဘဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန်၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော အလောဘဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ လောဘော၊ လောဘ၌။ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကို ရှုမြင်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်၏။

(၂) ဗောဓိသတ္တာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်။ အဒေါသဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန်၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော အဒေါသဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ဒေါသေ၊ ဒေါသ၌။ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကို ရှုမြင်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်၏။

(၃) ဗောဓိသတ္တာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်။ အမောဟဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန်၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော အမောဟဓာတ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ မောဟော၊ မောဟ၌။ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကို ရှုမြင်ခြင်းအလေ့ ရှိကုန်၏။

(၄) ဗောဓိသတ္တာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်။ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန်၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော နိက္ခမ္မဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံ ကုန်၏။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကို ရှုမြင်ခြင်း အလေ့ရှိကုန်၏။

(၅) ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပဝိဝေကဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန် ၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို အလိုရှိသော ပဝိဝေကဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံကြကုန်၏။ သင်္ဂဏိကာယ၊ အဖော်အပေါင်း၌။ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ ကုန်၏။

(၆) ဗောဓိသတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဿရဏဇ္ဈာသယာစ၊ စိတ်သန္တာန် ၌ အခိုင်အမြဲ တည်ထောင်၍နေသော ဘဝမှကျွတ်လွတ်လိုသော နိဿရ ဏဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ သဗ္ဗဘဝေသု၊ အလုံးစုံဘဝတို့၌။ ဒေါသ ဒဿာဝိနော၊ ကုန်၏။

အဇ္ဈာသယဓာတ် ၆-ပါး

- ၁။ အလောဘဇ္ဈာသယဓာတ်။
- ၂။ အဒေါသဇ္ဈာသယဓာတ်။
- ၃။ အမောဇ္ဈာသယဓာတ်။
- ၄။ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယဓာတ်။
- ၅။ ပဝိဝေကဇ္ဈာသယဓာတ်။
- ၆။ နိဿရဏဇ္ဈာသယဓာတ်။

အဇ္ဈာသယ အကျယ်ပြု = သစ်ပင်တို့မှာ ခိုင်မြဲရန်အနှစ် ထည့်သကဲ့သို့ အလောင်းအလျာတို့မှာလည်း ခိုင်မြဲရန် အနှစ်ထည့်သော ဓာတ် ၆-ပါး။ ။

ဤဓာတ် ၆-ပါး အနှစ်တည်ပြီးသော သူမှန်လျှင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစား၍ပင် နေငြားသော်လည်း မျက်နှာဝမရှိသော ဗူးအိုးကို ရေနက်၌နှစ်၍ ထားသည်နှင့်တူ၏။ ။ ဤဓာတ် ၆-ပါး အနှစ်မတည်သေးသော ပုထုဇဉ် သည် ကျယ်သောမျက်နှာဝရှိသော မြေအိုးကို ရေနက်၌နှစ်ထားသည်နှင့် တူ၏။ ။ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် လူဖြစ်၍ နေငြားသော်လည်း ဤဓာတ် ၆-ပါးအသင့်ရှိ၏။ ရေနက်၌ ချည်ဖွဲ့မြှုပ်ထားသော ဗူးအိုးနှင့် တူ၏။ ။ အချို့သောသူသည် ရဟန်းဖြစ်၍ နေငြားသော်လည်း ဤဓာတ် ၆-ပါးမရှိ။ ရေတိမ်၌ မြှုပ်၍ထားသော ထိုမြေအိုးနှင့်တူ၏။ ။ လူတို့ကာမဂုဏ်သည် ရေနက်နှင့်တူ၏။ ရဟန်းတို့၏ ကျောင်းကောင်း၊ ကန်ကောင်း၊ အိပ်ရာကောင်း၊ နေရာကောင်း၊ အဝတ်ကောင်း၊ အစားကောင်း၊ ပစ္စည်းပရိက္ခရာများသည် ရေတိမ်နှင့် တူ၏။

- (၁) အလောဘဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် လောဘ ကင်းရန် စကားကို ကြားနာရလျှင် နားငြီးကုန်၏။
- (၂) အဒေါသဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် ဒေါသ ပျောက်ငြိမ်းရန် စကားကို ကြားနာရလျှင် နားငြီးကုန်၏။
- (၃) အမောဟဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် တရား ကျမ်းဂန် ပညာဗဟုသုတ စကားကို ကြားနာရလျှင် နားငြီး ကုန်၏။
- (၄) နိက္ခမဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် တောထွက်ရန် စကားကို ကြားနာရလျှင် နားငြီးကုန်၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

(၅) ပဝီဝေကဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် တော
တောင်ဝင်၍ တစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယ နေထိုင်ရန် စကား
ကို ကြားနာရလျှင် နားငြီးကုန်၏။

(၆) နိဿရဏဓာတ်နှစ် မတည်ကုန်သော သူတို့သည် ဘဝကို
ကဲ့ရဲ့သောစကားကို ကြားနာရလျှင် နားငြီးကုန်၏။

၁။ အလောဘဓာတ်နှစ် မရှိသောသူတို့ကို တစ်မူးတန်၊ တစ်မတ်
တန်၊ တစ်ကျပ်တန်၊ တစ်ဆယ်တန်မျှ သေးနပ်လှသော လောဘအာရုံ
သည် မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကဲ့သို့ ဖိစီး၍ထားနိုင်၏။ ။ အလောဘဓာတ်နှစ်
အားကောင်းလှသော သူတို့၌ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမင်း စည်းစိမ်
သည်ပင် မြက်ခြောက်တစ်ပင်မျှကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

၂။ အဒေါသဓာတ်နှစ် မတည်သောသူတို့အား အနည်းငယ်မျှ
လောက်သော အခွင့်နှင့်ဖြစ်သော ဒေါသသည် ပွားစီးသော အဖို့သို့
ရောက်လေ၏။ အလွန်ခြောက်သွေသော မြက်တော ကျူတော အမှိုက်
တော၌ကျသော မီးပေါက် မီးပွားငယ်ကဲ့သို့တည်း။ ။ အဒေါသဓာတ်
နှစ်တည်သော သူတို့အား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အသက်စည်းစိမ်ကိုခိုက်၍
ဖြစ်ပွားသော ဒေါသသည်လည်း ခဏမကြာ ပျောက်ငြိမ်း၏။ အလွန်
ရွမ်းရွမ်းစိုရွဲသော အနှစ်အတိပြည့်သော သစ်တောကြီး သစ်ပုံကြီး၌
ကျသောအခါ မီးထုပ်မီးလုံးကြီးကဲ့သို့တည်း။

၃။ အမောဟဓာတ်နှစ် မရှိသော သူတို့ကို မိမိကိုယ်ခန္ဓာငါးပါး
ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ အစဉ်ထာဝရ မှောင်ကြီးချ၍နေသော မောဟသည်
ယခုအခါ ဓမ္မက္ခန္ဓာတည်းဟူသော နေဝန်းအပေါင်း ရှစ်သောင်း
လေးထောင် တစ်ပြိုင်နက် ထွန်း၍နေသောအခါမှာပင် မျက်တောင်တစ်ခတ်
လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အလင်းမရ။ စုတိကျအောင် မှောင်မြဲမိုက်မြဲ ဖုံးလွှမ်းမြဲ

အတိုင်းနှင့်ပင် ဘဝဆုံးစေနိုင်၏။

ပဋိသန္ဓေကပင် ပသာဒစက္ခု ချို့ခဲ့သောသူကို မျက်စိအရာတွင် အစဉ်ထာဝရ အပိန်းကျ၍ လာခဲ့သော အန္တကာရမှောင်ကြီးသည် နေဗိမာန်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တစ်ပြိုင်နက် ထွက်ပြုထွန်းလင်းခိုက်ကြိုသော်လည်း မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အလင်းမရ စုတိကျအောင် ဖုံးလွှမ်းလေသကဲ့သို့ တည်း။

၄။ နိက္ခမဓာတ်နှစ် မရှိသောသူတို့အား ယခုဘဝ ပြုသမျှသော ဒါန၏အကျိုး၊ သီလ၏အကျိုး၊ ဥပေါသထ၏အကျိုး၌ တွယ်တာသာယာသော တဏှာလောဘသည် ထိုကုသိုလ်တို့ကို ပါရမီမျိုး၊ ဗောဓိမျိုး ပျက်လေအောင် နှောင့်ယှက်၍ တည်နေ၏။

ကောင်းစွာ ပြုပြင်၍ထားသော စပါးမျိုး၊ ပြောင်းမျိုး၊ ပဲမျိုးတို့ကိုထိုးသော ပိုးငယ်တို့သည် ထိုစပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲတို့ကို မျိုးပျက်လေအောင် ပြုကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းသော ကောက်ခင်း၊ ပြောင်းခင်းတို့၌ကျသော မြစ်ပိုး၊ ဆစ်ပိုး၊ ရွက်ပိုး၊ ပွင့်ပိုး၊ သီးပိုးတို့ကဲ့သို့တည်း။

၅။ ပဝိဝေကဓာတ်နှစ် မရှိသောသူတို့ကို အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်သော တဏှာသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေခွင့်ကို မပေးပဲ အပေါင်းအဖော်ရှိရာသို့သာ မကြာရုတ်ခြင်း အတင်းဆွဲငင်၍ အတွင်ခြံသွင်းသော အမှုကို ထာဝရပြုလေ၏။ ရာဇဝတ်ကောင် ထောင်သားတို့ကို တစ်ယောက်တစ်ခြား တစ်လုံးထဲဖွဲ့နှောင်သော ထောင်မှူးအာဏာသားကဲ့သို့တည်း။

၆။ * နိဿရဏဓာတ်နှစ် မရှိသောသူတို့ကို ဘဝနိက္ခန္တိ တဏှာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သည် ဘဝမှကျွတ်လွတ်အံ့သော ပဋိပတ်လမ်း၊ ပဋိဝေလမ်းများကို အားကျခွင့် မပေးမူ၍ ဘဝစည်ကားအံ့သော *ပုညဘိသင်္ခါရမျိုးဖြစ်သော တစ်ရာကုန်၊ တစ်ထောင်ကုန်၊ တစ်သောင်းကုန်၊ တစ်သိန်းကုန်လှူမှု၊ ဒါန်းမှု၊ စရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ ဘုရားဆောက်လုပ် တည်ထားမှု၊ ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါး သီလဥပုသ်မှု၊ လူသီလဝန္တ၊ ရဟန်းသီလဝန္တ၊ ရသေ့သီလဝန္တ ပြုလုပ်မှု၊ စာချပေချ *ဓမ္မကထိက ကျမ်းပြု၊ ဂန်ပြု၊ ပြုလုပ်မှုတို့သာ အားကျခွင့်ကို ပေးသတည်း။

- * နိဿရဏ = လွတ်မြောက်သော။
- * ပုည = ဖြူစင်သော။
- * အဘိသင်္ခါရ = ပြုပြင်တတ်သောတရား။
- * ဓမ္မကထိက = တရားဟောဆရာ။

အင်္ဂလိပ်မင်းတို့သည် မိမိတို့ပိုင်ရာ နိုင်ငံသားတို့အား ဆင်းရဲသား ဘာဝ ဥစ္စာစီးပွားဖြစ်ထွန်းအောင် လုပ်ဆောင်အားကျမှုကိုကား ကောင်းစွာ အခွင့်ပေး၏။ ပုန်ကန် ပုန်စားပြုရာသော လက်နက်ကြိယာမှုကိုကား တစ်ထွာလေးသစ်မျှ လုပ်ခွင့်မပေးသကဲ့သို့တည်း။ ။ ဤ၌ ဘဝနိကန္တိ ဆိုသည်ကား အနာဂတ်ဘဝသို့ဖွဲ့သော နိကန္တိလည်း တစ်ပါး၊ ယခုအခါ သည် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရထိုက်သောအခါလည်း ဖြစ်၏။ မဂ်လမ်း၊ ဖိုလ်လမ်းကို ညွှန်ပြသော ဒေသနာဓမ္မလည်း နည်းပေါင်း အထောင်မက ပိဋကတ်တော်တွင် ထင်ရှားရှိ၏။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌ သာယာသော နိကန္တိကြောင့် မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာကို ညှာတာသည့်အတွက် သက်စွန့်ကြီးပမ်း အားမထုတ်ကြသောကြောင့် သာသနာပ ရသေ့တို့ ရကြသော ဈာန်မျှကိုမှ ယခုကာလ မရကြလေသတည်း။

အစ္စာသယဓာတ် ၆-ပါး ပြီး၏။

သာဝကဗောဓိအလောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိအလောင်းတို့
နှင့် မဆက်ဆံသော သဗ္ဗညုဗောဓိလောင်းတို့၏ တံခွန်ကြီး
၄-ပါးကို ပြပေအံ့။

- လိင်္ဂါလေးပါး =
- ၁။ ဣန္ဒြိယ၊
 - ၂။ ပဋိပတ္တိ၊
 - ၃။ ကောသလ္လ၊
 - ၄။ အဇ္ဈာသယ၊

(၁) သဒ္ဓါဖြစ်ခန်းဆိုက်လျှင် သဒ္ဓါတွန်ခြင်း မရှိ။ ဝီရိယဖြစ်ခန်းဆိုက်လျှင် ဝီရိယတွန်ခြင်း မရှိ။ သတိအရာ၌ သတိတွန်ခြင်း မရှိ။ သမာဓိအရာဆိုက်လျှင် သမာဓိ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ။ ပညာအရာဆိုက်လျှင် ပညာတွန်ခြင်း မရှိ။ ဤသို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ထက်သန်ခြင်း အထူးသည် ဣန္ဒြိယမည်၏။ ။ ဤအချက် ငါးပါးလည်း ဤသူကား သဗ္ဗညုတအလောင်းပေတည်းဟု သိရန်တံခွန်ပေတည်း။

(၂) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးစီးပွားကို အားထုတ်မှု၌လည်း မိမိ၏အကျိုးစီးပွားထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို အထူးအချွန် အလွန်လိုလား၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို အားထုတ်ဆဲ အားထုတ်ပြီးတို့၌လည်း ထိုသူ၏ ကျေးဇူးတုံ့ကို မတောင့်တခြင်း၊ ကျေးဇူးကို မျက်မှောက် မျက်ကွယ် ဖော်ပြလိုသောစိတ်မှ စင်ကြယ်ခြင်း၊ ထိုသူသည် ကျေးဇူးကို ချေဖျက်၍ အသက်အန္တရာယ်ကိုပင် ပြုသော်လည်း ကျေးဇူးမှုကို ချောမောအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၌ ပဋိပတ္တိ မည်၏။

ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်မှုကို ပြုသည်ရှိသော် ကုသိုလ်အကျိုးကို တောင့်တခြင်း၊ မိမိကျွတ်လွတ်ရန် နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို တောင့်တခြင်းတို့မှ လွတ်ကင်း၍ သတ္တဝါအများကို ကယ်ဆယ်နိုင်ရန်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုသာ တောင့်တခြင်းသည် တမလွန်အကျိုး၌ ပဋိပတ္တိမည်၏။ ။ ဤပဋိပတ္တိ မှုသည်လည်း ဤသူကား မဟာဗောဓိ အလောင်းကြီးပေတည်း- ဟု သိရန်တံခွန်ပေတည်း။

(၃) ကောသလ္လ ဆိုသည်ကား- ဆိုက်တိုက်လာသမျှသော အခွင့်၌ ပြီးစီးရန် လမ်းမှန်ကို လျင်မြန်စွာ သိနိုင်သော *စိန္တာမယဉာဏ်- သင်္ခဏပုတ္တိဉာဏ်တည်း။ သာဝကလောင်း ပစ္စေကလောင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့ အားလျော်စွာ စိန္တာမယ တင်္ခဏပုတ္တိရှိကောင်းရှိရာ ရှိကြပါကုန် သော်လည်း ချော်ချွတ်သည်သာများကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းတို့၏ စိန္တာမယ တင်္ခဏပုတ္တိဉာဏ်မှာ ချော်ချွတ်သည်မရှိနိုင်။ ဤကောသလ္လ လည်း တံခွန်တစ်ပါး။

* စိန္တာမယ = ကြံစည်မှုဖြင့် ပြီးစီးသော။

* တင်္ခဏပုတ္တိ = ခဏခြင်းဖြစ်သော။

(၄) အဇ္ဈာသယကိုကား ပါရမီဆယ်ပါးနှင့်ချဲ့၍ ကျမ်းဂန်မှာ အကျယ်ပြ၏။ အကျဉ်းမျှကို ပြဆိုအံ့။ ။ အလှူဒါန၌ အလွန်မေ့လျော် ၏။ အလှူဝတ္ထုရှိလျက် မလှူရလျှင် မနေတတ်ရှိ၏။ လှူသောအခါ ရွှင်လန်းသောစိတ် အရိုအသေ အလေးဂရုပြုသောစိတ် အမြဲတည်၏။ ဘယ်မျှလောက် အကြီးအကျယ် လှူရသော်လည်း လှူမှု၌ အားရသည် ဟူ၍ မရှိ။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် လိုအပ်သော ဝတ္ထုသည် မိမိမှာရှိခဲ့အံ့။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ မျက်နှာကို ကြည့်၍ တိုင်းတာခြင်းလည်းမရှိ။ မိမိ သုံးဆောင်ရန်ကိုမျှော်၍ တိုင်းတာခြင်းလည်းမရှိ။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒကို ဖြည့်စွမ်းလိုသော စိတ်တစ်ခုသာ ရှိ၏။ ။ သည်ကိုရည်၍ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌ “ယထာပိကုမ္ဘော သမ္ပုဇ္ဈော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။

ပါရမီခန်း၌လည်း = “ပမာမည်သည်၊ ဤလူပြည်၌၊ ဆီကြည် ရက်တက်၊ ရေပြည့်လျက်သား၊ ကြိမ်ခက်ဖောင်းကန်၊ ဖျဉ်းအိုးတန်ကို၊ ပြောင်းပြန်ဦးစောက်၊ သွန်ဘိမှောက်က၊ တစ်ပေါက်အရည်၊ နည်မျှ မကြွင်း၊ အောက်ဟင်းလင်းလျှင်၊ ကျယ်ဝင်းထက်ချည်း၊ ယိုသည့်နည်းကို၊ တိုင်တည်းရှေးရှု၊ သက်သေမှု၍၊ အလှူအရာ၊ ပေးသောအခါ၌....” ဟူ၍ လည်းကောင်း။

“လူဖြစ်စော်ညှီ၊ ငဒုဿီနှင့်၊ အညီနှုန်းကြ၊ ဂေါသီလဟု၊ နွားမျှ စောင့်သား၊ မဖြောင့်နှလုံး၊ သစ်တုံးတစ်ဆူ၊ တောင်သူငမူး၊ တို့ထက်ထူး သား၊ ကျေးဇူးသရဏာ၊ ပါဏာတိပါတ်၊ လွတ်သည်ကစ၊ ဤမျှဖော် ထုတ်၊ လူအစုတ်ကို၊ အယုတ်အလတ်၊ အမြတ်ဖြင့်အား၊ သုံးပါးလှူခံ၊ ရှင်အထံသို့၊ ညယံမိုးသောက်၊ မပြတ်ရောက်မူ၊ မြတ်လောက်ယုတ်တန်၊ ဆင်ခြင်ဟန်ဖြင့်၊ ပေးလွန်ပိမ့်လော၊ တန်ပိမ့်လောဟု၊ နှမြောထိုင်းတွဲ၊ ရွေးချယ်မဲ့လျှင်....” ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုပေသည်။

နောက်ကဗျာ၌ -

- ၁။ အလဇ္ဇိဒုဿီလ၊
- ၂။ ဂေါသီလ၊
- ၃။ မိလက္ခ၊
- ၄။ သရဏဂုံတည်၊
- ၅။ ပဉ္စသီတည်၊
- ၆။ သရဏဂုံ၊ ပဉ္စသီတည်။

ဤသို့စသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အယုတ်အလတ် အမြတ်တို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြည့်၍ အနည်းအများ တိုင်းတာခြင်းမရှိ။ အကောင်းအညံ့ တိုင်းတာခြင်း မရှိသည်ကို စပ်ဆိုပေသည်။ ။ ဤကား ဒါနမူနှင့်စပ်၍

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဤသူကား မဟာဗောဓိကြီးပေတည်းဟု သိနိုင်ရန် တံခွန်ပေတည်း။
နောက်နောက်သော ပါရမီတို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ မဟာဗောဓိတံခွန်
ကိုသိလေ။

ပါဠိကို မကြည့်နိုင်သူတို့မှာ ပါရမီကဗျာနှင့်ပင် မဟာဗောဓိ
တံခွန်ကို သိကြလေ။ ယခုကာလ၌ကား မဟာဗောဓိတွင်မှ ပညာဓိက
ကိုတောင်းကြ၏။ သူတို့ပြုပုံ မူပုံ တံခွန်မှာမူကား သာဝကဗောဓိတံခွန်မျှ
လှလှမပေါ်ချေ။ ယခုဘဝ ပကာသနကို လိုလားခြင်း၊ နောင်ယခုပြုသော
ကုသိုလ်၏ အကျိုးကို ကြီးကြီးမားမားလိုလားခြင်းဟူသော တဏှာ
နိဿိတ တံခွန်ကိုသာ စွင့်ရ၍ မြင်ရချေ၏။ ။ အကျိုးကို မတောင့်တ
နှင့် ဆိုခဲ့လျှင် အကျိုးကိုလို၍သာ ပြုသည်။ အကျိုးကိုမလိုချင်လျှင်
ဘယ်သူပြုမလဲဟု အလွဲကို ငေါကြသေး၏။ ။ အကျိုးကို မတောင့်တပဲ
ပြုနိုင်လျှင် အကျိုးလည်း များများကြီးရ၏။ ဗောဓိသမ္ဘာရလည်း
မြောက်၏။ ။ အကျိုးကိုတောင့်တ၍ ပြုလျှင် အကျိုးလည်း နည်းပါး၏။
ပါရမီလည်း မမြောက်။ ပိုးဖောက်သော စပါးမျိုး၊ မြစ်ပိုး ဆစ်ပိုးကျသော
ကောက်ပင်နှင့် တူလေ၏။

အချို့သော သူတို့ကလည်း တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ ရင့်လိမ့်
မည်။ ဘဝကို မတောင့်တပဲ ပြုသော်လည်း ယခုဖြစ်နိုင်တဲ့သည် မဟုတ်။
ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိကိုလည်း ရဦးမှပင် တော်သည်ဟု ဆိုကြ
ကုန်၏။ ။ သစ်ပင်ငယ်တို့မည်သည် မိုးဥတုရှိစဉ်အခါ၌သာ ပေါက်နိုင်
ကြကုန်၏။ ပေါက်ကြသော သစ်ပင်ငယ်အထောင်အသောင်းတွင်မှလည်း
အမြစ်ပင်စည်ခိုင်မြဲ၍ အရပ်အနေ သင့်လှသော တစ်ပင်တစ်လေမျှသာ
နွေရာသီကို ကျူး၍ရှေးမိုးဦးနှင့် ဆက်နိုင်၏။ ဆောင်းရာသီ နွေရာသီမှာ
ပျက်စီးကျသည်သာများ၏။ နှစ်မိုး၊ သုံးမိုး၊ လေးမိုး စသည်ဖြင့်

ကြီးပွားရက နောက်ဥတုအတွက်နှင့် မပျက်စီးတဲ့နိုင်ပြီ။

ဤအတူ အစစွာ ပါရမီအပင်ငယ်တို့ မည်သည်လည်း ဘုရား သာသနာ ဓမ္မတည်းဟူသော မိုးဥတုနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ၌သာ ဖြစ်နိုင် ကြကုန်၏။ ။ ဖြစ်ကြသူ အထောင်အသောင်းတို့တွင် ခြေခြေမြစ်မြစ် ဖြစ်သူ တစ်ယောက်တစ်လေမျှ သာသနာပတည်းဟူသော နွေရာသီကြီး ကိုကျူး၍ နောက်ဘုရားသာသနာတည်းဟူသော ရှေးမိုးနှင့်ဆက်နိုင်သည် ဟူ၍ မရှိ။ အတုအပ ဖြစ်ခဲ့ကြသမျှတို့သည် သာသနာပတည်းဟူသော ဆောင်းရာသီ၊ နွေရာသီမှာ ကွယ်ပျောက်ကြသည်သာများကုန်၏။

သာသနာပအခါမည်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာ များ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမျိုး၌ဖြစ်၍ တစ်ခုသော မိစ္ဆာအယူကို စွဲမြဲစွာယူလိုက် သည်ရှိသော် အတုအပမျှ ဖြစ်ခဲ့သော ပါရမီစုသည် ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ နှစ်ဘဝ၊ သုံးဘဝစသည်ယူရာ၌ ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ ဤကား နိယတအဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်သေးသော ပါရမီတို့၏ အနိယတဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာတည်း။ ဤကဲ့သို့ ကွယ်ပျောက်ခဲ့သောအရာသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သူသူငါငါ သတ္တဝါတို့မှာ အခါပေါင်း အနမတဂ္ဂပင် ရှိရာပြီ။ ထို့ကြောင့် တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝရင့်အံ့သော အလားများကို အားပြု၍ ပါရမီဆုတောင်းမှု၌ အတုအပနှင့် ပြီးကြ၍ မလျော်ပေ။ ။

(လိင်္ဂါ ၄-ပါး ပြီး၏။)

ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပစ္စယ ၄-ပါး၊ ဟေတု ၄-ပါး၊ အဇ္ဈာ သယဓာတ် ၆-ပါးစုသည် မဟာဘိနိဟာရစခန်းသို့ ဆိုက်ဖို့အကြောင်း စုလည်းဖြစ်၏။ အထက်ပါရမီတို့၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။

(ပြီး၏။)

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

နိယတဗျာဒိတ်ကို ရသဖြင့် မဟာဘိနိဟာရကိစ္စ ထမြောက်
အောင်မြင်ပြီးသော သဗ္ဗညုအလောင်းတော်ကြီးတို့အား ဗလ ၄-ပါး၊
အစ္ဆရိယ ၄-ပါး၊ ကရုဏာ ဥပါယကောသလ္လ ၂-ပါး၊ ဘူမိ ၄-ပါး၊
အဇ္ဈာသယ ၆-ပါး၊ အဇ္ဈာသယ ၁၀-ပါး အစရှိကုန်သော မဟာဗောဓိ
အဆောက်အဦးတို့သည် အကျယ်လာကုန်သေး၏။

ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အချက်တို့ဖြင့်ပင်လျှင် မောင်သော်လျှောက်
ဆိုသော သဗ္ဗညု ပတ္တနာ မဟာဗောဓိ လုပ်ရပ်လမ်းကြီးသည် ထင်ရှား
လှပြီဖြစ်၍ မထုတ်ပြီ။

ဤတွင်ရွှေကား ပကတိသာဝကဆု၊ မဟာသာဝကဆု၊ အဂ္ဂသာဝကဆု၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓဆု၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဆု ငါးပါးတို့ကို ပြဆိုချက် ပြီး၏။ ။

ပထမလျှောက်ချက် ပြီး၏။

ဒုတိယခန်း

- (၁) ခန္ဓာငါးပါး၏ အရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်။
- (၂) သစ္စာလေးပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်။
- (၃) ခန္ဓာငါးပါးကို သစ္စာဖွဲ့နည်း။
- (၄) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်
ရောက်အောင် ပွားနည်းများကို သိလိုပါသည်ဟူသော
ဒုတိယ လျှောက်ချက်၌ -

ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဉာဏ်အချက်ပြ ရ-ပါး -

၁။ ခန္ဓာငါးပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်သည် သုတ္တန်နည်း၊
အဘိဓမ္မာနည်း နှစ်လမ်းရှိသည်။

မဂ်ဖိုလ်ကို မရသေးကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့အား ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်ကိုရဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုလုပ်ခြင်းငှါ အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူ အပ်သောနည်းသည် သုတ္တန်နည်းမည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကိစ္စကို ပဓာနပြု၍ တရားဓမ္မရှိသမျှကို အကုန်အစင် ဝေဖန်၍ ဟောတော်မူသောနည်းသည် အဘိဓမ္မာနည်း မည်၏။

ဤအဘိဓမ္မာနည်း မည်သည်ကား - မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ် ပွားစီးရန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ တရားအစိတ်အလီ များပြားလှသောကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာနှင့် သက်ဝင်နိုင်သောနည်း မဟုတ်။ ။ ဥပမာကား - လှေငယ်တက်စင်းနှင့် ကူးသန်းသွားလာ၍ အသက်မွေးသောသူတို့သည် မြစ်ပြင်၌သာ ကူးသန်း သွားလာကုန်ရာ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာပြင်၌ မသွားကုန်ရာ။ မဟာသမုဒ္ဒရာ ကို သွားလာနိုင်လောက်သော လှေကြီး တက်ကြီး သင်္ဘောကြီး ထူထောင် နိုင်သောအခါမှ သမုဒ္ဒရာကို ချင်းနင်းကုန်ရာ၏။

ယခုကာလ၌ကား - မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရလို၍ ရဟန်း ပြုကြသည်မဟုတ်။ ပါရမီကိုမျှ ရလို၍ ရဟန်းပြုလုပ်သော အရာဖြစ် ကြ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို လုပ်သောသူ မရှိကြ။ ပညာပါရမီ အစီးအပွား အကျိုးငှါ ချပို့သင်ကြားမှု၊ ပြောဟောမှု မျှကိုသာ အားထုတ်ကြသော အခါဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာနည်းတွင် ကျယ်ပြန့်သတည်း။ ။ ဤစာအုပ်၌ကား သုတ္တန်နည်းကိုသာ ထုတ်ပေးအံ့။

သတ္တဋ္ဌာန ကုသလော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တိဝိရူပ ပရိက္ခိ
ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဧကဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမ ပုရိသောတိ
ဝုစ္စတိ။ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတ္တဋ္ဌာန ကုသလော
ဟောတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရူပံ ပဇာနာတိ။ ရူပ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သမုဒယံ ပဇာနာတိ။ ရူပနိရောဓံ ပဇာနာတိ။ ရူပနိရောဓ
 ဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဇာနာတိ။ ရူပဿ အဿာဒံ ပဇာနာတိ။
 ရူပဿ အာဒီနံ ပဇာနာတိ။ ရူပဿ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ။
 ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရူပံ။ စတ္တာရောစ မဟာဘူတာ စတုန္ဒ
 မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပံ။ ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ
 ရူပံ။ အာဟာရ သမုဒယော ရူပသမုဒယော။ အာဟာရ
 နိရောဓာ ရူပနိရောဓော။ ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော
 မဂ္ဂေါ ရူပနိရောဓ ဂါမိနိံ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာအာဇီဝေါ၊
 သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ။ ယံရူပံ ပဋိစ္စ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ။ အယံ ရူပဿ အဿာဒေါ။ ။
 ယံရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ။ အယံ ရူပဿ အာဒီ-
 နဝေါ။ ယာ ရူပသ္မိံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊
 ဣဒံ ရူပဿနိဿရဏံ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ဋ္ဌာန၌
 လိမ်မာသော။ တိဝိရူပံ ပရိက္ခိ၊ သုံးပါးသောအပြားကို စုံစမ်းခြင်းအလေ့
 ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရုပ်ဘေးကို မျှော်မြင်နိုင်သူ၊ ရှင်လူအပေါင်းသည်။
 ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသဗ္ဗညု သာသနာ၌။ ကေဝလီ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ
 လုံလောက်သော။ ဝုသိတဝါ၊ သည်မှအထက် တိုးတက်၍ ကျင့်သုံးဖွယ်
 မရှိသော။ ဝါ၊ သံသရာ၌ သည်တစ်ခါပြင် အကျင့်ခွင့်သို့ ဝင်ဖွယ်ကိစ္စ
 မရှိလော။ ဥတ္တမပုရိသောတိ၊ အမြတ်ခေါင်ဖျား ယောက်ျားအာဇာနည်
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊

ခုနစ်ဌာန၌ လိမ်မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တရားကို။ ပဇာနာတိ၊ အဟုတ်သိ၏။ ရူပသမုဒယံ၊ ရုပ်ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းတရားကို။ ပဇာနာတိ၊ အဟုတ်သိ၏။ ရူပနိရောဓံ၊ ရုပ်၏ ချုပ်ဆုံးခွင့်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ရုပ်၏ ချုပ်ဆုံးခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်စေတတ်သော အကျင့်မျိုးကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အဿာဒံ၊ သာယာဖွယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အာဒီနဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သောဘေးကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ကျွတ်လွတ်ခွင့်ကို။ ပဇာနာတိ၊ အဟုတ်သိ၏။

(ပါးစပ်ကပြောတတ် ဟောတတ်သည်ကို အဟုတ်သိမဆို အမှတ်သိသာ ဆိုရ၏။ ကိုယ်တွင်းမှာ အလင်းပေါက်အောင် သိသည်ကို သာ အဟုတ်သိ ဆိုသတည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်တရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည် သနည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာစ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဘုတ်ကြီးလေးပါးတို့သည်လည်းကောင်း။ စတုန္တံ မဟာဘူတာနံ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဘုတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲမျှော်မှီတွယ် ရုပ်ငယ်နှစ်ဆယ့်လေးသည်လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤအစုကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာဟာရ သမုဒယာ၊ ကိုယ်တွင်း၌ အာဟာရဓာတ်ဆီ ဩဇာတိုးတက်၍ နေသည်ရှိသော်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်ဖြစ်ပွား၍ နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဟာရနိရောဓာ၊ အာဟာရ ဓာတ်ဆီဩဇာ ချုပ်ဆုံးကုန်ခန်းခဲ့သည်ရှိသော်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ချုပ်ဆုံး ကုန်ခန်းခြင်း

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။

အရိယော၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤငါဘုရား သာသနာတည်းဟူသော မဂ်တရားသည် သာလျှင်။ ရူပနိရောဓ ဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ ရုပ်၏ချုပ်ငြိမ်းရာ စခန်းသို့ ဆိုက်စေတတ်သော အကျင့်တရားတည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်အင်္ဂါ ရှစ်ပါးနည်းဟူမူကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ရုပ်၏အလင်းပေါက်သော ဉာဏ်လည်း တစ်ပါး။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ရုပ်၌အချက်မိအောင် ကြိဖန်သော သမ္မာ သင်္ကပ္ပလည်း တစ်ပါး။ သမ္မာဝါစာ၊ သမာဝါစာလည်း တစ်ပါး။ သမ္မာ ကမ္မန္တာ၊ သမ္မာကမ္မန္တလည်း တစ်ပါး။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ လည်း တစ်ပါး။ သမ္မာဝါယာမော၊ လည်းတစ်ပါး။ သမ္မာသတိ၊ လည်းတစ်ပါး။ သမ္မာ သမာဓိ၊ လည်းတစ်ပါး။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ တည်း။

ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံသုခံ၊ အကြင်ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း သည်လည်းကောင်း။ ယံသောမနဿံ၊ အကြင်စိတ်၏ ကြည်လင်ရှင်လန်း ချမ်းသာဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ဧ။။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်ပေတည်း။

ရူပံ-ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ယံအနိစ္စံ၊ အကြင်အနိစ္စမှုသည်။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒုက္ခမှုသည်။ ယံဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အကြင်ဖရိဖရဲ ဖောက်လှဲ ဖောက်ပြန်မှုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿသည်။ ရူပဿ၊ ဧ။။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်ပေတည်း။

ရူပံ-ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ယံအနိစ္စံ၊ အကြင်အနိစ္စမှုသည်။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒုက္ခမှုသည်။ ယံဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အကြင်ဖရိဖရဲ ဖောက်လှဲ ဖောက်ပြန်ဖြစ်မှုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊

၏။ အာဒီနဝေါ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သော အပြစ်ပေတည်း။

ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ ယောဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်တောင့်တ တပ်စွန်းမှုကို ဖယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံဆန္ဒရာပပ္ပဟာနံ၊ အကြင် တောင့်တ တပ်စွန်းမှုကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ရူပဿ၊ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ကျွတ်လွတ်မှုပေတည်း။

အနက်ပြီး၏။

ဉာဏ်အချက် ၇-ပါး ပြီး၏။

ပထမ ကောသလ္လဋ္ဌာနပြု = မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ (၄)၊ ဤကား အမာခံဓာတ်ကြီး ၄-ပါး။

စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇီဝါ၊ ကာယ (၅)၊ ဤကား အကြည် ပသာဒကမ္မဓာတ်မှန် ၅-ပါး။

ရူပ၊ သဒ္ဒ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ (၅)၊ ဤကား အာရုံဓာတ် ၅-ပါး။

ဣတ္ထိဘော၊ ပုဗ္ဗော (၂)၊ ဤကား ဘာဝ ၂-ပါး။

ဇီဝိတ (၁)။

ဟဒယဝတ္ထု (၁)။

အာဟာရရုပ် (၁)။ ရုပ်စစ် ၁၈-ပါးသရုပ်ပြီး၏။

(၁) ဤကိုယ်၌ ခက်မာမှုအမျိုးမျိုး၊ နူးညံ့မှုအမျိုးမျိုးသည် ပရမတ်မြေအစစ်တည်း။

(၂) ယိုစီးမှု ဖွဲ့တွယ်စေးကပ်မှုသည် ပရမတ်ရေအစစ်တည်း။

(၃) ပူလောင်မှု၊ ပေါင်းနွေးမှု၊ နွေးမှု၊ အေးမှု၊ ချမ်းမှုသည် ပရမတ်မီးအစစ်တည်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

(၄) လှုပ်ရှားမှု၊ ပွရွမှု၊ ဖောင်းကြွမှု၊ ဝှေ့တွန်းမှု၊ တောင့်တင်းသန်မာမှုသည် ပရမတ်လေအစစ်တည်း။

တစ်ကိုယ်လုံး၌ အတုံးအခဲဟူသော သမူဟပညတ်စုကို အဏုမြူမျှ မကျန်အောင် ဉာဏ်နှင့်မှုတ်လွှင့်၍ ကြည့်တတ်မှ ပရမတ်မြေစစ်၊ ရေစစ်၊ လေစစ်၊ မီးစစ်ကို မြင်နိုင်သည်။ ။ မြေစစ်၊ လေစစ်၊ မီးစစ် ဤသုံးပါးမှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မျိုးဖြစ်၍ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ထိပါးစမ်းသပ်၍ပင် တွေ့၏၊ သိ၏။ ။ သူငယ်များသည်ပင် နူးညံ့သည်၊ ကြမ်းထန်းသည်ဟု သိကြ၏။ ပရမတ်မြေကို ဓာတ်ခွဲ၍ကား မယူတတ်ကြ။ ။ အေးသည်၊ ပူသည်ကိုလည်း သူငယ်များပင် သိကြ၏။ ။ ပရမတ်မီးကို ဓာတ်ခွဲ၍ကား မသိကြ။ ။ လှုပ်ရှားသည်၊ တောင့်တင်းသည်၊ ခုခံတွန်းဝှေ့သည်၊ ပွရွလျော့ရဲသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ပရမတ်လေအစစ်ကို ဓာတ်ခွဲ၍ မသိကြ။ ။ ဤဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ဓာတ်ခွဲ၍ ပရမတ်အစစ်ကို သိနိုင်ပေလျှင် “ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ အဟုတ်သိ၏”- ဟူသော ပထမဋ္ဌာန ဆိုက်ပြီ။

အဇ္ဈတ္တအကြည်ဟု ဆိုအပ်သော မှန်ဓာတ်ငါးမျိုးတွင် မျက်မှန်၊ နားမှန်၊ နှာမှန်၊ လျှာမှန်၊ ဤ မှန်ရုပ် လေးမျိုးကား သူ့နေရာနှင့်သူ။ ကာယမှန်ဓာတ်ကား အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးပြည့်၏။ ရုပ်အာရုံ ငါးပါးကို ခံယူသော ကမ္မဇဓာတ်မှန်၊ အဇ္ဈတ္တဓာတ်မှန်သေးမျိုး ငါးပါး ပေတည်း။ ။ အာရုံဓာတ်ငါးပါး ထင်ရှားပေပြီ။ မြေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ် ဤဓာတ်ကြီး သုံးပါးကိုပင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗခေါ်သည်။

ဣတ္ထိသဏ္ဍာန်ကို အုပ်စိုး၍ ဣတ္ထိတစ်ကိုယ်လုံး နှံ့ပြား၍ တည်သော ရုပ်သေးတစ်မျိုးသည် ဣတ္ထိဘောရုပ် မည်၏။

ပုရိသသဏ္ဍာန်ကို အုပ်စိုး၍ ပုရိသတစ်ကိုယ်လုံး နှံ့ပြား၍

တည်သော ရုပ်သေးတစ်မျိုးသည် ပုမွှောမည်၏။

ကမ္မဇရပ်တို့၏ အသက်ဟု ဆိုအပ်သော တစ်ကိုယ်လုံး နံ့၍
တည်သော ရုပ်ငယ်တစ်မျိုးသည် ဇီဝိတရုပ်မည်၏။

စိတ်၏တည်ရာ မှီရာဖြစ်၍ သူမှကောင်းသောစိတ်၊ မကောင်း
သောစိတ် ထွက်သော ရုပ်သေးတစ်မျိုးသည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မည်၏။
နုလုံးအိမ်တွင်း၌ တည်၏။

ခပ်သိမ်းသော မဟာဘုတ်တို့၏ ပရမတ်ဓာတ်ဆီဟု ဆိုအပ်သော
တစ်ကိုယ်လုံးကိုထောက်ပံ့သောရုပ်ငယ်တစ်မျိုးသည် အာဟာရရုပ်မည်၏။
ကာမဘုံသားတို့သည် နေ့စဉ်မပြတ် အစာထမင်းသွင်းရ မြို့ရသော
အလုပ်ကား-ဓာတ်ဆီသွင်းရသော အလုပ်ပေတည်း။အမြဲထွန်း၍ထားသော
ဆီမီးခွက်ကြီးတစ်ခုရှိအံ့။ နေ့စဉ်မပြတ်ဆီလောင်းရလတ္တံ့။ ဤအတူမှတ်။

ပါဠိသံ ကျမ်းသံနှင့်ပြော၍နေလျှင် စကားကြီး၏။ ခန့်၏။
ပြောနေကျ မြန်မာစကားမျိုး မဟုတ်၍ အသိဉာဏ်တန်းခနဲ စိုက်ခနဲ
မသွားယောင်ဝါးကြီးနေကြ၏။ အချို့သော သူတို့သည် အင်္ဂလိပ်စာကို
တွေ့လျှင် အင်္ဂလိပ်သံနှင့် အကုန်ဖတ်၍ ပြောနိုင်ကြ၏။ ဘာကိုဆိုသလဲဟု
ဆစ်၍မေးလျှင် မြန်မာစကားနှင့် အလုံးစေ့အောင် နေရာချ၍ မပြတတ်။
ဤကဲ့သို့ နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်မှာ သဘောပြောခန်းဆိုက်
လျှင် မြန်မာပြောချည်းလာလတ္တံ့။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရုပ်တစ်ဆယ့်ရှစ်တွင် ဓာတ်ကြီးလေးပါးသည်
သစ်ပင်၏ ပင်စည်အကိုင်းအခက် အသားနှင့်တူ၏။ နောက်ရုပ်သေး
တစ်ဆယ့်လေးသည် အရွက်အပွင့် အသီးစုနှင့်တူ၏။ ။ ဓာတ်ကြီး
လေးပါးကို ဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှုနှင့်တကွ မြင်နိုင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သတ္တဝါဟူ၍
ထင်မှတ်မှု ပျောက်ငြိမ်း၏။ ရုပ်ငယ်၊ ရုပ်သေးစု ခုခံ၍ မနေနိုင်ပြီ။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ထို့ကြောင့် “စတ္တာရောစ မဟာဘူတာ” ဟု မဟာဘုတ်ကိုသာ သင်္ချာနှင့် ဟောတော်မူသည်။ ။ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ သရုပ်ကို ထုတ်မဟောပြီ။

စကြဝဠာအနန္တ သတ္တဝါအနန္တ ရုပ်သဏ္ဍာန်ရှိသမျှကို ပရမတ် အဏု အမှုန်ပြု၍ သေတ္တုချလျှင် ဤရုပ် ၁၈-ခုသာ ရ၏။ မိမိကိုယ် ခန္ဓာတစ်ခုမှာ ဓာတ်ကွဲအောင်မြင်လျှင် ထိုအနန္တစုဓာတ်ကွဲပြီး ဖြစ်လေ၏။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကိုသာ အားထုတ်၍ ကြံလေ၊ ကြည့်လေ။ အသီးအခြား ဓာတ်ကွဲအောင် မထင်မမြင်နိုင်သော ရုပ်သေးများကိုကား အမှုမစိုက်နှင့်၊ မြင်နိုင်ရာကိုမဲမှ အကျိုးများသည်။ မမြင်နိုင်သည်ကို အမှုစိုက်၍ အကျိုးမများ။ တစ်ပါးတည်းထင်နိုင်လျှင် တစ်ပါးတည်းကိုပင် မဲ၍ကြံ။ တစ်ပါးကောင်းကောင်း ထင်သည့်နောက် ကြွင်းသမျှတို့လည်း တစ်စ၊ တစ်စထင်၍ လာကုန်လတ္တံ့။

မိမိကိုယ်ခန္ဓာသည် အဘိဓမ္မာကောင်ကြီး၊ ပရမတ်ကောင်ကြီး၊ ဓာတ်ကောင်ကြီး၊ အဘိဓမ္မာခဲကြီး၊ ပရမတ်ခဲကြီး၊ ဓာတ်ခဲကြီးပေတည်း။ ထို့ကြောင့် မျက်စိမှုန်လှသောသူသည် မျက်စိမှာ မျက်မှန်တပ်၍ ပေ၌ ဘုတ်အုပ်၌ရှိသော အကွရာစာလုံးတို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း အလင်းမြင်အောင် ကြည့်သကဲ့သို့ ဒေသနာကျမ်းဂန်ကို မျက်မှန်တပ်၍ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဖြစ်၍နေသော ပရမတ္ထဓမ္မဓာတ်စာတို့ကို အကွရာကျကျ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်မြင်အောင် ကြည့်လေ။ ကြောင်ဆာ ယောင်ဝါကြီး နေကြသော အရာဖြစ်၍ အမျိုးမျိုး သတိပေးလိုက်သည်။ ဤကား ရူပက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုသောအခန်းတည်း။

ဤပထမကောသလ္လဌာန၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ကွဲပြားအောင် မြင်နိုင်မှ နောက်နောက် ကောသလ္လဌာနစု နေရာကျနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်

ပထမကောသလ္လကို ကြိုးစား၍ ခဲလေ မဲလေ။

ပထမ ကောသလ္လဌာန ပြီး၏။

ဒုတိယ-တတိယ ကောသလ္လာဌာနပြု = အာဟာရ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော။ ။ အာဟာရ နိရောဓာ ရူပနိရောဓော။ ။

ဒုတိယ, တတိယ ကောသလ္လ ၂-ဌာန။ ။ ဤ၌တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေမှုသည် သမုဒယမည်၏။ ။ ချုပ်ဆုံးကွယ်ပ၍ သွားမှုသည် နိရောဓမည်၏။ ။ သမုဒယသည်လည်း တစ်ခု, တစ်ခုသော ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေနေသည်မှစ၍ စုတိကျအောင် တစ်ခဏမစဲ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု တစ်ပါး၊ စုတိကျပြီးနောက်၌ ပဋိသန္ဓေကိစ္စနှင့် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု တစ်ပါးဟူ၍ သမုဒယနှစ်ပါးရှိ၏။ ။ နိရောဓသည်လည်း ပဋိသန္ဓေနေသည်မှစ၍ စုတိကျအောင် ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက် ခြင်းတည်းဟူသော ခဏကိစ္စနိရောဓ တစ်ပါး၊ ပဋိသန္ဓေနေမှုမရှိ သံသရာ ဝဋ်ကျွတ်လွတ်ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားခြင်းတည်းဟူသော နိဗ္ဗာနနိရောဓလည်း တစ်ပါးဟူ၍ နိရောဓ နှစ်ပါးရှိ၏။

အာဟာရ ဆိုသည်ကား - ဆောင်ဓာတ်တည်း။ ။ ရုပ်အာဟာရ နာမ်အာဟာရဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ။ ရုပ်အာဟာရ ဆိုသည်ကား ပရမတ် ရုပ်ဆီတည်း။ နာမ်အာဟာရ ဆိုသည်ကား ဖဿ, စေတနာ, ဝိညာဏ်တည်း။

“ကမ္မံ ခေတ္တံ၊ ဝိညာဏံ ဝီဇံ၊ တဏှာ သိနေဟော”။ ။
(အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်။)

ကမ္မံ၊ မိမိသန္တာန်တွင် အစဉ်လိုက်ပါ၍နေသော ကံဟောင်းသည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်မြေမည်၏။ ဝိညာဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်။ ဝီဇံ၊ စပါးမျိုးစေ့ မည်၏။ တဏှာ၊ ကံနှင့်အတူပါရှိ၍ နေသောတဏှာသည်။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သိနေဟော၊ လယ်မြေအတွင်းရှိနေသော ရေအစေးနှင့် တူ၏။

ဤသို့လာသော တရားသုံးပါးတွင် စေတနာဟာရကို ကံဆိုသည်။ ဝိညာဏာဟာရကို ဝိညာဏ် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဤရုပ်ခန္ဓာ၏ အစဉာ ဖြစ်ပေါ်မှုကား ဗီဇဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏအာဟာရ၏ အစီးအပွားပေတည်း။ မီးထွန်းရာ၌ မီးတောက်ဖွားခနဲတောက်လျှင် မီးရောင်လည်း ဖွားခနဲပေါ်မြဲ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေအခါ ဝိညာဏာဟာရ ဖွားခနဲပေါ်လျှင် ဤရုပ်ခန္ဓာသည် ဖွားခနဲပေါ်မြဲ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ထိုအခါ ပေါ်သောရုပ်ဦး ကလာပ်ဦးစုသည် အညောက်ထိုးမှုတည်း။ ယခုမျက်မြင် ခန္ဓာပင်စည် ခက်လက်အရွက် အသီးစည်ကား၍ လာခဲ့သော အပင်ကြီးတည်း။ ထိုတွင် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏာဟာရ ပေါ်ပေါက်မှသာ ရုပ်ညွန့် ရုပ်ညောက်ပေါက်ပွားနိုင်သည်။

ရှေးဘဝ၌ ကံတည်းဟူသော တဏှာတည်းဟူသော မြေဥတု ရေဥတု ကွယ်ဆုံး၍ စုတိပြီးနောက် ဝိညာဏာဟာရ ပေါ်ပေါက်မှု မရှိခဲ့လျှင် ရုပ်ညွန့်ရုပ်ညောက် ပေါက်ပွားမှုမရှိ ချုပ်ငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် “အာဟာရ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော။ အာဟာရနိရောဓာ ရူပနိရောဓော” - ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဤရုပ်ခန္ဓာ၏ ပဋိသန္ဓေကိစ္စနှင့် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှုကို သမုဒယ၏ ပဋိသန္ဓေနေမှုမရှိ၍ သံသရာဝဋ် ကျွတ်လွတ်မှု ချုပ်ငြိမ်းမှုကို နိရောဓဟူ၍ ပြဆိုခြင်းတည်း။ ဤဖြစ်မှု ချုပ်မှုကား ထင်ရှား၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အချက်လည်း မဟုတ်လှ။ ။ ဤ၌ကား ပဋိသန္ဓေ ရုပ်ညွန့်ရုပ်ညောက် ပေါ်ပေါက်ပြီးသည်မှစ၍ အဆုံးစုတိကျအောင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘဝအတွင်း၌ သမုဒယမှု၊ နိရောဓမှုကို လိုအပ်၏။

ထိုအမှုကို ဆီမီးတောက် ဥပမာဖြင့် ပြဆိုအံ့။ လူလောက်ရှိသော

ဆီမီးတောက်ကို အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး တည်နေအောင် မွေးမြူရမည် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့၊ တစ်ည၊ တစ်ညအတွက် ဆီပေါင်း အချင့်အချိန် မည်မျှကုန်မည်- ဟု မှန်း၍ကြည့်။ ထိုမီးတောက်၏ အသက်ကား ဆီ၌နေ၏။ ဆီမီးခွက်နှင့်အပြည့် ဆီရှိမှ လူလောက်ရှိနိုင်၏။ ဆီလျှော့ပါး၍သွားလျှင် အစဉ်အတိုင်း လျှော့ပါး၍ သွား၏။ ဆီကုန်လျှင် ကုန်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မီးတောက်ကွယ်ပျောက်၏။ ပထမနေ့မှစ၍ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် ကုန်၍သွားသော ဆီကိုလည်း သိရမည်။ အသစ်၊ အသစ်ထပ်၍ လောင်းရသော ဆီကိုလည်း သိရမည်။ အသစ်ထပ်၍ လောင်းသော ဆီသစ်မှတောက်သော မီးတောက်သစ်ကိုလည်း သိရမည်။ ဆီဟောင်းနှင့် မီးတောက်ဟောင်းကုန်ခန်း ကွယ်ပျောက်မှုကိုလည်း သိရမည်။ ဆီသစ်နှင့် မီးတောက်သစ်၊ ဆီဟောင်းနှင့် မီးတောက်ဟောင်း တို့ကို သီးသန့်ခြားနား၍ မြင်စေ။

ဆီကို ဆေးအမျိုးမျိုးဆိုး၍ ထားပြီးလျှင် ဖြူသောဆီကိုလောင်းလျှင် ဖြူသောမီးတောက်၊ နီသောဆီကိုလောင်းလျှင် နီသောမီးတောက်၊ ဝါသောဆီကိုလောင်းလျှင် ဝါသောမီးတောက် ဤသို့ တစ်နာရီစီ တစ်ခဏစီ အဆင်ကွဲလုပ်ကြံ၍ ကြည့်လေ။ ဉာဏ်အချက်ကို မျက်မြင်ကာကွယ်၍ ထားတတ်သည်။ မျက်မြင်ကို ဉာဏ်နှင့် မှုတ်လွှင့်၍ပစ်။ ။ မီးတောက် တစ်မျိုးတည်းကို စေ့စေ့ကြည့်၍နေလျှင် လှုပ်ရှားမှုအသစ်၊ အသစ်တက်၍ တက်၍လာမှုသည် မျက်မြင်ပင်။ လှုပ်သမျှသည် အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲမှုသာတည်း။ အသစ် မြင်ရာဟူသမျှမှာ အဟောင်းကွယ် ပျောက်မြဲ၊ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုစုသည် သမဒယမူပေတည်း။ အဟောင်း၊ အဟောင်းကွယ်ပျောက်မှုသည် နီရောဓမူပေတည်း။

ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ သေသည့်နောက်တိုင်အောင် ကျန်ရှိလတ္တံ့

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သော ဥတုဇကာယကြမ်းကြီးကား မီးစာကြီး၊ မီးအိုးခင်းကြီးနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါဟု မှတ်ထင်ဖို့ ချယ်လှယ်၍နေသော ကမ္မဇကာယစု၊ စိတ္တဇကာယစု၊ အာဟာရဇကာယစုကား မီးတောက်နှင့်တူ၏။ ခံတွင်းပေါက်မှ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် ထည့်လောင်းရသော အာဟာရဇာတ်ဆီစုကား ထိုမီးတောက်ကြီးမှာ နေ့စဉ်လောင်းရသော ဆီအမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း အစာအိမ်၌ အာဟာရဇာတ်ဆီရောက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးရှိသော ဇာတ်မီးတို့သည် ထကုန်၏။ အာဟာရဇာတ်ဆီလျော့ပါး၍ သွားလျှင်တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ဇာတ်နု ရုပ်နုတို့သည် လျော့ပါး၍ လိုက်ရကုန်၏။

အာဟာရဇာတ်ဆီ အလျဉ်ပြတ်လျှင် ကမ္မဇကာယ၊ စိတ္တဇကာယ၊ အာဟာရဇကာယ အတွင်းရုပ်နု ဇာတ်နုချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာရှိသော ထိုကာယတို့သည် အာဟာရဇာတ်ဆီမှာ အသက်နေကုန်၏။ ရှေးရှေးအနပ်၌မျိုးသော အာဟာရဇာတ်ဆီဟောင်းစုနှင့် ရှေးရှေးကာယဟောင်းစု ဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူ၊ ကုန်အတူ၊ ပျောက်အတူ၊ နောက်နောက်အနပ်မှာ မျိုးအပ်သော အာဟာရဇာတ်ဆီသစ်စုနှင့် နောက်နောက် ကာယအသစ်စု ဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူ။

လောက၌ ရေသတ္တဝါ ကုန်းသတ္တဝါ ခပ်သိမ်းတို့၌ အသက်မွေးမှု အာဟာရဇာတ်ဆီ မျိုးသွင်းဖြည့်စွက် အလျဉ်ဆက်မှု ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်ကျပ်တည်း၍ နေကြသည်ဟု တစ်မြေထောင်လုံးကို မျှော်လိုက်လျှင် ကိုယ်ခန္ဓာအသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှု အလွန်မြန်ကြောင်းကို မြင်လတ္တံ့။ မွေးဖွားသည်ကစ၍ တစ်နေ့မှ တစ်နေ့သို့ ရောက်အောင် အာဟာရဇာတ်ဆီ အလျဉ်ဆက်၍ အသက်သစ်ပျိုးကာ ပျိုးကာလာရမူ အသက်သစ်ပွားကာ ပွားကာလာရမူသည် ထင်ရှားလတ္တံ့။

အဖြူ၊ အနီအစရှိသော မီးတောက်ကြီးတို့ကို အဟောင်း၊ အသစ် အပိုင်း၊ အပိုင်းဖြတ်၍ ကြည့်သကဲ့သို့ ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း ရှေးအနပ် နောက်အနပ် အပိုင်း၊ အပိုင်းပြတ်အောင် ဉာဏ်နှင့် သီးသန့်ခြားနား၍ ကြည့်လေ။ ။ အာဟာရဓာတ်ဆီ အသစ်မျိုသွင်း၍ ကိုယ်တွင်းမှာ ထမင်းအစာဩဇာ တက်ပွားဆဲအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ တိမ်တောင် တက်သကဲ့သို့ ရုပ်သစ်ဓာတ်သစ် ကလာပ်သစ် အသက်သစ်တို့ တိုးပွား ကြသည်ကို သမုဒယဆိုသည်။

ငါးနာရီ၊ ခြောက်နာရီခန့် တိုးတက်ပြီးလျှင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ တိုးတက်သမျှ တစ်စ၊ တစ်စ ဆုတ်ကျကွယ်ပျောက်ကုန်ခန်း ချုပ်ဆုံး ပြန်သည်ကို နိရောဓဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အာဟာရ သမုဒယာ ရူပ သမုဒယော။ အာဟာရ နိရောဓာ ရူပနိရောဓော”- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဒုတိယ၊ တတိယ ကောသလ္လဋ္ဌာန ပြီး၏။

စတုတ္ထ ကောသလ္လဋ္ဌာနပြ =

“အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီ ကောမဂ္ဂေါ ရူပနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လ။ သမ္မာသမာဓိ”- ဟူသော စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာန၌ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယဋ္ဌာနတို့၌ အဟုတ်မြင်အောင် ကြည့်ခဲ့သောဉာဏ်သည် *ပုဗ္ဗ ဘာဂ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်မည်၏။ ။ ထိုပုဗ္ဗဘာဂ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်သည် ကြည့်ရှုဖန်များလှ၍ အလွန်ကြည်လင် ထက်သန်ခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လာ၏။

* ပုဗ္ဗဘာဂ = ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သမ္မာသင်္ကပ္ပသည်လည်း ပုဗ္ဗဘာဂ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ လောကုတ္တရာ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟူ၍နှစ်ပါးရှိ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အဖော်သဟဲကြီးတည်း။ အောက်ကပြခဲ့သော မီးတောက်မှာ အဟောင်းအသစ် ခြားနား၍ သမုဒယမှ၊ နိရောဓမှကို မျက်စိနှင့်ကြည့်သလို မြင်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ မြင်ကွက်ပေါ်အောင်အချက်ရှာကြံ၍ ပေးတတ်သည်ကား သမ္မာသင်္ကပ္ပ တည်း။ အချက်ရှာကြံမှုကောင်းလှမှ စေ့စပ်လှမှ မြင်ကွက်ပေါ်သည်။

ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် အခါများစွာ ကိုယ်ခန္ဓာ ပြောင်းလဲမှု၊ အခါများစွာ ကိုယ်ခန္ဓာအသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ အခါများစွာ ကိုယ်ခန္ဓာအဟောင်း အဟောင်းချုပ်ပျောက်မှုကို ထင်လင်းစွာ မြင်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တည်း။ ထင်မြင်ကွက်ပေါ်အောင် အချက် ရှာကြံ၍ ပေးမှုကား သမ္မာသင်္ကပ္ပတည်း။

အဘယ်သို့ အချက်ရှာကြံ၍ ပေးသနည်း။ တစ်မြေထောင်လုံးမှာ နေ့ရှိသမျှ အသက်မွေးမှု ကြီးကျယ်ပုံကို ကပ်၍ပေးသည်။ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ထပ်နှစ်ထပ် အစာဓာတ်ဆီမျိုလွင်းရမှုကို ကပ်၍ပေးသည်။ ဝမ်းမှာအစာ ပြည့်သောအခါ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဘယ်လိုနေသည်။ အစာလျော့ပါးသောအခါ ဘယ်လိုနေသည်။ အစာပြတ်လျှင် ဘယ်လို နေသည်ဟု ထင်ရှား၍နေသော အချက်တွေကို ရှာကြံ၍ပေးသည်။ ယခုနေ့မှစ၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံး အစာရေစာလုံးလုံး ပြတ်ခဲ့အံ့။ အဘယ် အချိန်မှာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံးသည် သင်းချိုင်းအတိ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အချက်တွေကို ရှာကြံ၍ ပေးသည်။

မိမိကိုယ်ခန္ဓာမှာ တစ်ထိုင်တည်းမှာပင် ရုပ်ခန္ဓာလဲပြောင်းမှု၊ ရုပ်ခန္ဓာအသစ်ပေါ်မှု၊ ရုပ်ခန္ဓာဟောင်း ပျက်ဆုံးမှုကို ဉာဏ်နှင့်အဟုတ်

၉၈

သိမြင်ရန် ကိုယ်တွေ့အချက်များစွာ ရှိ၏။ မျက်မြင်အချက်များစွာ ရှိ၏။
 ထိုင်စဉ် ခြေစသည်မှာ ညီညွတ်မျှတသော ရုပ်ခန္ဓာစုသာ ရှိ၏။ မကြာမီ
 အတန်ငယ်ပူ၍ လာမှုသည် ကိုယ်တွေ့ပင်။ ထို့နောက် မကြာမီ အတန်ကြီး
 ပူ၍လာမှု၊ ထို့နောက် ညောင်းသည်ဟု ထင်ရှား၍ လာမှု၊ ထို့နောက်
 အတန်ငယ်ထုံ၍လာမှု၊ ထို့နောက် အတန်ကြီးထုံ၍လာမှု၊ ထို့နောက်
 အတန်ကြီးကျင်၍လာမှု၊ ထို့နောက် မခံနိုင်သော ခြေတစ်ခုလုံး
 ကျင်မှုစုသည် ကိုယ်မှာတွေ့ပြီး တွေ့ဆဲ တွေ့လတ္တံ့။ တွေ့တတ်ဖြစ်
 တတ်သော အမှုတစ်ခုဟု လူတိုင်းသိ၍နေသော အချက်တွေပေတည်း။

ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်၌ တိမ်တိုက်တိမ်ခဲတွေ တက်သကဲ့သို့
 ရုပ်စုရုပ်ခဲတွေ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်၍ လာမှု၊ အသစ်အသစ်
 ဖြစ်ပေါ်ရာ ဌာနစု၌ လေပြင်းတိုက်၍ တိမ်တိုက် တိမ်ခဲလွင့်ပျောက်၍
 ကုန်သကဲ့သို့ ထိုင်စကရှိကြသော ရုပ်စုရုပ်ခဲ ငုတ်တုတ်ကြေပျောက်၍
 သွားမှုတို့ကို ထင်လင်းစွာ မြင်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၏ ကိစ္စပေတည်း။
 ထိုမြင်မှုအကွက်ပေါ်အောင် ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ဖြစ်သော အချက်တွေကို
 ရှာကြံ၍ပေးမှုကား သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၏ ကိစ္စပေတည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
 မဂ္ဂင် အချက်ပေးကောင်းမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ပွင့်လင်းနိုင်သည်။

အခွင့် အမျိုးမျိုးအားလျော်စွာ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌ ရုပ်ခန္ဓာအသစ်
 ပေါ်မှု၊ အဟောင်းကွယ်ပျောက်မှုတို့သည် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌနှင့်တကွ မျက်တောင်
 တစ်ခတ်မျှ ပြတ်စဲသည်မရှိပြီ။ ထိုင်နေမှုတစ်ခုကိုသာ နမူနာစံပြုရုံ
 ပြဆိုလိုက်သည်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ပြီး၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
 မဂ္ဂင်နှစ်ပါး တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးပွား၍ လောကုတ္တရာသို့ ကူးသည်နှင့်
 တစ်ပြိုင်နက် ရှေးရှေးကစိတ်သန္တာန် အစဉ်ပါ၍ လာခဲ့သောကာယ

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

*ဒုစရိုက်မျိုး၊ ဝစီဒုစရိုက်မျိုးတို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်နိုင်သော ဓာတ်သုံးခု ပေါ်၍လာ၏။ ယင်းဓာတ်သုံးခုကို သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသမ္ပန္နမဂ္ဂင်၊ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင် ဆိုသည်။

* ဒုစရိုက် = မကောင်းသောအကျင့်။

သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်ကား ဤအလုပ် အထမမြောက်သမျှ ငါမနား ငါမနေဟု စက်ကုန်လွှတ်သော ဝီရိယတည်း။ ယင်းကို သမ္ပပ္ပဓာန် လည်း ခေါ်၏။ *အာတာပလည်း ခေါ်၏။ *အာရမ္မဓာတ်၊ *နိက္ကမဓာတ်၊ *ပရက္ကမဓာတ်ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ အာတာပသဒ္ဒါမှာ ကိလေသာ တို့ကို ပူပန်သွေခြောက်စေနိုင်သော ဝီရိယဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအလုပ် မထမြောက်သမျှ ရက်လအရှည် မအိပ်မနေ အပူတပြင်း အပန်းခံသော ဝီရိယကို ဆိုသည်။ အကျိုးနှင့်တကွ လုပ်ခွင့်လုပ်လမ်းကို ကြားသိရလျှင် နေ့ခြင်းညခြင်းထ၍ လုပ်နိုင်သော ဝီရိယကို အာရမ္မဓာတ် ဆိုသည်။ လုပ်စဉ်အခါ နှောင့်ယှက်၍လာသော ထိနု၊ မိဒ္ဓ၊ ကောသဇ္ဇစသော စိတ်ရတက်တို့ကို ပယ်ဖျက်တွန်းလှန်လုပ်အားသန်သော ဝီရိယကို နိက္ကမဓာတ် ဆိုသည်။ အထက်အထက်၌ အလုပ်မှ ဆုတ်နစ်ရန် စိတ် သန္တာန်မှာ ပေါ်သမျှသောဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်နင်းနယ်၍ သွားနိုင် သော ဝီရိယကို ပရက္ကမဓာတ် ဆိုသည်။ ယခုကာလ၌ ဤဝီရိယမျိုး မရှိကြ၍ ဈာန်မဂ်မရကြသည်။

- * အာတာပ = ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော။
- * အာရမ္မ = အကျိုးသိ၍ အပူတပြင်း အားထုတ်သော။
- * နိက္ကမ = ထိုင်းမှု၊ မှိုင်းမှု၊ ပျင်းရိခြင်းကို ဖြိုဖျက်တတ်သော။
- * ပရက္ကမ = ဘေးရန်ကို တွန်းလှန်နင်းနယ်သော။

ကမ္မဋ္ဌာန်းမှု၌ တစ်မှဟုတ်မျှ မလစ်ရအောင် စိတ်အစဉ်ကို

အတွင်တိုက်တွန်းသော သတိသည် သမ္မာသတိ မည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို လွှတ်၍ တစ်ပါးသို့ စိတ်မသွားမှုသည် သမ္မာသမာဓိ မည်၏။

ဤနောက် ခြောက်ပါးသော မဂ္ဂင်တို့လည်း လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ပါးစီ ရှိကြ၏။ ဤ၌ လောကုတ္တရာကို လိုအပ်၏။ ဤရှစ်ပါးသော တရားအပေါင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။

ဤရှစ်ပါးတွင် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဤသုံးပါးကား လောကုတ္တရာဖက်သို့ ကူးသောအခါမှ အလိုလိုပေါ်လာသော အင်္ဂါသုံးပါးပေတည်း။ ။ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ တစ်ကိုယ်လုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းပေါက်အောင် မွေ့နှောက်ဖောက်ထွင်း ရှုကြည့်ခြင်း ဟူသော ဝိပဿနာ ဘာဝနာမှု၌ကား သမ္မာသတိ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဤလေးပါးသော စက်ကြိယာတို့နှင့်တကွ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မီးစက်ရထားကြီးကို ကိုယ်ခန္ဓာတည်းဟူသော တစ်လံမျှလောက်သော ရထားလမ်း၌ ဆံဖျားမှ ခြေဖျားတိုင်အောင်၊ ခြေဖျားမှ ဆံဖျားတိုင်အောင် အထင်အမြင် အတွင်ခုတ်စိုင်းပါလျှင် ခုနစ်ရက်နှင့် လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်မြို့ကြီးသို့ ဆိုက်သောသူ၊ တစ်လနှင့် ဆိုက်သောသူ၊ တစ်နှစ်နှင့် ဆိုက်သောသူ၊ နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်၊ လေးနှစ်၊ ငါးနှစ်၊ ခြောက်နှစ်၊ ခုနစ်နှစ်နှင့် ဆိုက်သောသူဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ အမျိုးမျိုး ဟောတော်မူသည်။ ။

သမုဒယနှစ်မျိုး၊ နိရောဓနှစ်မျိုးခွဲ၍ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အရာ၌ ပဋိသန္ဓေကိစ္စနှင့် ရုပ်ခန္ဓာပေါ်မှု ချုပ်ငြိမ်းသော နိရောဓကား နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ဤနိရောဓကို နိဗ္ဗာန်၊ လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်မြို့ကြီး ဆိုသည်။

စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာန ပြီး၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပဉ္စမ ကောသလ္လဌာနပြု -

“ယံ ရူပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ။ အယံ ရူပဿ အဿာဒေါ” ဟူသော ပဉ္စမကောသလ္လ ဌာန၌ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ၊ မနုဿသမ္ပတ္တိ၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ၊ ဗြဟ္မ သမ္ပတ္တိဟူသော စကားတို့၌ ဤသုခ၊ သောမနဿနှစ်ပါးကို ဆိုလိုရင်းတည်း။ ဤ၌ကား ယခုရှိသော မိမိရုပ်ခန္ဓာမှာ ပြဆိုအံ့။ ။

စက္ခုဟူသော အဇ္ဈတ္တ မှန်ဓာတ်၊ လှပတင့်တယ် ရှုချင်ဖွယ်သော အသွေးအရည် အရောင် အဆင်းဟူသော ဗဟိဒ္ဓရူပဓာတ်၊ ဤဓာတ်နှစ်ပါး ခိုက်တိုက်ပေါင်းဆုံမိလျှင် ကြည့်မှု၊ မြင်မှု စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးသော သုခ၊ သောမနဿဓာတ် နှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။

ပရူကံဆိတ်တို့သည် ပျားသကာ တင်လဲကို ခင်မက်သကဲ့သို့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် ထိုသုခ သောမနဿဓာတ်နှစ်ခုကို ခင်မက်ကြကုန်၏။ မိုးဦးကျသောအခါ ထွန်း၍ထားသော ဆီမီးရောင်ကို များစွာသော ပိုးကောင်တို့သည် ခင်မက်ကြသကဲ့သို့ သုခ၊ သောမနဿ ကို ခင်မက်ကြကုန်၏။ ဤကား စက္ခုဓာတ်၊ ရူပဓာတ်နှစ်ပါး၌ ခံစား စံစားဖွယ် သာယာဖွယ် အဿာဒရသတည်း။

ဤနည်းအတူ သောတဟူသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်၊ ကောင်းသော အသံတည်းဟူသော ဗဟိဒ္ဓသဒ္ဓဓာတ် ဤဓာတ်နှစ်ပါး ခိုက်တိုက်ပေါင်း ဆုံမိကြလျှင် ကြားနာမှုနှင့် စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးသော သုခ၊ သောမနဿ ဓာတ်နှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။

ဃာနဟူသော အဇ္ဈတ္တမှန်ဓာတ်၊ ကောင်းသော အနံ့ဟူသော ဗဟိဒ္ဓဂန္ဓဓာတ် ဤဓာတ်နှစ်ပါး ပေါင်းဆုံခိုက်တိုက်မိလျှင် နမ်းမှု၊ ရှုမှုနှင့် စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးသော သုခ၊ သောမနဿဓာတ်နှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။

ဇိဝါဟူသော အဇ္ဈတ္တမှန်ဓာတ်၊ ကောင်းသော အချို့အချဉ်စသော အရသာဟူသော ဗဟိဒ္ဓရသဓာတ် ဤဓာတ်နှစ်ပါး ပေါင်းဆုံခိုက်တိုက်ကြသောအခါ စားမှု၊ ဝါးမှု၊ လျက်မှု၊ စိတ်နှလုံး ရှင်ပြီးသော သုခ၊ သောမနဿဓာတ်နှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာဖြင့် အပြည့်အနံ့နေသော

ကာယဟူသော အဇ္ဈတ္တမှန်ဓာတ်၊ ကောင်းသောအတွေ့အထိဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ဤဓာတ်နှစ်ပါး ပေါင်းဆုံခိုက်တိုက်ကြသောအခါ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်၌ တွေ့မှုထိပါးမှုနှင့် စိတ်နှလုံး ရှင်ပြီးသော သုခ၊ သောမနဿဓာတ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်၏။

ဥတုသုံးပါး အမြဲစိမ့်ထွက်၍နေသော စမ်းပွက်မည်သည် ရှိကြ၏။ ထိုစမ်းပွက်မှာ တစ်ဖွားဖွား တစ်တွေတွေ ထွက်ပေါ်၍နေသော အလွန်ကြည်လင်လှစွာသော စမ်းရေကဲ့သို့ ဟဒယဟူသော နှလုံးအိမ် စမ်းပွက်၌ လက်လက် လက်လက် တစ်ဖွားဖွား ထွက်ပေါ်၍နေသော မနောဟူသော အဇ္ဈတ္တမှန်ဓာတ်ကြည်ကြီး၊ ပြခဲ့ပြီးသော ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့နှင့်တကွ လောက၌ ရှိသမျှသော *ဣဿရိယဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်ဘောဂဂုဏ်၊ ဒါနဂုဏ်၊ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ အလိမ်မာဂုဏ်၊ အမိုက်ဂုဏ် အစရှိသော ဗဟိဒ္ဓဓမ္မဓာတ်မျိုး၊ ဤဓာတ်နှစ်ပါး ပေါင်းဆုံကြသောအခါ သိမြင်ကြံစည်၍ ဖြစ်သော သုခ၊ သောမနဿဓာတ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်၏။

- * ဣဿရိယ = အစိုးတရဖြစ်သော။
- * ဓန = ပစ္စည်းဥစ္စာ။
- * ဘောဂ = စည်းစိမ်။
- * ဗဟိဒ္ဓ = အပ၌ဖြစ်သော။
- * သီလ = ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းသော။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဤ၌ကား ရူပက္ခန္ဓာကို ပြဆိုသော အရာဖြစ်၍ မနောကို မလိုလှသေး။ ဤကား ရူပက္ခန္ဓာမှ ထွက်သော သာယာခင်မက်ဖွယ်စု တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယံရူပံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံရူပဿ အဿာဒေါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဉ္စမကောသလ္လဌာန ဖော်ပြချက် ပြီး၏။

ဆဋ္ဌကောသလ္လဌာနပြ -

“ယံရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မံ၊ အယံ ရူပဿ အာဒီနပေါ”- ဟူသော ဆဋ္ဌကောသလ္လဌာန၌ ဒုတိယ၊ တတိယ ကောသလ္လဌာနတို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဆီမီးတောက်ကြီး ဥပမာနှင့် တကွ မိမိကိုယ်ခန္ဓာတွင်းသို့ နေ့စဉ်မပြတ် အာဟာရဓာတ်ဆီ မျိုသွင်း ထည့်လောင်းမှု၊ ရုပ်ခန္ဓာသစ် ရုပ်ခန္ဓာဟောင်း ပြောင်းလဲမှုတို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ပေါက်အောင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ရူပက္ခန္ဓာ၏ အနိစ္စသဘော ထင်ရှားပေါ်လတ္တံ့။ နေ့ရှိသမျှ ကြောင့်ကြစိုက်ရ အားထုတ်လုပ်ဆောင်၍ နေရသော အသက်မွေးမှု ဒုက္ခ၊ ခန္ဓာမွေးမှု ဒုက္ခ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာရအောင် လုပ်ဆောင်မှု ဒုက္ခတို့ကို ဘယ်မျှကြီးကျယ် ကျပ်တည်းသည်ဟု မြင်နိုင် ပါလျှင် မိမိရူပက္ခန္ဓာ၏ ဒုက္ခသဘောထင်ရှားပေါ်လတ္တံ့။

ဤကိုယ်ခန္ဓာသည် အတွင်းမှ ရောဂါအမျိုး ၉၆-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့လျှင် နာမှု၊ သေမှု အဘယ်မျှလောက် မြန်နိုင်ရန်ရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အပသန္တာန်မှ မီးဘေးထိခဲ့သော်၊ ရေဘေးထိခဲ့သော်၊ မြွေဘေးထိခဲ့သော်၊ ဣင်းဘေးထိခဲ့သော်၊ ဆင်ဘေး-ကျားဘေး-သူရဲဘေး -သံဘက်ဘေး ထိခဲ့သော်၊ ချော်ခဲ့သော်၊ ချွတ်ခဲ့သော်၊ လဲခဲ့သော်၊ ပြိုခဲ့သော်၊ ကျခဲ့သော်၊ စူးခဲ့သော်၊ ရှုခဲ့သော်၊ တိုက်ခဲ့သော်၊ ခိုက်ခဲ့သော်

နာမှု၊ သေမှု၊ ဖောက်ပြန်မှု အဘယ်မျှလောက် မြန်နိုင်သည်ဟူ၍လည်း ကောင်း ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်တို့ကို အစုံအလင် ရှာကြံ၍ ကြည့်ခဲ့လျှင် ဤကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပရိဏာမဓမ္မသေ ဘလည်း ထင်ရှားပေါ်လတ္တံ့။ ဤကား ဆဋ္ဌကောသလ္လဌာနတည်း။

ဤနှစ်ဌာနတို့ကို ဥပမာနှင့်တကွ ဆက်၍ပြဦးအံ့ - အင်္ဂလိပ် အစိုးရတို့သည် အလွန်ပူလောင်၍ သေစေနိုင်သော အဆိပ်ကိုထည့်ပြီး လျှင် နွားသား၊ ပက်သား၊ အမဲသားတို့ကို အတုံးကြီးစွာ မွှေးကြိုင်စွာ ချက်၍ ခွေးပေါများရာဌာန၌ ချပစ်၍ ထားကြကုန်၏။ ထိုအသားတုံး တို့၌ အနံ့အရသာတို့သည် ထိုအသားတုံး၌ သာယာကောင်းမြတ်သော အသာဒတည်း။ ထိုအသားတုံးတို့၌ ပါရှိသော အဆိပ်ဘေးသည် ထိုအသားတုံးတို့၌ ပါရှိသော အာဒီနဝဘေးတည်း။ အသာဒနှင့် မိအောင် အာဒီနဝနှင့် သတ်မှုတည်း။ ။ ခွေးတစ်ကောင်သေရာ၌ ဝိုင်း၍သတ် ကြသော လက်သည်ပေါင်းကား အသားတုံး၏ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အဆိပ်ဗဟိဒ္ဓမှလက်သည် ၄-ယောက်ရ၏။ ။ ခွေး၏ စက္ခု၊ ယာန၊ ဇိဝါ၊ တဏှာ အဇ္ဈတ္တမှလက်သည် ၄-ယောက်ရ၏။

* ဣဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာမရှိသော မြေကြီးခဲကို အဆိပ်ထည့်၍ ပစ်ထားသော်လည်း ခွေးကိုဖမ်း၍ ပေးသော အသာဒ လက်သည် မရှိ၍ခွေးကို ထိုအဆိပ် မသတ်နိုင်။ ခွေး၌ စက္ခု၊ ယာန၊ ဇိဝါ၊ တဏှာမရှိလျှင်လည်း ထိုဣဋ္ဌဖြစ်သော အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာတို့ သည် ခွေးကိုမိအောင် မဖမ်းနိုင်ကုန်။ ဖမ်း၍ ဖုေးသူတို့နှင့် အတွေ့ခံလျှင် ဇကန်သေဘေးဆိုက်၏။

- * ဣဋ္ဌ = နှစ်သက်ဖွယ်သော။
- * သောမနဿ = စိတ်ချမ်းသာမှု။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ငါးမျှားသော သူတို့၏ငါးမျှားချိတ်၌ထားသော သားတစ် ဥပမာကိုလည်း ပြဆိုအပ်၏။ မိမိရုပ်ခန္ဓာ၊ သားမယားစသော သူတို့၏ ရုပ်ခန္ဓာ၊ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာစုကို အဆိပ် ထည့်သော သားတစ်တုံးတွေမှတ်။ ထိုရုပ်ခန္ဓာစုကို စွဲ၍ဖြစ်သော သုခ၊ သောမနဿ၊ တဏှာတို့ကို သားတစ်တုံးမှာ ရှိနေသော အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာတွေမှတ်။ ထိုရုပ်ခန္ဓာတို့ကို ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာ- ဟု တဏှာဖြင့် ကိုက်ဟပ်မျိုးသွင်း၍ ထားမိသည့်အတွက်ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို နေ့ရှိသမျှ ပူလောင်ညှဉ်းပန်း၍နေသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ *ဝိပရိဏာမ ဟူသော အာဒိနဝတို့ကို ထိုအဆိပ်တုံးမှာ ပါရှိသော အဆိပ်တွေမှတ်။

* ဝိပရိဏာမ = ဖောက်ပြန်တတ်သော။

မိမိကိုယ်ကို နေ့ရှိသမျှ အနိစ္စသည် ဘယ်လိုညှဉ်းပန်းသနည်း။

ဒုက္ခသည် ဘယ်လိုညှဉ်းပန်းသနည်း။

ဝိပရိဏာမသည် ဘယ်လိုညှဉ်းပန်းသနည်း။

အနိစ္စ ဆိုသည်ကား - ဓမ္မဓာတ်မျိုး တစ်ခုပေတည်း။ မရဏ ဓာတ်ကို ဆိုသည်။ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ သင်္ခတဓာတ်တို့ကို အတွင်စား၍နေသော ဓာတ်ဘီလူးမျိုး ဆိုရ၏။ အတွင်လောင်၍နေသော လောင်မီးမျိုးလည်း ဆိုရ၏။ ။ ဖွားမြင်သည့်နေ့၌ အမိတိုက်၍ ဝမ်းတွင်းသို့ရောက်သော နို့ရည်ဓာတ်ဆီမှစ၍ သေသည့်နေ့တိုင်အောင် နေ့စဉ်အတိုင်း မျိုးမျိုးသမျှ သော အာဟာရဓာတ်ဆီတို့ကို အတွင်စား၍ လောင်၍ပစ်၏။ ။ နေ့စဉ်အတိုင်း မျိုးမျိုးသမျှ အာဟာရတို့ကြောင့် ကိုယ်နှင့်အပြည့်အပြည့် ဖြစ်ပွားကြသော ကမ္မဇရပ်ခဲ၊ စိတ္တဇရပ်ခဲ၊ ဥတုဇရပ်ခဲ၊ အာဟာရဇရပ်ခဲ တို့ကိုလည်း အတွင်စား၍ လောင်၍ပစ်၏။

ထိုဓာတ်ဘီလူးအတွင်စား၍ ပစ်သည့်အတွက်ကြောင့် နေ့ဆက်

ရက်ဆက် မျိုသွင်းသော်လည်း ကိုယ်တွင်းမှာ တစ်မူး၊ တစ်မတ်မျှ အဖတ်တင်ရသည် မရှိ။ မီးပုံကြီးထဲသို့ ဆီကိုလောင်းသကဲ့သို့ရှိ၏။ အာဟာရအတွက် ဩဇာတက်၍ မျက်စိမှာတိုးပွားသော ရုပ်ခဲတို့ကို မျက်စိရှိ ဓာတ်ဘီလူးအတွင်းစား၍ စသည်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးသိလေ။

ဥပမာကား - အလွန်အကျင့် *အာစာရ ဆိုးရွားသော မယားကို အိမ်သူပြုလုပ်၍ အပြင်ပ၌ မိမိစွမ်းရေရှိသမျှ ကြီးကြီးပမ်းပမ်း လုပ်ကိုင် ရှာကြံ၍ အိမ်သို့အတွင်းပို့၏။ အိမ်သို့ရောက်လာသမျှကို အိမ်သူ မိန်းမက *အဓမ္မအတွင်း ဖြုန်း၏။ တစ်ရာကိုလည်း နေ့ခြင်းညခြင်း ကုန်အောင် ဖြုန်း၏။ တစ်ထောင်၊ တစ်သောင်းကိုလည်း နေ့ခြင်း ညခြင်း ကုန်အောင်ဖြုန်း၏။ ထိုယောက်ျားသည် အသက်နှင့်အမျှ အလုပ် ခွင့်ကထွက်၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်ဖို့ အခွင့်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ထိုမိန်းမ သည် ထိုယောက်ျားကို မသေမခြင်း နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသော သူစင်စစ်တည်း။

* အာစာရ = အကျင့်။

* အဓမ္မ = မတရား။

ဤအတူ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အပြည့်ရှိနေသော အနိစ္စဓာတ်ဘီလူး သည် ဤလူများအပေါင်းကို နေ့ရှိသမျှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံကို သိလေ။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခမူတွေ နေ့ရှိသမျှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံ၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခမူတွေ နေ့ရှိသမျှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံများကား သိသာထင်ရှားလှပြီ။ ။ ဤကား ရုပ်ခန္ဓာ၏ အသာဒဘေးကြီးကျယ်ပုံ၊ အာဒီနဝဘေးကြီးကျယ် ပုံကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဆဋ္ဌကောသလ္လဋ္ဌာန ပြီး၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သတ္တမကောသလ္လဋ္ဌာနပြ -

“ယော ရူပသ္မိံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။ ဣဒံ ရူပဿနီဿရဏံ” - ဟူသော သတ္တမ ကောသလ္လဋ္ဌာန၌ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ မိမိကိုယ်ကို ရုပ်၏အဿာဒဘေး၊ အာဒိနဝဘေး မပြတ်မစဲ အမြဲနှိပ်စက်၍နေကြောင်းကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အမြင်ပေါက်သောအခါ ထိုရုပ်ခန္ဓာမှ ယခုဘဝကျွတ်လွတ်ရန် အပေါက်ကို ပြတော်မူသည်။

ထိုမိမိရုပ်ခန္ဓာ၌ သာယာစွဲလမ်း၍နေသော ဆန္ဒရာဂခေါ်သော သမုဒယသစ္စာ တဏှာသည်ရှိ၏။ အဘယ်သို့ ရုပ်ခန္ဓာ၌ သာယာစွဲလမ်း သနည်း။ ငါ၏ကိုယ်တည်း၊ ငါ၏အင်္ဂါကြီးငယ်တည်း၊ ငါ၏မျက်စိတည်း စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်း၏။ ငါမြင်သည်ဟု စက္ခုရုပ်ခဲ၌ စွဲလမ်း၏။ ငါကြားသည်ဟု သောတရုပ်ခဲ၌ စွဲလမ်း၏။ ငါနံသည်ဟု ယာနရုပ်ခဲ ၌ စွဲလမ်း၏။ အရသာကို ငါခံစားသည်ဟု ဇိဝှါရုပ်ခဲ၌ စွဲလမ်း၏။ အတွေ့အထိကို ငါသိသည်ဟု ကာယရုပ်ခဲ၌ စွဲလမ်း၏။ ဤသို့ စသည် ဖြင့် စွဲလမ်းသည်။ ထိုစွဲလမ်းသော တဏှာ သမုဒယသစ္စာ ပျောက်ကွယ် ချုပ်ငန့်မှုသည် ရုပ်ခန္ဓာ၏ ကျွတ်လွတ်မှုတည်း။ ။ (နိဗ္ဗာန ဆိုသည်။)

ထိုသမုဒယသစ္စာ တဏှာရှိမှ စုတိ၏နောက်၌ ရုပ်ခန္ဓာအသစ် ပေါ်သည်။ ယခုဘဝ၌ ထိုတဏှာ ပြယ်ပျောက်ကုန်ဆုံးခဲ့လျှင် စုတိ၏ နောက်၌ ရုပ်ခန္ဓာအသစ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိပြီ။ ရုပ်ခန္ဓာကျွတ်လွတ်လေ၏။ ။ သိသာလှပြီ။

သတ္တမကောသလ္လဋ္ဌာန ပြီး၏။

ဤတွင်ရွှေကား ရူပက္ခန္ဓာ၌ ကောသလ္လဋ္ဌာန ရ-ပါးကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ကောသလ္လဌာန ရ-ပါးပြ

နောက်ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ကောသလ္လဌာနတို့ကိုကား အကျဉ်း
မျှသာ ပြဆိုတော့အံ့။

(၁) ဆယိမေ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာကာယာ။ စက္ခု သမ္ပဿဇာ
ဝေဒနာ၊ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ ဃာနသမ္ပဿဇာ
ဝေဒနာ၊ ဇီဝှါသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ ကာယသမ္ပဿဇာ
ဝေဒနာ၊ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ။

(၂) ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။

(၃) ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော။

(၄) အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဝေဒနာနိရောဓ
ဂါမိနိပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

(၅) ယံ ဝေဒနံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ။ အယံ
ဝေဒနာယ အသာဒေါ။

(၆) ယာဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မာ။ အယံ
ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါ။

(၇) ယော ဝေဒနာ ဆန္ဒရာဂ ဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။
ဣဒံ ဝေဒနာယ နိဿရဏံ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာကာယာ၊ ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည်။
ဝါ၊ ဝေဒနာကိုယ်တို့သည်။ ဣမေဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ စက္ခု
သမ္ပဿဇာဝေဒနာ၊ စက္ခုအကြည်၌မှီသော ဖဿတရားမှဖြစ်သော
ဝေဒနာလည်းကောင်း၊ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ၊ မနောအကြည်၌ယှဉ်
သော ဖဿတရားမှဖြစ်သော ဝေဒနာလည်းကောင်း။ ။ (အနက်လွယ်ပြီ။)

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ကြသောအခါ ကောင်းသည်ဟု စိတ်က
 ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်မှုသည် စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ မည်၏။ နှလုံးမသာ
 မှု၊ ဥပေက္ခာမှုလည်းရှိ၏။ အသံကိုကြားကြသောအခါ၊ အနံ့ကိုနံကြသော
 အခါ၊ အချိုအချဉ်စသော အရသာကို စားသောက်ကြသောအခါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ
 တွေထိမှုကို ပြုသောအခါ၊ စိတ်ထဲ၌ သိမြင်ကြသောအခါ ကောင်းသည်
 ဟု စိတ်၏ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်မှုသည် မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာမည်၏။

ရူပက္ခန္ဓာ၏ သတ္တမကောသလ္လဌာနတွင် ပဉ္စမဌာန၌ *အဿာဒ
 ဆိုသည်ကား - ဤဝေဒနာခြောက်မျိုးကို ဆိုသည်။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်
 ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဆိုသည်လည်း ဤဝေဒနာခြောက်မျိုးပင်။

* အဿာဒ = သာယာခြင်း။

လောက၌လည်း သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ဖြစ်သော ဝတ္ထုတို့၌ ဝေဒနာကို
 လိုက်၍ ကောင်းသည်၊ မကောင်းသည်ဟု သမုတ်ကြရသည်။ အဖိုးတန်
 သည်၊ မတန်သည်ဟု သမုတ်ကြရသည်။

မျက်စိနှင့်ကြည့်ဖို့ဖြစ်သော ဝတ္ထုတို့၌ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ
 ကိုလိုက်၍ အဖိုးတန်၊ မတန်ဖြစ်ရ၏။ ရှမ်းရှမ်းစိုသော ဝေဒနာကိုဖြစ်စေ
 နိုင်သော ဝတ္ထုသည် အဖိုးတန်၏။ နားနှင့်ကြားဖို့ ဝတ္ထုတို့၌ သောတ
 သမ္ပဿဇာဝေဒနာကိုလိုက်၍ အဖိုးတန်၊ မတန်ဖြစ်ရ၏။ ကြွင်းသော
 ဝေဒနာတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ။ ။ ရူပက္ခန္ဓာ၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပိုး၊
 ပရွက်ဆိတ်သတ္တဝါ၊ ပျားရည်၊ သကာရည် ဥပမာကိုလည်း ဤ၌
 ဆိုအပ်၏။ ။

(သရုပ်ပြခန်း ပြီး၏။)

သမုဒယ, နိရောဓတို့၌ စက္ခုဟူသော အဇ္ဈတ္တဓာတ်မှန်နှင့် အဆင်းအရောင်ဟူသော ဗဟိဒ္ဓရူပဓာတ်ပေါင်းဆုံမိကြသောအခါ မျက်စိ၌ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည် တစ်ဖွားဖွားပေါ်၍နေ၏။ ဗဟိဒ္ဓရူပဓာတ် မျက်ကွယ်ဖြစ်၍ သွားလျှင် စက္ခုပေါ်၌ ဖြစ်ပေါ်သမျှသော ဝေဒနာတို့ သည် အကုန်လုံးကွယ်ပျောက်ကုန်၏။

တစ်ဖွားဖွားပေါ်ကုန်သည်ကား ဝေဒနာသမုဒယတည်း။ အကုန် လုံးကွယ်ပျောက်ကုန်သည်ကား ဝေဒနာနိရောဓတည်း။ တစ်ဖန်ပေါ်စေ လိုပြန်လျှင် ဗဟိဒ္ဓရူပဓာတ်ရှိရာသို့ စက္ခုဓာတ်ကို မျှော်၍ပေးရပြန်၏။ တည့်တည့်ချိန်မိပြန်လျှင် စက္ခုပေါ်မှာ ဝေဒနာတစ်ဖွားဖွား ပေါ်မြဲပေါ် ပြန်၏။ မျက်နှာလွှဲပြန်လျှင် ပျောက်ဆုံးမြဲ ပျောက်ဆုံးပြန်၏။

သောတမှာလည်း ဗဟိဒ္ဓအသံမြည်၍ ပေးသောအခါ သောတ အကြည်ပေါ်မှာ သောတသမ္ပဿဇာဝေဒနာ တစ်ဖွားဖွားပေါ်၏။ အသံ ချုပ်စဲ၍သွားလျှင် ထိုဝေဒနာတို့လည်း အကုန်ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက် ကုန်၏။ တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်စေလိုပြန်လျှင် အသံကိုဆော်၍ ပေးရပြန်၏။

ဃာနမှာလည်း အနံ့ဆော်၍ပေးသောအခါ ဃာနအကြည်ပေါ်မှာ ဃာနသမ္ပဿဇာဝေဒနာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။ အနံ့ကွာ၍သွားလျှင် အကုန်လုံးပျောက်ပြန်၏။

ဇိဝါမှာလည်း လျှာပေါ်မှာ အချိုအချဉ်စသော အရသာကို တင်ထားသောအခါ ဇိဝါအကြည်ပေါ်မှာ ဇိဝါသမ္ပဿဇာဝေဒနာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။ လျှာပေါ်မှာ ရသာရုံဝတ္ထုမရှိပြန်လျှင် အကုန်လုံး ချုပ်ပျောက်ပြန်၏။

ကာယမှာလည်း ကြမ်းထန်းသော အတွေ့, နူးညံ့သော အတွေ့ ရှိသော မြေဓာတ်မျိုး၊ ပူမှု, လောင်မှု, အေးမှု, ချမ်းမှုဟူသော မီးဓာတ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မျိုး၊ တင်းမာမှု၊ လျော့ရဲမှုဟူသော လေဓာတ်မျိုး၊ ဤဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မျိုး အတွေ့အထိမျိုးတို့သည် အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်နေရာမှာ မဆို ထိသမျှသောကိုယ်အင်္ဂါမှာ ကာယသမ္ဗဿဇာဝေဒနာတို့သည် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မထိပြန်လျှင် အကုန်ချုပ်ပျောက်ပြန်ကုန်၏။

မနောမှာလည်း မိမိအလိုရှိသော အာရုံနှင့်တွေ့၍နေဆဲအခါ မနောသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ အာရုံနှင့်စိတ် မျက်နှာလွဲပြန်လျှင် ထိုဝေဒနာအလုံး ကွယ်ပျောက်ပြန်၏။

ပြဆိုခဲ့သော ဝေဒနာခြောက်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ပျောက်ကွယ်ပျက်ဆုံး မှုတို့သည် မိမိ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာမှာ တစ်နာရီမစဲ ကိုယ်တွေ့စိတ်တွေ့ ချည်းဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မရှိကုန်သော သူတို့ သည်ကား - ထိုဝေဒနာတို့ကို ငါဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏အတ္တဟူ၍ လည်းကောင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစွဲအလမ်း ပြင်းထန်၍နေကြကုန်၏။ ချမ်းသာလျှင်လည်း ငါချမ်းသာသည်ဟု စွဲလမ်း၏။ ဆင်းရဲလျှင်လည်း ငါဆင်းရဲသည်ဟု စွဲလမ်း၏။ ငါနာသည်၊ ငါကျင်သည်၊ ငါပူပင်သည်၊ ငါကိုက်ခဲသည်ဟု စွဲလမ်း၏။ ငါဝမ်းမြောက်သည်၊ ငါခံစားသည်၊ ငါခံစားသည်၊ ငါအေးချမ်းသည်ဟု စွဲလမ်း၏။

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ထိုဝေဒနာတို့ကို အနာအို၊ အနာပျက်ကြီး၌ကျနေသော ပိုးလောက်ငယ်တို့ကို မှန်ဘီလူးနှင့် ကြည့် သောအခါ ရုရွ၊ ရုရွနေကြသည်ကို မြင်သကဲ့သို့ အကြည်ဒွါရခြောက် ဌာနတို့၌ အာရုံခြောက်ပါး တိုက်ဆိုက်၍နေသောအခါ၌သာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေမှု၊ အာရုံခြောက်ပါးကွယ်၍ သွားပြန်လျှင် ပျောက်ကွယ် ကုန်ခန်း၍သွားမှုတို့ကို မြင်သောအခါမှ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်သည်။

ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ဟူသည်နှင့်အညီ ထိုဝေဒနာခြောက်ပါး

သည် ဖဿခြောက်ပါးမှ ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူ - ဗဟိဒ္ဓမှ အဆင်းအသံစသည်တို့နှင့် အဇ္ဈတ္တမှ စက္ခုစသည်တို့ ဆုံစည်း ဆိုက်တွေ့ကြသောအခါ ထိုအဆင်းအသံအစရှိသော အာရုံတို့ကို စိတ်၏ ကြိတ်နှိပ်ခြင်းဖြင့် ဖိနှိပ်ကြိတ်နည်မှုကား ဖဿမှုပေတည်း။ ထိုသို့ ဖိနှိပ် ကြိတ်နည်မှုရှိမှ ကောင်းသောအရသာ ပေါ်သည်။ အရသာပေါ်မှ ထိုအရသာကို ခံစား၊ စံစားသော ဝေဒနာမှုဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာဟူသမျှသည် ဖဿမှဖြစ်ရသည်ဖြစ်၍ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ စသည်ဖြင့် အဖနှင့်သားတွဲ၍ ခေါ်ရသည်။

ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿတရား ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ သမုဒယော၊ ဝေဒနာတရား ဖြစ်ပွားသည်။ ။ ဖဿနိရောဓာ၊ ဖဿ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာချုပ်ခြင်း ဖြစ်ရသည်-ဟု ဤသုတ္တန်မှာလည်း ဟောတော်မူသည်။ ။

ဒုတိယ၊ တတိယကောသလ္လဋ္ဌာန နှစ်ပါးပြီး၏။

စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာန၌ကား = ရူပက္ခန္ဓာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းမှတ်လေ။

ထိုမှာ ရူပက္ခန္ဓာကို ပေါက်အောင် ဖောက်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဆိုသည်။ ဤမှာဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပေါက်အောင် ဖောက်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဆိုသည်။ ဤမျှသာ ထူးကြသည်။

အဿာဒ၊ အာဒီနဝဟူသော ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌကောသလ္လတို့၌လည်း ထိုမှာ ဝေဒနာနှင့်ဖက်တွဲ၍ အဿာဒကို ဟောတော်မူသည်။ ဤမှာ သုခ သောမနဿဝေဒနာသည် မိမိသည်ပင် အဿာဒတရားကိုယ်ရင်း လည်း ဟုတ်၏။ ။ မိမိကိုစွဲ၍ ဖြစ်သောသုခ၊ သောမနဿတစ်ပါး

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

တို့နှင့် ဖက်တွဲ၍လည်းပြထိုက်၏။ ။ ရုပ်၏ အသာဒဘေးထက်
ဝေဒနာ၏ အသာဒဘေးသည် အလွန်တရာ ကြီးကျယ်၏။ ။ အာဒီနဝ
ဘေးမှာလည်း ရုပ်၏အနိစ္စထက် ဝေဒနာ၏အနိစ္စသည် အလွန်လျင်မြန်၏။

ကောင်းသောအသံ အစရှိသော အာရုံဝတ္ထုတို့နှင့် တွဲဖက်
တော့ဆိုင်၍ နေဆဲအခိုက်သာ ဒွါရခြောက်ပါး၌ တစ်ဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ အာရုံနှင့်ကင်းမဲ့လျှင် ခဏခြင်းပျောက်ဆုံးကွယ်ပ၏။
ကောင်းသော အရသာလျှာပေါ်မှာနေဆဲ အခိုက်၌သာ ထိုအရသာကို
ခံစားသော ဝေဒနာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ ထိုအရသာကို
မျိုခြင်းငှါ လျှာရင်းသို့ ရောက်လျှင်ပင် ထိုဝေဒနာကွယ်ပျောက်၏။
ခြောက်ဒွါရလုံးမှာ ဤနည်း ချည်းပင် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌချည်း။ ။ ထို့ကြောင့်
သတ္တဝါတို့ကို နေ့စဉ်နှိပ်စက်၍နေသော ဝေဒနာ၏ အနိစ္စဘေး၊ ဒုက္ခဘေး၊
ဝိပရိဏာမဘေးသည် အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏ မြင်အောင်ကြည့်လေ။ ။

စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌမကောသလ္လဋ္ဌာန သုံးပါးပြီး၏။

နိဿရဏဟူသော သတ္တမကောသလ္လဋ္ဌာနမှာ ဝေဒနာ၌ သာယာ
သော တဏှာဆန္ဒ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်ဆုံးလျှင် ဝေဒနာဘေးမှ
ကျွတ်လွတ်၏။ ။ လောက၌ ရွှေနှင့်ငွေကို သာယာတွယ်တာသော
သူကိုသာ ရွှေငွေနှင့်စပ်သော ဒုက္ခဘေး နှိပ်စက်နိုင်သည်။ ရွှေငွေကို
သာယာတွယ်တာသော တဏှာမရှိလျှင် ရွှေငွေဘေးမှ လွတ်၏။ ဆင်၊
မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွားကို သာယာတွယ်တာသော သူကို ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊
နွားနှင့်စပ်သော ဒုက္ခဘေးနှိပ်စက်၏။ မသာယာ မတွယ်တာလျှင် ထိုဒုက္ခ
ကျွတ်လွတ်၏။ ဤနည်းအတိုင်းမှတ်။ ။

သတ္တမဋ္ဌာန ပြီး၏။

ဝေဒနာကွနွာ၌ ကောသလ္လဋ္ဌာန ရ-ပါးကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

မိခင်ရောဝတီ

ရပ်

လယ်တီဆရာတော်

သညာက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဌာန

သညာက္ခန္ဓာမှာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် ပါဠိအနေ မထူးလှပြီ။
နောက်ပါဠိတို့၌ ဝေဒနာနေရာမှာ သညာကိုလဲ၍ ရွတ်ရုံမျှသာ ထူးသည်။
သရုပ်ခြောက်ပါး၌ကား -

“ဆယိမာ၊ ဘိက္ခဝေသညာ၊ ရူပသညာ၊ သဒ္ဒသညာ၊ ဂန္ဓ
သညာ၊ ရသသညာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ ဓမ္မသညာ” - ဟု အာရုံ
ခြောက်ပါးနှင့် တွဲ၏။

အနက်ပေး

ရူပသညာ၊ အဆင်းကို မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ သဒ္ဒ
သညာ၊ အသံကို မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ ဂန္ဓသညာ၊
အနံ့ကို မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ ရသသညာ၊ အရသာကို
မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌
အတွေ့အထိကို မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မသညာ၊ ဓမ္မာရုံကို
မှတ်သားမှုကိုလည်းကောင်း။ ။

အမိဂမ်းမှ ဖွားမြင်သည်ကစ၍ သင်းကား အပိ၊ သင်းကား
အဖ၊ သည်ကို အရှေ့၊ သည်ကို အနောက်၊ သင်းကား နေ့၊ သင်းကား
ည၌၊ သင်းကို ထမင်းခေါ်သည်၊ သင်းကို ရေခေါ်သည်၊ ဤသို့အစရှိ
သဖြင့် အကြည့်ဒွါရခြောက်ဌာနတို့မှာ ဆိုက်တိုက်လာသော အာရုံခြောက်
ပါးတို့ကို မှတ်သားမှုကို သညာဆိုသည်။ ။ ဖြစ်လေရာရာ ဘုံဘဝ၌
အရိုးအမျိုး အစဉ်အလာ အလိမ်မာသိကျွမ်းရာသောအရာ ဌာနတို့၌
သိမှု၊ တတ်မှု၊ ကျွမ်းကျင်မှုပေတည်း။ ။ (ရှေ့ငါးပါးကား ထင်ရှားပြီ။)

ဓမ္မသညာ ဆိုသည်ကား - စက္ခုကို သိမှတ်သောသညာ၊
နားတကို သိမှတ်သောသညာ၊ ဘာနကို သိမှတ်သောသညာ၊ ဇိဂါးကို

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သိမှတ်သောသည်။ ကာယကို သိမှတ်သောသည်။ ကောင်းသောစိတ်၊ မကောင်းသောစိတ်ကို သိမှတ်သောသည်။ ဝေဒနာကို သိမှတ်သော သည်။ သညာကို၊ စေတနာကို၊ ဝိတက် ဝိစာရကို၊ ဝီရိယကို၊ ဆန္ဒ အလိုကို သိမှတ်သောသည်။ ဤသည်ကား လောဘတည်းဟု သိမှတ် သောသည်။ ဤသည်ကား ဒေါသတည်းဟု၊ မာနတည်းဟု၊ သဒ္ဓါတည်း ဟု၊ ပညာအလိမ်မာတည်းဟု သိမှတ်သောသည်။ ဤသည်ကား ပါဏာတိပါတတည်း၊ အဒိန္နာဒါနတည်း၊ မုသားတည်း၊ ဒါနမှုတည်း၊ သီလမှုတည်း၊ အတတ်ပညာ အလိမ်မာမှုတည်းဟု သိမှတ်သောသည်။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် လောက၌ ဆရာသမားထံ မသင်မကြားရပဲ အရပ်ဒေသ အမျိုးအရိုး အလေ့စရိုက်နှင့်ပင် သိမှတ်တတ်ကျွမ်းသော အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးသော သိမှု၊ မှတ်မှု၊ တတ်ကျွမ်းမှုသည် ဓမ္မသညာချည်းတည်း။

သူတော်ကောင်းမျိုးဖြစ်လျှင် သူတော်ကောင်းအမှုမျိုး၌ သိကျွမ်း မှုသည် ကောင်းသောဓမ္မသညာတည်း။ မုဆိုး၊ တံငါစသော မကောင်း သော အမျိုးဖြစ်၍ မကောင်းသောအမှုတို့၌ သိကျွမ်းမှုသည် မကောင်း သော ဓမ္မသညာတည်းဟု အကောင်းအဆိုးခွဲလေ။ ဓမ္မသညာကား အလွန် ကျယ်ဝန်း၏။ မိမိကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၌လည်းကောင်း သညာကို ဓာတ်အသီးအခြား တစ်ခုအနေနှင့် မြင်အောင် ထင်အောင် ခွဲခြမ်း၍ကြည့်လေ။

လောက၌ ငါမှတ်မိသည်၊ ငါသိသည်ဟု စွဲလမ်းမှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိအမှုတည်း။ ။ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ နှုနာ၌ကျ၍နေသော အလွန်သိမ်မွေ့ လှသော ပိုးငယ်တို့ကို မှန်ဘီလူးနှင့်ကြည့်သောအခါ ရွရွ၊ ရွရွ ထင်မြင် ရသကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အကြည်၌ဒါရခြောက်ဌာနတို့၌ အာရုံခြောက်ပါး

ရဂ

လယ်တီဆရာတော်

မစဲ ဆိုက်တိုက်မှုကြောင့် အကြည်ခြောက်ဖြာ နူနာကြီးအတွင်း၌ ဤကား မည်သူ၊ ဤကားမည်ဝါ၊ ဤကားဘယ်ဟာဟု တစ်ဖွားဖွား တစ်ရှိန်ရှိန် မပြတ်မစဲ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော သညာဓာတ် ခြောက်မျိုးတို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော မှန်ဘီလူးဖြင့် ငါမဟုတ်ကြောင်း၊ သညာဓာတ် အသီးခြား ဖြစ်ကြောင်း မြင်အောင်ကြည့်နိုင်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်ကင်းသည်။ ။

မျက်စိမဲ့လှသော နူနာကြီးရှင်သည် မှန်ဘီလူးမတပ်ပဲ ပကတိ မျက်စိနှင့် ကြည့်သောအခါ ထိုပိုးငယ်တို့ကို မိမိကိုယ်သွေး ကိုယ်သားပဲ၊ ငါ့ကိုယ်ပဲ၊ ငါပဲ အတတ်ထင်မှတ် စွဲလမ်းလတ္တံ့။ မှန်ဘီလူးတပ်၍ ကြည့်သောအခါမှ ရွရွ၊ ရွရွမြင်၍ ပိုးတွေမှန်းသိ၍ အသည်းတုန်လတ္တံ့။ ။

(သညာက္ခန္ဓာ၌ ပထကောသလ္လဌာန ပြီး၏။)

နောက်နောက်သော ကောသလ္လဌာနတို့ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာသို့ ကျမှအကုန်ပေါင်း၍ ပြဆိုမည်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဌာန

၁။ ဆယ့်မေ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ၊ ရူပ သဗ္ဗေတနာ၊ သဒ္ဒသဗ္ဗေ တနာ၊ ဂန္ဓသဗ္ဗေတနာ၊ ရသ သဗ္ဗေတနာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဗ္ဗေ တနာ၊ ဓမ္မသဗ္ဗေတနာ၊ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ သင်္ခါရာ။

၂။ ဖဿသမုဒယာ သင်္ခါရသမုဒယော။

၃။ ဖဿနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။

၄။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ခါရနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ။

၅။ ယေသင်္ခါရေ ပဋိဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ သင်္ခါရာနံ အဿာဒေါ။

မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

၆။ ယေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မော၊ အယံ သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝေါ။

၇။ ယောသင်္ခါရေသု ဆန္ဒရာဂ ဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။
ဣဒံ သင်္ခါရာနံ နိဿရဏံ။

ရူပ သဗ္ဗေတနာ၊ အဆင်းမှု၌ စေ့ဆော်သော စေတနာ-
စသည်ဖြင့် အနက်ပေးလေ။ ။ စေတနာ ခြောက်ပါး။

ဤသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ စေတနာတစ်ခုကိုသာ *ပဓာနနည်းအားဖြင့် ပြတော်မူသည်။ ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားကား အလွန်များပြား၏။ ။ ထင်ရှားရာစုကို ပြဆိုလိုက်အံ့။

* ပဓာန = ပြဋ္ဌာန်းသောအရာဖြင့် မပြဋ္ဌာန်းသောအရာကို ပြဆိုသောနည်း။

ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ မနသိကာရ။ ။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝိရိယ၊ ပိတိ၊ ဆန္ဒ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ။ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟီရိ၊ သြတ္တပ္ပ၊ ပညာ။ ထင်ရှားရာမျှကို ထုတ်သည်။ ။ သင်္ခါရ ဆိုသည်ကား - ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူပေတည်း။ ဖဿ၏ သင်္ခါရမှုကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။

စေတနာကို ပြဆိုရန် ဥပမာကား - မီးရထား၊ မီးသင်္ဘောတည်း။

မီးရထားဥပမာ - မီးရထား၏သွားမှု၌ ဓာတ်အိုးမှ မှုတ်လိုက်သော အဟုန်ကြောင့် အလုံးစုံသော စက်ကြိယာတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် လှုပ်ကြကုန်၏။ ထိုလေသည် မရပ်မနား ဟုပ်ဟုပ်၊ ဟုပ်ဟုပ် မစဲမှုတ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံသော စက်ကြိယာတို့သည် မရပ်မနားအဟုန်နှင့် တကွ မြူးကုန်ကြသဖြင့် အတွဲများစွာ ဝန်ကြီးစွာကို ပါအောင်ရုန်း၍ ရုန်ကုန်-မန္တလေး အလွန်ဝေးသော ခရီးကိုမကြာမီ ရောက်နိုင်ပါသည်။

ဥပမာ၊ ဥပမေယျ စပ်ဟပ်ချက် - ဤကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ရထားနှင့်တူ၏။ နှလုံးအိမ်သည် ဓာတ်အိုးနှင့်တူ၏။ နှလုံးအိမ်တွင်းမှ ထ၍မှုတ်လိုက်သော ဇောစေတနာသည် စက်ကြိယာတို့ကို အကုန်နိုးလိုက်သောမှုတ်လေနှင့်တူ၏။ နှလုံးအိမ်မှထ၍ မှုတ်လိုက်သဖြင့် အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါ၌ အင်္ဂါမင်္ဂါနုသာရီ လေတို့သည် အဟုန်နှင့်တကွ ထကုန်ကြသဖြင့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် ကြွချီလှုပ်ရှားကြသဖြင့် စက်ကြိယာတို့ တစ်ပြိုင်နက် လှုပ်ကြကုန်သည်နှင့် တူကြကုန်၏။ မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ၌ပင် အကြိမ်တစ်ထောင်မက အဟုန်နှင့်တကွ အတွင်ထ၍ တစ်ဟုန်ဟုန်လှုံဆော်သော စေတနာအမှုကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာအင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် လိုရာအရပ်သို့ ရှေးရှုအဟုန်နှင့်တကွ မြူးကုန်ကြသဖြင့် အတွဲများစွာ ဝန်ကြီးစွာကို အပါယူဆောင်၍ သွားသော ရထားနှင့်တူကုန်၏။ ။ ဤကား ကာယကံသင်္ခါရမှု ဖြစ်ပုံတည်း။

ဝစီကံသင်္ခါရမှုမှာ ဥဒြာမှုတ်မှုနှင့် ယှဉ်ကြည့်လေ။ မနောကံသင်္ခါရမှုမှာ ဓာတ်အိုးတွင်းမှာ တစ်စီဆူပွက်၍ နေသည်နှင့်တူ၏။ လောဘာနှင့်ယှဉ်သောစေတနာသည် လောဘာရှေးရှု၍ ပေးရာသို့ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ၊ စိတ်အင်္ဂါတို့ကို အဟုန်နှင့်တကွ အတွင်လှုံဆော်၍ သွား၏။ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စေတနာ၊ ဝိတက်၊ ဝီရိယစသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော စေတနာတို့ကိုလည်း ဆိုလေ။ *သဒ္ဓါမှု၊ *သတိမှု၊ ပညာမှု၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ကောင်းသောအမှု၊ မကောင်းသောအမှုတို့ကို အကုန်ဆိုလေ။ ။ ကြွင်းသော ပြဆိုခဲ့သော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏လည်း သူ့လမ်းနှင့်သူ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ၊ စိတ်အင်္ဂါတို့ကို အဟုန်နှင့်တကွ ထကြွလှုံဆော်မှုတွေကို သိလေ။

- * သဒ္ဓါမှု = ယုံကြည်မှု။
- * သတိမှု = အမှတ်ထားကာ သတိရမှု။

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

ဤသင်္ခါရဓာတ်တို့၏ အချက်အလက်တွေကို နေရာကျ သိကုန်သော သူတို့အား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်ချည်းဖြစ်ကုန်၏။ ။ အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါမူတို့မှာ ငါပြုသည်၊ ငါလုပ်သည်၊ ငါထသည်၊ ငါထိုင်သည် စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငါကြံသည်၊ ငါသိသည် စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်ချည်းဖြစ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူတို့၌ အတွင်လှုံဆော်သော စေတနာသည် စက်ကြိယာအလုံးစုံကို တစ်ဟုန်တည်း လှုပ်စေ မြူးစေနိုင်သော မှတ်လေ ဟုပ်လေနှင့်တူလှ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှာ စေတနာဓာတ်တစ်ပါးကို ပဓာနအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်း။

စွဲလမ်းပုံအမျိုးမျိုး - *သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်တွေကို အတန်ငယ်ပြဆိုဦးအံ့။

- * သက္ကာယ = သံ = ကာယ = ပရမတ္ထ အထည်ကိုယ်
- လောကီခန္ဓာငါးပါး။ ၎င်းသက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ၂၀-ရှိသည်။
- ငါစိတ်နှင့်တွေ့သည်။ [ဖဿဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါစိတ်ချမ်းသာသည်၊ ငါစိတ်မချမ်းသာသည်၊ ငါဝမ်းမြောက်သည်၊ ငါဝမ်းနည်းသည်။ [ဝေဒနာဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါသိသည်၊ ငါမှတ်မိသည်။ [သညာဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါစိတ်တည်ကြည်သည်။ [ဧကဂ္ဂတာဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါနှလုံးသွင်းသည်။ [မနသိကာရဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါကြံဖန်သည်။ [ဝိတက်ဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါစဉ်းစားသည်။ [ဝိစာရဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါအားထုတ်သည်။ [ဝီရိယဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
- ငါနှစ်သက်သည်။ [ပီတိဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]

ငါကြည့်လိုသည်၊ ငါကြားလိုသည်၊ ငါဘယ်ဟာကို ပြုလိုသည်၊
 သွားလိုသည်၊ လာလိုသည်၊ ပြောလိုသည်၊ ဆိုလိုသည်၊ ငါသိလို
 သည်၊ ရလိုသည်၊ ယူလိုသည်။ [ဆန္ဒဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
 ငါချစ်သည်၊ ငါခင်သည်၊ ငါစုံမက်သည်၊ ငါလိုချင်သည်၊
 ငါတွယ်တာသည်။ [လောဘဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
 ငါမှန်းသည်၊ ငါမြင်ပျင်းသည်၊ ငါစိတ်ဆိုးသည်၊ ငါငြိုးသည်၊
 ငါစိတ်ပူသည်။ [ဒေါသဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
 ငါမသိသည်၊ ငါတွေဝေသည်။ [မောဟဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
 ငါအယူမှားသည်။ [ဒိဋ္ဌိဓာတ်ကို စွဲလမ်းချက်]
 ငါအညံ့မခံချင်သည်၊ ငါသာချင်သည်၊ ငါကသာသည်၊ ငါ
 တုဖက်နိုင်သည်။ [မာနဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါငြူစူသည်။ [ဣဿာဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါနှမြောသည်၊ ငါဝန်တိုသည်။ [မစ္ဆေရဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါပျင်းရိသည်။ [ထိနမိစ္ဆ၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါမခွဲခြမ်းနိုင်သည်။ [ဝိစိကိစ္ဆာဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါကြည်ညိုသည်၊ ငါယုံကြည်သည်။ [သဒ္ဓါဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါမမေ့သည်။ [သတိဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 ငါတတ်သိလိမ္မာသည်။ [ပညာဓာတ်၌ စွဲလမ်းချက်]
 မကောင်းမှု ပြုရမည်ကို ငါရှက်သည်၊ ငါကြောက်သည်။
 [*ဟိရီဩတ္တပ္ပ၌ စွဲလမ်းချက်]

* ဟိရီ = ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးမှ ရှက်သောတရား။

* ဩတ္တပ္ပ = ၎င်းဒုစရိုက် ၇-ပါးမှ လန့်သောတရား။

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

ငါသတ်သည်။ [ပါဏာတိပါတဟူသော စေတနာဓာတ်၌
စွဲလမ်းချက်]

ငါခိုးသည်၊ ငါတိုက်သည်။ [အဒိန္နာဒါန်ဟူသော စေတနာဓာတ်
၌ စွဲလမ်းချက်]

ငါလှူဒါန်းသည်၊ ငါပေးကမ်းသည်။ [ဒါနစေတနာဓာတ်၌
စွဲလမ်းချက်]

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းချက်သည်
အလွန် များပြားလှ၏။ ငရဲမီးမျိုးစေ့ချည်းတည်း။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊
ဝိပဿနာဉာဏ်တို့၏ အန္တရာယ်ချည်းတည်း။ နိဗ္ဗာန်၏ ဘေးရန်ကြီး
တွေတည်း။ သံသရာ၏ ဤမှာဖက်ကမ်းတည်း။ ထိုစွဲလမ်းချက်စု
ကျွတ်လွတ် မှုသည် သံသရာ ထိုမှာဖက်ကမ်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်စုတည်း။
ထိုစွဲလမ်းမှု စုသည် သံသရာ၏ နစ်မှုတည်း။ ထိုစွဲလမ်းချက်စု
ကျွတ်လွတ်မှုသည် သံသရာ၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်မှုတည်း။

[သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသော အဝိစိငရဲမီးတွေကို ရိပ်မိရုံမျှ ပြလိုက်သည်။]

စေတနာဓာတ်တစ်ခုကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ထင်လင်းစွာ
ခွဲခြမ်း၍ မြင်သောအခါ စေတနာဓာတ်၌ စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
ငရဲမီးသေ၏။ စေတနာ၌သေလျှင် ကြွင်းသောဓာတ်တို့၌ စွဲလမ်းသော
ငရဲမီးတို့သည် သေကုန်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် စေတနာတစ်ခုကိုသာ
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ဟောတော်မူသည်။ ကြွင်းသော သင်္ခါရဓာတ်တို့သည်
လည်း လောက၌ လူတိုင်းပြောဆိုနေကြသော ဓာတ်စုပင်တည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဋ္ဌာနကို ပြဆိုချက် ပြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ပထမကောသလ္လဋ္ဌာန

ဆယ်မေ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏကာယာ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊
သောတဝိညာဏံ၊ ဃာနဝိညာဏံ၊ ဇီဝါဝိညာဏံ၊ ကာယ
ဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏံ၊ နာမရူပသမုဒယာ ဝိညာဏ
သမုဒယော။ ။ နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော။ ။
အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂီကော မဂ္ဂေါ ဝိညာဏနိရောဓ
ဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ။
ယံဝိညာဏံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနသံ။ အယံ ဝိညာဏဿ
အဿာဒေါ။ ယံ ဝိညာဏံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ။
အယံ ဝိညာဏဿ အာဒိနဝေါ။ ယော ဝိညာဏာသိန္နိ ဆန္ဒ
ရာဂ ဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ။ ဣဒံ ဝိညာဏဿနိဿရဏံ။ ။

(ပါဠိတော် အနက်လွယ်ပြီ။)

လဝန်းသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်လို၍ မျက်စိကို ချိန်ရွယ်သဖြင့်
မျက်စိနှင့် လ, ရွယ်မိကြသောအခါ လဝန်းအရိပ်သဏ္ဍာန်သည် စက္ခု
ဟူသော အဇ္ဈတ္တမှန်အကြည်ထဲတွင် ထင်းခနဲပေါ်၏။ ။ လောက၌
ဖန်အကြည်, မှန်အကြည်, ရေအကြည် ရှိရာတို့၌ နေရိပ်, လရိပ်,
လူရိပ်စသည် ပေါ်မြဲအတိုင်းပင်တည်း။ ။ မျက်စိဟူသော အဇ္ဈတ္တ
မှန်အကြည်မှာ ထိုလဝန်းအရိပ်အသွင်၏ ထင်မှု ပေါ်မှုသည် ပရမတ္ထ
သဘောအားဖြင့် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏။ ထိုအခါ လဝန်းသဏ္ဍာန်
အရိပ် ခိုက်တိုက်ထိပါးသော ဒဏ်ဟုန်ဒဏ်ချက်ကြောင့် စက္ခုအကြည်
ထဲမှာ စက္ခုဝိညာဏ်ခေါ်သော စိတ်သည်တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

မျက်နှာလွှဲပြန်လျှင် လရိပ်ပျောက်ပြန်၏။ စိတ်ဓာတ်လည်း
အကုန်ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံးလေ၏။ မမြင်ပြန်ဖူးဟု ပြောဆိုရ၏။ အမြင်

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

ဆိုသည်ကား ထိုဝိညာဏ်ဓာတ်ပင်တည်း။ မမြင်ဆိုသည်ကား ထိုဝိညာဏ်ဓာတ် ပျောက်ပြယ်ကွယ်ဆုံးမှုတည်း။ ဖန်ကြည်၊ မှန်ကြည်၊ ရေကြည်၊ ဆီကြည်တို့၌ကား ထိုထိုအရိပ်အသွင် အဆင်းသဏ္ဍာန် ထင်ပေါ်ငြားသော်လည်း ဥတုဇေယျအကြည် ကြမ်းစုဖြစ်၍ ဝိညာဏ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိ။ မျက်စိဖြင့် မြင်သည်ဟု ဖြစ်ကြသမျှမှာ ဤနည်းချည်းမှတ်။

ကြည်လှစွာသော မှန်အပြင်၌ မျက်နှာကိုပြ၍နေဆဲ၌ မှန်ထဲမှာ မျက်နှာရိပ်ပေါ်၍ နေ၏။ မျက်နှာလွှဲလျှင် မှန်ထဲမှာ မျက်နှာရိပ်ပျောက်လေ၏။ ဤဥပမာနှင့်တူစွာမှတ်။ မြင်သေး၏၊ မမြင်ဖူးဟု သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု၊ ဓာတ်ချုပ်မှုဟု မသိကြ။ ။

[ဤကား စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ကို ပြဆိုခန်းတည်း။]

ဤနည်းကိုမှီ၍ ဗဟိဒ္ဓမှ သဒ္ဓါရုံဟူသော အသံလုံး အသံခဲတို့သည် အဟုန်နှင့်တကွ မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်စွာ ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှ သောတအကြည်မှာ သောတဝိညာဏဓာတ် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ အသံပျောက်လျှင် ပျောက်ကွယ်လေ၏။ ကြားသေး၏၊ မကြားဖူးဟု သိကြရ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု၊ ဓာတ်ချုပ်မှုဟု မသိကြ။

ဗဟိဒ္ဓမှ ဂန္ဓာရုံဟူသော အနံ့လုံး ခိုက်တိုက်ထိပါး၍ နေဆဲအခါမှ ဃာနအကြည်မှာ ဃာနဝိညာဏဓာတ် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ အနံ့ကွယ်ပြန်လျှင် ထိုဝိညာဏဓာတ် ပျောက်ဆုံးပြန်၏။ နံသေး၏၊ မနံဖူးဟု သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု၊ ဓာတ်ချုပ်မှုဟု မသိကြ။

လျှာပေါ်သို့ အချိုအချဉ်စသော အရသာတို့ကို တင်ထား၍ ခိုက်တိုက်ထိပါးနေသောအခါမှ ဇီဝါအကြည်ပေါ်မှာ ဇီဝါဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ရသာရုံကင်းကွာ၍သွားလျှင် ပျောက်ဆုံးပြန်၏။ လျှာအတွေ့ ရှိသေး၏၊ မရှိဖူးဟု သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု၊ ဓာတ်ချုပ်မှုဟု မသိကြ။

13(A)

မြေဓာတ်, မီးဓာတ်, လေဓာတ် သုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးသည် တစ်ခုခုသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှာ ထိပါး၍နေဆဲအခါ၌ ထိရာကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်မှာ ကာယဝိညာဏဓာတ် ပေါ်၍နေ၏။ အထိမရှိပြန်လျှင် ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ပြန်၏။ အေးမြသောရေ, အေးမြသောလေတို့သည် ကျောက်ကုန်း ကျောက်ပြင်မှာ ထိပါးကုန်အံ့၊ ကျောတစ်ပြင်လုံးမှာ ကျောအေးသည်, ကျောချမ်းသည်ဟု ဖြစ်ရ၏။ ရေ, လေကွယ်၍ သွားပြန်လျှင် ထိုစိတ်ဓာတ် ကွယ်ပျောက်၍ကုန်ပြန်၏။ အအေးပျောက်ပြီ, အချမ်းပျောက်ပြီဟု သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု, ဓာတ်ပျောက်မှုဟု မသိကြ။

ပူလှစွာသော နေပူမှာနေသောအခါ တစ်ကိုယ်လုံး ပူ၍အိုက်၍ နေသည်ကို သိကြ၏။ ဘစ်ကိုယ်လုံး ကာယဝိညာဏဓာတ် လျှမ်းလျှမ်း တောက်ပေါ်၍ နေသည်ဟု မသိကြ။ ဦးခေါင်းတွင်း, ရင်တွင်း, ဝမ်းတွင်း စသော အတွင်းသဏ္ဍာန် တစ်လျှောက်လုံးမှာ နာလျှင် နာသည်ဟု သိ၏။ ကျင်လျှင် ကျင်သည်ဟု သိ၏။ ထုံလျှင် ထုံသည်ဟု သိ၏။ ကိုက်လျှင် ကိုက်သည်ဟု သိ၏။ ခဲလျှင် ခဲသည်ဟု, ပူလျှင် ပူသည်ဟု သိ၏။ ညောင်းညာလျှင် ညောင်းညာသည်ဟု သိ၏။ ထိုအမှုစုကို ဓာတ်ပေါ်မှုဟု မသိကြ။ ရိပ်မိလောက်ပြီ။

အထက်၌ ပြခဲ့သော နူနာကြီးမှာ ပိုးငယ်တို့ကျသော ဥပမာ, မှန်ရိပ်ဥပမာ အလုံးစုံတို့နှင့် ယှဉ်၍ဓာတ်ကွဲအောင် ခွဲ၍ကြည့်လေ။ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ စမ်းရေ, စိမ့်ရေ တစ်ပွက်ပွက် ထွက်ပေါ်၍ နေသကဲ့သို့ ဘဝင်စိတ်ဟူသော တစ်လက်လက် တစ်လင်းလင်း အမြဲ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော မနောဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန်မျိုးသည် ရှိ၏။ မျက်စိမှာ ခိုက်တိုက်သမျှသော အဆင်းသဏ္ဍာန်စုသည် ထိုမနောမှာလည်း တစ်ပြိုင်နက် ခိုက်ထိပေါ်ထွန်း၏။ လဝန်းကို ကြည့်သောအခါ မျက်နှာမှာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

လဝန်းသဏ္ဍာန်တစ်ခု၊ နှလုံးအိမ်တွင်း မနောအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဍာန်တစ်ခု တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပေါ်လေ၏။ မျက်နှာလှဲ့၍ စက္ခုအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဍာန် ပျောက်ကွယ်၍ သွားသော်လည်း နှလုံးအိမ်ထဲမှာပေါ်သော လဝန်းသဏ္ဍာန်ကား ရုတ်တရက် မကွယ်တည့်၊ ဖြည်းဖြည်းမှ ကွယ်သည်။ ။

ဤနည်းအတူ မိုးသံ၊ လေသံ၊ လူသံ၊ ခွေးသံ အစရှိသော အသံဓာတ်မျိုးတို့သည် နားဟူသော ဓာတ်မှန်အကြည်မှာ ခိုက်တိုက်ထင်ပေါ် သောအခါ နှလုံးမနောတိုင်အောင် တစ်ပြိုင်နက် ထိုးဝင် ထင်ပေါ်လေ၏။

အနံ့ဟူသော ဂန္ဓာရုံတို့သည် နှာဟူသော ဓာတ်မှန်အကြည်မှာ ခိုက်တိုက်သောအခါ နှလုံးမနောတိုင်အောင် တစ်ပြိုင်နက်ထိုးဝင် ထင်ပေါ်လေ၏။

လျှာပေါ်မှာရောက်သော ရသာရုံတို့သည်လည်း ဇိဝှါအကြည်မှာ မနောတိုင်အောင် ထိုးဝင်ခိုက်တိုက်လေ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးတွင် တစ်ခုခု သောကိုယ်အစိတ်မှာ ခိုက်တိုက်ကြသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်လည်း ခဏခြင်း နှလုံးတွင်းသို့ ပေါက်ကြလေကုန်၏။

လူကောင်သဏ္ဍာန်ရှိသော မှန်တုံးကြီးတစ်ခု ရှိရာ၏။ ထိုမှန်တုံး ကြီး၏အတွင်းမှာ ပုဏ္ဏကဘီလူးယူခဲ့သော *ဝေပုလ္လကျောက်နှင့်တူသော အမျက်ကျောက်ကြီးတစ်ခု ရှိရာ၏။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ၌ ရှိကြကုန်သော အိမ်ရာဝင်းခြံ၊ သစ်ပင်တောတောင်၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ လူ၊ နွား၊ ကျွဲစသော ဝတ္ထုဒြပ်တို့သည် ထိုမှန်တုံးတွင် အရိပ်ထင်ကြသောအခါ အမျက်ကျောက်ကြီးမှာလည်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ထင်ပေါ်ကြ ကုန်၏။ မှန်တုံးမှာလည်း နေဝန်းသဏ္ဍာန်တစ်ခု မြင်ရ၏။ အမျက် ကျောက်မှာလည်း နေဝန်းသဏ္ဍာန်တစ်ခု မြင်ရ၏။ ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။

* ဝေပုလ္လ = ကြီးကျယ်သော။

မိခင်ဧရာဝတီ

[ဤကား စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယဟူသော
အကြည်ပေါက်ငါးပေါက်မှ ထိုးဝင်၍ ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ
မနောအကြည်မှာ အာရုံငါးပါး ထင်ရှားပေါ်ပုံ အစီအစဉ်တည်း။]

ထိုအကြည်ပေါက် ငါးပါးနှင့်ကင်း၍ မနောအကြည် သက်သက်
တွင် ထင်ကြ၊ ပေါ်ကြသော အာရုံကား အလွန်များပြား၏။ စိတ်ကူး
စိတ်ကြိုသက်သက်နှင့် သိရ၊ ထင်ရ၊ မြင်ရသော အာရုံစုသည် မနော
သက်သက်တွင် ထင်ပေါ်သော အာရုံစုပေတည်း။ ရှေ့အကြည် ငါးမျိုး၌
ကား မျက်စိဥပမာ၊ နားဥပမာစသော ဥပမာတွင် ထင်ရှားရှိသော အာရုံ
ငါးပါးသည်သာ ထင်နိုင်သည်။ မနောအကြည်မှာမူကား တစ်သက်လုံး
မြင်ဖူးသမျှ၊ တွေ့ဖူးသမျှ၊ ကြုံဖူးသမျှ၊ ကြားဖူးသမျှ အကုန်ထင်နိုင်သည်။
ထိုမနောအကြည်သည် သဗ္ဗညု မနောအကြည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ မနောအကြည်၊
အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက မနောအကြည်၊ တိဟိတ်
မနောအကြည်၊ ဒွိဟိတ် မနောအကြည်၊ အဟိတ် မနောအကြည်၊
လူတို့၏ မနောအကြည်၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏ မနောအကြည်၊ စတု
မဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာစသော အထက်အထက် နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏
မနောအကြည်ဟူ၍ သင့်ရုံကြည်၊ အလွန်ကြည်၊ အလွန်ထက် အလွန်
ကြည်၊ အဆင့်ဆင့် အနန္တများပြား၏။

သဗ္ဗညုမနောအကြည်ကြီးသည် အတုမရှိ အဖက်မရှိ ကြည်၏။
စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၊ သတ္တဝါအနန္တ၊ သင်္ခါရအနန္တ၊
ဓမ္မအနန္တ ရှိသမျှတို့သည် သဗ္ဗညုမနောအကြည်တွင် အကုန်ပေါ်ကြ
ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးတည်းဟူသော သဘောအာရုံတို့သည်ကား
ပါရမီရှိသော တိဟိတ်မနော၌သာ ထင်ပေါ်ကုန်၏။ ။ ဤကား

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မနောဝိညာဏ်၏ သဘောကို ပြဆိုခန်းတည်း။
 ဤတွင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး
 တို့၏ ပထမကောသလ္လဋ္ဌာနကို ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ဒုတိယ၊ တတိယကောသလ္လဋ္ဌာန
 ယခုအခါ *ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ *သညာက္ခန္ဓာ၊ *သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊
 *ဝိညာဏက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ကိုပေါင်း၍ ဒုတိယကောသလ္လဋ္ဌာနစသော
 နောက်ကောသလ္လခြောက်ဋ္ဌာနတို့ကို အကျဉ်းမျှ ပြဆိုပေအံ့။

* ဝေဒနာ-ခန္ဓ = ဝေဒနာအစု။

* သညာ-ခန္ဓ = သညာအစု။

* သင်္ခါရ-ခန္ဓ = သင်္ခါရအစု။

* ဝိညာဏ-ခန္ဓ = ဝိညာဏ်အစု။

ရှေ့ခန္ဓာသုံးပါးမှာ ဖဿကို အကြောင်းပြု၍ သမုဒယ၊ နိရောဓ
 ကို ဟောတော်မူ၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှာ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို အကြောင်းပြု၍
 သမုဒယ၊ နိရောဓကို ဟောတော်မူ၏။

ထူးပုံကို ပြဆိုဦးအံ့ = ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို နောက်ဆုံးထား၍
 ဟောတော်မူငြားသော်လည်း -

“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ၊ မနောမယာ”-ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ “ဆဒ္ဓါရာဓိပတိရာဇာ”-ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူ
 သောကြောင့် အကြည်ဒွါရခြောက်ဋ္ဌာန၌ ဖြစ်ကြကုန်သော နာမ်တရား
 တို့မှာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် ရှေ့ဆောင်ဦးစီးအကြီးအမှူးပေတည်း။ ဝေဒနာ၊
 သညာ၊ သင်္ခါရတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဓာတ်မင်းပေတည်း။ အကြည်ဒွါရ
 ခြောက်ဋ္ဌာန၌ ဆိုက်ရောက်ထင်ပြုလာသော အာရုံခြောက်ပါးကို အရယူ

မူကား ဝိညာဏ်၏ကိစ္စပေတည်း။ ဝိညာဏ်ယူ၍ ရသောအခါမှ ဖဿ-
 က ကြိတ်နယ်ညှပ်ညှစ်အရည်စစ်၏။ ကြိတ်နယ်ညှပ်ညှစ်အရည်စစ်၍
 ဣဋ္ဌရသပေါ်သောအခါမှ ဝေဒနာ- က သုံးဆောင်ခံစား၏။ သညာ-
 က ကောင်း၊ မကောင်းကို မှတ်၏။ အမှတ်သညာနှင့် သိရှိပြီးသောအခါမှ
 ထိုထိုအာရုံဝတ္ထု အမှုခပ်သိမ်းတို့၏ အကျိုးငှါ ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို အတွင်
 လှုံ့ဆော်မှု၊ နှုတ်အင်္ဂါတို့ကို အတွင်လှုံ့ဆော်မှု၊ စိတ်အင်္ဂါတို့ကို အတွင်
 လှုံ့ဆော်မှုဟု ဆိုအပ်သော စေတနာစသော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ ကိစ္စသည်
 ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဖဿသည်ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့၏သာ
 အချုပ်အချာဖြစ်၏။ ဝိညာဏ်၏ အချုပ်အချာမဖြစ်။ ဝိညာဏ်သည်ကား
 အားလုံး၏ အချုပ်အချာ ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ဝိညာဏ်သည် ဝေဒနာ၊
 သညာ၊ သင်္ခါရတို့နှင့်ကင်း၍ ဖြစ်နေနိုင်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်
 ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်မှုချုပ်မှုမှာ နာမ်ကို အချုပ်အချာထား၍ ဟောတော်မူ
 ပြန်သတည်း။

မီးတောက်နှင့် ဝိညာဏ်တူ၏။ မီးတောက်မှာ တစ်ခန်းလုံး
 ပြည့်ထွက်သော မီးရောင်နှင့် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရသုံးပါးတူ၏။
 မီးတောက်သေပျောက်လျှင် ထိုမီးရောင်တို့သည် တစ်ပြိုင်နက် သေပျောက်
 ချုပ်ကွယ်ကုန်၏။ မီးတောက်လျှင် တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ထိုကဲ့သို့ ဝိညာဏ်၏ သမုဒယ နိရောဓကို မြင်လျှင်
 ထိုခန္ဓာသုံးပါးတို့၏ သမုဒယ နိရောဓကိုလည်း မြင်နိုင်တော့
 သည်ဖြစ်၍ ဝိညာဏ်ကို ပဓာနပြု၍ သမုဒယ၊ နိရောဓ စသည်
 ကို ပြဆိုပေအံ့သတည်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဘဝင်မနော၏ သမုဒယ၊ နိရောဓ = ညဉ့်အခါ အိပ်ပျော်၍ နေစဉ် နှလုံးအိမ်၌သာ အလွန်နုနုလှစွာသော ဘဝင်ခေါ်သော မနော အကြည် စိတ်တစ်မျိုးတည်းသာ ရှိ၏။ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ ငါးဒွါရတို့၌ စိတ်ဟူ၍မရှိ။ ဘဝင်ခေါ်သော မနောအကြည်စိတ် မည်သည် အသေတစ်ပိုင်းဖြစ်၍ နေ၏။ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ၊ စိတ်အင်္ဂါတို့သည် လှုပ်ရှားစေတတ်သော စိတ်မျိုးမဟုတ်။ ယခုပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ရှိသော အာရုံဝတ္ထုတို့ကို အာရုံပြုနိုင် ယူနိုင်သောစိတ်မျိုး မဟုတ်။ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ထုတ်ပြ ခဲ့သော ရုပ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတွင် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ ဖြစ်ပွား၍ ရွံ့အိုင်စမ်းပွက်မှ တစ်ပွက်ပွက် ထွက်၍နေသော စမ်းရေကဲ့သို့ တစ်တွေတွေ ဖြစ်၍နေ၏။

ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်လည်း မဟာဘုတ်၏ အကိုင်းအခက်မျှသာ ဖြစ်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ၌ အာဟာရဓာတ်ဆီ ဩဇာတက်ပွားမှု၊ ဆုတ်ယုတ် လျော့ပါးကုန်ခန်းမှုကို အချုပ်အချာပြု၍ မဟာဘုတ်ရုပ်ကြီးတို့၏ တစ်ဇဏမစဲ တိုးချည်ဆုတ်ချည် ပြောင်းလဲ၍ နေသည့်အတိုင်း ထိုဟဒယ ရုပ်လည်း တစ်ဇဏမစဲ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲရ၏။ ထိုဟဒယ ဝတ္ထုမှ ပေါက်ပွား၍နေသော ဘဝင်မနောလည်း သူ့ဟဒယဝတ္ထုနှင့်သူ ချုပ်ရာကွယ်ရာမစဲ ပါလေ၏။

ဥပမာကား - တိမ်တိုက်အပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော သက်တန့် ရေးသည်ရှိ၏။ တောင်အစွန်အဖျားမှစ၍ လေဝှေ့သဖြင့် တိမ်တိုက်ပျောက် ကွယ်၍သွားရာ သူ့တိမ်ခဲနှင့် သူ့သက်တန့်ပျောက်ကွယ်ရာသို့ ပါလေ၏။ ဤအတူတည်း။ ။

တစ်နည်း။ ။ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တစ်ယောက်သည် မိမိတန်ခိုးဖြင့် အလွန်ထက်လှစွာသော ယမ်းမှုန့်ကို တစ်ခုသော

နေရာမှတန်း၍ အတွင်ဖန်ဆင်း၍ပြေး၏။ မီးသည် အစမှစ၍ အတွင် လောင်၍ အမှီလိုက်၏။ အစမှစ၍ သူ့ယမ်းမှုန့်နှင့် သူ့မီးတောက် ကုန်ပျောက်ကွယ်ဆုံးလေ၏။ ။ (နာရီစဉ်ကို ခရီးပြု၍ ရှုလေ။)

တစ်နာရီခန့်ကာလ ခရီးသို့ရောက်လျှင် ဝတ္ထုရုပ်ပေါင်း အကုဋေမက ချုပ်ဆုံးလေ၏။ သူ့ဝတ္ထုရုပ်နှင့် သူ့ဘဝင် အစဉ်အတိုင်း ကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံးရာ ပါလေ၏။ အသစ်၊ အသစ် ဖန်ဆင်း၍ သွားသောယမ်းမှုန့်မှာ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပွားလိုက်သော မီးတောက် ငယ်ကဲ့သို့ အသစ်၊ အသစ် အစဉ်ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှ ဘဝင်စိတ် အသစ်၊ အသစ်အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပွား၍နေသည်ကို ဝိညာဏ သမုဒယ ဆိုသည်။ အစမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ယမ်းမှုန့်ကွယ်ပျောက် ကုန်ဆုံးရာအစဉ်အတိုင်း ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံး၍ သွားသကဲ့သို့ အစဉ် အတိုင်း သူ့ဝတ္ထုရုပ်နှင့် သူ့ဘဝင်စိတ် ကွယ်ဆုံး၍ သွားသည်ကို ဝိညာဏ နိရောဓဆိုသည်။

ဤဘဝင်ဝိညာဏ် ဖြစ်ပွားမှု၊ ချုပ်ကွယ်မှုမှာ ရုပ်နှင့်ကပ်၍ရှုမှ ဒိဋ္ဌသက်သေရနိုင်မည်။ ဝိညာဏ်သက်သက်နှင့် ဒိဋ္ဌသက်သေမရ။ ဒိဋ္ဌ သက်သေမရှိမူ၍ ကျမ်းဂန်ဆိုနှင့် ရမ်း၍မှန်း၍ ရှုမှု ကြည့်မှုမျိုးကား ဉာဏသမ္ပယုတ်မျိုး မဟုတ်။ ဝိပဿနာ မဖြစ်။

ဘဝင်မနောဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်၏ သမုဒယ နိရောဓကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဒုတိယ၊ တတိယကောသလ္လဋ္ဌာန
ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဒုတိယ၊ တတိယကောသလ္လဋ္ဌာနကို ပြဆိုပေအံ့။
၁။ စက္ခုအကြည်၊ မနောအကြည်။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

- ၂။ သောတအကြည်၊ မနောအကြည်။
- ၃။ ဃာနအကြည်၊ မနောအကြည်။
- ၄။ ဇိဝါအကြည်၊ မနောအကြည်။
- ၅။ ကာယအကြည်၊ မနောအကြည်။
- ၆။ သက်သက်သော မနောအကြည်ကြီး

ခြောက်လမ်းခွဲ၍ဝီထိစိတ်တို့ကို ပြဆိုအံ့။

လကိုကြည့်သောအခါ လဝန်းသဏ္ဍာန်သည် စက္ခုအကြည်မှာ တစ်ခု၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောအကြည်မှာတစ်ခု တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်၏။ ။ ကျောက်နှင့်မီးခတ် တိုက်ခိုက်ကြသောအခါ မီးပွင့်ငယ် ပွင့်သကဲ့သို့ စက္ခုအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဍာန် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခိုက် ထင်ပေါ်သောအခါ စက္ခုအကြည်မှာ စက္ခုဝိညာဏ်ဓာတ်တစ်ခု ဖွားခနဲ ဖြစ်ပေါ်၏။ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဍာန် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်စွာ ထင်ပေါ်၏။ တိမ်တိုက်ချင်းခတ်ကြ၍ လျှပ်တဝင်းဝင်း ပြက်သကဲ့သို့ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ဝင်းဝင်းတောက်သော မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏ်ဓာတ်တို့သည် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အလွန်မှေးမှိန်လှစွာသော ဘဝင်ခေါ်သော ပကတိမနောအကြည် ချုပ်ပျောက်ရပ်သိမ်း ကွယ်ပျောက်ရလေ၏။

စက္ခုအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော ဝိညာဏ်ဓာတ်နှင့် နှလုံးအိမ်တွင်း မှာ တစ်ဝင်းဝင်း တစ်ရှိန်ရှိန် ဖြစ်ပေါ်သော ဝိညာဏ်ဓာတ်တို့သည် လဝန်းသဏ္ဍာန်ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်မှု၊ ကြည့်မှုကို ပြီးစေကြ ကုန်၏။ မျက်နှာမလွှဲသမျှ ကာလပတ်လုံး တစ်လက်လက် တစ်လင်းလင်း တစ်ဝင်းဝင်း တစ်ရှိန်ရှိန် ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်၏။ မျက်နှာလွှဲ လိုက်လျှင် လွှဲသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထိုဝိညာဏ်ဓာတ်တို့သည် ပျောက်ကွယ်

မိခင်ဧရာဝတီ

ချုပ်ဆုံး၍ကုန်၏။

လျှပ်ရောင် တစ်ရှိန်ရှိန်ထသကဲ့သို့ ဝိညာဏဓာတ်စု တစ်ရှိန်ရှိန် ထ၍နေသောအခါ အန္တပုထုဇဉ်တို့မှာ လကို ငါကြည့်သည်၊ ငါရူသည်၊ ငါမြင်သည်ဟု မှောက်မှားကြရ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြင့် ဝိညာဏဓာတ်ကို ငါစွဲလမ်းမှုတည်း။ လျှပ်ရောင်ချုပ်ကွယ်ပြန်လျှင် မှောင်အတိဖြစ်၍ သွားပြန်သကဲ့သို့ လနှင့်မျက်နှာကွယ်ပြန်လျှင် ဝိညာဏဓာတ်တို့သည် အကုန်ကွယ်ပျောက် ချုပ်ဆုံးကြကုန်၏။ မမြင်မှု ဆိုက်ပြန်၏။ ထိုအခါ အန္တပုထုဇဉ်တို့မှာ ငါမမြင်ပြန်ဖူးဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပြန်၏။ မြင်သော အမှုသည် အကယ်၍ ငါမှန်ခဲ့အံ့။ မမြင်သောအခါ ထိုငါသေဆုံးပြန်ပြီဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ ။ (အန္တပုထုဇဉ်တို့အမှုမဟုတ်ပုံ။)

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေါက်ကြပေကုန်သော ကလျာဏပုထုဇဉ် အရိယာအရှင်တို့မှာ မြင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ သတ္တဝါဟူ၍၊ ငါဟူ၍၊ သူဟူ၍ မရှိပြီ။ လဝန်းနှင့်တိုက်ဆိုင်၍နေသောအခါ လဝန်းလျှင် အာရုံ ရှိသောဝိညာဏဓာတ် အာဂန္တုတို့သည် ဤခန္ဓာအတွင်းမှာ တစ်လင်းလင်း တစ်ရှိန်ရှိန်ထ၍ နေကုန်၏။ တိမ်တိုက်တွင်းမှာ လျှပ်အာဂန္တု တစ်ဝင်းဝင်း ထသကဲ့သို့တည်း။ မျက်နှာလွှဲပြန်လျှင် ထိုဝိညာဏဓာတ် အာဂန္တုတို့သည် တိမ်တိုက်အတွင်းမှာ လျှပ်အာဂန္တု ကွယ်ပျောက်ပြန်သကဲ့သို့ ကွယ်ပျောက် ချုပ်ဆုံး၍ ကုန်ပြန်၏။ ဤသို့မြင်ကြကုန်၏။ ဥပမာ၌ တိမ်တိုက်သည် လျှပ်မဟုတ်။ လျှပ်သည် တိမ်တိုက်မဟုတ်။ လျှပ်တစ်ခြား၊ တိမ်တိုက် တစ်ခြား။ တိမ်တိုက်ချင်း တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် လျှပ်အာဂန္တု ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဖြစ်ပေါ်သမျှ လျှပ်ရောင်စုသည် တိမ်တိုက်သို့ပြန်၍ ဝင်တော့သည် မဟုတ်။ တစ်ခြားတစ်ပါးသို့ သွားတော့မည်မဟုတ်။ အပြီးကွယ်ပျောက် ချုပ်ဆုံးလေကုန်၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဝိညာဏဓာတ်တို့မှာလည်း ဤနည်းအတူ မြင်အောင်ရှု။
သည်ကိုရည်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ -

“ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ” -ဟု
မိန့်ဆိုပေသည်။

အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ၊ လျှပ်၏ဖြစ်ပုံအလား
တို့ကဲ့သို့။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိစ၊ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ဆိုက်
တိုက်လျှင်လည်း တစ်ရှိန်ရှိန် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဝယန္တိစ၊ လျှပ်ရောင်
ကွယ်ပျောက်သကဲ့သို့၊ ခဏမစဲကွယ်လည်း ကွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။

(မျက်စိဖြင့် မြင်မြင်သမျှမှာ ဤနည်းချည်းမှတ်လေ။)

မျက်တောင်ခတ်သည့်အတွက် မှောင်၍မှောင်၍ သွားသည်မှာ
လည်း ထိုဝိညာဏဓာတ်တို့ ကွယ်ပျောက်မှုပင်တည်း။ မြင်မှု၊ အမြင်
ပျောက်ကွယ်မှုနှစ်ပါးသည် ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်မှုချည်းတည်း။ တိမ်တိုက်
တစ်ခြား၊ လျှပ်ရောင်တစ်ခြား၊ လျှပ်ရောင်ထမှု၊ လျှပ်ရောင်ချုပ်ပျောက်
မှုတို့နှင့် ထပ်တူ၊ ထပ်မျှ ထင်နိုင်အောင်ကြည့်လေ။ နေ့လည်အရောင်
အလင်းရှိသောအခါ၌ကား မျက်နှာလှည့်ရာ အရပ်တိုင်းမှာ အဆင်း
သဏ္ဍာန် ဝတ္ထုဒြပ် ရှိသည်ချည်းဖြစ်၍ မျက်နှာလှည့်ရာတိုင်းမှာ မပြတ်
မစဲ အမြဲခိုက်တိုက်မှု ရှိနေသည်နှင့် တစ်မြင်ထဲမြင်၍ နေသည်ဟု
ထင်ရ၏။ ဝတ္ထုတစ်ခုကို ပြောင်းလျှင် တစ်ခု၌ မြင်မှုကွယ်ပျောက်သည်
ကား ထင်ရှားပါ၏။ ။

[စက္ခုဒွါရဆိုင်ရာ ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ သမုဒယ နိရောဓအခြင်းအရာကို
ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။]

[သောတဒွါရဆိုင်ရာ၊ ဃာနဒွါရဆိုင်ရာ၊ ဇိဝါဒွါရဆိုင်ရာ၊ ကာယ
ဒွါရဆိုင်ရာ ဝိညာဏတို့မှာလည်း စက္ခုဒွါရအတိုင်း သိလေ။]

နားမှာ သဒ္ဓါရုံဟူသော အသံကြီး၊ အသံငယ် တဟုန်းဟုန်း၊ တညံညံ၊ တစာစာ၊ တစီစီ တိုက်ခိုက်ထင်ပေါ်၍ နေသမျှကာလပတ်လုံး လျှပ်ရောင်ကဲ့သို့ သောတအကြည် နှလုံးအိမ်တွင်းတို့မှာ သောတဆိုင်ရာ ဝိညာဏအစု အာဂန္တုစိတ်ဓာတ်တို့ တဝင်းဝင်း တရှိန်ရှိန် ထ၍နေကုန်သည်။ အသံတိတ်စဲ၍ သွားပြန်လျှင် လျှပ်ရောင်ကွယ်ပျောက်သကဲ့သို့ ဝိညာဏအစု အာဂန္တုစိတ်တွေ အကုန်လုံး ကွယ်ပျောက်ချုပ်သေ၍ နေကုန်သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

အိပ်ပျော်ဆဲ အခါမှတစ်ပါး တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး အကြည့် ဒွါရငါးဌာနတို့မှာ အာရုံထိခိုက်မှု ပြတ်စဲသည်ဟူ၍ မရှိလှပြီ။ ငါးဒွါရ ဆိုင်ရာ တစ်ပြိုင်နက် ဝိညာဏဓာတ်တို့ ပေါ်နိုင်ကြသည်ကား မဟုတ်။ အာရုံကြီးရာအလှည့် အလှည့်အားဖြင့်သာ ပေါ်ကြကုန်သည်။ မချုပ် မကွယ်ပဲ မျက်တောင်တစ်ခတ် ကြာမြင့်အောင် တည်နေသော ခဏ ဟူ၍လည်း မရှိ။ အချက်ထား၍ စဉ်းစားတတ်လျှင် ထင်ရှားပါ၏။

မနောဝိညာဏဓာတ်၏ ဒုတိယ၊ တတိယကောသလ္လဌာန

သက်သက်သော မနောဒွါရဆိုင်ရာ ဝိညာဏအစု အာဂန္တုဓာတ် တို့၏ ဖြစ်မှု အခြင်းအရာသည်ကား - ကျယ်ဝန်းလှ၏။ ကြိသာရုံမျှသာ ပြဆိုပေအံ့။

အထက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပဉ္စဒွါရငါးဌာနဆိုင်ရာ ဝိညာဏ ဓာတ်တို့သည်ကား တိမ်တိုက်မှ ထွက်ပေါ်သော လျှပ်ရောင်တို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို လှုပ်ရှားအောင် မတတ်နိုင်ကုန်။ တိမ်တိုက် အပြင်၊ တောအပြင်၊ တောင်အပြင်၊ မြေအပြင်၊ ရေအပြင်တို့ကို တစ်ဒင်္ဂ တစ်ခဏ ထွန်းလင်းရုံမျှကိုသာ တတ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့ ဗဟိဒ္ဓအာရုံငါးခု

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဝတ္ထုဒြပ်တို့ကို မြင်ရအောင်၊ ကြားရအောင်၊ နံရအောင်၊ လျက်ရအောင်၊ နူးညံ့သည်၊ ကြမ်းထန်းသည်၊ ချမ်းအေးသည်၊ ပူနွေးသည်၊ တောင့်တင်းသည်၊ လှုပ်ရှားသည်ဟူ၍ သိရအောင်မျှသာ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ တစ်ခုတစ်ခုသော ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ၊ ရုန့်ရင်းသော စိတ်အင်္ဂါများကို လှုပ်ရှားအောင် ပြုနိုင်သော ဝိညာဏဓာတ်စု မဟုတ်ကြကုန်။ သက်သက်သော မနောဒွါရမှာဖြစ်သော ဝိညာဏဓာတ်တို့သည်မူကား လေပြင်း မုန်တိုင်း၏အဟုန် မိုးကြိုး၏အဟုန်ကဲ့သို့ ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကိုလည်း ခဏခြင်း လှုပ်ရှားထကြွခုန်လွှား ပြေးသွားရအောင် လှုံ့ဆော်မှု ဟုတ်နိုင်ကုန်သည်။ နှုတ်အင်္ဂါကိုလည်း ခဏခြင်း မြွက်ဆိုအော်ငြာ ဟစ်ကြွေးရအောင် လှုံ့ဆော်နိုင်ကုန်သည်။ စိတ်အင်္ဂါတို့ကို အရာအထောင် အသိန်းအသန်းသော အာရုံဝတ္ထုတို့၌ ခဏခြင်း နှံ့ပြားအောင် ကြံမှု၊ စည်မှုနှင့် လှုံ့ဆော်နိုင်ကုန်သည်။

ဤအရာ၌ ကြေးနန်း ဥပမာ၊ မီးရထား ဥပမာ၊ မီးသင်္ဘော ဥပမာ၊ မီးစက်ရုံကြီး ဥပမာများကို ကောင်းစွာ သိထိုက်သည်။ ရင်တွင်းမှာ ရှိကြသော ဟဒယနုလုံးအိမ် မည်သည်ကား - အထောင်မကသော သွေးကြောအစု သွေးကြောအဆုံကြီးပေတည်း။ တစ်ကိုယ်လုံး၏ဆိုင်ရာ ဓာတ်အိုးကြီးပေတည်း။

ကြေးနန်းရုံကြီးမှာ ကြေးနန်းဓာတ်အိုးနှင့်တူ၏။ ထိုဟဒယဓာတ်အိုးမှ တစ်ကိုယ်လုံးဖြန့်ဖြူးရန် ကူးယှက်ဖြာမြှာ၍ထွက်သော အလွန်သိမ်မွေ့လှသော သွေးကြောငယ်တို့သည် ကြေးနန်းရုံကြီးမှ တစ်နိုင်ငံလုံး ဖြန့်ဖြူးခြင်းငှါ ဖြာမြှာ၍ တန်းထားသော ကြေးနန်းကြိုးတို့နှင့် တူကုန်၏။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့မှာ ထိုထို ကိုယ်အင်္ဂါကို လှုပ်ရှားလိုသော ဇောစိတ်အကြံဖြစ်ခဲ့လျှင် ခြေဖျားလက်ဖျား ခဏခြင်း လှုပ်ရှားနိုင်သည်။

ခြေဖျားလက်ဖျားမှာ ထိပါးတိုက်ခိုက်ရှိခဲ့လျှင် ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ခဏခြင်း သိနိုင်သည်။ တစ်ဆက်တည်း၊ တစ်နွယ်တည်း၊ တစ်သား တည်းဖြစ်၍နေသော ကြေးနန်းကြီးမှာ ဘယ်မျှပင် ခရီးကွာသော်လည်း ခဏခြင်း ဓာတ်လေပေါက်ရောက်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။ လူကောင်တစ်ကိုယ် လုံးသည် တစ်ခုသောသံကြီးကြေးနန်းကြီးကြီးနှင့် တူ၏။ (ဤကား ကြေးနန်း ဥပမာတည်း။)

မျက်မြင်ကို ထောက်ထား၍ ဓာတ်သွားကို သိရမည်။ ဓာတ်သွား ကို မမြင်ပဲ မျက်မြင်က ပိုလွန်၍နေသမျှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖို့ချည်း။ ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏၊ သတ္တဝါရှိ၏၊ ငါရှိ၏၊ သူရှိ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ ဗျာပါရရှိ၏၊ ပယောဂရှိ၏ဟူသော ဒိဋ္ဌိအယူကို ပယ်ဖျောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဗျာပါရပယောဂဟူ၍ မရှိ၊ ငါဟူ၍မရှိ၊ ငါ၏ဗျာပါရပယောဂ ဟူ၍မရှိ၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်အစုသာဖြစ်၏ဟု စိတ်သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ပြုသမျှ မြင်သမျှ အမူအရာအကြီးငယ်တို့ကို ဓာတ်နှင့်ချည်း ပြီးစီးအောင်ကြည့် မြင်ရလိမ့်မည်။ ဓာတ်တို့၏ အံ့ဖွယ်သရဲ တန်ခိုး အစွမ်း ဆန်းကြယ်ပုံကို သိရမည်။

ဤကိုယ်ခန္ဓာသည် မျက်မြင်အားဖြင့် အခဲအကျိတ်ကြီးဖြစ်နေ၍ ရုပ်ပြောင်းရပ်လဲ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ထင်နေရ၏။ အပြောင်းအလဲ မရှိဟု ထင်မှုသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။

- (၁) ပြောင်းလဲချက် အလွန်လျင်မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့် မျက်မြင်မှီအောင် မလိုက်နိုင်၍ မပြောင်းဖူး မလဲဖူးဟု ထင်နေရသော အရာတစ်မျိုး။
- (၂) မပြောင်းမလဲ၍ပင် မပြောင်းမလဲဟု ထင်နေရသော အရာ တစ်မျိုး။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ကောင်းကင်ကို မပြောင်းမလဲဟု ထင်နေသည်ကား - တကယ်ပင် မပြောင်းမလဲ၍ ထင်မှုပင်တည်း။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့၌ကား မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့်ကာလအတွင်းမှာ အဟောင်းအသစ် ပြောင်းလဲမှု အပြန်အလှန်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ပြောင်းလဲပြန်လှန်နိုင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသည်။ လူတို့မျက်မြင်မှာ မျက်တောင်တစ်ခတ်ဆိုလျှင် မြန်လှပြီ။

ထို့ကြောင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာသည် မျက်တောင်တစ်ခတ်အတွင်းမှာ အကြိမ်များစွာ တစ်ကိုယ်လုံး အကျွတ်အကျွတ်ပြောင်းလဲ၍ နေသည် ဧကန်မှန်၏။ ပြောင်းလဲမှု အလွန်တရာမြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့် မျက်မြင်မလိုက်နိုင်၍ သန္တတိပညတ် လှည့်စားတိုင်း မပြောင်းမလဲ အမြဲ အခိုင်ကြီးဟု ထင်နေကြရသည် ဧကန်ဖြစ်သည်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဝိတက်နှင့် အချက်ရှာကြံ၍ ဉာဏ်နှင့်ကြည့်တတ်ပါမူကား အပြောင်းအလဲ လျင်မြန်ကြောင်းကို ဉာဏ်မှီသမျှ သိသာလှ၏။

ဥပမာကား - လူလောက်အရပ်သဏ္ဍာန်ရှိသော သံဖြူပုံးကြီးမှာ ရေအပြည့်ထည့်၍ မတ်မတ်တည်၍ထား၊ သံဖြူပုံးတစ်ခုလုံး၌ တည်ငြိမ်၍နေသော ရေတုံးရေခဲကြီးကို အတွင်းအပြင် အကုန်မြင်အောင် ကြည့်၍နေ၊ ထိုအခါ တစ်ယောက်သောသူသည် ဒန်ပူတစ်ပြားခန့် မိမိသို့ ရှေးရှု သံဖြူပုံးကြီးကို စောင်းငဲ့လိုက်သည် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ ကြည့်၍နေသော ရေတုံးရေခဲကြီးသည် ခဏခြင်း အနေပျက်၍သွား၏။ ထိုသူရှိရာသို့ ကိုင်းရှိုင်းသော အခဲကြီးဖြစ်ပြန်၏။ တစ်ဖန် ပြင်ဖက်သို့ တွန်းပြန်အံ့၊ မိမိသို့ ကိုင်းရှိုင်းသော အခဲကြီးသည် ခဏခြင်း အနေပျက်ပြန်၏။ ပြင်ဖက်သို့ ကိုင်းရှိုင်းသောအခဲကြီး ဖြစ်ပြန်၏။ ။ မစောင်းမငဲ့စေပဲ အတန်ငယ်၊ အတန်ကြီးတီးလိုက်၊ နှက်လိုက်၊ လှုပ်ရှားလိုက်လျှင်ပင်

တစ်ခဲလုံး တစ်တုံးလုံး အနေပျက်၍သွား၏။

[ဤခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် ပြောင်းမှု၊ လဲမှုမှာ
လည်း ဤဥပမာနှင့်တူလှ၏။]

ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့မည်သည် အမှုအရာကြိယာ သက်သက်မျှ
သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အသားအမျှင် အစေ့အဆန် အကျိတ်အခဲဟူ၍
အဏုမြူမျှ မရှိကြကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုရေတုံးရေခဲကြီး ပျက်ပြိုပြောင်း
လဲမှုနှင့်တူစွာပင် ပျက်ချုပ်ပြောင်းလဲနိုင်သတည်း။ ။ ဤကား အသစ်
အဟောင်း ပြောင်းလဲချက် လျင်မြန်ပုံကို ပြဆိုသောအခန်းတည်း။

ယခုအခါ လှုပ်ရှားချက် လျင်မြန်ပုံကို ပြဆိုအံ့။ ။ အိပ်နေရာမှ
ထိုင်မည်ဟု စေတနာသင်္ခါရ လှုံ့ဆော်လိုက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ
အကြောကြီး အကြောငယ်တို့မှာ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီခေါ်သော စိတ္တဇဓာတ်
လေတို့သည် ခဏခြင်း ပြည့်ကုန်၏။ အိပ်နေသောအခါ အကြောကြီး
အကြောငယ်ဖြစ်၍နေသော ရုပ်ဟောင်း ဓာတ်ဟောင်းတို့သည် ခဏခြင်း
ချုပ်ပျောက်ကုန်၏။ အကြောကြီး အကြောငယ်ဖြစ်၍နေသော ရုပ်ဟောင်း
ရုပ်သစ် ခဏခြင်း လဲပြောင်းမှုကို မြင်အောင်ကြည့်။ မြန်လှသည့်
အတွက်ကြောင့် မျက်မြင်နှင့် မှန်းရမ်း၍မရ။ ဉာဏ်အမြင်မှ လိုက်နိုင်
တော့မည်။ ဉာဏ်အမြင် လိုက်နိုင်မည်ဆိုသော်လည်း ဓာတ်မြန်မှုကို
အစုတစ်ထောင်စု၍ တစ်ခုမျှ မှီသေးသည်မဟုတ်။ ပကတိလူတို့၏
စေတနာသင်္ခါရ၏ အစွမ်းကား အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီခေါ်သော အကြော
လျှောက် လေဓာတ်မျှကို ဖြစ်စေနိုင်သည်နှင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်
အောင် မတတ်နိုင်။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

တန်ခိုး *အဘိဉာဏ် စေတနာသင်္ခါရသည်မူကား တစ်ကိုယ်လုံး
 လေဓာတ်ပြည့်အောင် တတ်စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ဤကိုယ်ခန္ဓာကို
 လဲဝါဝွမ်းခဲ တိမ်လုံးတိမ်ခဲကိုကဲ့သို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လွှင့်သွား
 အောင် တတ်နိုင်သည်။ တန်ခိုးအဘိဉာဏ် မဟုတ်သော်လည်း *ဥဗ္ဗေဂါ
 ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စေတနာသင်္ခါရလည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်အောင်
 တတ်နိုင်ပါ၏။

* အဘိဉာဏ် = ထူးသောအသိဉာဏ်။

* ဥဗ္ဗေဂါ = အထက်သို့တက်ကြွအောင် အဟုန်ရှိသော။

ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ လေးသောဓာတ်ကား မြေဓာတ်, ရေဓာတ်
 ဤနှစ်ပါးသာတည်း။ တစ်ကိုယ်လုံးရှိသော မြေဓာတ်, ရေဓာတ်စုသည်
 ချိန်ဝန်အားဖြင့် သုံးဆယ့်နှစ်ပိဿာ သုံးဆယ့်သုံးပိဿာ သုံးဆယ့်ငါး
 ပိဿာခန့်ရှိ၏။ အဘိဉာဏ် ဇော-ဥဗ္ဗေဂါ ဇော ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လျှင်
 ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ခဏခြင်း တစ်ကိုယ်လုံး လေဓာတ်ပေါ်၍
 လာသောအခါ လေးလှစွာသော မြေဓာတ်, ရေဓာတ်အကုန်လုံး ခဏခြင်း
 ကိုယ်လုံးကျွတ် ပျောက်ကွယ်လ၏။ လေဓာတ်သို့ အစဉ်လိုက်သော
 အလွန်ပေါ့သော မြေဓာတ်, ရေဓာတ်အသစ် ပြောင်းလဲလေ၏။ ဤ
 ကိုယ်ခန္ဓာသည် ချိန်ဝန်တစ်ပဲ, တစ်ရွေးမျှ အလေးမရှိပြီ။ မှိုင်းခိုးပြည့်သော
 လောကဓာတ်မီးအိမ်ပျံကဲ့သို့ နေလေ၏။ မျက်မြင်ကို ပမာပြုလိုက်သည်။

ထိုမီးအိမ်ကား အလွန်လေး၏။ မျက်မြင်ပျောက်အောင်
 မလျင်မြန်နိုင်။ အဘိဉာဏ်ဇော-ဥဗ္ဗေဂါဇောတို့ အစွမ်းကား မျက်မြင်
 ပျောက်အောင် လျင်မြန်နိုင်သည်။ ဤကား ဇောစွမ်း လေဓာတ်စွမ်းနှင့်
 တကွ ရပ်ပြောင်းလဲမှု လျင်မြန်ချက်ကို ဉာဏ်စူး၍သွားဖို့ ပြုဆိုလိုက်သော
 အချက်စုတည်း။

စိတ္တ ကြိယာ ဝါယောဓာတု ဝိပွာရေန အယံကာယော
ဂစ္ဆတိ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ။

စိတ္တကြိယာဝါယောဓာတု ဝိပွာရေန၊ ဇောစိတ်သည်
ပြုအပ်သော ဝါယောဓာတ်လေ ပြန့်နှံ့ခြင်းကြောင့်။ အယံ
ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။
နိသီဒတိ၊ ထိုင်၏။

ဤပါဠိဝိပွာရဆိုသည်ကား သေနတ်အမြောက်ပစ်သောအခါ
အဟုန်နှင့်တကွ ထွက်လာသော လေ၏ပြန့်နှံ့ခြင်းကဲ့သို့ ခဏခြင်း အင်္ဂါ
ကြီးငယ်တို့ကို လှုပ်ကြွအောင် အဟုန်နှင့်တကွ ပြန့်နှံ့လျှော့သွားသော
လေကို ဆိုသတည်း။ မီးသင်္ဘောတို့မှာ ဆိုက်၍ ညအိပ်နေရာမှ ခုတ်တော့
မည်ရှိရာ စက်ကြိယာအလုံးစုံတို့ကို ပြင်းထန်စွာ နှိုးလိုက်သော အခိုး
လေဓာတ်နှင့်လည်း တူ၏။

ဇော၏ဖြစ်ပျက်ပုံ = ယခုအခါ ဇောခေါ်သော ဝိညာဏ်၏
ဖြစ်ပွားပုံ ပျက်ဆုံးပုံကို ပြဆိုပေအံ့။ ။

မီးရထား၌ ခေါင်းတွဲ မီးအိုး ဓာတ်အိုးနှင့် ဟဒယဓာတ်အိမ်
တူ၏။ မီးအိုး ဓာတ်အိုးမှ တဟုပ်ဟုပ် အတွင်မှုတ်သော ဓာတ်လေနှင့်
ဇောဝိညာဏ်တူ၏။ ထိုဓာတ်လေမှာ တစ်ချက်ခြင်းသာ မစဲဟုပ်သည်
မှုတ်သည်။ ဇောဝိညာဏ်မှာ ခုနစ်ချက်၊ ခုနစ်ချက်ဆင့်၍ မှုတ်သည်။
ဇောဆိုသည်ကား အရှိန်အဝန်လျင်မြန် ပြင်းထန်သော ဓာတ်ဆိုလိုသည်။
တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခုနစ်ချက်၊ ခုနစ်ချက်ဆင့်၍
မှုတ်သောအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရပ်ဓာတ် တို့သည် ရေမြှုပ်ပုံးကွဲရာ
ရေအိုင်ငယ်၌ ဖြန်းဖြန်းပြို သွက်သွက်လည် ရပ်တည်မရ ဖြစ်၍သွားသော
ရေအစနှင့် တူလှ၏။ ရေမြှုပ်ပုံးမှာ ပရမ်းပတာကွဲ၍ အိုင်တွင်းရှိရေ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပရမ်းပတာ လှုပ်ရှားသည်။ ဝိညာဏဇာတ် မှတ်မှုမှာ အလိုဆန္ဒ ချုပ်အုပ်လျက်ရှိသောကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံး ဖြန်းဖြန်းပြို၊ ဖြစ်ပေါ်သော ရုပ်ဓာတ်တို့မှာလည်း ဝိညာဏ်ရုပ် ချုပ်အုပ် ပဲ့ပြင်မှုပါသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ် အလိုရှိရာသို့ တညီတညာ ရှေးရှု၍ ထကြွလှုပ်ရှားကြ ရကုန်သည်။ မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့်မျှ ကာလအတွင်းမှာ အသုတ်ပေါင်း တစ်ထောင်မက မှုတ်လေ၏။ သွားခြင်းထူရိယာပုထ် တစ်ခုမှာ ဓာတ်လေအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။

ကိုယ်နှင့်ဦးခေါင်းကို မကိုင်းမညွတ်စေရန် အကြောမတို့ကို စိုက်ထူချိပင့် ထမ်းဆောင်၍နေသော *ဥဿာပနဓာတ်လေမျိုး၊ *ထမ္ဘန ဓာတ်လေမျိုး၊ *သန္ဓာရဏဓာတ်လေမျိုး။ ခြေအကြောကြီးတို့ကို ချိုကြွ သည်ပိုးသော *ဥက္ကေပဓာတ် လေမျိုး။ *အဘိနီဟာရဏ ဓာတ်လေမျိုး။ *ဝိတိဟရဏဓာတ်လေမျိုး။ ဆွဲငင်သော အာကမု နဓာတ်လေမျိုး။ ပစ်ချသော *နိက္ကေပဓာတ်လေမျိုး။ ဖိနင်းသော သန္ဓိရမ္ဘနဓာတ်လေမျိုး။ ခြေဖဝါးအပြင်မှ အလိုရှိရာပဲ့ပြင်သော ဥပ္ပိဋ္ဌနဓာတ်လေမျိုး။ လက်အင်္ဂါ တို့ကို သည်ပိုးသော *သမိဉ္ဇနဓာတ်လေမျိုး။ *ပသာရဏဓာတ်လေမျိုး။ အဘိက္ကမနဓာတ်လေမျိုး။ မျက်နှာကို လိုရာအရပ်သို့ ရှေးရှုသော *အာလောကန ဓာတ်လေမျိုး။ *ဝိလောကနဓာတ်လေမျိုး- - - အစရှိသည်ဖြင့် ခြေတစ်လှမ်း၊ တစ်လှမ်း အတွင်းမှာပင် အရာမကသော ဓာတ်လေမျိုးတို့ကိုဖြစ်စေ၍ ကိုယ်ခန္ဓာကို ရွက်ဆောင်ပေ၏။ ထိုဇောဝိညာဏ်သည် ထိုထိုဓာတ်လေမျိုးတို့ကို ဇောအသီးသီးနှင့် ဖြစ်စေသည်။ မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့် ကာလအတွင်း၌ပင် အသုတ်ပေါင်း အထောင်မက အလွန်လျင်မြန်လှသောကြောင့်သာ ကြိယာအမျိုးမျိုးမှာပင် မလစ်မလပ် စေ့စပ်နိုင်လေသည်။

- * ဥဿာပန = အထက်သို့ချီပင့်သော။
- * ထမ္ဘန = ထောက်ပံ့ထားသော။
- * သန္ဓာရဏ = ဆောင်ရွက်ထားသော။
- * ဥက္ကေပ = အထက်သို့ပစ်လွှင့်နိုင်သော။
- * အဘိနိဟာရဏ = လိုရာသို့ တည့်တည့်ဆောင်သော။
- * ဝိတိဟာရဏ = ကျော်လွန်နိုင်သော။
- * နိက္ကေပ = အောက်သို့ပစ်ချသော။
- * သမိဉ္ဇန = ကွေးနိုင်သော။
- * ပဿာရဏ = ဆန့်တန်းနိုင်သော။
- * အာလောကန = တည့်တည့်ကြည့်သော။
- * ဝိလောကန = စောင်းငဲ့ကြည့်သော။

ဇောဓာတ်အဟုန်ကြောင့် ဦးခေါင်းတစ်ခုလုံး၌ အောက်လေ အုံလုံးကြွ၍ ထသောအခါ ပကတိရုပ်ဓာတ်ဟောင်း ဦးခေါင်းတစ်ခုလုံးသည် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်လေ၏။

ဥပမာကား - ဦးခေါင်းပမာဏ ရှိသော ယမ်းခဲကြီးကို မီးထ၍ တစ်ဟုန်တည်းတောက်ရာ၌ အေးမြသော တေဇောခဲကြီးသည် ခဏခြင်းကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံးလေ၏။ မီးအတိဖြစ်သော ပူလောင်သော တေဇောခဲကြီးဖြစ်၍ တည်လေ၏။ ရုပ်သစ်ပေါ်မှု၊ ရုပ်ဟောင်းချုပ်မှု မည်သည်ကား ထိုယမ်းခဲမှာ မီးထိရာနေရာမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ဥဏှတေဇော ဖြစ်ပေါ်ပွားစီး၍သွားရာ အစဉ်အတိုင်း သီတတေဇော ပျောက်ကွယ်ချုပ်ဆုံး၍ သွားလေ၏။ သီတတေဇောနှင့် သဟဇာတ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်၊

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

လေဓာတ်, *ဝဏ္ဏဓာတ်, *ဂန္ဓဓာတ်, *ရသဓာတ်, *ဩဇာဓာတ်တို့သည် သီတက္ကသိုလ်ပျောက်ရာ အကုန်ပါကြလေကုန်၏။ မီးမထိမိ ရှိနေသောဓာတ်စုသည် တစ်ခုမကျန် အကုန်ချုပ်ပျောက်လေ၏။ ပရမတ္ထအားဖြင့် မီးခဲအတိဖြစ်သောအခါ နဂိုရအခဲကြီး မရှိပြီ။ ထိုရုပ်စုနေရာ၌ နောက်မှဖြစ်ပေါ်၍လာသော နောက်အခဲသာ ရှိတော့သည်။

- * ဝဏ္ဏ = အဆင်း။
- * ဂန္ဓ = အနံ့။
- * ရသ = အရသာ။ (ချို, ချဉ်, ဖန်, ငန့်, ခါး, ဆိမ့်)
- * ဩဇာ = အနှစ်။

ဤဥပမာ၌ ယမ်းခဲကိုပြသည်မှာ အဖြစ်အချုပ်နှစ်မျိုး မြန်မြန်ကြီး ထင်နိုင်ဖို့ပြပေသည်။ ယမ်းခဲမှာ မီးလောင်လျှင် ပြောင်းလဲရုံမျှမက သန္တတိအစဉ်ပါ ကုန်ဆုံး၍သွား၏။ ဤဦးခေါင်းမှာ သန္တတိအစဉ်မပျက်။ ဦးခေါင်းအနေပျက်၍ သွားသည်မဟုတ်။ အသစ်အဟောင်း လဲရုံမျှသာ တည်း။ တစ်ကိုယ်လုံး ဤနည်းချည်း။ ရူပက္ခန္ဓာအရာ၌ အာဟာရဓာတ်ဆီနှင့် ဖက်တွဲ၍ပြဆိုခဲ့သည်။ ဤနေရာမှာ ဣရိယာပုထ် လှုပ်ရှားပြောင်းလဲမှုနှင့် ရူတတ်အောင် ရုပ်ကိုပြလိုက်ပြန်သည်။

လောကဝေါဟာရမှာ - သန္တတိအစဉ် ကွယ်ပျောက်ကုန်ဆုံး၍သွားမှ ကွယ်ပျောက်ကုန်ဆုံးသည်ဟု ခေါ်ဝေါ်ထင်မှတ်ကြရသည်။ ပရမတ်ဝေါဟာရမှာ ရုပ်သစ်ရုပ်ဟောင်း ဓာတ်သစ်ဓာတ်ဟောင်း ပြောင်းလဲကြရာ ရုပ်ဟောင်း ဓာတ်ဟောင်း ပျောက်ကွယ်ချုပ်ဆုံးမှုကို မရဏဆိုသည်။ နိရောဓ ဆိုသည်။ ဘင်္ဂ ဆိုသည်။ ပရမတ်မရဏကို မြင်နိုင်မှ ပရမတ်နိရောဓကို မြင်နိုင်မှ *ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းလုံးကိုတတ်၍ ဓာတ်ကွဲအောင် မမြင်တတ်လျှင် အဘိဓမ္မာစာတတ် ကျမ်းတတ်

ဟုတ်၏။ အဘိဓမ္မာကို မြင်သောသူ မဟုတ်။ ပရမတ်ကို မြင်သောသူ မဟုတ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ကမ္မဋ္ဌာန်းစကားကို တစ်သက်လုံး ပြောဟော၍ စီးဖြန်း၍နေငြားသော်လည်း *ပရမတ္ထ မရဏကို *ပရမတ္ထ နိရောဓကို မမြင်တတ်လျှင် ဝိပဿနာဉာဏ် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ဖြစ်ဖူးသောသူ မဟုတ်။

* ဝိပဿနာ = အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု ရှုသောဉာဏ်။

* ပရမတ္ထမရဏ = ပရမတ်တရားတို့၏ ပျက်စီးခြင်း။

* ပရမတ္ထနိရောဓ = ပရမတ်တရားတို့၏ ချုပ်ပျောက်ခြင်း။

ယခုအခါ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လျက် တစ်ကိုယ်လုံးကို လှုံ့ဆော်၍နေသော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ သမုဒယမှု၊ နိရောဓမှုများကို ထင်ရှားအောင် ပြဆိုပေအံ့။ သွား၍နေသော မီးရထားမှာ တဟုပ်ဟုပ်မှုတ်၍နေသော ဓာတ်လေ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ပျောက်မှုသည် အသံကြားနှင့်ပင် ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ထိုဓာတ်လေ၏ ဖြစ်ပွားမှု၊ ချုပ်ဆုံးမှုကိုလည်း ဤအရာ၌ ဥပမာပြုသင့်၏။ မိုးဦးကျအခါ၌ ကြိတ်ထသည်ဟု ခေါ်ကြသော လျှပ်ပြက်မှုသည်လည်း ဥပမာဖြစ်သင့်၏။ ဟဒယနုလုံးအိမ်သည် တိမ်တိုက်တိမ်ခဲနှင့်တူ၏။ ထိုတိမ်တိုက် တိမ်ခဲ၏ အတွင်း၌ တစ်သုတ် တစ်သုတ်လျှင် သုံးချက်၊ လေးချက်ဆင့်၍ ဝင်းခနဲ လင်းခနဲ ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏခြင်း ခဏခြင်းလည်း ပျောက်ကွယ်ချုပ်ပျက်သော လျှပ်စစ်နှင့်လည်း တူ၏။

ရှေးဥပမာမှာ တစ်ကိုယ်လုံးကို လှုံ့ဆော်၍ ကုရိယာပုထ် ရွှေရှား သွားလာမှု၊ အင်္ဂါကြီး၊ ငယ်လှုပ်ရှားမှု၊ အယုတ်အားဖြင့် မျက်တောင် ခတ်မှု၊ ပြောဆိုမှု၊ ကြံစည်မှုတို့နှင့်တကွ သမုဒယမှု၊ နိရောဓမှုကို ထင်ရှားစေသည်။ နောက်ဥပမာဖြင့် ထိုဇောတွေ ဖြစ်ပေါ်၍နေသောအခါ အာရုံခြောက်ပါး လင်းလင်းချင်းချင်း ထင်မြင်၍နေမှု၊ ထိုဇောတို့၏လည်း

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဝင်းဝင်းတောက်သော သဘောရှိမှုနှင့်တကွ သမုဒယ-နိရောဓကို ထင်ရှားစေသည်။ မျက်တောင်ခတ်မှုမှာလည်း ဇောတစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် လျှင် မျက်တောင်တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်ထားလေ၏။ တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် လျှင် ခုနစ်ချက် ခုနစ်ချက် ဆင့်၍ဖြစ်ပေါ်သည် - ဆိုသောစကားမှာ ကျမ်းဂန်အရိုးအစဉ်နှင့် ပြောရတော့သည်။ ဒိဋ္ဌသက်သေမရှိပြီ။

လျှပ်စစ်ပြက်သော ဥပမာမှာ အဖြစ်အပျက်နှစ်ချက်ပင် မျက်မြင် ထင်ရှား၏။ ဇောဖြစ်မှုမှာ လင်းခနဲ မိုက်ခနဲ သွားမှုထင်ရှား။ တစ်နေ့ လုံးပင် တစ်လင်းထဲလင်း၍ နေသကဲ့သို့ ထင်ရသည်။ သို့တလင်းထဲ လင်း၍ နေသည်မဟုတ်။ တစ်သုတ်နှင့်တစ်သုတ် အကြားတွင် အိပ်သည် နှင့်တူသော ဘဝင်မနောလည်း အများအပြား ခြားသေး၏။ ထိုဘဝင် မနောဖြစ်ခိုက်မှာ မိုက်ခနဲ မိုက်ခနဲ သွားသည်သာ အမှန်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အလွန်မြန်လှသော အရာဌာနဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌသက်သေနှင့် မပြသ။ အာရုံအထွေအလာနှင့်ကား ထင်ရှား၏။ ခြေတစ်လှမ်း အတွင်းမှာပင် အာရုံအမျိုးမျိုး ထင်လာ၏။ တစ်ခုထင်လာလျှင် တစ်ခု ပျောက်ကွယ်၏။ သူ့အာရုံနှင့် သူ့ဇောပျက်ဆုံး၏။ ခြေတစ်လှမ်း အတွင်း မှာပင် အရာမကသော ဗျာပါရအထွေထွေလည်း ရှိ၏။ သူ့ဗျာပါရနှင့် သူ့ဇောပျက်ဆုံးလေ၏။ စကားပြောဆိုရာ၌လည်း အကွဲရာတစ်လုံး တစ်လုံးလျှင် ဇောတစ်သုတ် တစ်သုတ်စီထား၊ ထိုအကွဲရာပျောက်ကွယ် လျှင် ထိုဇောပျောက်ကွယ်လေ၏။

မနောဒွါရနှင့် ကြိဖန်ရာ၌လည်း ကြိဖန်ပုံ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွား၍ သွားပုံထင်ရှား၏။ နောက်နောက် အကြံကိုကြံသော အခါ ရှေးရှေးအကြံစု ချုပ်ကွယ်၏။

ဤကား မနောဝိညာဏဓာတ်၏ သမုဒယ၊ နိရောဓကို ပြဆိုခန်းတည်း။

ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့၏ သမုဒယ-နိရောဓဟူသော
ဒုတိယ၊ တတိယ ကောသလ္လဋ္ဌာန

ဝေဒနာသညာတို့မှာလည်း စိတ်သာယာမှု၊ ကိုယ်သာယာမှု၊ စိတ်မသာမှု၊ ကိုယ်မသာမှုတို့၏ ဖြစ်ပွားမှု၊ ချုပ်ကွယ်မှု ခြေတစ်လှမ်း အတွင်းမှာ မြင်ရာတိုင်း၊ ကြားရာတိုင်း သင်ကား ဘယ်ဟာဟု သိသော သညာများစွာ ဖြစ်ပြီး၍ နောက်တစ်လှမ်းသို့ကျလျှင် ရှေးတစ်လှမ်းက သညာအစု အကုန်ပျောက်ကွယ်မှု။

စေတနာမှာလည်း ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာ၊ စိတ်အမှု အရာတို့ အထွေထွေ အလာလာ ပြောင်းလဲမှုတို့ကိုမြင်၍ သမုဒယ-နိရောဓကို သိလေ။

- ဝိတက်အမျိုးမျိုး ဖြစ်၍လာမှု၊ ပျောက်ကွယ်၍ သွားမှု။
- ဝီရိယဖြစ်၍လာမှု၊ ပျောက်ကွယ်၍ သွားမှု။
- နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်၍နေမှု၊ ပြီးရယ်မှု၊ ပျောက်ကွယ်ပြန်မှု။
- ပြုချင်သော ဆန္ဒအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ပျောက်ဆုံးပြန်မှု။
- ရာဂတဏှာဖြစ်ပွား၍လာမှု၊ ပျောက်၍သွားပြန်မှု။
- ဒေါသဖြစ်၍လာမှု၊ ပျောက်၍သွားပြန်မှု။
- မာနဖြစ်ပွား၍လာမှု၊ ပျောက်၍သွားပြန်မှု။

သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွား၍လာမှု၊ ပျောက်ကွယ်၍ သွားပြန်မှု - စသည်ဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓတရားတို့၏ သမုဒယမှု၊ နိရောဓမှုတို့သည်လည်း အများပြောဆိုသိမြင်၍ နေကြသော အမှုစုပင်တည်း။ ပြောဆိုသိမြင်ကြ ကုန်သော်လည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိဇ္ဇာဉာဏ် မရှိသော အန္တပုထုဇဉ်တို့မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အဝီစိငရဲမီးပွားတို့ချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ကို မွေးမြူနိုင်သော ကလျာဏပုထုဇဉ် အရိယာတို့မှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မဂ္ဂင်တရားပွားများဖို့ချည်း ဖြစ်ကုန်၏။

ပရမတ္ထအားဖြင့် ထိုထိုတရားတို့၏ ပွားများမှု ဟူသမျှကို သမုဒယဆိုသည်။ ပျောက်ကွယ်မှုဟူသမျှကို မရဏာ ဆိုသည်။ အနိစ္စဆိုသည်။ နိရောဓဆိုသည်။ ။ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ သမုဒယ-နိရောဓပြီး၏။

ဤတွင်ရွှေကား ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ဒုတိယ၊ တတိယ
ကောသလ္လဌာနကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။
[စတုတ္ထဌာနမှာ၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် မထူးလှပြီ။]

နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ အဿာဒ, အာဒီနဝဟူသော ပဉ္စမ, ဆဋ္ဌကောသလ္လဌာန

ယခုအခါ အဿာဒ, အာဒီနဝဟူသော ပဉ္စမ, ဆဋ္ဌကောသလ္လ တို့ကို ပြဆိုပေအံ့။

ဝေဒနာ၌ အဿာဒ, အာဒီနဝ

မိမိ အလိုရှိသော အာရုံဝတ္ထုအမှုအခွင့်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံပြည့်စုံ တွေ့ကြုံရရှိ၍ စိတ်နှလုံးပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ကြည်လင်ချမ်းမြေ့သုခ, သောမနဿတွေနှင့်နေရမှုသည် အဿာဒမည်၏။ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါး တို့၏ အနိစ္စမှု, ဒုက္ခမှု, ဝိပရိဏာမမှုသည် အာဒီနဝမည်၏။

အဿာဒဘေး, အာဒီနဝဘေး နှိပ်စက်ပုံမှာ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ပြခဲ့သော အဆိပ်ထည့်သော အသားတုံးဥပမာလည်း သင့်မြတ်ပါ၏။ အဿာဒ မှုကား - ယခုသာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံသောအခါမှာပင် ကာမဂုဏ် ထောင်ကြီး အဝီစိငရဲမီး သံသရာဝဋ်ဒုက္ခကြီးတို့မှ မထွက်နိုင် ဖမ်းဆီး

မိခင်ဧရာဝတီ

ချည်နှောင်မှုဖြင့် နှိပ်စက်သော အမှုပေတည်း။ လောဘတရားကို ပွားစေသောအားဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဒေါသတရားကို၊ မောဟတရားကို၊ မာနတရားကို၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားကို ပွားများစေသောအားဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ဤသို့လည်း ဆိုသင့်၏။

[အဿာဒပြီး၏။]

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မဟူသော အာဒိနဝသုံးပါးတို့တွင် နာမက္ခန္ဓာတို့၏ အနိစ္စမှုသည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ အနိစ္စထက် အဆတစ်ထောင် မက လျင်မြန်လှ၏။ လျင်မြန်ကြောင်းကို သမုဒယ-နိရောဓအခန်းမှာ ပြဆိုခဲ့သော အချက်စုနှင့်ပင် သိသာလှပြီ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံကို ပြဆိုအံ့- အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ လူ့ပြည်၌ဖြစ်၍ လူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်၍ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ် ကာမဂုဏ်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ့ကျက်သရေတည်း ဟူသော အာရုံတို့ကို ဒွါရခြောက်ပါးတို့ဖြင့် ခံစား၊ စံစားကြလှပြီ။ အလွန်ကောင်းသည်၊ အလွန်တင့်တယ်သည်၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်သည်၊ အလွန်ဝမ်းသာသည်၊ အလွန်ချမ်းသာသည်၊ အလွန်နှစ်သက်သည်ဟူသော သုခ၊ သောမနဿကို ရကြလှပြီဆိုလိုသည်။ အနိစ္စဓမ္မဖြစ်သည့် အတွက် ကြောင့် အနိစ္စဟူသော မရဏဓာတ်ဘီလူး အတွင်အပြောင် စား၍ပစ်သည့် အတွက်ကြောင့် အိပ်မက်လောက်မျှ ရှာ၍မရလေပြီ။ ယခုလည်း ထိုဝေဒနာကို ရှာကြံ၍လုပ်ဆောင်မှုဟူသော ဒုက္ခခွင်ကမထွက်ရ၊ နောက် အနန္တသံသရာကြာချင်တိုင်း ကြာသော်လည်း အနိစ္စဝေဒနာကို ရှာကြံ၍ ဆုံးလမ်းမရှိ၊ ဤကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အနိစ္စ ဒဏ်ချက်နှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းပုံတည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ဒုက္ခဒဏ်ချက်နှင့်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အဘယ်သို့နှိပ်စက်သနည်းဟူမူကား - ဒုက္ခသည်

၁။ ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊

၂။ သင်္ခါရ ဒုက္ခ၊

၃။ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။

မိမိအလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ အာရုံနှင့် တပြုံးပြုံးတရွှင်ရွှင် ကြည်လင်ချမ်းမြနေရခြင်း အခွင့်မည်သည် အလိုအလျောက် ဖြစ်နိုင်သော အခွင့်မဟုတ်။ ရှေးရှေးဘဝတို့က တင်ကူး၍ ဒါနမှုနှင့်ဒုက္ခစိုက်ရခြင်း၊ သီလမှုနှင့် ဒုက္ခစိုက်ရခြင်း၊ ဘာဝနာမှုနှင့် ဒုက္ခစိုက်ရခြင်း၊ ဤသို့ တင်ကူး၍ ဒုက္ခစိုက်နိုင်မှ ရထိုက်သော အခွင့်ပေတည်း။ ရှေးရှေးဘဝတို့က တင်ကူး၍ ဒုက္ခစိုက်ခြင်းကြောင့် နောက်ဘဝမှာ ရပြန်ပါသော်လည်း မိမိသန္တာန်မှာ အပင်စိုက်၍နေသော ဓာတ်မျိုးမဟုတ်၊ မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ အကြည်ခြောက်ပါးနှင့် ဗဟိဒ္ဓအာရုံခြောက်ပါးဆုံစည်း၍ ထားခိုက်မှာမှ ခြောက်ဒွါရတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော အာဂန္တုဓာတ်မျိုး ဖြစ်ခဲ့ပြန်၍ အာရုံဝတ္ထုတို့ကို စုဆောင်းဆည်းပူးမှုနှင့် နေ့ရှိသမျှ ဒုက္ခစိုက်ရပြန်၏။

ကြောင့်ကြစိုက်နိုင်၍ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာအာရုံနှင့် ပြုံးကာ ရွှင်ကာနေရပါသော်လည်း အနိစ္စဓမ္မ ဖြစ်ပြန်၍ ပြုံးပြီးရင်း၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ခန်း၍ ကုန်ပြန်ရင်း၊ အာရုံနှင့် ကွာပြန်ရင်း၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ခန်း၍ သွားပြန်ရင်းဖြစ်သည်နှင့် ပြုံးလိုသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အာရုံဝတ္ထုတို့ အတွက် ဒုက္ခစိုက်မှုမှ လွတ်ခွင့်မရှိပြီ၊ ဒုက္ခစိုက်၍ နေဆဲမှာပင် ပျက်စီးရန် အခွင့်ဆိုက်တိုက်လာ၍ စက္ခုပျက်စီး၍ သွားပြန်လျှင် စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာဟူသော ပြုံးပေါက်ပြုံးလမ်း တစ်ခန်းပိတ်၍ သွားပြန်၏။

[သောတ စသည်တို့မှာလည်း ထိုအတူ။]

ပကတိအခါ၌ မပျက်မစီးသော်လည်း မရဏအခါ၌ ဧကန္တပျက်

စီးလေ၏။ ထိုသို့ ဧကန္တပျက်စီးခွင့်ကို သိကြသည်ဖြစ်၍လည်း နောက်ဘဝ
 ကို သုခ၊ သောမနဿ အသစ်ထူထောင်ရန် ယခုလည်း ဒါနမှုနှင့်
 ဒုက္ခစိုက်ရလျက်၊ သီလမှုနှင့် ဒုက္ခစိုက်ရလျက်၊ ဘာဝနာမှုနှင့် ဒုက္ခ
 စိုက်ရလျက်ပင် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ဤဝေဒနာကုန္တာသည် အနမတဂ္ဂ
 သံသရာ၌ သတ္တဝါအများတို့ကို ဒါနမှုနှင့် နှိပ်စက်၏။ သီလမှု၊ ဥပုသ်မှု
 နှင့် နှိပ်စက်၏။ ရဟန်းအလုပ်နှင့် နှိပ်စက်၏။ ရသေ့အလုပ်နှင့်
 နှိပ်စက်၏။ အသက်မွေးမှု အလုပ်နှင့်နှိပ်စက်၏။ အာရုံဝတ္ထု ပေါင်းစည်း
 မှုနှင့် နှိပ်စက်၏။ အာရုံဝတ္ထုပေါင်းစည်းမှု အသက်မွေးမှုတို့၌ ဒုစရိုက်
 ဆယ်ပါးအတွင်းဝင်ပြန်သည်နှင့် အပါယ်ငရဲလမ်း ဟင်းလင်းပွင့်ပြန်သည်
 ဖြစ်၍ အပါယ်ဒုက္ခနှင့် နှိပ်စက်၏။ ။ ဤကား ဝေဒနာကုန္တာ၏
 အဿာဒဘေး၊ အာဒီနဝဘေးတည်း။

သညာ၌ အဿာဒ၊ အာဒီနဝ

သညာကုန္တာ၌ အဿာဒဘေး၊ အာဒီနဝဘေး နှစ်ပါးတွင်
 အဿာဒဘေး အလွန်အားကြီး၏။ အဘယ်သို့ အားကြီးသနည်း။
 ဖြစ်လေရာရာ ဘုံဘဝတို့မှာ အများသိကျွမ်းကြသော အရာဌာနတို့၌
 သိကျွမ်းလိမ္မာမှုသည် သညာကုန္တာမှုပေတည်း။ ထိုသိကျွမ်းလိမ္မာမှုသည်
 မိမိကိုယ်ကို ငါငါဟူ၍ အဿာဒတရားပွားများမှု၌ အချုပ်အချာပေတည်း။

ငါငါဟူ၍ တကြော့ကြော့၊ တရွရွ၊ တကြွကြွ၊ တရွင်ရွင်
 မြင်ရသော သုခ၊ သောမနဿစသည် သညာအတွက်နှင့် ဖြစ်သတည်း။
 ထိုသညာမှဖြစ်သော အဿာဒဘေးကြီးသည် ကာမဂုဏ်ထောင်ကြီး အဝီစိ
 ငရဲမီး သံသရာဝဋ် ဒုက္ခကြီးတို့မှ မလွတ်ရအောင် ချည်နှောင်တုပ်ဖွဲ့၍
 နှိပ်စက်၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အာဒီနဝ၌ အလိုရှိရာ စိတ်ကြိုက်ရာနှင့် တကြော့ကြော့၊ တရွရွ၊ တကြွကြွနေရသော သုခသဘာဝမည်သည် ဣဋ္ဌာရုံနှင့်ပေါင်းဆုံ တွဲဖက်မိသောအခါ၌သာ အဇ္ဈတ္တသန္တတိယာ တံလုပ်ထသကဲ့သို့ တကြွကြွ တရှိန်းရှိန်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ဣဋ္ဌာရုံနှင့်ကွာပြန်လျှင် ကွယ်ပျောက် ပြန်လေ၏။ ။ [ဝေဒနာကုဋ္ဌာနည်းအတိုင်း အကျယ်ဆိုလေ။]

သညာ ကုဋ္ဌာ၌ အဿာဒ၊ အာဒီနဝပြခန်း ပြီး၏။

သင်္ခါရ၌ အဿာဒ၊ အာဒီနဝ

သင်္ခါရကုဋ္ဌာ၌ အဿာဒ၊ အာဒီနဝကို ပြဆိုပေအံ့ - အဆင်း သဏ္ဍာန်ကိုမြင်ရာ မျက်စိ၌ အကောင်းတွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား စက္ခုသမ္ပဿဓာတ်ပေတည်း။ အသံကိုကြားရာနား၌ အကောင်းတွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား သောတသမ္ပဿဓာတ်ပေတည်း။ အနံ့ကိုခံရာ ဃာန၌ အကောင်းတွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား ဃာနသမ္ပဿဓာတ် ပေတည်း။ အချိုအချဉ်စသော အရသာကို သုံးဆောင်ရာ လျှာ၌ အကောင်းတွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား ဇိဝှါသမ္ပဿဓာတ်ပေတည်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုထိရာ ကာယ၌ အကောင်းတွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား ကာယသမ္ပဿဓာတ်ပေတည်း။ စိတ်နှင့် ကြိဖန်ရာ မနော၌ အကောင်း တွေ့မှု၊ မကောင်းတွေ့မှုကား မနောသမ္ပဿဓာတ်ပေတည်း။

သဏ္ဍာဒိဋ္ဌိကား ထိုဓာတ်ကို ငါဟုယူ၏။ ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကား ဓာတ်တစ်မျိုးဟု မြင်၏။

ထိုထိုဒွါရ၌ အကောင်းတွေ့သော ဖဿဓာတ်ပေါ်သောအခါမှ သုခဝေဒနာပေါ်နိုင်သည်။ သုခသညာ ပေါ်နိုင်သည်။ ထိုဖဿဓာတ် ကွယ်ပျောက်ကုန်ဆုံးပြန်လျှင် သုခဝေဒနာ၊ သုခသညာတို့ ကွယ်ပျောက်

သေဆုံးကြကုန်၏။ ထိုထိုအာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံသောအခါ ထိုထိုဒွါရမှာ အကောင်းတွေမှု၊ မကောင်းတွေမှုသည် လူတိုင်းသိ၍ နေကြ၏။ ထိုဖဿ ဓာတ်ဟူသော သင်္ခါရဓမ္မ၏ အဿာဒဘေးကြီးကျယ်ပုံ၊ အာဒိနဝဘေး ကြီးကျယ်ပုံကို မြင်လောက်နိုင်ပြီ။

[ယခုလောက၌ နေနေညည တရုရု တကြွကြွဖြစ်၍ နေကြသော ပုပုရုရု မြင်သမျှချသာ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါတို့သည် ခြောက်ဒွါရတို့၌ စိတ်ကြိုက်ရာ ဖဿဓာတ်သိုက်ကို လိုက်စား အားထုတ်သော သူတို့ချည်းတည်း။]

ဓာတ်ရုပ်ကြီးဥပမာ - သင်္ခါရက္ခန္ဓာဓာတ်တို့၏ ပေါ်မှု၊ ပျက်မှုကို ထင်ရှားစေခြင်းငှါ ဥပမာဆိုအံ့ - ဓာတ်အရာ၌ ဝိဇ္ဇာမြောက်သောသူ တစ်ယောက်သည် လူပမာဏရှိသော ဓာတ်ရုပ်ကြီးတစ်ခုကို စီရင်ပေရာ၏။ ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီးမှာ သံဓာတ်၊ ကြေးဓာတ်၊ ပြဒါးဓာတ်စသော အသေအရှင် ဓာတ်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်စီရင်၍ လူပကတိထင်ရအောင် ပြုပြီးလျှင် အနီးအပါး၌ ဓာတ်မှန်အမျိုးမျိုးတို့ကို ထား၏။ မျက်စိ၌ပြသော ဓာတ်မှန်စသည်တည်း။ မျက်စိ၌ပြသော ဓာတ်မှန်ကို ပြလိုက်လျှင် ထိုဓာတ်ရုပ်မှာ မျက်စိ၌ လည်းကောင်း၊ ရင်တွင်းနှလုံးအိမ်၌လည်းကောင်း တစ်ပြိုင်နက် ဓာတ်အိတောက် ၏။ နှလုံးအိမ်ဓာတ်မီးမှ လျှောက်သွားသော အခိုးတို့သည် ဓာတ်ရုပ်တစ်ကိုယ် လုံး ခဏခြင်း ပြည့်ကုန်၏။ ထိုအခိုး လှုံ့ဆောက်ချက်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ စက်အမျိုးမျိုးတို့သည် ခဏခြင်း လည်ကြကုန်၏။ အရပ်ရှင်ဖြစ်၏။ လူကဲ့သို့ထ၍ထိုင်၏။ သွား၏။ ပြသောဓာတ်မှန်ကို ရုပ်လိုက်လျှင် ထသမျှ ဓာတ်မီးတောက်စု ခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်သေဆုံးကုန်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အခိုးစုအကုန် ကွယ်ပျောက်၏။ အရုပ်သေပကတိ ဖြစ်ပြန်၏။ ။ ကြွင်းသော ငါးဒွါရတို့မှာလည်း ဤနည်းတူ မှတ်လေ။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဥပမာနှိုင်းယှဉ်ချက် - ခြောက်ဒွါရမှာ တစ်နေ့လုံး မစဲအောင် မှန်ပြ၍နေလျှင် တစ်နေ့လုံးပင် အရပ်ရှင်ဖြစ်၍နေ၏။ ဓာတ်ရုပ်ကြီးလည်း အသေပင်တည်း။ ပြသောဓာတ်မှန်လည်း အသေပင်။ ဓာတ်ရုပ်မှာတောက်သော မီးစုသည် အာဂန္တုဓာတ်စု သက်သက်ပေတည်း။ ဓာတ်ရုပ်မှ ထွက်သည်လည်း မဟုတ်။ ဓာတ်မှန်မှ ထွက်သည်လည်း မဟုတ်။ အသက်ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ။ (ဓာတ်ရုပ်သကြီးနှင့် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဓာတ်မှန်နှင့် အားခြောက်ပါး၊ တောက်သောဓာတ်မီးစုနှင့် နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ယှဉ်လေ။)

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကို ပွားများလို၍ ဓာတ်ကိုကြည့်ရှုသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် သဠက္ခာန်၊ သတ္တဝါသဠက္ခာန်ကို ရှောင်ဖယ်၍ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတွင်းမှာ ထိုထို ဓာတ်ချက်ကိုသာ မိမိရမြင်အောင် ဖမ်းရာ၏။

[ဓာတ်တို့မည်သည် သူ့အကြောင်း ဆိုက်တိုက်ရာ သူ့ဓာတ် ပေါ်ကုန်၏။ သူ့အကြောင်းစဲပြန်လျှင် သူ့ဓာတ်သေပြန်၏။]

လောဘဓာတ်ပေါ်ရန် အကြောင်းဆိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှာ လောဘဓာတ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။ လောဘဓာတ် ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ရုပ်ဟောင်းစု အကုန် ကွယ်လေ၏။ ထိုလောဘမှဖြစ်သော ရုပ်သစ်၊ ကိုယ်သစ်ဖြစ်လေ၏။ *ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်စသည် *စိတ္တဇရုပ် ပြောင်းလဲလျှင် အကုန်ပြောင်းလဲမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်၍ လောဘ မှ ဖြစ်သော ရုပ်သစ်၊ ကိုယ်သစ်ဆိုသတည်း။

- * ကမ္မဇ = ကံကြောင့်ဖြစ်သော။
- * ဥတုဇ = အအေး၊ အပူ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။
- * အာဟာရဇ = အာဟာရ သြဇာကြောင့်ဖြစ်သော။
- * စိတ္တဇ = စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။

ရေအိုင်ငယ်၏အတွင်းမှာ မြှုပ်၍ထားသော ရေမြှုပ်ပုံး၌ စနက်မီး
 ဝင်၍ ကွဲ၍ ရေအိုင်ထဲမှာ ဓာတ်လေကြမ်း ဖြစ်ပေါ်သောအခါ
 တစ်ခဏခြင်း တစ်အိုင်လုံး ဘယ်လိုလှုပ်ရှားပြောင်းလဲ၍ သွားလိမ့်မည်
 ဟု မြင်အောင်ကြည့်ပြီးမှ မိမိကိုယ်မှာ ထိုအတိုင်း စွပ်မြင်နိုင်ခဲ့လှ၏။
 ဉာဏ်စူးခဲ့လှ၏။ အတန်ကြီးသန်သော ရာဂဖြစ်မှုကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ
 သက်သေကပ်၍ ကြည့်လေ။ [သဘာဝဓမ္မဥပမာ။] မိမိကိုယ်တွင်းမှာ
 ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ သက်သေသုံးချက်စုံမှ နေရာကျသည်။

လောဘမှဖြစ်သော ရုပ်သစ်၊ ကိုယ်သစ်၊ ခန္ဓာသစ်၊ အမူအရာ
 သစ်ကိုမြင်၍ ဤသူသည် ဘယ်လိုစိတ်ရှိသည်ဟု သူတစ်ပါးကပင်
 သိနိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိကား ဆိုဖွယ်မရှိ ဧကန်သိ၏။ ဤသို့လျှင်
 မိမိ၏သန္တာန်၌ ရံခါရံဖန် လောဘဓာတ်ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ထင်ရှားလှပါ၏။

ကပ်ဖန် ထိုအာရုံကို သုံးဆောင်ပြီးဖြစ်ခဲ့သော်လည်းကောင်း၊
 အာရုံကွာ၍ သွားခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ အသုဘ မနသိကာရကို ပြု၍
 ပယ်ဖျောက်ခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဒီချောင်းမှာ ဒီရေကျသွားသကဲ့သို့
 လောဘဓာတ် ကျလျော့ပျက်ဆုံး၍ သွားမှုသည်လည်း ထင်ရှား၏။
 ဖြစ်ပေါ်လာသော လောဘဓာတ် သေပျောက်၍ သွားမှုထင်ရှား၏။

[ဤကား လောဘဟူသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာဓမ္မ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်
 မှာ ရံခါရံဖန် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှုပေတည်း။]

ငါနှင့်ရောထွေး၍ မနေစေလင့်။ အာဂန္တုဓာတ်တစ်ခု အနေနှင့်
 သီးသန့်ခြားနားထင်ရှားစွာ မိအောင်ဖမ်း၍ကြည့်။ လောဘဓာတ် တစ်လုံး
 မျက်စိပေါက်လျှင် ကြွင်းသောဓာတ်တို့၌လည်း ပေါက်လတ္တံ့။ ဒေါသ
 ဓာတ်၏ ရံခါရံဖန် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေဆုံးမှု၊ မာနဓာတ်၏၊ ဣဿကတ်၏၊
 မစ္ဆရိယဓာတ်၏ ရံခါရံဖန် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှုတို့မှာလည်း

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဤနည်းတူ သိလေ။

ထိုထိုအမှုကိစ္စတို့၌ အားတက်ခြင်းဟူသော ပီရိယဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှု၊ စိတ်ရွှင်လန်းခြင်းဟူသော ပီတိဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှု၊ ပြုချင် မူချင်ခြင်းဟူသော ဆန္ဒဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှုတို့မှာလည်း ထိုနည်းအတူ သိသာပါ၏။ ပြုချင်သည်၊ မပြုချင်ဖူး၊ သွားချင်သည်၊ မသွားချင်ဖူး စသည်ဖြင့် လောကအပြောအဆိုမှာလည်း ထင်ရှားကြ၏။

[သဒ္ဓါ၊ သတိစသော ဓာတ်ကောင်း ဓာတ်ဖြူစု ဒါနဓာတ်၊ သီလဓာတ်၊ ဘာဝနာဓာတ် စသည်တို့လည်း ထင်ရှားကုန်၏။]

အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ထက်သန်ထင်ရှားသော သင်္ခါရဓာတ်တစ်လုံး တစ်လုံးပေါ်လျှင် ရုပ်ခန္ဓာလည်း ကိုယ်အသစ် အသစ်ပြောင်းလဲသည်ကို ဥပမာဒိဋ္ဌသက်သေနှင့်တကွ အလင်းရအောင် ကြည့်လေ။

ဥပမာတင် မြင်အောင်ရှု - ရေပြည့်သော သံဖြူရေစည်ကြီး ဥပမာ၊ ရေမြုပ်ယမ်းတောင့်ခွဲသော ဥပမာများကို စင်ကြယ်စွာ ရှင်းလင်း၍ အပြီးထား၊ ဓာတ်ပေါ်မှုထက် ဓာတ်သေမှုကို အထူးမြင်အောင်ကြည့်၊ ဓာတ်သေမှုကို အနိစ္စလက္ခဏာ ဆိုသည်။ ကိုယ်လုံးကျွတ် ပြောင်းလဲရာ၌ လည်း ကိုယ်ဟောင်းသေပျောက်၍ သွားမှုကို အထူးအားထုတ်၍ကြည့်လေ။ မမြင်နိုင်ဟု မလျှော့နှင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်မှုကြီး ဖြစ်သည်။ ။ ဤတွင် ရွှေကား နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ သမုဒယ၊ နိရောဓကို ပြဆိုသော အခန်းပြီး၏။

[ဤခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ပဉ္စမကောသလ္လဋ္ဌာန အစီအရင်မှာ ရူပက္ခန္ဓာနည်းနှင့် မထူးလှပြီ။ ရူပက္ခန္ဓာမှာ ရုပ်ဓာတ်ကို ပေါက် အောင်ရှုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ပေတည်း။ နာမက္ခန္ဓာမှာ နာမ်ဓာတ်

ကို ပေါက်အောင်ရှုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ပေတည်း။ ကြွင်းသော
မဂ္ဂင်တို့ကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အားပေးတို့သာတည်း။
နာမ်ဓန္ဒာလေးပါး၌ စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာန ပြီး၏။

ဓန္ဒာငါးပါး၌ အနိစ္စဘေး ကြီးကျယ်ပုံ

အဿာဒ, အာဒီနဝတို့ကိုလည်း ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊
သညာက္ခန္ဓာတို့မှာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ သို့သော်လည်း အနိစ္စ, ဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမ
ဟူသော အာဒီနဝသုံးပါးသည် အလိုဆုံးအချက်ဖြစ်သည်။ သမုဒယ,
နိရောဓဟူသော ဒုတိယ, တတိယကောသလ္လဋ္ဌာန နှစ်ပါးသည် အာဒီနဝ
ဖို့ချည်းတည်း။ အာဒီနဝသုံးချက်တွင် အနိစ္စဘေးကြီးကျယ်ပုံကို မြင်လျှင်
ဒုက္ခဘေး, ဝိပရိဏာမဘေး နှစ်ပါးလည်း ထင်ရှားတော့သည်။ ထို့ကြောင့်
နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော အနိစ္စ အာဒီနဝဘေး ကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုဦးအံ့။

မရဏဓာတ်မီးကြီး = မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော

* မရဏဂ္ဂိခေါ်သော မရဏဓာတ်မီးကြီးသည် ရှိ၏။ တေဇောမီးကဲ့သို့
ထိ၍ပူသော မီးမျိုးမဟုတ်။ မျက်စိနှင့် မြင်ကောင်းသော မီးလည်း
မဟုတ်။ ကိုယ်နှင့်တွေ့ထိကောင်းသော မီးလည်းမဟုတ်။ မီးစာတို့၏
ကျွမ်းမှု, ကွယ်ပျောက်မှုတို့သည်ကား ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်များထက်ပင်
အလွန်ကြီးကျယ် ထင်ရှား၏။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံနှင့်တကွ စကြဝဠာအနန္တ,
ကမ္ဘာအနန္တ, အနမတဂ္ဂ သံသရာအပြင်ကြီးသည် ထိုမီး၏တောက်လောင်
ရာ မီးစာအစုပေတည်း။

* မရဏ-အဂ္ဂိ = သေဘေးဟူသောမီး။

မီးတောက်နှင့်မီးစာကို ထင်လင်းစွာ ပြဆိုဦးအံ့ - လူ့သဏ္ဍာန်မှ
တောက်ထသော မီးကြီးမှာ အဋ္ဌကလာပ်ဖြစ်၍ ရုပ်ရှစ်မျိုးရ၏။ မျက်စိနှင့်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ကြည့်၍ မြင်ရသော ဝါဝါထိန်ထိန်အဆင်းသဏ္ဍာန်ကြီးကား ရူပဓာတ်
 သာတည်း။ မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။ ထိုမီးတောက်ကြီးသဏ္ဍာန်ဖြစ်ရန်
 အမာခံဓာတ်ကြီးကား မြေဓာတ်သာတည်း။ မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။ အတွဲ
 အတွဲနေရန် ဖွဲ့စည်းမှုကား ရေဓာတ်သာတည်း။ မီးဓာတ် မဟုတ်သေး။
 တရှိန်းရှိန်းလှုပ်ကြွမှုကား လေဓာတ်သာတည်း။ မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။
 အနံ့ထွက်သည်ကား ဂန္ဓဓာတ်သာတည်း။ မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။ အရသာ
 လည်း မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။ မီးကြိုက်သော အဆီဓာတ်သည်လည်း
 သြဇာဟူသော အာဟာရဓာတ်သာတည်း။ မီးဓာတ်မဟုတ်သေး။
 ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ထိ၍စမ်းလျှင် ပူမှု၊ လောင်မှုတစ်ခုသည်သာ မီးဓာတ်
 အစစ် ဖြစ်သတည်း။

ဩဇာဏ်၌ ဓာတ်ရစ်ပါး ခွဲ၍ထား။ ။ ဤအမှုရစ်ပါးကို လူတိုင်း
 ပင် ပြောနိုင်ကြ၏။ ဓာတ်အသီးအသီးမှန်းကိုကား မသိကြ။

ဤသို့လျှင် ထိုမီးတောက်ကြီးမှာ မီးစာဓာတ်ခုနစ်ပါး၊ မီးဓာတ်
 တစ်ပါး၊ ထိုမီးဓာတ်တစ်ပါးသည် ထိုမီးစာဓာတ် ခုနစ်ပါးကို အစာပြု၍
 ပွားစီးသည်။ စေ့စေ့ကြည့်၍နေလျှင် တရှိန်းရှိန်း ထကြွမှုကား ရုပ်သစ်
 ဖြစ်ပွားသော သမုဒယမူပေတည်း။ ရုပ်သစ်ထကြွရာ ဟူသမျှမှာ
 မီးစာမှုနှင့် ရုပ်ဟောင်းကွယ်ပျောက်ချက်ချည်းသာတည်း။

ကွယ်ပျောက်မှု ဆိုသည်ကား - မရဏဓာတ်ပေတည်း။ မီးဓာတ်
 တစ်ခြား၊ မရဏဓာတ်တစ်ခြား။ မီးဓာတ်ကား ပူလောင်မှုကိစ္စ၊ မရဏ
 ဓာတ်ကား ချုပ်ဆုံးမှုကိစ္စ။ မီးဓာတ်သည် အတူတကွဖြစ်သော ခုနစ်ပါး
 သော ရုပ်တို့ကိုလောင်၏။ မရဏမီးသည် မီးဓာတ်ကိုလည်း လောင်၏။
 ကြွင်းသော ဓာတ်ခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း လောင်၏။ တေဇောမီးကား
 ပူ၍ လောင်၏။ မရဏမီးကား ပူသောမီးမဟုတ်။ ပျက်ကွယ်ကုန်ဆုံးမှု

ကိုသာပြု၏။ (ဓာတ်ခွဲပုံကို ပြဆိုလိုက်သည်။)

ဥပမာနီးနှောချက် = လူ့ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသည် ထို
 မီးတောက်ကြီးနှင့် တူ၏။ ။ အဏုမြူမှစ၍ မဟာပထဝီမြေခဲကြီး၊
 မြင့်မိုရ်တောင်ကျောက်ခဲကြီးစု၊ မမြင်နိုင်သော သေးငယ်လှသော သတ္တဝါ
 ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှစ၍ အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ကိုယ်ခန္ဓာတိုင်အောင် သတ္တဝါခန္ဓာစု၊
 မြက်နွယ်၊ ချုံ၊ သစ်ပင်ဖြစ်သောရုပ်ခဲစု အလုံးစုံသည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော
 မီးတောက်ကြီးငယ်နှင့်တူ၏။ မီးတောက်မှာ တေဇောဓာတ်မီး လွှမ်းမိုး
 အုပ်စိုး၏။ ထို့အတူ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ဖြစ်သော ခန္ဓာဒြပ်ဝတ္ထုတို့မှာ
 မရဏဓာတ်မီး လွှမ်းမိုးအုပ်စိုး၏။ မီးတောက်မှာ ခုနစ်ပါးသော ဓာတ်တို့
 သည် မီး၏အစားသက်သက်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့အတူ ထိုသက်ရှိ
 သက်မဲ့ဝတ္ထုတို့မှာလည်း ရှိသမျှသော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့သည်
 မရဏဓာတ်မီး၏ အစာသက်သက် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာဒြပ်ဝတ္ထုစု
 သည် မီးတောင်တိုက်ကြီးငယ်စုသာတည်း။ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူတစ်ပါး
 ကိုယ်ခန္ဓာစုသည် မရဏဓာတ်မီးခဲ၊ မရဏဓာတ်မီးတောက်၊ မရဏ
 ဓာတ်မီးအိုးကြီးစုသာတည်း။ စတုသမုဋ္ဌာနိက တေဇောဓာတ်မီးခဲကြီး၊
 တေဇောမီးတောက်ကြီးသာတည်း။ အေးမှု၊ ပူမှုကို တေဇောဓာတ်
 ဆိုသည်။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အေးမှု၊ ပူမှုပြည့်၏။ အေးမှုသည် အေးသော
 ရုပ်ကို ပွားစေတတ်၏။ ပူမှုသည် ပူသောရုပ်ကို ပွားစေတတ်၏။ တစ်နေ့
 လျှင်နှစ်ထပ်၊ နှစ်ထပ်မျိုးသွင်းအပ်သော အစာစုကား အဇ္ဈတ္တတေဇောမီး
 တို့ကို ပွားစေခြင်းငှါ ထည့်လောင်းရသော မီးစာသက်သက်ပေတည်း။

[အစာအိမ်မှာ အစာရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး တစ်ကိုယ်လုံး
 ရှိသောတေဇောမီးတို့သည် တရှိန်းရှိန်း ထ၍နေကုန်၏။ ရုပ်စု
 ရုပ်ဓာတ်ခဲ ပွားစီး၍နေကုန်၏။]

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ထမူ၊ ထိုင်မူ၊ ရပ်မူ၊ သွားမူတို့နှင့် အလှုပ်အရှားရှိသောအခါ လွန်စွာပွားစီးကုန်၏။ သွားစဉ်အခါ ဉာဏ်ကို ကိုယ်တွင်း၌စိုက်၍ ထားခဲ့လျှင် ကိုယ်တွင်းမှာ သွက်သွက်ခါနေမှု၊ လျှပ်တပြက်သကဲ့သို့ တရိုန်းရိုန်းတက်မှု၊ ကွယ်ပျောက်မှု၊ ယမ်းပုံမှ မီးတောက်ထသကဲ့သို့ ခြေဖဝါးမှ ဦးထိပ်ပေါက်အောင် တက်မှု၊ ကွယ်ပျောက်မှုတို့သည် ကိုယ်တွေ့ စိတ်မြင် အထင်အရှားတို့တည်း။ ယခုသွားဆဲအခါမှ ဖြစ်ပေါ်ကြသော အာဂန္တုကဓာတ်ခဲရုပ်ခဲတို့သာတည်း။ ပေါ်သောအစ၊ ကွယ်ပျောက်သောအဆုံးကို မြင်လေ။ အသစ်၊ အသစ်ပေါ်ရာ ရောက်ရာမှ အဟောင်း၊ အဟောင်းကွယ်ပျောက်မြဲ။

ဤနည်းတူ အိပ်ခြင်းအမှု၊ ထိုင်ခြင်းအမှုတို့၌လည်း ဘယ်နေရာက ဘယ်လိုဖြစ်၍လာသည်ဟု လူအများတို့ ပြောဆိုကြသော အချက်စုသည် အာဂန္တု ရုပ်စုရုပ်ခဲတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုချည်းတည်း။ ဖြစ်ပေါ်သော နေရာဌာနစု၌ အဟောင်းကွယ်ပျောက်မှု ရှိမြဲတည်း။

အစားမှား၍ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု၊ ဥတုပြောင်းလဲ၍ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု၊ အဖျားအနာရောဂါ ဥပဒ်ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု စသည်ဖြင့် လူအများပင်သိ၍ တွေ့ကြုံ၍ ပြောဆို၍နေကြသော ပြောင်းလဲမှုသည် အလွန်ပင်များပြား၏။ ဓာတ်ကို ခွဲခြမ်းပိုင်းခြား၍ မြင်နိုင်သော ဉာဏ်မရှိကြသည့်အတွက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အဝီစိငရဲမီးပွား ဖို့ချည်း ဖြစ်၍နေကြသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအချက် ဟူသမျှကို ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်မှ ငရဲမီးကွယ်ပျောက်နိုင်သည်။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အစဉ်ပါ၍နေသော ငရဲမီးကို သတ်ရသော အလုပ်ဖြစ်ချေသည်။

မိမိအိမ်ကို မီးလောင်၍နေသည်ကိုမြင်၍ မီးကိုသတ်သော အိမ်ရှင်ယောက်ျားသည် ဘယ်နေရာမှာ မီးရှိသေးသည်ဟု မီးရှိရာဌာနကို မြင်အောင်ကြည့်၍ သတ်ရသည်။ မီးကျန်မီးကြွင်းရှိ၍နေလျှင် မုန်ညင်းစေ့ခန့်မျှရှိသော မီးသည် တစ်အိမ်လုံးကို ခဏခြင်း ယူနိုင်သည်။ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဘယ်အချက်မှာ ငါထင်မှုရှိ၍ နေသေးသလဲဟု ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာစု၌လည်းကောင်း၊ ထိုခန္ဓာ၏ အမူအရာစု၌လည်းကောင်း စေ့စုံစွာ ကြည့်ရှုပြီးလျှင် ငါထင်၍နေရာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်လက်နက်ဖြင့် အချက်များစွာ ဘာဝနာဖြစ်အောင် ပစ်ခွင်းမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးသေဆုံးနိုင်သည်။ ။ (ဤကား ရုပ်ခန္ဓာ၏ အနိစ္စအချက်ကို အမြွက်မျှပြဆိုသော စကားရပ်တည်း။)

[ကွယ်ပျောက်၍ သွားသမျှသည် မရဏဓာတ်မီးလောင်ချက်ချည်းတည်း။ မရဏဓာတ်ဘီးလူး စားချက်ချည်းတည်း။]

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော် = မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ၌ မီးကို အစာပေး၍ လုပ်ကျွေးသော အယူသည်ရှိ၏။ ဖွားမြင်သောအခါ မိဘတို့က ဖွားဖက်မီးယူ၍ ထားရသည်။ တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး မသေအောင် အစာပေး၍ မွေးကျွေး၍ ထားရသည်။ သားငယ် တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်သို့ရောက်သောအခါ လူလုပ်မည်လော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်အောင် ကျင့်မည်လောဟု သားကိုမေး၍ ကျင့်မည်ဆိုလျှင် ထိုဖွားဖက်မီးကိုအပ်၍ တောထွက်စေ၏။ တော၌လည်းကောင်း၊ တိုတိုမြို့ရွာ၌လည်းကောင်းနေ၍ ထိုမီးကိုမသေရအောင် အစာပေး၍ လုပ်ကျွေးရသည်။ ထောပတ်၊ ဆီဦးစသည် ထူးထူးမြတ်မြတ် ရသမျှကို မီးစာကျွေးရသည်။ အကောင်းအမွန်ကို ကျွေးလေလေ အကျိုးကြီးလေလေဟု အယူရှိသည်။ စုတေသည့်တိုင် မီးကိုမသေရအောင် အစာပေး၍ လုပ်ကျွေးပူဇော်နိုင်လျှင်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သေလွန်သောအခါ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်ရသည်ဟု မိစ္ဆာအယူရှိသည်။

ထိုအယူကိုယူ၍ မီးကိုလုပ်ကျွေးသော အဂ္ဂိကပုဏ္ဏားသည် အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်လျှင် အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး မီးစာအတွက် မီးအတွက်နှင့် အားထုတ်ရ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ရသော သင်္ခါရဒုက္ခခွင်မှ မထွက်ရပြီ။ အနှစ် တစ်ထောင် အသက်ရှည်လျှင် အနှစ်တစ်ထောင် ပတ်လုံး မထွက်ရပြီ။ အနှစ်တစ်သောင်း၊ အနှစ်တစ်သိန်း၊ အနှစ်တစ်ကုဋေ၊ အနှစ်အသင်္ချေ အသက်ရှည်လျှင်လည်း အနှစ်အသင်္ချေပတ်လုံး ဒုက္ခခွင်မှ မထွက်ရပြီ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာပတ်လုံး အသက်ရှည်လျှင်လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကာလပတ်လုံးပင် သင်္ခါရဒုက္ခခွင်က မထွက်ရပြီ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော် မီးမည်သည် ရောက်လာသမျှ အဟထင်း၊ သစ်သားကို ခဏမစဲ အမြဲကုန်ဆုံးအောင် ဖြုန်းတီးမြဲ ခမ္မတာပေတည်း။ ထိုမီးကို တွယ်တာ၍ အစာကို အားထုတ်သောသူသည် အဘယ်အခါမှ ဒုက္ခခွင်က ထွက်ရခွင့်မရှိပြီ။

[ဤဥပမာအတိုင်း ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ် ဓာတ်တို့ကို ခဏမစဲ အမြဲကုန်ဆုံးအောင် အတွင်ဖြုန်းတီး၍နေ သော မရဏဓာတ်မီးသည် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်အပြည့်ရှိ၏။ ဤခန္ဓာ ကို သာယာတွယ်တာ၍ မွေးမြူပြုစုကြကုန်သော ဤသတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် မရဏဓာတ်ကို မွေးမြူပြုစုမှု၊ အစားပေးမှု၊ ကျွေးမှုပင်တည်း။]

ဝပ်သိမ်းသတ္တဝါ မီးအစာ = လူ့ခန္ဓာသည် လူ့မရဏဓာတ်မီး ၏ အစာတည်း။ နတ်ခန္ဓာသည် နတ်မရဏဓာတ်မီး၏ အစာတည်း။ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာသည် ဗြဟ္မာ့မရဏဓာတ်မီး၏ အစာတည်း။ ထိုခန္ဓာတို့ကို ရလို၍ ဒါနမှုကို ပြုခြင်းသည်လည်း မရဏဓာတ်မီးကို ကျွေးမွေးရန်

မီးစာအခင်း စိုက်ပျိုးမှုတွေသာတည်း။ ။ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ကို အားထုတ်မှုသည်လည်း မရဏဓာတ်မီးကို ကျွေးမွေးရန် မီးစာခင်း၊ ခန္ဓာခင်း စိုက်ပျိုးမှုသာတည်း။ ကသိုဏ်းဘာဝနာ၊ ဗြဟ္မ ဝိဟာရ ဘာဝနာများကို အားထုတ်မှုသည်လည်း မရဏဓာတ်မီးကို ကျွေးမွေးရန် မီးစာခင်း၊ ခန္ဓာခင်းကို စိုက်ပျိုးမှုသာတည်း။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ ဒါနမှုပေါင်း အနမတဂ္ဂ ရှိခဲ့ပြီ။ ထိုဒါနမှုတို့၏အကျိုး လူ့ခန္ဓာပေါင်း၊ နတ်ခန္ဓာပေါင်း အနန္တရှိခဲ့ပြီ။ ရှိခဲ့သမျှသည်လည်း မရဏဓာတ်မီးစား၍ ကုန်ပျောက် ကွယ်ဆုံးလေတော့သည်။ ပြာမှုန်မျှမှ အဖတ်ရှာ၍မရပြီ။ တစ်ခု၊ တစ်ခု သော ဘဝ၌လည်း မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို မိမိမွေးမြူနိုင်သောနေ့မှစ၍ တစ်သက်ပတ်လုံး နေ့ရှိသမျှ ကြောင့်ကြစိုက်၍ ဒုက္ခစိုက်၍ မွေးမြူသမျှ သည် သေရာဝယ် အကုန်ပျောက်ပျက်ကွယ်ဆုံးမြဲ ဓမ္မတာတည်း။ တေဇောမီးကို “မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်”-ဟု ကြည်ညိုအားကိုး၍ ပူဇော်လုပ်ကျွေးသော အဂ္ဂိကပုဏ္ဏားအလုပ်နှင့် တူလှ၏။

၂။ ဤဥပမာ - ဥပမေယျဖြင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာ ၏ အနိစ္စဘေးကြီး၏ သတ္တဝါအပေါင်းကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု ကြီးကျယ်ပုံကို သိစေသည်။။ ။

မရဏမှုမြင်အောင်ရှု = မရဏဓာတ်၏အမှုသည် ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်ထင်ရှားပါလျက် မရဏဓာတ်ကို သီးသန့်ခြားနား ဓာတ်ကြီး တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် မမြင်နိုင်ပဲ နေတတ်သည်။ သီးသန့်ခြားနားဓာတ်ကြီး တစ်ပါးအနေနှင့် မြင်အောင်ကြည့်။ မိမိကိုယ်တွင်းမှာ ဣရိယာပုဂ္ဂိုလ် လေးပါး၌ ခဏမစဲ အမြဲအစဉ် အတွင်လောင်ဖြန်း၍ တဟုန်းဟုန်းနေ သည်ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဥပမာတစ်နည်းကား = တွင်းကြီးတစ်ခုသည် အထုယူဇနာ နှစ်သိန်းလေးသောင်းရှိသော ပထဝီမြေကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ထိုမြေကြီး၏အောက်၌ အထုယူဇနာ လေးသိန်းရှစ်သောင်းရှိသော ရေပြင်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ ထိုရေ၏အောက်၌ အထုယူဇနာ ကိုးသိန်းခြောက်သောင်းရှိသော လေပြင်ကြီးကိုလည်းကောင်း ထွင်းဖောက်၍ အောက်အနန္တအဇဠာကာသကောင်းကင်သို့ ဟောင်းလောင်းပေါက်လေရာ၏။ တစ်ယောက်သောသူသည် အောက်အဖို့၌ မှောင်ဖုံး၍နေသဖြင့် အတောင်တစ်ရာ၊ နှစ်ရာမျှသာ နက်သောတွင်းဟု ထင်၏။ ထိုအရပ်မှာလည်း ဤကဲ့သို့သော တွင်းကိုဝမ်းစာမြေသားတက်အောင် အသက်ထက်ဆုံးဖို့၍ လောင်း၍သေလွန်လျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်၏ဟု မိစ္ဆာဝါဒ ဖြစ်ထွန်းလျက် ရှိရာ၏။

ထိုမိစ္ဆာကို ယူစွဲသောသူတို့သည် ထိုတွင်းမှာမြေစာ တိုးတက်အောင် ဖို့လောင်းသောအကျင့်ကို သေသည်တိုင်အောင် စွဲမြဲအားထုတ်ကြကုန်၏။ တွင်း၌ ထည့်လိုက်သမျှ လောင်းလိုက်သမျှသော မြေစာတို့သည်မူကား ရပ်တံ့ရာမရ၊ အောက်အဇဠာကာသ အနန္တကောင်းကင်ကြီးသို့ သွားကုန်၏။ လွန်လေပြီးသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ တစ်ယောက်သောသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်အကျိုးငှါ ပြုအပ်သော ဒါနမူအနန္တ၊ သီလမူအနန္တ၊ ဘာဝနာမူအနန္တတို့သည် ထိုတွင်းကို ဖို့ကြသောအမှုနှင့် တူကုန်၏။ ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာအနန္တစုသည် ထိုတွင်းသို့ ကျလေသော မြေစိုင်ခဲတို့နှင့် တူကုန်၏။ နောင်အနာဂတ်သံသရာမှာလည်း ဤနည်းတူ၊ ယခုဘဝ၌ အသက်မွေးမှု၊ ခန္ဓာမွေးမှုနှင့် နေ့နေ့ညည ကြောင့်ကြစိုက်သောအမှုစုသည်လည်း ထိုတွင်းကိုဖို့ကြမှုနှင့် တူ၏။

ဤသည်လည်း အနိစ္စဘေးကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုသော ဥပမာပင်တည်း။

ဥပမာနီးနှောချက် = ဤဥပမာ၌ကား အားထုတ်သည်ပိုး၍ တွင်းထဲသို့လောင်းသမျှသော မြေစာတို့၏ လက်ကလွှတ်လိုက်သည့် နောက်မှ တစ်ခဏမျှသာ မြင်လိုက်ရ၍ မျက်ခြေပြတ် ပျောက်ကွယ်၍ သွားမှုနှင့် အတိတ်နေ့၊ အတိတ်နှစ်၊ အတိတ်ဘဝ အနမတဂ္ဂ၌ ခန္ဓာတို့ ၏ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်၍ သွားမှုတူသည်။ မြေစာတို့ကို အနမတဂ္ဂ ကာလပတ်လုံး မနေမနား လောင်း၍ပင်နေသော်လည်း ပြည့်နိုင်ရန် အခွင့်တစ်ပဲ၊ တစ်ရွေးမျှ အဖတ်ရှာ၍ ရနိုင်ရန် အခွင့်မရှိသော အနန္တ အာကာသပေါက်ကြီးအလားနှင့် အတိတ်သံသရာ၊ အနာဂတ်သံသရာ၊ အနမတဂ္ဂ ရှည်လျားလှသော မရဏဓာတ်တွင်းကြီးသို့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမှုတို့ကို မနေမနား အားထုတ်၍ စီးပွားဥစ္စာရှာမှုကို မနေမနား အားထုတ်၍ လူခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ၊ ဥစ္စာဓန မြေစိုက်တို့ဖြင့် ဖို့လောင်းသော်လည်း တစ်ပဲ၊ တစ်ရွေးမျှ အဖတ်ရှာ၍ ရနိုင်ရန်အခွင့် မရှိကြောင်းကို သိစေ၊ မြင်စေ၊ ထင်စေသည်။

အောက်က မီးဥပမာ၊ ဤတွင်းကြီး ဥပမာနှစ်ရပ်ဖြင့်ပင် ရုပ်ခန္ဓာအတွက်နှင့် အတိတ်သံသရာ၌ ပင်ပန်းခဲသမျှသည်လည်း အချည်း နီးသာတည်း။ နောက်အနာဂတ်၌ ပင်ပန်းခဲသမျှသည်လည်း အချည်း နီးသာတည်း။ ယခုမျက်မြင်၌ ပင်ပန်းကြသမျှ ကြောင့်ကြစိုက်ကြသမျှ သည်လည်း အချည်းနီးသာတည်းဟူသော အနက်ကိုလည်း ပြလိုက်သည်။

[ခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စဘေး ကြီးကျယ်ပုံကို ပြဆိုချက်ပြီး၏။]

ခန္ဓာငါးပါး သစ္စာဖို့ပုံ =

ဤအနိစ္စစင်စစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ထိုခန္ဓာငါးပါးကို ငါ၏ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟု သာယာတွယ်တာလျက်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ထိုခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ပွားခြင်းကို အလိုရှိသော တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။

ထိုတဏှာ၏ ကျွတ်လွတ်မှုဟူသော သတ္တမ ကောသလ္လဌာန ဖြစ်သော နိဿရဏသည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။

စတုတ္ထ ကောသလ္လဌာန ဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။

ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါး၏ သရုပ်သဘောအဓိပ္ပါယ်။ သစ္စာ လေးပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်။ ခန္ဓာငါးပါးကို သစ္စာဖွဲ့နည်း။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်အောင် ပွားများနည်းကို သိလိုပါသည်ဟု အစိတ်တစ်ဆယ့် တစ်ချက်ပါရှိသော ဒုတိယလျှောက်ချက်ကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်လာ ခုနစ်ဖြာသော ကောသလ္လဌာနကို ပြတော်မူသော သုတ္တန်ဒေသနာကို အစဉ်မှီး၍ ပြဆို လိုက်သော စကားရပ်ပြီး၏။ ။

ဒုတိယလျှောက်ချက်အဖြေ ပြီး၏။
❖ ❖ ❖

တတိယခန်း

နောက်နောက်လျှောက်ချက်တို့ကိုကား အကျဉ်းမျှပြဆိုအံ့
နိဗ္ဗာန်၏သဘောနှင့် နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်သူတို့၏ ချမ်းသာစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်ခြင်းကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိရ၍ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အစဉ်အောက်မေ့လျက် ဥပသမာနုဿတိ ဘာဝနာအဖြစ်ဖြင့် ပွားများ၍ နေလိုပါကြောင်း။ (“တတိယလျှောက်ချက်”)

နိဗ္ဗာန်၏နိဿရဏ ဓာတ်သဘော

အဖြေကား - ဥပသမာနုဿတိ ဘာဝနာမူမည်သည် စင်စစ် အားဖြင့် မိမိ၏ဟဒယဓာတ်အိမ်အတွင်းမှာ ဆိုက်တွေ့ပြီးသော ဥပသမ ဓာတ်ရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလုပ်သာဖြစ်သည်။ မောင်သော်နှင့် ဆိုင်သော အလုပ်မဟုတ်။ မောင်သော်သည် မိမိ၏ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ ဆိုက်တွေ့ပြီးသော ဥပသမဓာတ်ရှိသေးသူမဟုတ်။ မိမိကိုယ်တွေ့ မဟုတ်ပဲ သူတစ်ပါး၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သော ဥပသမဓာတ်၏ ဂုဏ်ကို အနုမာန မျက်ရမ်းဆအားဖြင့် မျှော်မြင်စောစော ပွားများသော်လည်း အားပြည့် အင်ပြည့် ဘာဝနာမဖြစ်နိုင်။ မောင်သော်သန္တာန်မှာ တဒင်္ဂ ဥပသမ ဓာတ်မျှမှုကား ရှိ၏။ ထိုရှိသော ဓာတ်သည်လည်း ကြည့်လောက် ရှုလောက် ပွားများလောက်အောင် ပြောင်ပြောင်လက်လက် မဟုတ်။ ရှေ့နောက် ကိလေသာဖုံးလွှမ်းလျက် နေ၏။ သို့သော်လည်း အနုမာန မျက်ရမ်းဆ၍ အောက်မေ့ရလျှင်ပင် အလွန်အကျိုးကြီးသော အရာဌာန ဖြစ်ပေ၍ ရမ်းဆနိုင်ရန် ဖြေဆိုလိုက်ပေအံ့။

ရှေ့အာဒိနဝနိဗ္ဗာန်၏သဘော ဆိုသည်ကား - သန္တိသဘော တည်း။ ယင်းကို ကောသလ္လဌာနခုနစ်ပါးမှာ နိဿရဏ ဆိုသည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မီးပူဇော်သော ပုဏ္ဏားဥပမာ၊ အောက်အဇေဋ္ဌ ကာသ အနန္တကောင်းကင်သို့ ပေါက်သောတွင်းကြီးကို ဖို့ကြသော အန္တဗာလတို့ ဥပမာများနှင့်တကွ အနိစ္စဘေးသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သည်ဟု မြင်အောင်မျှော်၍ အနိစ္စဓာတ်မီး၊ မရဏဓာတ်မီး၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ကို မြင်အောင်ကြည့်။ ထိုအနိစ္စမီး၊ မရဏမီး၏ ချုပ်ငြိမ်း မှုဟူသော နိဿရဏဓာတ်သည် ရှိ၏။ ထိုနိဿရဏဓာတ်သည် သန္တိ သဘောပင်တည်း။ မရဏဓာတ်ကြီးကိုမှ အသီးအခြားဓာတ် တစ်ပါး၊

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဓမ္မတစ်ပါးအနေနှင့် ကွက်ခြားရှင်းလင်း၍ မမြင်နိုင်ခဲ့လျှင် နိဿရဏ ဓာတ်ကို အသီးအခြားဓာတ်တစ်ပါး အနေနှင့် မြင်နိုင်မည် ဝေးစွ၊ မရဏဓာတ်ကို အသီးအခြား ဓာတ်တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် မြင်နိုင်ပါမှ နိဿရဏဓာတ်ကို အတပ်ရမ်းဆနိုင်လတ္တံ့။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍ အဏုမြူမျှ

မရှိ။ ပရမတ္ထဓာတ်စု ဓာတ်ခဲမျှသာတည်း။

ဧရာဝတီမြစ်ရေကို စေ့စေ့ကြည့်၍နေလျှင် အစဉ်အတိုင်း သီတ ဓာတ်မီးအဆင့်ဆင့်မှ ကလာပ်အစု ဓာတ်အစု အဆင့်ဆင့်ပေါက်ဖွား၍ ရိပ်ရိပ်, ရိပ်ရိပ် စီးသွားမှုကဲ့သို့ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ခန္ဓာအစဉ် ဓာတ်အစဉ် အလျဉ်ဆက်ပွား အစဉ်သွား၍ နေမှုသာအဟုတ် ရှိသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍, သတ္တဝါဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိ။

ထိုတစ်ခု, တစ်ခု ဓာတ်နွယ်၊ ဓာတ်စဉ်၊ ဓာတ်အလျဉ်သည် အကြင်မျှလောက် သမုဒယသစ္စာ တဏှာဟူသော အစည်းအဖွဲ့သည် ရှိသေး၏။ ထိုမျှလောက် အစုခဲမပျက်မှု၍ ပေါက်မြဲပေါက်၊ ပွားမြဲပွား၊ သွားမြဲသွား၍ နေသည်သာဖြစ်၏။ နိဿရဏဓာတ်သို့ ဆိုက်ခွင့်မရသေး။

အကြင်အခါ၌ ထိုတောဘုမ္မက ဓမ္မဓာတ်အစဉ်တစ်ခု ဓာတ်တစ်ခု အခဲအတွင်းမှာ လောကုတ္တရာ သမာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟူသော ဓမ္မဓာတ်တစ်ခု သည် ပေါ်၍လာ၏။ ထိုအခါ တဏှာအစည်းအဖွဲ့သည် ကုန်ဆုံး၍ သွား၏။ ထိုတဏှာ၏ ကုန်ဆုံးမှုသည် နိဿရဏဓာတ်ပင်တည်း။ မရဏ ဓာတ်နှင့် နိဿရဏဓာတ် ထွေး၍မနေစေလင့်။ မရဏဓာတ်ကား တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သမျှသော ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တို့ကို ခဏမစဲ ကုန်ဆုံး အောင် လောင်သောမီးမျိုးပေတည်း။ နိဿရဏဓာတ်ကြီးပေတည်း။

ထိုနိဿရဏဓာတ်အေးကြီး ဓာတ်ငြိမ်းကြီးသည်မူကား တစ်စုံ

တစ်ခုသော ဓာတ်နှင့်ရောမှု၊ ယှက်မှု၊ ဖက်တွဲမှုမရှိ။ ကောင်းကင်ကြီးကို မီးလည်း မိအောင်မလောင်နိုင်။ ရေလည်း ထိအောင် မဖျက်နိုင်။ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘေးမျှ မထိပါးနိုင်သကဲ့သို့ ထိုနိဿရဏဓာတ်ကြီးကို အလွန်သိမ်မွေ့ လှသော ဓာတ်ကြီးဖြစ်ခဲ့၍ ဇာတိမီးလည်း မထိနိုင်၊ ဇရာမီးလည်း မထိနိုင်၊ မရဏမီးလည်း မထိနိုင်၊ ရာဂမီးလည်း မထိနိုင်၊ မောဟမီး တို့လည်း မထိနိုင်၊ မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါးမှ လွတ်သောဓာတ်ကြီး ပေတည်း။ ဇာတိမရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဘယ်မှာစသည်ဟူ၍လည်း အစကို ပြရန် လည်းမရှိ။ ဘယ်မှာတစ်ခု၊ ဘယ်မှာတစ်ခုဟူ၍ နှစ်ခု၊ သုံးခုစသည် ခွဲခြမ်းရန်လည်း မရှိ။ မရဏရှိသည်ဖြစ်၍လည်း ဘယ်မှာဆုံးသည်ဟု အဆုံးကိုပြရန်မရှိ။

“ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ အနန္တံ သဗ္ဗတောပဘံ။”

(ဗြဟ္မနိမန္တန သုတ်ပါဠိတော်။)

(အနက်)

ဝိညာဏံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သာ သိအပ်၏။ အနိဒဿနံ၊ အရပ်ဒေသ ကာလသဏ္ဍာန်နှင့် ညွှန်းပြခြင်းငှါ မထိုက်။ အနန္တံ၊ ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်းလည်း မရှိ။ သဗ္ဗတောပဘံ၊ အဇဇ္ဇာကာသ ကျယ်လှအပြင် မိုးကောင်းကင်ပမာ ဆယ်မျက်နှာတို့၌ ဝင်းဝင်းတောက်လျက် ရှိ၏။

ဝိညာဏံ - ဆိုသည်ကား အနမတဂ္ဂ သံသရာခန္ဓာအစဉ်၊ ဓာတ်အစဉ်၌ အမြဲလောင်၍လိုက်နေသော ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး၊ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီးသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုမီးစု၏ ကုန်မှု၊ ဆုံးမှု၊ အေးငြိမ်းမှုသည်လည်း ဧကန်ရှိ၏ဟု သိအပ်သော သန္တိသဘောကို ဆိုသည်။

အနိဒဿနံ - ဟူသောပါဠိဖြင့် ဘယ်ကမ္ဘာမှစ၍ ဖြစ်ပေါ်သည်၊

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဘယ်မှာဆုံးသည်၊ ဘယ်အခါမှာမှ ရှိသည်၊ ဘယ်အခါမှာ မရှိဟု ကာလ
 အထွေအပြားနှင့်လည်း ညွှန်းပြခြင်းငှါ မထိုက်။ ဘယ်အရပ်မှာ ရှိသည်၊
 ဘယ်အရပ်မှာ မရှိဟု အရပ်ဒေသ ဘုံဌာနနှင့်လည်း ညွှန်းပြခြင်းငှါ
 မထိုက်။ ဘယ်ဘုရား၏ နိဿရဏဓာတ်တစ်ခု၊ ဘယ်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏
 နိဿရဏဓာတ်တစ်ခု၊ ဘယ်သာဝက၏ နိဿရဏဓာတ်တစ်ခု
 ဟူ၍လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသူတို့ကို လိုက်၍
 အထွေအပြားပြု၍ ညွှန်းပြခြင်းငှါ မထိုက်။ ဘုရားတို့၏ နိဿရဏဓာတ်
 ကား အလွန်မြတ်သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ နိဿရဏဓာတ်ကား
 ထိုအောက် ယုတ်ညံ့သည်စသည်ဖြင့် ဟိနု၊ ပဏီတ ခြားနားခြင်းငှါလည်း
 မထိုက်။ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ရောက်သော နိဗ္ဗာန်နှင့် ခုဇ္ဈတ္တရာ
 အိမ်ကျွန်မ ရောက်သော နိဗ္ဗာန်နှစ်ထွေနှစ်ပါး မပြားကြဆိုလိုသည်။
 ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကို “အနိဒဿန” ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြတော်မူသည်။

အနန္တံ - ဟူသောပါဠိဖြင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျွတ်ကြ
 သော သူခပ်သိမ်းတို့၏ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေ့အစွန်း၊ နောက်အစွန်း ခြားနား၍
 ခွဲဝေခြင်းငှါ မထိုက်သည်ကို ပြသည်။

သဗ္ဗတောပဘံ - ဟူသောပါဠိဖြင့်ကား တေဘုမ္မကနယ်မှာ
 မရဏဓာတ်မီးသည် ညီးညီးထိန်ပြောင် တောက်လောင်ထွန်းပ၍ နေ၏။
 အနမတဂ္ဂ အတိတ်သံသရာ ကမ္ဘာအနန္တ ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်ချက်။

[ယခုရှိသမျှလည်း နေ့ညမစဲ ကုန်ဆုံးကြလျက် နေသည်ကိုမျှော်။]

နောင်အနာဂတ် သံသရာကမ္ဘာအဆက်ဆက်လည်း ကုန်ဆုံးမှုမှာ
 အဆုံးသတ်ရသည်ချည်း။ လူတိုင်းလည်း သေရချည့်၊ သေရချည့်ဟု
 သိလျက်၊ မြင်လျက်၊ တွေ့ကြုံလျက် နေကြရသည်။ မရဏမီး ထိန်ထိန်
 ညီးပုံတည်း။ လောကုတ္တရာနယ်မှာ ထိုနိဿရဏဓာတ်ကြီးသည် ထိန်ထိန်

ညီးထွန်းတောက်၍ နေ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဘုရားပေါင်း အနမတဂ္ဂ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပေါင်း အနမတဂ္ဂ၊ သာဝကပေါင်း အနမတဂ္ဂ တို့၏ ထိုမရဏမီးမှ ကျွတ်လွတ်ကြမှုကိုမျှော်။ ဤသို့သော အနက်ကို “သဗ္ဗတောပဘံ” ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြတော်မူသည်။

ကြိုကား နိဗ္ဗာန်၏သဘောကို သိလိုပါသည်ဟူသော အချက်၌အမြွက် အရိပ် ရမ်းဆရန်ပြဆိုသော အခန်းပြီး၏။]

နိဗ္ဗာန်ရဏဓာတ်၏ ချမ်းသာအစစ်

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သူတို့၏ ချမ်းသာစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်ပုံကို သိလို ပါသည်ဟူသော အချက်၌ ဧကန်စင်စစ်ကို ပြောဆိုခန်းဆိုက်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို ထည့်၍မပြောထိုက်။

“ဓမ္မာ-နိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်း မဟုတ်၊ ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်သာလျှင်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏”-ဟု လူတိုင်းကြားဖူး၍နေသော အဘိဓမ္မာ ဒေသနာ တော်ကြီးကို မျှော်။

ဓာတ်နှစ် ဓာတ်သား၊ အရင်းထားမှ

အဟုတ်ရှိ မဟုတ်၊ အမှန်ရှိမဟုတ်ပဲ စိတ်ထဲ၌တွင် ထင်ချင် တတ်တိုင်း အလှိုင်းတကြီးထင်၍ နေကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ စိတ်သညာနှင့် ထွေးလုံးရောယှက်၍ ပြောဆိုခဲ့လျှင် နိဗ္ဗာန်အသွင် ထင်မိ ထင်ရာ ထွေလာများပြား ရောက်တတ်ရာဖြစ်၍ သွားတတ်သည်။ မိမိ ကိုယ်ကောင်ဖြစ်၍နေသော မြေဓာတ်ကြမ်းကြီးသည် တည်ရှိ၏။ ထိုမြေ ဓာတ်ကြမ်းကြီးကိုမျှ ပရမတ္ထသဘာဝအစစ်ကို ခြားနား၍ မြင်နိုင်သော

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဉာဏ်မရှိ၍ ထိုမြေဓာတ်မှာ ငါငါဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး တညီးညီး တောက်၍နေသော အန္တပုထုဇဉ်သည် အတုမရ၊ အဖက်မရ သိမ်မွေ့လှစွာ သော နိဿရဏဓာတ်စကားကို အမှန်အားဖြင့် ကြိဖန်ပြောဆိုနိုင်ရန်၊ စိတ်သဘောကျနိုင်ရန် အလွန်ဝေး၏။

မိမိကိုယ်ဖြစ်၍နေသော ရေဓာတ်ကြမ်းကြီး၊ မီးဓာတ်ကြမ်းကြီး၊ လေဓာတ်ကြမ်းကြီး၊ လောဘဓာတ်ကြမ်းကြီး၊ ဒေါသဓာတ်ကြမ်းကြီး များကို ပရမတ္ထသဘာဝ အစစ်ကို မမြင်နိုင်သော အန္တပုထုဇဉ်သည် နိဗ္ဗာန်စကားကို ပြောဆိုကြိဖန်ခြင်းငှါ အလွန်ဝေးလှစွာ၏။

ဧရာဟူသော ဓာတ်ကြမ်းကြီး၊ မရဏဟူသော ဓာတ်ကြမ်းကြီး ကိုမှ ပရမတ္ထသဘာဝအစစ်ကို မမြင်နိုင်ပဲ မရဏဓာတ်ကိုပင် ငါသေရ လတ္တံ့၊ သူသေရလတ္တံ့၊ မည်သူသေပြီ အစရှိသည်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး တညီးညီးတောက်၍နေသော အန္တပုထုဇဉ်သည် နိဗ္ဗာန်စကားကို ပြောဆိုကြိဖန်၍ သဘောကျနိုင်ရန် စခန်းအလွန်ဝေးလှစွာ၏။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး၏အလို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသော စိတ်သညာများကို ဝေးစွာပယ်ရှားပြီးမှ သက်သက်သော ဓာတ်စဉ် ဓာတ်သွား ဓာတ်အလာတို့နှင့် ကြိဖန်၍ ပြောဟောမှသာ နိဗ္ဗာန်စကား ဖြောင့်မတ်နိုင်ရာသတည်း။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ခန္ဓာအစဉ် *အာယတနအစဉ်၊ ဓာတ်အစဉ် အလျဉ်မပျက် ဆက်လက်ဖြစ်ပွား၍လာခဲ့စဉ်အခါ၌လည်း မျက်တောင်တစ်ခတ် မျှကာလမှာပင် အကြိမ်တစ်ထောင်၊ အဆက် တစ်ထောင်မက ဓာတ်သစ်၊ ဓာတ်ဟောင်း ပြောင်းလဲဆက်လက်မှ မျက်တောင်တစ်ခတ် ပြည့်မှီနိုင်သည်။ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ အဟောင်း ချုပ်ကွယ်မှု ခဏမျှစဲခဲ့သည် မဟုတ်။

* အာယတန = သံသရာကိုချဲ့တတ် ရှည်စေတတ်သောတရား။

သို့သော်လည်း အကြင်မျှလောက် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော ဝဋ်မြစ်သည် မငြိမ်းသေး။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး တစ်ဘဝ ဆုံး၍ တစ်ဘဝ ဆက်လက်ပြန်လျှင် မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါး ထက်ကြပ်ပါသော *တောဘုမ္မက ဓာတ်ကြမ်းစုချည်း ဆက်လက်ဖြစ်ပွား၏။ အကြင်ဘဝ၌ *အဝိဇ္ဇာတဏှာ ချုပ်ဆုံး၏။ ထိုဘဝမှ စုတိကျလျှင် တောဘုမ္မက ဓာတ်ကြမ်းစု ဆက်လက်မှုမှ ကျွတ်လွတ်၍ မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါး မလိုက်နိုင်သော နိဿရဏဓာတ်ကြီးနှင့် ဆက်မိလေ၏။ မီးဆယ့်တစ်ပါးမှ လွတ်လေ၏။ မရဏနယ်မှ ကျွတ်လေ၏။ ဓာတ်ကြမ်းစုရှိနေစဉ်အခါ ဓာတ်ကြမ်းစုကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါခေါ်ရသကဲ့သို့ နိဿရဏဓာတ်နှင့် ဆက်မိသောအခါ ထိုနိဿရဏဓာတ်ကိုပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်လိုလျှင် ခေါ်တော့။

* တောဘုမ္မက = ကာမ, ရူပ, အရူပ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သောတရား။

* အဝိဇ္ဇာ = မသိတရား။

ဤအရာ၌ အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ရှည်လျား သည့်အတွက်နှင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ရှည်လျားသကဲ့သို့ယောင်၍ နေတတ်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသော ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, သာဝက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနမတဂ္ဂ သံသရာတွင် အလွန်အထွေအပြား များပြားသည့် အတွက်နှင့်လည်း နိဗ္ဗာန်များပြားသကဲ့သို့ ယောင်၍နေတတ်၏။

“ဝိညာဏ် အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတောပဘံ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ အနိဒဿနံ ပုဒ်အရကို သတိပြု။

ကာလအားဖြင့် ရှည်လျားသည်ဟု ဖြစ်ရမှုသည် ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းရှိသော ရုပ်ခဲ, နာမ်ခဲတို့မှာသာ ရကောင်းသောအမှုတည်း။ ထိုသို့ရကောင်းသော ရုပ်တရား, နာမ်တရားတို့၏ ရှည်လျားမှုနှင့် ဉာဏ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ထဲမှာ ယှဉ်တွဲ၍မနေစေနှင့်။ အနမတဂ္ဂ သံသရာကြီး၏ ရှည်မှုအလား နိဗ္ဗာန်နှင့်မဆိုင်၊ ဉာဏ်ယောင်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ တွင် အပါအဝင် ဖြစ်ကြကုန်သော ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့၏ ခန္ဓာအထွေအပြားတို့သည်လည်း နိဗ္ဗာန်နှင့်မရော။ ဉာဏ်ယောင်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှာ *အနန္တ အပ္ပမေယျ အပြစ်ရှိ၏။ ထိုအပြစ်တို့၏ ကင်းငြိမ်းမှုဖြစ်၍ အနန္တအပ္ပမေယျ ဂုဏ်ရှိသော နိဿရဏ ဓာတ်ကြီးတစ်ပါး ကေန္တရှိ၏ဟု ဤမျှသာ သိရမည်။ သံသရာကမ္ဘာ အရပ်မျက်နှာတို့နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသူ ခန္ဓာအထွေအပြားကို ယောင်ဝါး လိုက်ရော၍ မနေစေလင့်။ မီးရထား သွားသောအခါ သစ်ပင်တို့ကို ကြည့် မျှော်လျှင် ပြင်ကျသော သစ်ပင်စုက ရထားနှင့်အပြိုင် လိုက်၍နေဘိသကဲ့ သို့ ထင်ရ၏။ သစ်ပင်ကား မသွား၊ တစ်ဆံဖျားမျှ မရွေ့ ရထားသာ သွားသည်။ ရထားနှင့်သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်။ သစ်ပင်ကြီးနှင့် နိဗ္ဗာန်ယှဉ်လေ။

* အနန္တ = အဆုံးမရှိ။

* အပ္ပမေယျ = နှိုင်းစရာမရှိ။

ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ မွန်းတည်၍နေသော လဝန်းသည် တစ်ကျွန်း လုံးအိမ်တိုင်းမှာ ရေလင်ပန်းထားလျှင် လင်ပန်းတိုင်းတွင် ထင်၏။ လင်ပန်းများတိုင်း လများသည်မဟုတ်။ လင်ပန်းများနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ပုဂ္ဂိုလ်အများ၊ မွန်းတည်၍နေသော လဝန်းနှင့်နိဗ္ဗာန် ယှဉ်လေ။ ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသော နိဿရဏဓာတ်၏ သဘောကို အမြဲကျယ်ပြဆိုချက်၊ နိဗ္ဗာန်ပြင် နိဗ္ဗာန်စံပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ နိဗ္ဗာန်မှာ မရှိသည်ကို ပြဆိုချက် ဤနှစ်ချက်တို့ကို အမြဲကျယ်ပြဆိုသော တတိယ လျှောက်ချက် အဖြေပြီး၏။

၁၃၆

လယ်တီဆရာတော်

ဤနိဗ္ဗာန်အကြောင်းအရာမှာ ကျမ်းဂန်တတ်သိ ပညာရှိတို့
ရေးသားကြသော နိဗ္ဗာန်ကထာ အကျယ်များလည်း ယခုအခါ ပေါများ
ပါ၏။ သို့အတွက်ကြောင့် အမြွက်မျှကိုသာ ပြဆိုလိုက်သည်။

တတိယပြဿနာ အဖြေပြီး၏။

စတုတ္ထခန်း

အန္တပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ လွတ်၍ ကလျာဏပုထုဇဉ်အဖြစ်၌
တည်နေရအောင် သိအပ်သော တရားများ၏ သရုပ်သဘော
အဓိပ္ပါယ်များကို သိလိုပါသည်- ဟူသော “စတုတ္ထလျှောက်
ချက်”၌ -

ပုထုဇဉ်နှစ်မျိုး = ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊

ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စ ဗန္ဓုနာ။

အန္တော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊

ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော။ [အဋ္ဌကထာ။]

အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ နေမင်း၏အနွယ်ဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေန၊
မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒုဝေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇဉ်
တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ *အန္တောပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊
အန္တပုထုဇဉ်လည်း တစ်ယောက်။ *ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော၊
ကလျာဏပုထုဇဉ်လည်း တစ်ယောက်တည်း။

* အန္တ = ပညာမျက်စိကန်းသော။

* ကလျာဏ = ပညာမျက်စိကောင်းသော။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အန္တပုထုဇဉ် လက္ခဏာ

ယဿ ခန္ဓ ဓာတု အာယတန ပစ္စယာကာရ သတိပဋ္ဌာနာ
ဒီသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝိနိစ္ဆယရဟိတတ္တာ ဒိဋ္ဌိပဋိသေခကော
နေဝအာဂမော။ ။ [အဋ္ဌကထာ။]

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခန္ဓဓာတု အာယတန ပစ္စယာကာရ
သတိပဋ္ဌာနာဒီသု၊ ခန္ဓာတရား၊ ဓာတ်တရား၊ အာယတနတရား၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်တရား၊ သတိပဋ္ဌာန်တရား စသည်တို့၌။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝိနိစ္ဆယ
ရဟိတတ္တာ၊ ပါဠိကိုအစွဲအမြဲရခြင်း၊ အနက်ကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်
ရှင်းလင်းနိုင်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပဋိသေခကော၊ မိမိ
သန္တာန်၌ ရှိနေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားကို တားမြစ်ပယ်ဖျက်နိုင်သော။
အာဂမော၊ အဘိဓမ္မာ၊ သုတ္တန်ကျမ်းဂန် နှုတ်ငုံလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်
ရရှိသော ပါဠိတရားသည်။ နေဝအတ္ထိ၊ မရှိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။
အဿုတဝါဏ္ဏတိ၊ သုတဗုဒ္ဓိ ဉာဏ်မျက်စိမှကင်းသော အန္တပုထုဇဉ်ဟူ၍။
ဥေယျော၊ သိအပ်၏။

ကလျာဏပုထုဇဉ် လက္ခဏာ

ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ အာယတန ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် ၁၈-ပါး။ ပါဠိဘာသာ
အတိုင်းနှင့် သရုပ်ကွဲပြား စွဲမြဲခြင်းဟူသော ဥဂ္ဂဟ။ မိမိတို့ဘာသာနှင့်
နေရာကျပြု၍ ပြောနိုင်ခြင်းဟူသော ပရိပုစ္ဆာ။ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိဟူသော
ဥဒါဟရဏ်လည်းကောင်း၊ ထင်မြင်နိုင်ရန် ပုံသဏ္ဍာန်ဟူသော ဥပမာလည်း
ကောင်း၊ ဤသို့ တစ်ခု၊ တစ်ခုသောဓာတ်၌ ဥဒါဟရဏ် ပုံသက်သေသာဓက
တို့နှင့် နေရာကျ ပြောဆိုနိုင်ခြင်းဟူသော ဝိနိစ္ဆယ။ ဤသို့ ဥဂ္ဂဟ၊ ပရိပုစ္ဆာ၊
ဝိနိစ္ဆယ သုံးပါးတို့ဖြင့် ခန္ဓာတရား၌ဉာဏ် မျက်စိပေါက်သောသူ။

ဓာတ်, အာယတနတရားတို့၌ ဉာဏ်မျက်စိ ပေါက်သောသူ။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတို့၌ ဉာဏ်မျက်စိပေါက်သောသူ။ သတိပဋ္ဌာန်
 ၄-ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး၊ ဗိုလ်
 ၅-ပါး၊ ဗောဇ္ဇင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး ဟူသော ဗောဓိပက္ခိယတရား
 ၃၇-ပါးတို့၌ ကွဲပြားရှင်းလင်းစွာ ဉာဏ်မျက်စိ ပေါက်သောသူ။ (ဤကား
 ကလျာဏပုထုဇဉ် လက္ခဏာတည်း။)

ဤသို့သော *ဓမ္မအက္ခိ ဉာဏ်မျက်စိမရှိသော သူသည် မျက်စိ
 တစ်ထောင် အမြင်ဆောင်သော သိကြားမင်းပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း
 အန္တပုထုဇဉ်သာမည်၏။ ရှေး၌ ထုတ်ပြခဲ့သော ခန္ဓဝဂ္ဂသုတ္တန် ပါဠိတော်
 အလာ ခန္ဓာငါးပါး, ကောသလ္လဋ္ဌာန ခုနစ်ပါးတို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း
 ဉာဏ်အမြင်ပေါက်ရောက် ပွင့်လင်းသော သူသည် ဤကလျာဏပုထုဇဉ်
 အင်္ဂါအလုံးစုံ သိမ်းခြုံမိ၏။

* ဓမ္မ - အက္ခိ = တရားမျက်စိ။

အဘယ်သို့ သိမ်းခြုံမိသနည်းဟူမူကား မြေဓာတ်, ရေဓာတ်
 အစရှိသော ဓာတ်အသီးအသီးတို့ကို ပြဆိုသော ပထမကောသလ္လဋ္ဌာန
 ငါးချက်မှာ ခန္ဓာ, အာယတနဓာတ်သုံးပါး ခြုံမိ၏။

အာဟာရသမုဒယာရူပသမုဒယော၊ အာဟာရနိရောဓာ
 ရူပနိရောဓော။ ဖဿသမုဒယာဝေဒနာသမုဒယော၊ ဖဿနိရောဓာ
 ဝေဒနာနိရောဓော အစရှိသော ဒုတိယ, တတိယကောသလ္လဋ္ဌာနနှစ်ပါးမှာ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တစ်စိတ်ဝင်၏။

စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာနဟု ဆိုအပ်သောမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ သတိပဋ္ဌာန်
 လေးပါးစသော ဗောဓိပက္ခိယတရားစု ဝင်လေ၏။ အဓိ သီလ, အဓိစိတ္တ,
 အဓိပညာ သိက္ခာသုံးပါးဝင်၏။ ပါရမီဆယ်ပါး ဝင်၏။ သစ္စာလေးပါး

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

လည်း ဝင်၏။

[မဂ္ဂင်ချစ်ပါးတွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကို အဓိပညာ သိက္ခာဆိုသည်။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝကို အဓိသီလ သိက္ခာဆိုသည်။ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာ သမာဓိကို အဓိစိတ္တ သိက္ခာဆိုသည်။]

ပါရမီဆယ်ပါး ဝင်ပုံကား = အဘယဒါနဟု ဆိုအပ်သော ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ ခန္တိပါရမီ၊ သစ္စာပါရမီ ဤလေးပါးသည် အဓိသီလ သိက္ခာ၌ဝင်သည်။ နေက္ခမ္မပါရမီသည် နေက္ခမ္မသမ္မာသင်္ကပ္ပ ပင်တည်း။ မေတ္တာပါရမီသည် အဗျာပါဒ သမ္မာသင်္ကပ္ပပင်တည်း။ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီသည် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်နှင့် လျော်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ပညာပါရမီတည်း။ သမ္မာဝါယာမသည် ဝီရိယပါရမီ တည်း။ ။ ဤကား ပါရမီဆယ်ပါးဝင်ပုံတည်း။

[ကလျာဏပုထုဇဉ်ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ စူဠသောတာပန်လည်း ဆိုသည်။]

ထိုခုနစ်ပါးသော ကောသလ္လဋ္ဌာနတို့ကို ဆုံးခန်းရောက် ထမြောက်အောင် ပွားများအားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ကလျာဏပုထုဇဉ်၊ စူဠ သောတာပန်မျှမက ယခုဘဝ၌ပင် ပရမတ္ထသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတိုင်အောင်ပင် ညွှန်ပြတော်မူ၏။

သတ္တဋ္ဌာနကုသလော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တိဝိရူပပရိက္ခိ
ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ကေဝလီ ဥတ္တမပုရိသောတိ ဝုစ္စတိ။
(အောက်က ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်။)

စတုတ္ထလျှောက်ချက်ကို ပြဆိုသောအခန်း ပြီး၏။

ပဉ္စမခန်း

“စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ။

ကမ္မဋ္ဌာန ဝိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ”-

ဟူသော ပါဠိများအရ ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် အဓိသီလ၊ စိတ္တ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးတွင် အတွင်းဝင်သည်ဟူသော စကားအရ လိမ္မာ၍ ပြုတတ်လျှင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကုသိုလ်တွင် ပါရမီဆယ်ပါး ပါဝင်သည်ဟူသော စကားအရ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကုသိုလ်ကို ပြုသော အခါမှာ သစ္စာလေးပါးကိုလည်း နှလုံးသွင်းနိုင်ရန်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုလည်း နှလုံးသွင်းနိုင်ရန်၊ အဓိသီလ၊ စိတ္တ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးလည်း ပါဝင်နိုင်ရန်၊ ပါရမီဆယ်ပါး ပါဝင်နိုင်ရန်၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားကိုလည်း နှလုံးသွင်းနိုင်ရန်၊ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်းကိုလည်း နှလုံးသွင်းနိုင်ရန်၊ ရေးသားကယ်မတော်မူပါမည့်အကြောင်းဟူသော **“ပဉ္စမလျှောက်ချက်”**၌ -

ကုသိုလ်ပြုရာ၌ သစ္စာဖွဲ့၍ လက္ခဏာရေးတင် သိက္ခာ ၃-ပါး ပါရမီဆယ်ပါးသွင်းနည်းနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖွဲ့နည်း

မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်ကို သဒ္ဓါကြည်နူးအထူး လေးမြတ်၍ **“ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”**ဟု တစ်ခွန်း မြှောက်ဆိုလိုက်သော ဗုဒ္ဓသရဏဂုံ ကုသိုလ်မှုတစ်ခု၌ စတုသစ္စာပါဝင်ပုံ၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါး ရှုပုံ၊ သိက္ခာသုံးပါး ပါဝင်ပုံ၊ ပါရမီဆယ်ပါး ပါဝင်ပုံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆင်ခြင်ပုံ၊ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်း မြင်ပုံများကို အမြောက်မျှပြဆိုပေအံ့။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိဆိုရာ မိ-အက္ခရာတွင် မဟာကုသိုလ်ဉာဏ သမ္ပယုတ် ဥက္ကဋ္ဌတိဟိတ်ဇော ခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်သည်။ တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်သော

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဇောမှာ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်နာမ်ဓာတ် လေးပါးစီ ပါရှိသည်။ ထိုဇောတို့မှ ဖြစ်၍လာသော စကားလုံးစုသည် ရူပက္ခန္ဓာ တည်း။ ခန္ဓငါးပါးဖြစ်၏။ ထိုဇောတို့၏ မှီရာ ဟဒယရုပ်နှင့်တကွ တစ်ကိုယ်လုံးသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏ ဟူ၍လည်း ဆိုရပါ၏။

သစ္စာလေးပါး မြင်နည်းကား - မိ-အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုဆဲ ခဏ၌ ရှိသော ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် မရဏမီးထပ်ကြပ်ပါသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ပေတည်း။ ထို့ကြောင့် “ယံရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မံ၊ အယံ ရူပဿ အာဒီနဝေါ” အစရှိသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌကောသလ္လငါးပါးကို ဟောတော်မူသည်။

ထို မိ-အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုဆဲအခါ၌ ထိုရူပက္ခန္ဓာကို ဖြစ်ပွား အောင် တည်ထောင်၍ရှိနေသော အာဟာရဓာတ်သည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ သမုဒယသစ္စာမည်၏။ ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံခိုက်တွေ့၍နေသော ဖဿ သည် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့၏ သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ထိုခန္ဓာ သုံးပါးနှင့်တကွ ဟဒယရုပ်စုသည် ဝိညာဏ်၏သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ထို့ကြောင့် “အာဟာရ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော” အစရှိသည်ဖြင့် ဒုတိယကောသလ္လဌာန ငါးပါးကို ဟောတော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓသရဏဂုံဇော ဖြစ်ပေါ်၍နေဆဲအခါ၌ ရာဂ၏သောင်းကျန်းမှု၊ ဒေါသ၏သောင်းကျန်းမှု၊ မောဟ၏သောင်းကျန်းမှုတို့သည် ချုပ်ငြိမ်း၍ နေကုန်၏။ ထိုသောင်းကျန်းမှုတို့၏ တဒင်္ဂအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဥပသမ တရားသည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။

ယသ္မိံ မဟာနာမ သမယေ အရိယသာဝကောတထာ-
ဂတံ အနုဿရတိ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ
စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န

မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ။ (မဟာနာမသုတ် ပါဠိတော်။)

ရှေး၌ သမုဒယနစ်မျိုး၊ နိရောဓနစ်မျိုး ခွဲ၍ပြခဲ့ရာ၌ ပဋိသန္ဓေရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့၏ အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိခြင်းတည်းဟူသော နိရောဓသစ္စာနှင့်လည်း ပြဆိုရ၏။ မိ-အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုဆဲ ခဏ၌ ဆိုက်တိုက်မှု မဟုတ်သေး၍ မဟာနာမသုတ်အရကိုသာ ပြဆိုလိုက်သည်။

ဗုဒ္ဓသရဏဂုံ ဇောခုနစ်ကြိမ်မှာ ပါရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် ဟူသော ပဉ္စဂိုဏ်မဂ်သည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

[ဤကား လျှောက်ထားသူ မောင်သော်၏ ဗုဒ္ဓသရဏဂုံ ဇော တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်၌ ရထိုက်သော သစ္စာလေးပါးကို ထုတ်ပြချက်တည်း။]

လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုမြင်ပုံ

ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ်ရုပ်ပုံကြီးကို ပြန်၍ကြည့်။ ။ ဘုရား တည်းဟူသော အာရုံသည် ပြမှန်ကြီးနှင့်တူ၏။ ထိုပြမှန်ကြီးကို ပြလိုက် သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏အတွင်း ဓာတ်အိုးမှာ ဓာတ်မီး ဟုန်ခနဲတောက်ထသည်နှင့် ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ ဇောဓာတ်စု ဖွေးခနဲ ဖွေးခနဲ ဖြစ်ပေါ်မှုတူ၏။ တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ်လျှင် ခုနစ်ဆင့် ခုနစ်ဆင့် မှုတ်သည်။ ထိုဇောတစ်ချက်၊ တစ်ချက်မှုတ်မှုတ်သည် ရေအိုင်ငယ်တွင်းမှာ ရေမြှုပ်ယမ်းတောင့် ကွဲ၍မှုတ်သော ယမ်းခိုးလေခိုးရှိန်နှင့်တူ၏။ ထိုဇော မှုတ်၍ ရုပ်စုရုပ်ခဲပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်မှုသည်ကား ထိုရေအိုင်ငယ်မှာ ပြောင်းဆန်၍သွားသော ရေစုနှင့်တူ၏။ အသံအက္ခရာလုံး ထွက်ပေါ်မှုမှာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သင်္ဘောဥဩမှုတ်မှုနှင့် တူ၏။

ရေအိုင်ဥပမာကား - အလွန်နေ့သေး၏။ လေးလံသေး၏။ ဇောဟုန်ပြင်းထန်ပုံကို ထင်စေလို၍ပြရသည်။ ဇောဟုန်ပြင်းထန်ပုံကို တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်စုရုပ်ခဲ ပြောင်းလဲချက် မြန်ပုံကို အမြင်သေး၍ မနေစေ လင့်။ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြုသမျှ မျက်မြင်စုကို ဓာတ်မြင်က မလိုက်နိုင်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်ဖို့ချည်း။ ငရဲမီးကို ကြောက်လျှင် အဟုတ် မြင်အောင်ကြည့်။

ပြောင်းလဲပုံမြန်မှုမှာ သံဖြူရေစည်ကို လှုပ်ရှားမှုဥပမာ သာ၍ ကောင်းသည်။ ထိုရေစည်မှာပင် ရုပ်သစ် ရုပ်ဟောင်းပြောင်းလဲပုံ မြင်သလောက် ဉာဏ်မှီအောင် ခဲယဉ်းသေး၏။

တစ်မျက်နှာလုံး၊ တစ်ခေါင်းလုံး၊ တစ်ကိုယ်လုံး၊ ခဏခြင်း ရုပ်ဟောင်းကုန်ခန်း ကွယ်ဆုံးမှုကိုကား ကြည့်ရှုသောအခါ အလွန်ထက် လှစွာသော ယမ်းဆီထုံ၍ ထားအပ်သော လူကောင်သဏ္ဍာန်ရှိသော အလွန်နူးညံ့လှစွာသော ဝါဂွမ်းခဲကြီးကို မီးလောင်၍သွားရာ ဝါဂွမ်းသား အစဉ်အတိုင်း ကုန်၍သွားမှုနှင့် တူစွာကြည့်။ ။ ကိုယ်လုံးကျွတ်ပြောင်း လဲမှုသည် သို့စဉ်မျှလောက် မြင်နိုင်ပါမည်လောဟု မြန်မှုကို ကြောင့်ကြ ဖွယ်မရှိ။ အလွန်မှောင်မိုက်သော တိုက်ခန်းတွင်းမှာ မီးခြစ်၍ထွန်းလိုက် ရာ၌ တစ်ခန်းလုံးပြည့်၍နေသော မှောင်ရုပ်ခဲကြီးသည် မီးတောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကွယ်ပျောက်၏။ တစ်ခန်းလုံး မီးရောင်အလင်းချက်ခြင်း ပြည့်၏။

ဤဥပမာမှာ မီးတောက်မှ ဖြစ်ပွားပြန့်နှံ့၍သွားသော မီးရောင် ရုပ်သစ်၏ ပြန့်နှံ့မှု မြန်ချက်ကို ကြည့်၍ထား။ မျက်မြင်မလိုက်နိုင်။ တစ်ခန်းလုံး ပြည့်ပြီးကိုသာ မြင်ရသည်။ တစ်ခန်းလုံးရှိ မှောင်တိုက်

မှောက်လဲကြီး ချုပ်ကွယ်မှုကိုလည်း မျက်မြင်မလိုက်နိုင်၊ ကွယ်ပြီးကိုသာ သိရတော့သည်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာလည်း ဤအတိုင်းပင်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ပြောင်းချက် မြန်မှုကို မစိုးရိမ်ရ၊ ဉာဏ်မှီအောင်သာ လိုလှသည်။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့ ပြောင်းလဲချက် မြန်သလောက်ကား သာဝကတို့ ဉာဏ်မလိုက်နိုင်၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့ ဉာဏ်မှလိုက်နိုင်သည်။ သာဝကတို့မှာ ငါပြု၍ ဖြစ်သည်ဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို နိုင်လောက်အောင် မြင်နိုင်လျှင် ပြီးတော့သည်။

ဗုဒ္ဓသရဏဂုံ ဘုရားတည်းဟူသော အာရုံကွယ်ပြန်လျှင် နှလုံးအိမ် တွင်း၌ တဝင်းဝင်းဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဇောဓာတ်စသည် မီးတောက်သေသကဲ့သို့ သေဆုံးကွယ်ပျောက်၍ ကုန်ပြန်၏။ တိုက်ခန်းတွင်း၌ မီးထွန်း၍ ထားရာ မီးတောက်သေလျှင် တစ်ခန်းလုံးရှိ မီးရောင်စု အကုန်သေပျောက် သကဲ့သို့ ထိုဇောစုဖြစ်သော တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ရုပ်ခဲစုသည် အကုန်သေပျောက် ပြန်၏။ ဘုရားကို အာရုံပြုသော ဇောစိတ်စု ကွယ်ပျောက်၍ တစ်ပါး အာရုံပြုသော ဇောစိတ်စု ပြောင်းလဲသည်ကို သိသာထင်ရှားပါ၏။

ဤသို့လျှင် “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”ကို ရွတ်ဆိုသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး သေ၍သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုဇောစုမှဖြစ်သော ရုပ်အင်္ဂါစု သေ၍သွားသည်ကိုလည်းကောင်း မြင်အောင်ရှုသောဉာဏ်သည် အနိစ္စ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် မည်၏။ ဓာတ်သေချက်ကို မမြင်ပဲနှင့် အနိစ္စ-အနိစ္စလုပ်၍ နေသော်လည်း ဉာဏ်မဟုတ်။ ဝိပဿနာ မဟုတ်။ ဘာဝနာ မဟုတ်။ ထိုခန္ဓာငါးပါး၏ ဒုက္ခလက္ခဏာရေးကိုမူကား အနိစ္စကို လှလှမြင်လျှင် မရဏမီး၏ အချက်ကိုမြင်သဖြင့် မီးပူဇော်သောပုဏ္ဏား၊ တွင်းကြီးကိုဖို့ သော ယောက်ျားတို့၏ အလားကဲ့သို့ ဒုက္ခလက္ခဏာရေး ထင်ရှားပေါ် လတ္တံ့။ အနတ္တလက္ခဏာရေးမှာလည်း အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ မရဏမီးလောင်၍

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သေဆုံးကုန်ပျောက်၍ သွားချက်ကို လှလှမြင်၍ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သေပျောက်မှု အာဂန္တုအချက်တို့ကို မြင်မှ အနတ္တလက္ခဏာရေး ပေါ်နိုင်သည်။ ငါမဟုတ်မှု ထင်နိုင်သည်။ အာဂန္တုအဖြစ်ကို မမြင်လျှင် အနတ္တဟု အတုအပလုပ်၍နေသော်လည်း ဥဏှမဟုတ်၊ ဝိပဿနာမဟုတ်၊ ဘာဝနာ မဟုတ်။

လက္ခဏာရေး သုံးပါးပြီး၏။

သိက္ခာသုံးပါး = အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ သိက္ခာ သုံးပါးတွင် “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”ကို ရွတ်ဆိုသော သရဏဂုံ ကုသိုလ် ဇောစဉ် စေတနာဟူသော သင်္ခါရဓမ္မသည် သပ္ပုရိသတို့၏ စာရိတ္တဝံသ သမာဒါန စေတနာဖြစ်ပေ၍ အဓိသီလသိက္ခာမည်၏။ ထိုဇောစဉ်ပါသော သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်၊ သမ္မာသတိ မဂ္ဂင်၊ သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင် သုံးပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်နှစ်ပါးသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။

သိက္ခာသုံးပါး ပြီး၏။

ပါရမီဆယ်ပါး ပါဝင်နိုင်ရန်မှာ - မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပြခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်းသိလေ။ ။ မောင်သော်၏ သရဏဂုံကုသိုလ်မှာ စာရိတ္တသီလ မျှသာ ရသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကောက်နည်းမှာလည်း - ကလျာဏပုထုဇဉ် အခန်းမှာ ပြခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဒုတိယကောသလ္လဋ္ဌာနသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မှုပင်တည်း။ ။ အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယော။ ဖဿ သမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။ သညာသမုဒယော။ သင်္ခါရသမုဒယော။ နာမရူပ သမုဒယာ ဝိညာဏ သမုဒယောတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ဆိုသည်။

[ပဋ္ဌာန်းနှစ်ဆယ့်လေး ပစ္စည်းကိုမူကား -မောင်သော်
 နားလည်နိုင်တည့်ရန် အခွင့်လည်းမရှိ။ ဝိပဿနာအလုပ်မှာလည်း
 သုံးနိုင်သော နည်းမျိုးမဟုတ်။ ပဋိသန္တိဒါဉာဏ်၏ အလုပ်သက်
 သက်မျှသာ ဖြစ်ပေ၍ ဤစာအုပ်မှာ မရေးလိုက်ပြီ။ ။ ဤစာအုပ်
 မှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အရာစုကို ကောင်းကောင်းအရည်လည်၍
 ရှိလျှင် ပဋ္ဌာန်းနည်းကိုနောက်မှ ထပ်မံ၍လျှောက်။]
 ပဉ္စမလျှောက်ချက်ကို ပြဆိုသော အခန်းပြီး၏။

ဆဋ္ဌမခန်း

မြတ်စွာဘုရား၏ မာန်ငါးပါးကို အောင်တော်မူပုံ။ မာန်
 ငါးပါး၏ သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ်။ သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဘုရား
 လောင်းအဖြစ်၌ ရအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်နှင့် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက်
 ရတော်မူသော ခန္ဓာအစဉ်သည် အဘယ်သို့ထူးခြား ကွဲလွဲသည်ဟု
 သိလိုပါကြောင်း- ဟူသော “ဆဋ္ဌလျှောက်ချက်” ၌-

မြတ်စွာဘုရား မာန်ငါးပါးအောင်ပုံနှင့်တကွ ဘုရားမဖြစ်မီ ခန္ဓာ
 အစဉ်နှင့်ဘုရားဖြစ်ပြီးခန္ဓာအစဉ် ထူးခြားပုံကို ပြဆိုပေအံ့။

- မာန်ငါးပါး = ၁။ ဒေဝပုတ္တမာန်၊
 ၂။ ကိလေသမာန်၊
 ၃။ အဘိသင်္ခါရမာန်၊
 ၄။ ခန္ဓမာန်၊
 ၅။ မစ္ဆုမာန်။ ။ (မာန်ငါးပါးသရုပ်။)

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မာရ်ဆိုသည်ကား သူသတ်ယောက်ျား လက်မရွံ့အာဏာသား ဆိုလိုသည်။ လောက၌ သူသတ်ယောက်ျား အသေသတ်သမား ငါးမျိုး ရှိသည်ဟူလို။

ဒေဝပုတ္တမာရ် ဆိုသည်ကား ဝသဝတ္တီနတ်မင်းကြီး၏ နိုင်ငံတော် တစ်ထောင့်မှာ မာရ်နတ်မျိုးခေါ်သော နတ်ဆိုး နတ်ဝါးမျိုးတစ်မျိုး ရှိသည်။ ထိုမာရ်နတ်မျိုး၏ အသင်းအပင်းစုကား မြေပြင်ကျအောင် အနံ့အပြားရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ မာရ်နတ်ကို အောင်နိုင်ပုံ

လောက၌ သတ္တဝါရှိသမျှသည် သူတို့၏ဆိုင်ရာဟူသော မိစ္ဆာ အယူရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လောကမှကျွတ်လွတ်အောင် ကျင့်ကြံသော သူကို မကြိုက်နိုင်ရှိတည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် အပ္ပရာဇိတ ရွှေပလ္လင် သက် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိရိယကို စိုက်ထူ၍ မပွင့်သမျှ ဝါမထဟု နေတော်မူသည်ကိုမြင်လျှင် အလုပ်ပျက်အောင် နှောင့်ယှက်မှ ခတ်မည်ဟု အကြံပြု၍ စစ်တက်၍လာသည်။ လေမုန်တိုင်းကြီးစသော အလွန်ကြီးကျယ်စွာရှိသော ပယောဂတို့ကို ပြုသည်။ အလောင်းတော်ကို ဝထိပါးနိုင်ရုံမှ အနီးသို့ချဉ်း၍ “ငါ၏ပလ္လင်ဖြစ်သည် ထလော့” - ဟု ဆိုသည်။ ပလ္လင်ကို လိုချင်၍ဆိုသည် မဟုတ်။ အလုပ်ပျက်အောင် နှောင့်ယှက်မှု သက်သက်ပေတည်း။ ဤပလ္လင်နေရာမှထ၍ ပြေးစေလိုမှု သက်သက် သာတည်း။

ထိုအခါ သူ့ပလ္လင်၊ ငါ့ပလ္လင်ဟု အလှူအယက် စကားဖြစ်ပွား ကြသောအခါ သက်သေပြခန်း ဆိုက်လာ၏။ မာရ်နတ်က သူ့စစ်သည် ခတ်သားများကို သက်သေပြ၏။ ဘုရားမှာသက်သေပြရန် လူမရှိ၍

၁၈၉

မြေကြီးကို လက်ညှိုးညွှန်ပြီးလျှင် ဤပလ္လင်အတွက်နှင့် ရေစက်သွန်းချ လှူသမျှကို သည်မြေကြီးအသိဟု သက်သေပြတော်မူ၏။ ပြတော်မူသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြေ၊ မိုး၊ ကောင်းကင် ပဲ့တင်ရိုက်ခတ် လောက ဓာတ်လုံး တုန်လှုပ်လေ၏။ မာရ်နတ်စစ်သည်တို့သည် ရပ်တည်မရ ပျက်ပြားကြလေ၏။ မာရ်နတ်ကြီးလည်း အသက်ကိုမျှ အရဆောင်ကြဉ်း၍ နေရင်း နတ်ပြည်သို့ အလွတ်ထွက်ပြေးရလေ၏။ ထိုအခါမှ ငါဖက်ပြိုင် နိုင်သောသူ မဟုတ်ပြီဟု စိတ်နှလုံးကို တုန်းတုန်းချလေ၏။ ။ ဤကား ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို အောင်တော်မူပုံတည်း။

ကိလေသ- အဘိသင်္ခါရ မာရ်ကို အောင်ပုံ

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရသောအခါ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ တို့ကို အကုန်အစင် အောင်မြင်တော်မူ၏။ ကိလေသာနှင့် ဖက်တွဲရမှ ဘဝအကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံစုသည်လည်း ကိလေသာအကုန်တွင် ဘဝအသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်စေရန် အကုန်လုံးမျိုးပျက် ၍ ကုန်လေ၏။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံစုကို အဘိသင်္ခါရမာရ် ခေါ်သည်။ တဏှာတည်းဟူသော အစေးကိန်းဝပ်လျက်ရှိမှသာ ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သည်။ ဘဝကို သာယာသော သမုဒယသစ္စာ တဏှာအစေး ကုန်ခန်းလျှင် ပြုတ်၍ထားသော စပါးမျိုးစေ့ကဲ့သို့ နောင်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်သော အစွမ်းကုန်ခန်းကြလေကုန်၏။ အကုသိုလ်ဓာတ်စုမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကုန်ရာတွင် အကြွင်းမဲ့ ဓာတ်သက်ကုန်ဆုံးကြလေ၏။ ကုသိုလ်ဓာတ်စုမှာ ကုသိုလ်ဓာတ်ကို စွန့်၍ ကြိယာဓာတ်သို့ ပြောင်းကြလေကုန်၏။ ။ ဤကား ကိလေသ မာရ်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့ကို အောင်တော်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မူပုံတည်း။

ကိလေသာရှိစဉ်အခါက သိဒ္ဓတ္တမင်းဘဝကို ထူထောင်သော ရှေးကံဟောင်း၏ အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတော်ကြီးနှင့်တကွ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယ၊ နာမကာယခန္ဓာမျှသာ ကြွင်းကျန်လေ၏။ ထိုခန္ဓာဟောင်း ရှိခြင်းကြောင့် ရှေးရှေးသော ဘဝတို့က ပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံဟောင်း၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်းစုသည်ကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည် တိုင်အောင် အကျိုးပေးကြသေး၏။ ခန္ဓာရှိသေးသမျှ ရှေးကံဟောင်းစက်မှ မလွတ်သေး။ ရှေးကံဟောင်းစက်မှ မလွတ်သေး၍ပင်လျှင် ခန္ဓာတော်ကြီး ကျန်ရှိလေသတည်း။ ခန္ဓာတော်ကြီး ကျန်ရှိ၍သာ သတ္တဝါတို့ကို ချွတ်ခွင့်ရလေသည်။

[ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ကုန်ပြီဆိုလျက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံ သည် တိုင်အောင် ရှေးရှေးကံဟောင်း အကျိုးပေးသေးသည်ဟု ဆိုပြန် ၏ဟု ယောင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် အထပ်ထပ် ပြောလိုက်သည်။]

ခန္ဓမာရ်ကို အောင်ပုံ

ဤရူပကာယ၊ နာမကာယ ခန္ဓာတော်ကြီးသည် ခန္ဓမာရ် မည်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိတော်သည် မစ္စုမာရ်မည်၏။ ဤခန္ဓမာရ်၊ မစ္စုမာရ် နှစ်ပါးကိုကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးမှပင် အောင်မြင်တော်မူသည်။ ။ ဤကား အဋ္ဌကထာများအလိုတည်း။ ။ “ဗောဓိမူလေ တိဏ္ဍံ မာရာနံ မတ္တကံ မဒ္ဒိတွာ”ဟု လာ၏။ ။ [ဗောဓိပင်ရွှေပလ္လင်မှာ မာရ်သုံးပါးကိုသာ အောင်သေးသည် -ဟူလို။]

မူလဋီကာအဆို = ဓာတုကာထာ မူလဋီကာ ဆရာတော်အလိုကား- ဗောဓိပင်ရွှေပလ္လင်မှာပင် မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသည်ဟု ဖွင့်၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

အောင်တော်မူပုံကား - ရှေးမာရ်သုံးပါးမှာ မထူးကြပြီ။ ။ သမုဒယ သစ္စာ တဏှာတရား ထင်ရှားရှိခဲ့လျှင် နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်လတ္တံ့သော ဘဝခန္ဓာတို့သည် ရှိကုန်၏။ သမုဒယသစ္စာ ကုန်ဆုံးရာတွင် ထိုအနာဂတ် ခန္ဓာတို့လည်း ကုန်ဆုံးကြလေကုန်၏။ ထိုခန္ဓာတို့ ကုန်ဆုံးရာတွင် ထိုခန္ဓာတို့နှင့် ထပ်ကြပ်ပါလတ္တံ့သော နောင်ဘဝ စုတိမစ္ဆာ သေပျောက်မှု တို့သည်လည်း ကွယ်ပျောက်၍ ကုန်လေ၏။ ဤကား နောက်နောက် လာလတ္တံ့သော အနမတဂ္ဂဘဝခန္ဓာနှင့် အနမတဂ္ဂမရဏမစ္ဆာကို ဗောဓိပင် ရွှေပလ္လင်၌ပင် အောင်မြင်တော်မူပုံတည်း။

ယခု ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာတော်, စုတိတော်ကို အောင်မြင်တော်မူပုံကား- ဘုရားအဖြစ်သို့ မရောက်မီ ရှေးရှေးသောဘဝ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူသော လှည့်ပတ် ခြင်းဖြင့် လှည့်ပတ်၍ အပါယ်ငရဲသို့ မစဲအောင် ပစ်ချ၏။ မစ္စမာရ် သည်လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာဘဝတို့၌ အသက်သေမှုနှင့် ချောက်ချား၍ ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ပွားများစေပြီးလျှင် အပါယ်ငရဲသို့ မစဲအောင် ပစ်ချ၏။ ဗောဓိပင် ရွှေပလ္လင်ထက်၌ ဓမ္မစက္ခုဉာဏ်ကို ရတော်မူသော အခါ ဤခန္ဓာငါးပါး၏ လှည့်ပတ်မှုသည် အကုန်အလိမ်ပြေလေ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အထင်, သတ္တဝါအထင်, ငါအထင်, ငါ၏ကိုယ်အထင် အကုန် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဓမ္မအစုအခဲ ဓာတ်အစုအခဲ အလင်းပေါ်လေ၏။

သေမှုဟူသော မစ္စတရားလည်း မရဏဓာတ်တစ်ခု အဖြစ်ဖြင့် အလင်းပေါ်လေ၏။ ပေါ်သောအခါမှစ၍ သေဘေးနှင့် တွေ့သော်လည်း ကြောက်စိတ် ရွံစိတ်ဟူ၍ အဏုမြူမျှ မလာပြီ။ ကိုယ်ခန္ဓာကို သာယာမှု အတွက်နှင့် အမှုပုပ်, အမှုပို, ဝန်ပုပ်, ဝန်ပိုဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိပြီ။

ဥပမာကား - အလွန်ညစ်ညမ်းသော အလှေရှိသော မစင်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဘင်ပုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုသာန်မှာ မြှုပ်ထားသော သူကောင်ပုပ်ကိုလည်းကောင်း စားသော အလွန်ဆိုးရွားသောအရပ်အဆင်းရှိသော ဘီလူးမသည် တစ်ယောက်သော အမျိုးကောင်းသားကို ပူးကပ်လေ၏။ လူ၏စိတ်သညာကို လုံးလုံးပယ်ရှား၍ မိမိစိတ်လုံးလုံး ဖြစ်စေ၏။ ထိုနေ့မှစ၍ အိမ်မှထွက်ပြီးလျှင် မစင်ပေါများရာ သူကောင်ပုပ်ပေါများရာ အမြို့မြို့ အရွာရွာ လှည့်လည်လွင့်ပါးလေ၏။ နှစ်ရှည်လများ ရှိလတ်သော် ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာကိုတတ်သော ဆေးသမားနှင့်တွေ့ရှိလေရာ အာဏာဖြင့်နှိပ်နင်း၍ လူ့စိတ် လူ့သညာကို ပေါ်စေ၍ ဒိဗ္ဗစက္ခုနတ်ဆေးကို မျက်စိမှာသုတ်၍ ကြည့်စေရာ မိမိကိုယ်ပ ဘီလူးမကို ဇာတိအတိုင်း မြင်လေ၏။

ထိုအခါမှ ဘီလူးမကို မိမိက အောင်မြင်လေ၏။ အောင်မြင်သော်လည်း နှစ်ရှည်လများ ပူးတွဲ၍နေသည့်အတွက် အဇ္ဈတ္တဓာတ်ချင်း ရောယှက်သဖြင့် ကျွတ်လွတ်အောင် နှင်ထုတ်ခြင်းငှါ မတတ်သာ၊ ကိုယ်တွင်းမှာပင် အသေသတ်ခြင်းငှါလည်း မပြုစကောင်း၊ ဘီလူးတို့ မည်သည် အားခွန်ဗလလည်း အလွန်ကောင်းသည်၊ အသွားအလာလည်း အလွန်လျင်မြန်သည်ဖြစ်၍ ဘီလူးမအားကို အားတစ်ခုပြုပြီးလျှင် လူ့အကျိုးစီးပွားတို့ကို လုပ်ဆောင်၍နေလေ၏။

နှိုင်းယှဉ်တွဲဖက်ပုံ = ဘီလူးမနှင့်ခန္ဓာငါးပါး၊ ပကတိလူ့စိတ်နှင့် ဝိဝဇ္ဇကုသိုလ်ဓမ္မစု၊ သုဿာန်သင်းချိုင်း၊ မစင်ဘင်ပုပ် ထူထပ်ရာ အရပ်စုနှင့် ဘုံသုံးပါး၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနတ်ဆေးနှင့် ဓမ္မစက္ခုဉာဏ်၊ ဘီလူးမ မလှည့်စားနိုင် ဇာတိရပ်သွင်အတိုင်း ပေါ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ချေချွတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၍ အသက်ထက်ဆုံး ဘီလူးမကိုလည်း ကျွေးမွေး၊ ထိုဘီလူးမအားကို အားပြု၍ အကျိုးစီးပွားတို့ကို လုပ်ဆောင်၍ နေရတော့

သည်နှင့် ဘုရားရဟန္တာဖြစ်ပြီးနောက် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ အတွင်း သူတစ်ပါး အကျိုးကို အားထုတ်မှုတို့ကို ယှဉ်၍ကြည့်လေ။

[ဤကား ဓာတုကထာ မူလဋီကာနည်းအားဖြင့် ဗောဓိ ရွှေပလ္လင် မှာပင် ခန္ဓမာရ်၊ မစ္စမာရ်တို့ကို အောင်မြင်တော်မူပုံတည်း။]

မာရ်ငါးပါးသရုပ် = မာရ်ငါးပါး၏သရုပ်သဘော အဓိပ္ပါယ် ဟူရာ၌ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ကိသေသမာရ်ကား အကျဉ်းအားဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်း။ ။ အဘိသင်္ခါရမာရ် ဆိုသည်ကား သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကို ဆိုသတည်း။ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်၊ အပစာယနကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်၊ ပတ္တိဒါနကုသိုလ်၊ ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်စသည်လည်း အဘိသင်္ခါရမာရ်ပင်တည်း။ (ဝဋ္ဋနိသီတဖြစ်သော ဒါနသီလ အစရှိသည် တို့ကိုယူလေ။) ခန္ဓမာရ် ဆိုသည်ကား လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ စုပင်တည်း။ ။ မစ္စမာရ် ဆိုသည်ကား သေဆုံးခြင်း မရဏဓာတ်ပင် တည်း။ ။

[မာရ်ငါးပါး သရုပ်ပြီး၏။]

မာရ်ငါးပါးသဘော - မာရ်ဆိုသည်ကား သတ်သမားတည်း။ ထိုငါးပါးသည် သတ္တဝါတို့ကို အဘယ်သို့သတ်သနည်းဟူမူကား သတ္တဝါ တို့၏ အသက်မည်သည် -

- ၁။ ဇီဝိတိန္ဒြေလည်း အသက်တစ်ပါး၊
- ၂။ သဒ္ဓါ၊ သီလစသော သုက္ကဓမ္မမျိုးလည်း အသက်တစ်ပါး၊
- ၃။ ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ အစရှိသော ဝိဝဋ္ဌဓမ္မမျိုးလည်း အသက်တစ်ပါး။

အသက်ဆိုသည်ကား- ရေသည် ကြာကိုစောင့်သကဲ့သို့

ဥက္ကဋ္ဌမပုရိသဒီပနီ

စောင့်ရှောက်သောဓာတ်ကို ဆိုသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘဝ၌ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြေပျက်ရာ၌ ထိုခန္ဓာပျက် ၏။ ထိုသူသေ၏။

သုက္ကဋ္ဌဓမ္မမျိုးသည် သူတော်ကောင်း အသက်တည်း။ သုက္ကဋ္ဌဓမ္မ ပျက်ရာ၌ သူတော်ကောင်းအသက်ဆုံး၏။ ဇီဝိတိန္ဒြေ အသက်ပျို့နုလျက် ရှိငြားသော်လည်း အသေကောင်သာ မည်၏။

ဝိဝဋ္ဌဓမ္မမျိုးသည် ဗောဓိလောင်း အသက်တည်း။ နိယတအဖြစ် သို့ မရောက်သေးသော ဗောဓိအသက်မည်သည် ဗောဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော ယုတ်မာလှစွာသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို တစ်ကြိမ်ယူလိုက်လျှင် ကွယ်ပျောက်၏။ ဗောဓိလောင်း သေပြန်၏။ ဝဋ္ဌနုသာရီပုထုဇဉ်အဖြစ်၌ တည်ပြန်၏။

မာရ်ငါးပါး၏အဓိပ္ပါယ် = မာရ်နတ်သားသည် သတ္တဝါတို့၏ သုက္ကဋ္ဌဓမ္မအသက် ဝိဝဋ္ဌဓမ္မအသက်ကို ချွေသမားတည်း။ သူတော်ကောင်း ကို သတ်သမား၊ ဗောဓိလောင်းကို သတ်သမားတည်း။ ထို့ကြောင့် မာရ်ခေါ်သည်။ ။ သေမင်းခေါ်သော မရဏတရားသည် သတ္တဝါတို့၏ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ချွေသမားတည်း။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို သတ်သမား တည်း။ ထို့ကြောင့် မစ္စုမာရ်ခေါ်သည်။

မိမိတို့ အစ္စမ္မတ္တသန္တာန်၌ရှိ၍နေသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာတရားတို့သည်ကား ဇီဝိတအသက်ကိုလည်း ချွေဖြတ်၏။ သုက္ကဋ္ဌဓမ္မအသက်ကိုလည်း ချွေဖြတ်၏။ ဝိဝဋ္ဌဓမ္မအသက် ကိုလည်း ချွေဖြတ်၏။ ဝဋ္ဌနိဿိတဖြစ်သော ဒါန၊ သီလအစရှိသော အဘိသင်္ခါရတရားတို့သည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘဝခန္ဓာကို ထူထောင် ကြကုန်သည်ရှိသော် မစ္စုမာရ်တည်းဟူသော မရဏဓာတ်မီး အပြီးထက်

ကြပ်နှင့် ထူထောင်ကြကုန်၏။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်းဟူသော ကိလေသမာရ် သူသတ်ယောက်ျားအပြီး ထက်ကြပ်နှင့် ထူထောင်ကြ ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ကို အဘိသင်္ခါရမာရ် ဆိုသည်။ ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း ဖောက်ပြန်လှုပ်ရှားခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကိုလည်း ဖြတ်ချွေ၏။ ကိလေသမာရ်ကို လက်ခံ မွေးမြူ၍ သုက္ကဓမ္မအသက်ကိုလည်း ဖြတ်ချွေ၏။ ဝိဝဋ္ဌဓမ္မအသက်ကို လည်း ဖြတ်ချွေ၏။ ။

(ဤကား မာရ်ငါးပါးတို့၏ သတ်ဖြတ်ပုံကို ပြဆိုခန်းတည်း။)

ကိလေသမာရ်၏ သတ်ချက် = တစ်နည်းကား - ဤလောက ၌ လောဘနိုင်ငံသို့လိုက်၍ ရသေ့ ရဟန်းသီလ၊ ရသေ့ရဟန်းသိက္ခာ၊ ရသေ့ရဟန်းကျက်သရေ၊ လူ့သီလ၊ လူ့သိက္ခာ၊ လူ့ကျက်သရေ ပျက်ဆုံးမှု၊ ရသေ့ရဟန်း စည်းစိမ်ဟု ဆိုအပ်သော နေက္ခမ္မသုခ ပျက်ဆုံး မှု၊ ဈာန်သမာပတ် ပျက်ဆုံးမှု၊ လူ့စည်းစိမ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥစ္စာဓန ပျက်ဆုံးမှု၊ လောဘနိုင်ငံသို့လိုက်သည့် အတွက်နှင့် ခြေလက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါ၊ စက္ခု၊ သောတစသော ကိုယ်အင်္ဂါပျက်ဆုံးမှု၊ သေချိန် မတန်ပါပဲလျက် လောဘနိုင်ငံသို့လိုက်၍ ပထမအရွယ်တွင် သေဆုံးမှု၊ ဒုတိယအရွယ်တွင် သေဆုံးမှု၊ ဤသို့အစရှိသော ပြုန်းတီးပျက်ဆုံးမှု တို့သည်လည်း လောဘမာရ်၏ သတ်ချက်ချည်းသာတည်း။ ဒေါသမာရ် စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူမြင်လေ။

တစ်နည်းကား - လောဘသည် အလောဘကိုသတ်၏။ ဒေါသသည် အဒေါသကိုသတ်၏။ မောဟသည် အမောဟကိုသတ်၏။ ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ဖြစ်ခဲ့သမျှသော အလောဘမူစု၊ ရသေ့အလုပ်စု၊ ရဟန်း အလုပ်စု၊ ကသိုဏ်းဈာန်စု၊ အသုဘဈာန်စုသည် လောဘ၏ နယ်တွင်း၌

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ပျက်ဆုံးပြုန်းတီးခဲ့လေ၏။ ဒေါသစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း မြင်လေ။ ။ ယခုဘဝ၌လည်း သူတော်ကောင်းများကို ကြားရ နာရ အမှတ်ရသောအခါ မိမိတို့အဇ္ဈတ္တသန္တာန်တွင် ရံဖန်ရံခါပေါ်၍ လာသော အလောဘဓာတ်ဖြူ နေကွမဓာတ်ဖြူစုသည် လောဘမှု၏ လက်တွင်း၌ ပျက်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ။ တစ်ညလုံး တဝင်းဝင်း တလက်လက် ပျက်သမျှ လျှပ်ရောင်စုသည် မှောင်၏အတွင်း၌ ကွယ်ဆုံး လေသကဲ့သို့တည်း။ ဒေါသစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူမြင်လေ။ ။

[ဤကား ကိလေသာမာရ်၏ သတ်ချက်ကို အမြဲရှုပြုဆိုသော စကား ရပ်တည်း။]

ခန္ဓမာရ်၏ သတ်ချက် = ခန္ဓမာရ်၏ဦးခေါင်းဖြစ်၍နေသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတွင် တစ်ပါးပါး ဖောက်ပြန်သေဆုံးမှု၊ မျက်လုံးဖြစ်၍ နေသော၊ နားဖြစ်၍နေသော၊ နှာခေါင်းဖြစ်၍နေသော၊ မေး၊ ပါး၊ သွား၊ လျှာ၊ ခံတွင်းဖြစ်၍နေသော၊ လည်ပင်းဖြစ်၍နေသော၊ အဆုတ်ဖြစ်၍ နေသော၊ အသည်းနှလုံးဖြစ်၍နေသော- စသည်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့ မြင်လေ။ ။ စက္ခုအာရုံကို လိုက်စား၍ သေဆုံးမှု၊ သောတအာရုံကို လိုက်စား၍ သေဆုံးမှု၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာ၏ သတ်မှုကိုမြင်လေ။

စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာကိုလိုက်စား၍ သေမှု။ လ။ မနော သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာကိုလိုက်စား၍ သေမှု။ ရူပသညာကို လိုက်စား၍ သေမှု။ လ။ ဓမ္မသညာကို လိုက်စား၍သေမှု။ သဒ္ဓါလမ်းကို လွန်စွာ လိုက်စား၍ သေမှုကား- သဒ္ဓါသတ်၍သေမှုတည်း။ သီလလမ်းကို လွန်စွာလိုက်စား၍ သေမှုကား- သီလသတ်၍သေမှုတည်း။ သုတလမ်းကို လွန်စွာလိုက်စား၍ သေမှုကား- သုတသတ်၍သေမှုတည်း။ ဒါနလမ်း၊ စာဂလမ်းကို လွန်စွာလိုက်စား၍သေမှုကား- ဒါနသတ်၍၊ စာဂသတ်၍

သေမှုတည်း။ လောက ပညာ၊ ဓမ္မပညာလမ်းကို လွန်စွာလိုက်စား၍
 သေမှုကား- ပညာသတ်၍ သေမှုတည်း။ ဘာဝနာလမ်းကို
 လွန်စွာလိုက်စား၍ သေမှုကား- ဘာဝနာ သတ်၍သေမှုတည်း။
 လောဘလမ်း၊ ဒေါသလမ်း စသည်ကား ထင်ရှားပြီ။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်
 အလိုကိုလိုက်၍ သေမှုကား- စက္ခုဝိညာဏ်သတ်၍ သေမှုတည်း။ လ။
 မနောဝိညာဏ် စိတ်အလိုကိုလိုက်၍ သေမှုကား- မနောဝိညာဏ်သတ်၍
 သေမှုတည်း။ ။

[ဤကား နာမ်နန္ဒာလေးပါး၏ သတ်ချက်ကို အမြဲပြဆိုလိုက်သော
 အခန်းတည်း။]

မစ္စုမာရ်၏ သတ်ချက် = မစ္စုမာရ်၏ သတ်ချက်တို့ကို
 အမြဲပြဆိုပြီးအံ့။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ငါ၏ဦးခေါင်းဖြစ်သော
 ရုပ်ခဲပေါင်း ဘယ်မျှကုန်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ခဲ့လိမ့်မည်နည်း။

[မျက်လုံး ရုပ်ခဲပေါင်း၊ နားခဲပေါင်း၊ နှာခဲပေါင်း၊ လျှာခဲ
 ပေါင်း၊ အဆုတ်ခဲပေါင်း၊ အသည်းခဲပေါင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့်
 ကြည့်မျှော်လေ။]

ခုဘဝမှာလည်း ဖွားမြင်သည်မှစ၍ နေ့စဉ်မျှအပ်သော အာဟာရ
 ပေါင်း မည်မျှရှိလိမ့်မည်နည်း။ အာဟာရဓာတ်ဆီ အသစ်အဟောင်း
 ပြောင်းလဲတိုင်း၊ ပြောင်းလဲတိုင်း မစဲ၊ မစဲ နေ့စဉ်လဲသော ဦးနှောက်ခဲ
 ပေါင်း မည်မျှကုန်ဆုံးခဲ့လိမ့်မည်၊ မျက်လုံးခဲပေါင်း မည်မျှကုန်ဆုံးခဲ့လိမ့်
 မည်၊ နားခဲပေါင်း၊ နှာခဲပေါင်း၊ လျှာခဲပေါင်း၊ အဆုတ်ခဲပေါင်း၊ အသည်း
 ခဲပေါင်း၊ နှာလုံးခဲပေါင်း စသည်ဖြင့်မျှော်လေ။ ။ စက္ခုဒွါရမှာ ထခဲ့
 ပေါ်ခဲ့သော နာမက္ခန္ဓာပေါင်း။ လ။ မနောဒွါရမှာ ထခဲ့ ပေါ်ခဲ့သော
 နာမက္ခန္ဓာပေါင်း ဘယ်မျှကုန်ဆုံးလိမ့်မည်ဟု မျှော်လေ။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဤသို့ မရဏမီးချက်ကို ရှုမျှော်သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်၊
သတ္တဝါ၊ ငါဟူသော အထင်ကို အဝင်မခံနှင့်။

ဓာတ်ဆေးဥပမာ - ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အသစ်အဟောင်း အပြောင်း
အလဲမြန်ပုံကို ဥပမာဆိုဦးအံ့။ ဝိဇ္ဇာမယဉာဏ်တန်ခိုးဖြင့် စီရင်၍ထားသော
ဓာတ်ဆေးတစ်မျိုးသည်ရှိသတတ်။ အလုံးသဏ္ဍာန် မုန်ညင်းစေ့ခန့်
ရှိရာ၏။ အချို့အလုံးကား အဖြူတည်း။ အချို့ကား အနီတည်း။ အချို့ကား
အနက်တည်း။ ဂါထာစုတ်၍ မုန်ညင်းစေ့ခန့်တစ်လုံးကို ပစ်လိုက်သည်
ရှိသော် ပကတိလူကောင်းသဏ္ဍာန်မျှ ပွား၍ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော
လူတစ်ယောက်ဖြစ်၍နေ၏။ ချိန်ဝန်လည်း လူတစ်ယောက်စာမျှ လေး၏။
ယမ်းပုံမှ မီးတောက်ကြီးထသကဲ့သို့ အပွားမြန်လှ၏။ တစ်ဖန် ဂါထာစုတ်
၍ အနီလုံးတစ်ခုကို တန်ခိုးဖြင့် ထိုအရုပ်ကြီး၏နှလုံးအိမ်တွင်းသို့ သွင်း
လိုက်ပြန်သည်ရှိသော် နှလုံးအိမ်တွင်းသို့ ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်
ယခုအဖြူလုံးအတူ ပွားပြန်၏။ နှလုံးအိမ်မှစ၍ အနီပြန့်ပွား၍သွားရာ
အနီရောက်ရာ ရောက်ရာ ထိရာ ထိရာမှာ အဖြူကြေပျောက်လေ၏။
ခဏခြင်း လူနီကြီးဖြစ်ပြန်၏။ ။ ဤဥပမာ၌ ရှေးဦးစွာ ဉာဏ်မှီရုံ
ပြောင်းလဲ၍ကြည့်။ အနီပွား၍ချဲ့၍ သွားရာ၌ အဖြူခဲတွေ မြေမြေကြေပျက်
ကွယ်ဆုံးမှုကို မြင်အောင်ကြည့်။ ငါတို့ကိုယ်ခန္ဓာလည်း ဤအတိုင်းပင်။

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊
အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊
ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။” (ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ယောစ၊ အကြင်သူသည်ကား။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ခန္ဓာငါးပါး၏

မိခင်ဧရာဝတီ

တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု အလုံးအခဲ တသံသယကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံးမှုကို။
 အပသံ - အပဿန္တော၊ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးရပဲ။ ဝဿသတံ၊
 အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်ရှည်၏။ တတော၊ ထို့ထက်။
 ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿတော၊ မြင်နိုင်သောသူ၏။ ဧကာဟံ၊ တစ်နေ့
 တစ်ရက်မျှ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည်။ သေယျော၊ မြတ်သေး၏။

ဤကား ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ခဏမစဲ အသက်ခဲ၊ ခန္ဓာခဲ၊ ရုပ်ခဲ၊
 ကလာပ်ခဲတို့ကို ရှဲ-ရှဲ၊ ရှဲ-ရှဲ အမြဲသတ်စား၍နေသော မစ္စုမာရ်၏အချက်ကို
 ပြဆိုခန်းတည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ဒေသနာတော်၌ အာဒိနဝ
 ကောသလ္လဋ္ဌာနကို မြင်ပြန်လျှင် ခန္ဓမာရ်၊ မစ္စုမာရ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်းစွာမြင်နိုင်လတ္တံ့။

“မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားမဖြစ်မီ ခန္ဓာအစဉ်နှင့် ဘုရားဖြစ်ပြီး
 သော ခန္ဓာအစဉ် အဘယ်သို့ ထူးခြားပါသနည်း” ဟူရာ၌ - ဘုရားမဖြစ်မီ
 ခန္ဓာအစဉ်သည်ကား ကိလေသမာရ်ခေါ်သော ဓာတ်ညစ် ဓာတ်မဲစု၊
 အဘိသခါရမာရ်ခေါ်သော ဓာတ်စေး ဓာတ်ချွဲနှင့်ရော၏။ ဘုရားဖြစ်ပြီးသော
 ခန္ဓာအစဉ်သည်ကား ထိုဓာတ်ညစ်၊ ဓာတ်မဲ၊ ဓာတ်ချွဲ၊ ဓာတ်စေးမရှိပြီ။
 ထိုဓာတ်ပုပ်၊ ဓာတ်မဲ၊ ဓာတ်ချွဲ၊ ဓာတ်စေးရှိကြသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သေပြီးသောအလောင်းသည် ပုပ်ခြင်း၊ ဟောင်ခြင်း
 ရှိကြသည်။ ဘုရားရဟန္တာတို့၏အလောင်းမှာ ပုပ်သည် နံသည်ဟူ၍
 မရှိပြီ။ အသက်ဝိညာဏ် ထင်ရှားရှိသည်မှာလည်း ဤနည်းအတူတည်း။

အစာအာဟာရချင်း တူကြသော်လည်း ဝင်းဝင်းတောက် ကြည်
 လင်ဖြူစင်သော နာမက္ခန္ဓာတို့မှ တစ်ကိုယ်လုံးမွန်း၍ လွှမ်းခြုံ၍နေသော
 စိတ္တဇရုပ်တို့အတွက် တစ်ကိုယ်လုံးသည် အလွန်ဖြူစင်စွာ ဖွပ်လျော်၍
 ထားသော ဝါဂွမ်းအစုအခဲသို့တည်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

စကြာမင်း ပတ္တမြားသို့ - စကြာမင်း၏ပတ္တမြားလုံးကို အလွန်
 နောက်စွာသော ရေအိုင်တွင်းမှာ ချ၍ထားခဲ့လျှင် တစ်အိုင်လုံးသည်
 ပတ္တမြားရေကဲ့သို့ ကြည်ရ၏။ ဤအတူ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ ဇောခန္ဓာ
 အစဉ်သည် စကြာမင်း၏ပတ္တမြားရတနာနှင့် တူ၏။ ။ ဤကား
 အပုပ်အနံ့မရှိရာ၌ ယုတ္တိတည်း။

မင်းတို့၏စံနေရာဖြစ်သော နန်းပြဿာဒ်သည် မင်း၏စံနေရာ
 ဖြစ်၍နေစဉ်အခါ ပူဇော်ခြင်းငှါ မထိုက်။ ထိုပြဿာဒ်ကို ကျောင်းတော်
 ဆောက်လုပ်၍ ကျောင်းတော်ဖြစ်သောအခါ ပူဇော်ထိုက်၏။ ပူဇော်လျှင်
 နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်အကျိုး ဖြစ်၏။

ဘုရားမဖြစ်မီ ခန္ဓာတော်သည် မင်းစံနေဆဲသော နန်းတော်နှင့်တူ၏။
 ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ခန္ဓာတော်သည် မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးနေသော
 ကျောင်းတော်ကြီးနှင့်တူ၏။ ဘုရားမဖြစ်မီဆိုသော်လည်း သိဒ္ဓတ်မင်းအဖြစ်၌
 ရှိသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုယူ၊ တောထွက်ပြီးသောနောက် ခန္ဓာတော်ကား
 ပူဇော်ထိုက်လှပြီ။ ထို့ကြောင့် ဝတ်လဲတော်ပုဆိုးကို သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ
 တို့ယူ၍ ဒုဿစေတီတည်ထား ကိုးကွယ်ကြလေသည်။ သဘာဝပဝတ္တိ၌
 မလိမ္မာသောကြောင့် ခန္ဓာတော်ကား ဘုရားမဟုတ်။ ဉာဏ်တော်သည်သာ
 ဘုရားဟုတ်သည်ဟု ယူကြသော မိစ္ဆာဝါဒများကို နားမယောင်ထိုက်။

ဆဋ္ဌပြဿနာ အဖြေပြီး၏။

သတ္တမခန်း

ရတနာသုံးပါး၏ သရဏဂုံအဖြစ် သရဏဂုံတည်အောင်
 ပြုကျင့်နည်းကို သိလိုပါသည်ဟူသော “သတ္တမလျှောက်ချက်”၌-

မိခင်ဧရာဝတီ

သရဏဂုံ၌ အထူးအပြား = သရဏဂုံအကြောင်းအရာမှာ သရဏာဒီ ဝိနိစ္ဆယစသော စာအုပ်များ ထင်ရှားရှိကြပြီဖြစ်၍ အကျယ် ကိုမဆိုလိုက်ပြီ။ လိုရင်းမျှကို ပြဆိုပေအံ့။ ။ ဤဝတ္ထု၊ ဤဓမ္မကို ရှိခိုးသည်ရှိသော် ငါ၏ရှိခိုးမှုသည် အပါယ်ဘေးမှ လွတ်အောင်ဆောင် နိုင်သော ကုသိုလ်ပုညမှုဖြစ်၏ဟု ရှိခိုး၏။ ထိုရှိခိုးမှုလည်း ဧကန္တ အပါယ်ဘေးမှ လွတ်အောင်ဆောင်နိုင်သော ကုသိုလ်ပုညမျိုးဖြစ်အံ့။ ထိုဝတ္ထု၊ ထိုဓမ္မသည် သရဏမည်၏။ ကိုးကွယ်ရာထိုက်သော ဝတ္ထုဓမ္မမည်၏။ ထိုသူ၏ရှိခိုးမှုသည်လည်း သရဏဂုံမည်၏။ ။ ဤဝတ္ထု၊ ဤဓမ္မကို ရှိခိုးသည်ရှိသော် ငါ၏ရှိခိုးမှုသည် အပါယ်ဘေးမှလွတ်အောင် ဆောင်နိုင်သော ကုသိုလ်ပုညဖြစ်၏ဟု ရှိခိုးကားရှိခိုး၏။ ထိုရှိခိုးမှုသည် ဧကန္တအပါယ်ဘေးမှ လွတ်အောင် ဆောင်နိုင်သော ကုသိုလ်ပုညမျိုး မဖြစ်။ အချည်းနီးသော ရှိခိုးမှုသာဖြစ်အံ့။ ထိုဝတ္ထု ထိုဓမ္မသည် သရဏမဟုတ်၊ ကိုးကွယ်ရာ ထိုက်သော ဝတ္ထုဓမ္မမျိုးမဟုတ်။ ထိုသူ၏ရှိခိုးမှုသည်လည်း သရဏဂုံမဖြစ်။

[သရဏဂစ္ဆာမိဟု ဆည်းကပ်မှု ဆောက်တည်မှု၌လည်း ဤနည်း အတိုင်းသိလေ။]

သဘောယုတ္တိကား - ဖြူစင်သောသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ စသောဂုဏ်သည် အလွန်မွန်မြတ်သော မြေဆီခြံဇာနှင့်တူ၏။ ထိုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာသည် ထိုမြေဆီခြံဇာနှင့် ပြည့်စုံသော လယ်ခင်းနှင့်တူ၏။ ထိုဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကိုအာရုံပြု၍ တွယ်တာ တည်စိုက်၍ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော စိတ်စေတနာသည် ထိုလယ်ခင်းမှာ စိုက်ပျိုးသော စပါးမျိုးစေ့နှင့်တူ၏။

ဖြူစင်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအစရှိသော ဂုဏ်မှကင်း၍ အချည်းနီးသော မိစ္ဆာဝိတက်မျိုးနှင့်နေသော သူသည် အဆီခြံဇာသက်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သက်မရှိသော အလွန်သွေခြောက်သော ကျတ်တီးကုန်းပြင်နှင့်တူ၏။
ထိုသူကို ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ရှိခိုးသောအမှု၊ ဆည်းကပ်သောအမှုများ
သည် ထိုကျတ်တီးကုန်းပြင်မှာ ကြံပျိုးသော စပါးမျိုးနှင့်တူ၏။ ကုသိုလ်
ပုညမဖြစ် အချည်းနီးသာတည်း။

ကမ္ဘာစဉ်ဆက် လူပညာရှိ ရသေ့ရဟန်း ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့၏
အစဉ်၌ ထင်ရှားစွာလာခဲ့သော ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားမှုနည်းလမ်းမျိုး၊
အကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားမှု နည်းလမ်းမျိုး၊ ဒုစရိုက်နည်းလမ်းမျိုး၊ သုစရိုက်
နည်းလမ်းမျိုး၊ သုဂတိအလား၊ ဒုဂ္ဂတိအလားနည်းလမ်းမျိုးသည် ရှိ၏။
ထိုနည်းလမ်းမျိုးတို့တွင် တစ်ခုသောနည်းလမ်းမျိုးကိုပင် ပယ်ဖျက်၍
အပြစ်ရှိသည်ကို အပြစ်မရှိ။ အကျိုးရှိသည်ကို အကျိုးမရှိဟု အယူမိစ္ဆာ
ရှိသောသူသည် မီးလျှံမီးတောက်ထ၍နေသော ကျောက်ဖျာအပြင်နှင့်
တူ၏။ ထိုသူကိုဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ရှိခိုးသောအမှု၊ ဆည်းကပ်သော
အမှုသည် ထိုကျောက်ဖျာအပြင်မှာ မျိုးကြံသည်နှင့်တူ၏။ အကျိုးမရှိသည့်
ပြင် တစ်ကိုယ်လုံးကို မီးလျှံသင့်လေသေး၏။

ထိုသရဏဂုံသည် သုတသရဏဂုံ၊ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံဟူ၍ နှစ်ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်း
ရာသော ခန္ဓာဓမ္မ၊ အာယတနဓမ္မ၊ ဓာတုဓမ္မတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို
မြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ကား မရှိ၊ ကြည်ညိုဖွယ်သော ဘုရားဂုဏ်
တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်တို့ကို ကြားနာမှတ်သား သဒ္ဓါပွား၍ ဆည်းကပ်
ကိုးကွယ်သော သရဏဂုံသည် သုတသရဏဂုံမည်၏။ ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာရတနာသုံးပါးကို မြင်သော သရဏဂုံမဟုတ်။ ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာရတနာသုံးပါးကို တွေ့သောသရဏဂုံမဟုတ်။ သာသနာဓမ္မကို
မြင်သော သရဏဂုံမဟုတ်။ သာသနဓမ္မကို တွေ့သောသရဏဂုံမဟုတ်

ဟူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် -

“ယော ခေါ သက္ကလိ ဓမ္မံ နပဿတိ၊

သော မံ နပဿတိ” - ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိရဟန်း။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်တရားကို။ နပဿတိ၊ မြင်နိုင်သော ဉာဏ်မရှိ။ သော၊ ထိုသူသည်။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ နပဿတိ၊ မမြင်။ ။ မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအနား၌ အမြဲနေ၍ နေ့မစဲ ညဉ့်မစဲ အမြဲရှိခိုးပူဇော်ဖူးမျှော်၍ နေသော ဝက္ကလိရဟန်းကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်။

ဤဒေသနာတော်ကိုထောက်၍ မိမိကိုယ်မှာ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်တရား တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်တရားတို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုလည်း ကောင်း မမြင်နိုင်သော သူတို့၏ သရဏဂုံသည် ဒိဋ္ဌသရဏဂုံ မဟုတ်။ သုတသရဏဂုံမျှသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုနိုင်သိနိုင်ရာသတည်း။

ဒိဋ္ဌသရဏဂုံ ဆိုသည်ကား- သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းရာသော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုလည်းကောင်း မြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူ၏ သရဏဂုံသည် ဒိဋ္ဌသရဏဂုံ မည်၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါးကို မြင်ရသော သရဏဂုံ၊ တွေ့ရသော သရဏဂုံ ဆိုလိုသည်။

“ယော ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။”

[ဝက္ကလိသုတ်ပါဠိတော် - အနက်လွယ်ပြီ။]

“ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊
ဒုက္ခဿစ အတိက္ကမံ။
အရိယံ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂံ၊

မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဒုက္ခပုပသမဂါမိနံ”။ ။

“ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊

ဧတံ သရဏ မုတ္တမံ။

ဧတံ သရဏ မာဂမ္မ၊

သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”။ (ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဖြစ်ပွားကြောင်းကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတိက္ကမံ၊ လွန်မြောက်ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခပုပသမဂါမိနံ၊ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းမှုသို့ ဆိုက်စေတတ်သော။ အရိယံအဋ္ဌဂီကံမဂ္ဂံ၊ အဋ္ဌဂီက အရိယမဂ်ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတံ၊ ဤအမြင်လေးချက်သည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးကင်းသော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ဧတံ၊ ဤအမြင်လေးချက်သည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ဧတံ သရဏံ၊ ဤကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ဆည်းကပ်၍။ ဝါ၊ ရောက်၍ရ၍။ သဗ္ဗဒုက္ခာ၊ အလုံးစုံသောဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပမုစ္စတိ၊ လွတ်နိုင်၏။ ။ [ဤကား ဒိဋ္ဌသရဏဂုံတည်း။]

ဤဒိဋ္ဌသရဏဂုံသည် ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်၍ ပထမဒိဋ္ဌသရဏဂုံ။ လ။ သတ္တမ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံ ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိ၏။ ။ ကောသလ္လဋ္ဌာန ခုနစ်ပါးနှင့်အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်လေ။

ဥပမာဆိုဦးအံ့ = ကြီးစွာသော နူနာစွဲကပ်၍ ဒုက္ခပြင်းစွာ ခံနေရသော သူနစ်ယောက်သည် ရှိသတတ်။ နူနာကြီးများကို ပျောက်အောင် ကုစားနိုင်သော ဝိဇ္ဇာမယဆေးသမားကြီးလည်း ရှိ၏။ တစ်ယောက်သော သူသည် ဆေးဆရာနှင့် ယူဇနာတစ်ရာ ကွာဝေး၏။ ဆေးဆရာကြီးကို မမြင်ဖူးရ။ ဆေးဆရာကြီးအထံမှ အဆင့်ဆင့် ယူဆောင်၍ ရောက်လာသော

ဆေးကိုတွေ့ရ၍ ကောင်းစွာမှီဝဲခြင်းကြောင့် နူနာကြီးအကုန်ပျောက်၍ မိမွေးတိုင်း ဘမွေးတိုင်း ရှိလေ၏။ ။

တစ်ယောက်သော သူသည်ကား ဆေးဆရာကြီးအိမ်မှာ တွယ်တာ၍ နေ၏။ ဆေးကိုမူကား ခါးသည်၊ နံသည်ဟု မသောက်မမျို။ ဆေးသမားကြီး ဘုန်းလာဘ်ကိုမှီ၍ အစားအသောက်ကိုသာ အားထုတ်၏။ အနာတို့မှသာရှိ၏။ နူနာကြီး ပျောက်ပြီးသော သူသာလျှင် ဆေးဆရာကြီး၏ ပညာစွမ်း၊ ဆေး၏အစွမ်းကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ သိမြင်ရသောသူဖြစ်၏။ ဆေးဆရာကြီးအိမ်မှာ တွယ်တာမိကပ်၍ နေရသော သူသည်ကား ဆေးဆရာကြီး၏ ပညာစွမ်း၊ ဆေး၏ အစွမ်းကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ သိမြင်ရသော သူမဟုတ်။ ဆေးဆရာကြီး၏ ပညာစွမ်း၊ ဆေး၏ အစွမ်းကို နားမှာကြားသိရုံမျှသာ ရှိ၏။ ။ ဤဥပမာအတိုင်း မှတ်လေ။

ထို့ကြောင့် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကောသလ္လဋ္ဌာန ခုနစ်ပါးတို့၌ ကောသလ္လအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာအားထုတ်၍နေသော သူသည် ဗုဒ္ဓသရဏဂုံ၊ ဓမ္မသရဏဂုံ၊ သံဃသရဏဂုံကို တမင်ဆောက်တည်ဖွယ် ကိစ္စမရှိ။ ဘုရားသွားဖွယ် ကိစ္စမရှိ။ ထိုအလုပ်ကို အားမထုတ်နိုင်သော သုတသရဏဂုံသမားတို့၏ အမှုသာတည်း။ သုတသရဏဂုံသမားတို့ သရဏဂုံသည်ကား ယနေ့ ငါတို့ဘုရားတစ်ပါး၊ နက်ဖြန်ခါ ဘုရားတစ်ပါး ပြောင်းနိုင်၏။ ။ ဒိဋ္ဌသရဏဂုံသမားမူကား အသက်ကို အသေခံလျှင်သာ ခံတော့မည်။ စိတ်စေတနာနှင့်တကွ ဘုရားတစ်ပါး မပြောင်းနိုင်ပြီ။

သတ္တမပြဿနာကို ဖြေဆိုခန်းပြီး၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အဋ္ဌမခန်း

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော တစ်ယောက်သောသူသည် မိမိ၏ မိစ္ဆာအယူကိုစွန့်၍ အဘယ်ကဲ့သို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာတရားအတိုင်း လိုက်နာနိုင်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူ၍ ခေါ်ထိုက်ပါသနည်း- ဟူသောပြဿနာ၌ -

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အစစ်နှင့် ၎င်းလေးမျိုးပြားပုံ

ဒသဝတ္ထုက၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် စင်ကြယ်၍ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို လိုက်နာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူ၍ ခေါ်ထိုက်သည်။ ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား -

၁-အတ္ထိ ဒိန္နံ၊ ၂-အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ ၃-အတ္ထိ ဟုတံ၊ ၄-အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံဖလဝိပါကော၊ ၅-အတ္ထိ အယံ လောကော၊ ၆-အတ္ထိ ပရောလောကော၊ ၇-အတ္ထိ မာတာ၊ ၈-အတ္ထိ ပိတာ၊ ၉-အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ ၁၀-အတ္ထိ လောကေ သမဏ ဗြဟ္မဏာ သမဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေက္ကမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စလောကံ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေန္တိ ။
(ပါဠိတော်။)

၁-ပေးကမ်းကျိုးရှိ၏။ ၂-လက်ဦးလက်ဖျား ပေးလှူပူဇော်ကျိုး ရှိ၏။ ၃-အကြီးအကျယ် ပေးလှူပူဇော်ကျိုးရှိ၏။ ၄-သုစရိုက် ဆယ်ပါး၏ ကောင်းကျိုး၊ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၏ မကောင်းကျိုး ရှိ၏။ ၅-ဤလူ့ဘုံ လောကသည် ရှိ၏။ ၆-ဤလူ့ဘုံမှတစ်ပါး နတ်ဘုံ၊ ငရဲဘုံရှိ၏။ ၇-အမိ၌ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူခြင်း၊ ပြစ်မှားလွန်ကျူးခြင်း ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးရှိ၏။ ၈-အဘ၌ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး

၂၅၇

မွေးမြူခြင်း၊ ပြစ်မှားလွန်ကျူးခြင်း ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုး ရှိ၏။
 ၉-လောကတစ်ပါးမှ လောကတစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ပဋိသန္ဓေစွဲနေ
 ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ရှိ၏။ ၁၀-လောက၌ အညီအညွတ်ဖြစ်ကြ
 ကုန်သော ကောင်းစွာကျင့်ကြကုန်သော ဤလောက၊ တမလွန်လောကကို
 ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌသိ၍ မျက်မှောက်ပြု၍ ဟောကြားကြပေကုန်သော ရဟန်း၊
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်
 ရှိကုန်၏။ ။ ဤကား ဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။

[ဤဒသဝတ္ထုက သမ္မာဒိဋ္ဌိကား လောကီပညာရှိ သူတော်ကောင်း
 တို့ သိကြ၊ မြင်ကြ၊ ပညတ်ပြောဟောကြသော ကမ္ဘာအရိုး
 ကမ္ဘာအစဉ်ကြီးတည်း။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိတည်လျှင်ပင် ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင် ဆိုရပြီ။]

လောက၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပညာသည်
 ပယ်ဖျောက်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဟူသမျှသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပညာ မရှိသော
 သူတို့၌သာ ဖြစ်နိုင်၏။ ။ ယခုအခါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဓာတ်ကွဲအောင်
 ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်သော ပညာသည် အလွန်လိုလှ၏။ ဤကား
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အလတ်တည်း။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သတ္တကောသလ္လ ဌာန၌
 ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘာသာဝင် အကြီးတည်း။
 ပရမတ္ထ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ်ကား သစ္စာလေးပါး ပေါက်ရောက်ပြီးသော
 သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ပရမတ္ထဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ်ပေတည်း။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ - နောက်နောက်ဘဝတို့၌လည်း
 သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသရဏဂုံ အပြီးမြဲပေသောကြောင့်တည်း။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
 အလတ်၊ အကြီးတို့ကား ယခုတစ်ဘဝသာ စိတ်ချရကုန်သည်။ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင် အငယ်သည်ကား တစ်နေ့တစ်ရက်မျှပင် စိတ်မချရ။ ယနေ့

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ နက်ဖြန်ခါ စာဖြူဝင်ဖြစ်နိုင်သောသူတည်း။ ပရမတ်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မူကား သေလွန်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာမရှိရာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အမျိုးထဲမှာ ဖြစ်လေ၍ ဆယ်လအရွယ် တစ်နှစ်အရွယ် စကားပြောတတ်သောအခါ ဗုဒ္ဓသရဏာဂုံကို သင်စွန့်ရမည်။ ငါတို့ကိုးကွယ်ရာ ဆရာများကို ကိုးကွယ်ရမည်။ မကိုးကွယ်လျှင် သင်၏ဦးခေါင်းကို ဤသံလျက်နှင့် ဖြတ်မည်ဟု ဆိုငြားအံ့။ ထိုသူငယ်သည် ဦးခေါင်းကိုသာ အဖြတ်ခံလတ္တံ့။ ကြီးစွာသော မီးပုံကြီးကိုထည့်၍ မီးပုံထဲသို့ သင့်ကိုထည့်မည်ဆိုလျှင် မီးပုံထဲသို့ အထည့်ခံလတ္တံ့။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်တိုင်အောင် ဘာသာတရားပြောင်းခြင်း မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် -

“အဋ္ဌာန မေတံ အနဝကာသော ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောပုဂ္ဂလော
 အညံ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိသေယျ”- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထိုသူအား နိဗ္ဗာန်ယူသည်တိုင်အောင် သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသာသနာသည် အမြဲတည်လေ၏။ ။ တစ်နည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လက္ခဏာဝိနည်းမှာ ဟောတော်မူ၏။

ကုဒ္ဓေါ အာရာဓကော ဟောတိ၊
 ကုဒ္ဓော အနာရာဓကော။ ။ (ပါဠိတော်။)

ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်မှု။ အာရာဓကော၊ အားရလောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တုဒ္ဓော၊ နှစ်သက်သည်ရှိသော်။ အနာရာဓကော၊ အားမရလောက်။

အဓိပ္ပါယ်ကား - တစ်ပါးသောဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ဝင်ပါပြီဆိုသူကို နဂိုဘာသာဝင် ပရိသတ်အမျိုးအရိုးများအလယ်၌ အမောင်စာဖြူ အမောင်ရေရှုခရစ်ဟု ခေါ်လိုက်လျှင် အမျက်ထွက်၏။ အမောင်ရှင်ဂေါတမတပည့်ဟု ခေါ်ဆိုလိုက်လျှင် အလွန်ကြည်လင်ရွှင်

၁၆၈

လယ်တီဆရာတော်

လန်း၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုကြားလျှင် ကြည်လင်
ရွှင်လန်း၏။ ခရစ်စာဖြူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုကြားလျှင် နှလုံးမသာဖြစ်၏။
ဤကား ဘာသာဝင်လက္ခဏာတည်း။

အဋ္ဌမပြဿနာအဖြေ ပြီး၏။

နဝမခန်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူမျိုးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ သိသင့်သိထိုက်
သောတရား တစ်ပါးသော ဘာသာဝင် လူမျိုးတို့မလျှပ်ချောက်
ချားစေနိုင်ခြင်းငှာ သိအပ် နှလုံးသွင်းအပ်သော တရားများ
ကိုလည်း သိလိုပါသည်- ဟူသောနဝမလျောက်ချက်၌-

ဘာသာတပါးမလျှပ်ချောက်ချားနိုင်အောင်

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သိအပ်သော သစ္စာလေးပါး

သိသင့်သိထိုက်သောတရားမှာ အန္တပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ လွတ်၍
ကလျာဏပုထုဇဉ်အဖြစ်သို့ရောက်ရန် စတုတ္ထလျောက်ချက်မှာ
ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာန်
စသော တရားစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာမှာမှရှိသော တရားစုဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်ဆိုလျှင် ထိုတရားတို့ကို သိကျွမ်းလိမ္မာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဆိုစလောက်
သည်။ ဒါနမူမျိုး၊ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလဟူသော
သီလမူမျိုး၊ ကသိုဏ်းဘာဝနာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာ၊ ကသိုဏ်းဈာန်၊
ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်ဟူသော ဘာဝနာမူမျိုး၊ ဤဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမျိုးစု
ကား ကမ္ဘာစဉ်ဆက်လာခဲ့သော ကမ္ဘာတန်းဆာတရားစုဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ

မိခင်ဧရာဝတီ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အနန္တမှာ ထာဝရရှိပြီ။ ဘုရားမပွင့်ရာ စကြဝဠာအနန္တမှာပင် အစဉ်ထာဝရ ရှိနေကြသော ကမ္ဘာတန်းဆာ တရားမျိုးဖြစ်ချေသည်။ ကမ္ဘာတိုင်း ကမ္ဘာ တိုင်းမှာပင် လူရှိ၏။ နတ်ရှိ၏။ ဗြဟ္မာရှိ၏။ ရသေ့ရဟန်းရှိ၏။ အနန္တ စကြဝဠာမှာပင် လူရှိ၏။ နတ်ရှိ၏။ ဗြဟ္မာရှိ၏။ ရသေ့ရဟန်းရှိ၏။ ငါတို့ဘုရားပွင့်ရာကာလသည် အလွန်သောင်းကျမ်းသော တစ်ရာတမ်းမှာ ပွင့်သည်နှင့် ထိုကမ္ဘာတန်းဆာတရားတို့ကိုပင် များစွာထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူရလေသည်။ သာသနာတွင်း၌ကား မြတ်သောအလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အတွက် သရဏဂုံသုံးပါးအတွက်သာ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားပွင့်မှရှိသော တရားကားခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားစုပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုလျှင် မြတ်စွာဘုရားပွင့်မှရှိသောတရားစုကို အထူးသိကျွမ်းလိမ္မာအောင် အားထုတ်ရာသတည်း။ ။ (ထုတ်ပြခဲ့ပြီး သော သတ္တကောသလ္လဌာနသည် ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်ပင်တည်း။)

[ယခုဘဝ၌ ဘာသာတစ်ပါးတို့ မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်စေ ခြင်းငှါ သိအပ်နလုံးသွင်းအပ်သော တရားကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားပေတည်း။ နိဗ္ဗာန်ရသည်တိုင်အောင် ဖြစ်လေရာဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ ဘာသာတစ်ပါးတို့ မလှုပ်ချောက်ချားစေနိုင် စေခြင်းငှါ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောတရားကား - သစ္စာလေးပါး တရားပေတည်း။]

**ဘာသာတစ်ပါး မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်အောင် သိအပ်သော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား**

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အတန်ငယ်ပြဆိုဦးအံ့။
၁-အဝိဇ္ဇာ, ၂-သင်္ခါရ, ၃-ဝိညာဏ်, ၄-နာမ်ရုပ်, ၅-သဠာ

ယတန၊ ၆-ဖဿ၊ ၇-ဝေဒနာ၊ ၈-တဏှာ၊ ၉-ဥပါဒါန်၊ ၁၀-ဘဝ၊ ၁၁-ဇာတိ၊ ၁၂-ဇရာမရဏ။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး နှုတ်တက်ရစေ။)

(၁) အဝိဇ္ဇာ = အဝိဇ္ဇာဆိုသည်ကား - ဝိဇ္ဇာ၏ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော မောဟတည်း။ ။ သတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် လဝန်း၊ နေဝန်းနှင့် တူ၏။ ဉာဏ်ခေါ်သော ဝိဇ္ဇာသည် လဝန်း၊ နေဝန်းမှထွက်သော အရောင်နှင့် တူ၏။ အဝိဇ္ဇာမောဟသည် ရာဟုအသူရိန်နှင့်တူ၏။ ရာဟု ဖမ်း၍နေသောအခါ လရောင်၊ နေရောင်ပျောက်ကွယ်၍ နေသကဲ့သို့ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုး မြှေးယှက်လုံးထွေး၍ နေသောအခါ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ရောင်ပေါ်ခွင့်မရပြီ။ ပကတိမျက်စိအကြည်ကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုး၍နေသော တိမ်သလာကြီးနှင့်လည်း တူ၏။ ကာမဂုဏ်မူသည် ထိုတိမ်သလာကြီး ကိုထူသည်ထက် ထူအောင် တိုးပွားစေသော အစာအာဟာရညှော်သင်းစု နှင့်တူ၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကောသလ္လဌာနတို့၌ အားထုတ်သောအမှုသည် ထိုတိမ်သလာကို ကွာ၍ကျစေနိုင်သော ဝိဇ္ဇာမယနတ်ဆေးနှင့်တူ၏။

အဝိဇ္ဇာလေးမျိုး - ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ၊ သမုဒယသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

တစ်နည်း အဝိဇ္ဇာ ရ-မျိုး - ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကောသလ္လဌာန ခုနစ်ပါးတို့တွင် ပထမကောသလ္လဌာန၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ။ လ။ သတ္တမကောသလ္လဌာန၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိ၏။ မိမိ ကိုယ်ဖြစ်၍နေသော ခန္ဓာငါးပါးတွင် ရူပက္ခန္ဓာသည် အကြမ်းဆုံးတည်း။ ရူပက္ခန္ဓာတွင်လည်း မြေဓာတ်သည် အကြမ်းဆုံးတည်း။ ထိုမြေဓာတ်ကို ကြည့်၍စမ်း။ တိမ်သလာထူထပ်စွာ ဖုံးလွှမ်းသော သူသည် မွန်းတည့်၍

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

နေသော နေဝန်း၊ လဝန်းကိုကြည့်သောအခါ မှောင်ကျ၍သာနေလတ္တံ့။ နေဝန်း၊ လဝန်းအရိပ်မျှ အထင်လတ္တံ့။ ဤအတူ စိတ်ထဲမှာမှောင်ကျ၍ နေသည်ကား အဝိဇ္ဇာတည်း။ ကြည့်ဖန်များလာလျှင် စိတ်မှောင်တစ်စ၊ တစ်စပါး၍သွား၏။ စိတ်ရောင် တစ်စ၊ တစ်စပေါ်၍ လာ၏။ စိတ်မှောင် ကား အဝိဇ္ဇာတည်း။ စိတ်ရောင်ကား ဝိဇ္ဇာတည်း။ မှောင်ကုန်သောအခါ မျက်စိကောင်းသောသူ နေဝန်း၊ လဝန်းကိုကြည့်၍ ထင်ရ၊ မြင်ရသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ရှိ ပရမတ်မြေဓာတ်ကို ထင်ရ၊ မြင်ရ၏။

[ကြွင်းသောရုပ်စု၊ ကြွင်းသောဓန္ဒာစု၌လည်း ဤနည်း အတိုင်း မြင်လေ။ ဓန္ဒာငါးပါးကို ပရမတ်ဓာတ်စစ် ပေါ်အောင် မြင်နိုင်သောအခါ ပထမကောသလ္လဝိဇ္ဇာကို ရ၏။ ပထမ ကောသလ္လဌာန၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာခွါရုံ၏။ ကြွင်းသော ကောသလ္လဌာန ခြောက်ဌာနတို့၌လည်း ဝိဇ္ဇာပေါ်မှု၊ အဝိဇ္ဇာခွါရုံ မှုကို မြင်လေ။]

ဝိဇ္ဇာခုနစ်ပါးပေါ်၍ အဝိဇ္ဇာခုနစ်ပါးခွါရုံပြီးနောက်၌ ပေါ်ပြီးသော ဝိဇ္ဇာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ်ဉာဏ်ကို အရောင်ရွန်းရွန်း တောက်ထွန်း၍ သွားစေ ခြင်းငှါ အတန်တန်ပွားများသည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်သည် အကြွင်းမဲ့ ကုန်ဆုံးလေ၏။ အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ် ကုန်ဆုံးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်စသော နောက်နောက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တစ်ဆယ့် တစ်ပါးတို့လည်း အကြွင်းမဲ့ ကုန်ဆုံးကြကုန်၏။ သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်နက် အလင်းပေါက်၏။

သစ္စာလေးပါး အလင်းပေါက်ပုံ

ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိမှု၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော သမုဒယသစ္စာကို ပယ်မှု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့၏ အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွချုပ်ငြိမ်းကြခြင်းတည်းဟူသော နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ထင်ထင် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌမြင်ရမှု၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ထင်ရှားပေါ်မှု ဤလေးချက် တစ်ပြိုင်နက်ပေါက်၏။ သိက္ခာသုံးပါး ပေါက်၏ ။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ်ခုနစ်ပါးပြည့်စုံ၏။ နိယတသရဏဂုံ တည်၏။ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်၏။ ဒေဝပုတ္တမာရ်နတ်သားပေါင်း တစ်သောင်း တစ်သိန်းပင်လာ၍ ဖျက်ဆီးသော်လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကို ပျက်စီးအောင် မတတ်နိုင်ပြီ။ ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို လည်း အောင်ပြီ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆရာပေါင်း တစ်သောင်း တစ်သိန်းပင်လာ၍ လှုပ်ချောက်ချားသော်လည်း မတတ်နိုင်ပြီ။ ။ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတွင် အဝိဇ္ဇာကို မြင်သာအောင် ပြချက်တည်း။ ဤအဝိဇ္ဇာချုပ်လျှင်ပင် အလုံးစုံသော ကိစ္စပြီးစီးငြားသော်လည်း အထက် အင်္ဂါတို့ကိုလည်း သိသာရုံ ပြဆိုဦးအံ့။ (အဝိဇ္ဇာပြီး၏။)

(၂) သင်္ခါရ = သင်္ခါရဆိုသည်ကား - ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို သာယာမှု၊ အနာဂတ်ဘဝကို သာယာမှုတို့နှင့် နေ့နေ့၊ ညည၊ ပုပု၊ ရွရွ ပြုကြ သမျှသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့ကို သင်္ခါရဆိုသည်။

[သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး အဝင်အပါ ဟူသမျှ သည် သင်္ခါရချည်းတည်း။]

ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌ ဖုံးလွှမ်းသောအဝိဇ္ဇာကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို သာယာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒုစရိုက်သင်္ခါရတရားစု ဖြစ်ပွားသည်။ အနာဂတ်ခန္ဓာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် အနာဂတ်ဘဝကို သာယာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒါန၊ သီလအစရှိသော သုစရိုက်သင်္ခါရ တရားစု ဖြစ်ပွားသည်။

အဝိဇ္ဇာကင်းပျောက် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေါက်ပြီးသော ဘုရား၊ ရဟန္တာ တို့အား ပကတိလူတို့ထက်ပင် ထက်သန်သောလုံ့လမှု၊ ဥဿာဟမှု ရှိကြကုန်ငြားသော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော ခန္ဓာကိုသာယာမှုနှင့် ပြုကြ သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု မရှိပြီဖြစ်၍ ကုသိုလ်လည်း မဆိုရပြီ။ သင်္ခါရလည်း မဆိုရပြီ။ ။ ဤအဝိဇ္ဇာမှ သင်္ခါရပေါက်ဖွားမှု ကို ပြောဆိုသည်ရှိသော် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော သူတို့သည်လည်း သဘော ကျနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ။ (သင်္ခါရပြီး၏။)

(၃) ဝိညာဏ် = ဝိညာဏ် ဆိုသည်ကား - ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့သော သင်္ခါရမှုတို့တွင် ကမ္မပထမြောက်သည်ဟု ဆိုအပ်သော အဆံ အောင်မြင်သော မျိုးစေ့ကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို ပေါက်ဖွားစေနိုင် လောက်အောင် သန်မာသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့ကြောင့် ယခုဘဝတွင် အစွာဖြစ်ပေါ်သော ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၊ ပဝတ္တိဝိညာဏ်ကို ဝိညာဏ်ဆိုသတည်း။ ဤရှေးကံကြောင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ပေါ်မှုသည်ကား အဘိညာဉ်ကိုရသော ရသေ့ရဟန်း၊ တန်ခိုးပညာကြီး လှစွာသော နတ်သိကြားတို့သည်သာ သိမြင်နိုင်ရာသော အရာဖြစ်ချေ သည်။ ပကတိသော လောကီလူမျိုး ဉာဏ်သမားတို့၏ အရာမဟုတ်ပြီ။ ထိုကဲ့သို့သော ရသေ့ရဟန်း နတ်သိကြားတို့သည်လည်း ဓာတ်ခွဲဖြစ်၍ မသိနိုင်ကြကုန်။ ဘယ်ဘဝမှ ပြောင်း၍လာခဲ့သော အတ္တဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သေ၍သွားသောသူကို ဤသူ၏အတ္တသည် ဘယ်ကံကြောင့် ဘယ်ငရဲသို့ရောက်လေ၏။ ဘယ်နတ်ပြည်သို့ ရောက်လေ၏ဟူ၍လည်း ကောင်း ဤသို့သာ သိနိုင်ကြကုန်သည်။ ပြခဲ့ပြီးသော ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မသမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဆယ်ပါးတွင် -

“အတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပနုၤ၊ ယေ ဣမဉ္ဇလောကံ ပရဉ္စလောကံ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေန္တိ” - ဟူသော နောက်ဆုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ပါရှိ၏။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိမရှိကုန်သော လူမျိုးတို့အား ဤပဋိသန္ဓေအရာ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိချည်း ဖြစ်၍နေကြကုန်၏။ ယခုအခါ ဥရောပတိုက် အမေရိက တိုက်တို့မှာ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိမရှိသည့်အတွက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိုက်တွေ ဖြစ်၍ နေကြကုန်ပြီ။ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစုသည်လည်း ယခုအခါမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်။ လောက၌ ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရကြသော ရသေ့ရဟန်းနွယ် ကွယ်ပသောအခါ ဩက္ကာကရာဇ်မင်းများ လက်ထက်ဆီကပင် ပေါ်လာ သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစုပေတည်း။

“ဝဿသဟဿာယုကေသု ဘိက္ခဝေ မနုဿေသု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝေပုလ္လံ အဂမာသိ” - ဟူ၍ စက္ကဝတ္တိသုတ်၌ ဟောတော်မူ သောကြောင့် လူတို့အသက်တစ်ထောင်တမ်းဆီကပင် ဖြစ်ပွား၍လာခဲ့သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစုပေတည်း။ ယခုအခါ ဥရောပတိုက်သား၊ အမေရိကတိုက်သား၊ ဆေးသမား ဆရာပညာရှိတို့သည်လည်း ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ မရှိရှာကြသည့် အတွက် လက်တွေ့မျက်မြင်နှင့် မှန်ဘီလူးကိုဆရာပြု၍ မိမိတို့၏အရာ မဟုတ်သော ပဋိသန္ဓေအချက်များကို ပညတ်တင်ထားကြကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကြကုန်သော လူမျိုးတို့မှာမူကား မိမိတို့ညာဏ်ပညာ အရာပင် မဟုတ်ကြသော်လည်း ဘုရားမပွင့်မီကပင် အစဉ်မပျက်လာခဲ့ သော သမ္မာဒိဋ္ဌိနည်းလမ်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိနည်းလမ်းတို့ကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြု၍ ဖြောင့်မှန်စွာ ယူနိုင်ကြပေကုန်၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

[ဤဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်သည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ရှေ့သွားနောက်လိုက်တွဲဖက်တည်း။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်သည်သာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို လွန်နိုင်သည်။]

ဤကား ပဋိသန္ဓေအချက်၏ နက်နဲခက်ခဲမှုကို ပြဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။

ရုပ်-နာမ်ခန္ဓာ နှစ်ဖြာအလား = အနုမာနအားဖြင့် ဆ၊ ပုံကို ပြဆိုလိုက်ဦးအံ့။ ။ တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ နှစ်လမ်းခွဲ၍ထား။ ရုပ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ဖြစ်ပုံအလားတစ်မျိုး၊ နာမ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ဖြစ်ပုံအလားလည်း တစ်မျိုး၊ အနုမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ရုပ်ခန္ဓာအစဉ်ကား တစ်ဘဝလျှင်တစ်ခု အပိုင်းပိုင်း ပြတ်၍ လာ၏။ နာမ်ခန္ဓာအစဉ်ကား ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိကျအောင် တစ်ခု တည်းသာတည်း။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ အာရုံကိုယူမှု၊ ကြိဖန်မှုစသော နာမ်ခန္ဓာ၏ ကိစ္စသည် ရုပ်ခန္ဓာမှာမရှိ။ ပရမာဏုမြူ၊ အဏုမြူစသော သဏ္ဍာန်ကြီးငယ် အထယ်ခြစ်ဖြစ်မှုစသော ရုပ်ခန္ဓာ၏ကိစ္စသည် နာမ်ခန္ဓာမှာ မရှိ။

ရုပ်ခန္ဓာ၏အလား = ရုပ်ခန္ဓာ၏အလားကို ပြဆိုဦးအံ့။ မြစ်ရေအယဉ်၊ လေမုန်တိုင်းအယဉ်၊ အညာမှ မဟာသမုဒ္ဒရာတိုင်အောင် လာခဲ့သော မြစ်ရေအယဉ်၌ ဓာတ်အစဉ်ဖြစ်ပွား၍ စီးသွားပုံကား ရှေးရှေး ဓာတ်ကလာပ်စုမှာ တေဇောခေါ်သော ဓာတ်မီးသည်ပါရှိ၏။ ဝါယော ခေါ်သော ဓာတ်လေသည် ပါရှိ၏။ သီတဓာတ်မီးသည် သီတကလာပ် တို့ကို ပေါက်ဖွားစေ၏။ ဥဏှဓာတ်မီးသည် ဥဏှကလာပ်တို့ကို ပေါက်ဖွားစေ၏။ အာပေါသည်ကား လေးသောဓာတ်ဖြစ်၍ နိမ့်ရာသို့ ကျလျှောခြင်း အလေ့ရှိ၏။ ။ ရှေးရှေးကလာပ်မှာပါသော

လေဓာတ်သည် မိမိနှင့်အတူ ဖြစ်သော ဓာတ်စု သားသမီးကလာပ်စု ပေါက်ဖွားသောအခါ တွန်းကန် ရှိပစ်သဖြင့် အမိဓာတ်မီး တည်ရာမှ ခွာ၍၊ ခွာ၍ ပေါက်ဖွားကြရ၏။ လေးလံလှသော အာပေါဖိစီးမှုကြောင့် နိမ့်ရာ၌ကျရောက် ပေါက်ဖွားကြ၏။ (အညာမှရေစီး၍လာပုံ)။ ။

လေမုန်တိုင်းမှာမူကား လွှမ်းမိုးသော အာပေါမရှိ။ လုံးစည်းသော အာပေါမျှသာရှိသောကြောင့် နိမ့်ရာသို့ စီးမှုမရှိ။ ရေ၌လည်းကောင်း၊ လေ၌လည်းကောင်း တစ်ဆက်တည်းနေကြ ရာ၌ ယူနောတစ်ရာအစဉ်မှာ နောက်ဆုံးက ရေဟုန်၊ လေဟုန်သည် အလယ်နေ အဆုံးနေ ရေလေများကို အားပေးနိုင်၏။

သားသမီးကလာပ်တို့ အရပ်တစ်ပါးခွာ၍ ပေါက်ဖွားကြသော် လည်း ရုပ်တရားဖြစ်ကြသည်နှင့် အစဉ်ကိုလွှတ်၍ ခွာနိုင်ကြသည်မဟုတ်။ ရှေးကလာပ်၏အဆုံးနှင့် နောက်ကလာပ်၏အစ ဆက်နွယ်၍သာ ခွာကြ ရကုန်၏။ တိမ်တိုက်မှထွက်၍ မြေအပြင်ကျအောင် ခဏခြင်း ပြန့်ပွား၍ လာခဲ့သော လျှပ်ရောင်မှာလည်း ဤနည်းတူ။ ဝါယောသန်လျှင် သန်သည့် အလျောက် အခွာကလေး အခွာကြီးရှိရာ၏။ ။ [ဤကား ရုပ်ခန္ဓာ၏ အလားတည်း။]

နာမ်ခန္ဓာ၏အလား = နာမ်ခန္ဓာ၏ အလားမူကား တစ်ခုသော ရုပ်ခန္ဓာမှာ မှီ၍ဖြစ်ခိုက် ထိုရုပ်ခန္ဓာမှ ခွာ၍မဖြစ်။ ရုပ်ခန္ဓာကား တစ်ဘဝ မှာတစ်ခါ အစဉ်ပြတ်၏။ နာမ်ခန္ဓာကား ပြတ်သည်မရှိ။ မှီရာရုပ်ခန္ဓာ တစ်ခုအပြတ်တွင် ခွာချက်ဆိုက်၏။ နာမ်ခန္ဓာအစဉ်ထဲတွင် စေတနာသည် ဓာတ်မီးနှင့်အလားတူ၏။ ၂၄-ပစ္စည်းတွင် ကမ္မပစ္စည်း ဆို၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ဓာတ်ကြီးစုသည် ဝါယောနှင့်တူ၏။ ၂၄-ပစ္စည်း တွင် မဂ္ဂပစ္စည်းဆို၏။ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘဝသည် တစ်ခု၊ တစ်ခု

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သောစေတနာမှ ပေါက်ဖွားမှုတည်း။ တေဇောမှာ ပထမကလာပ်၌ပါသော တေဇောသည် ဒုတိယကလာပ်ကို၊ ဒုတိယ၌ပါသော တေဇောသည် တတိယကို ဤသို့သာ ပေါက်ဖွားစေနိုင်သည်။ တေဇောရှိစဉ်အခါ၌သာ ပေါက်ဖွားစေနိုင်သည်။ စေတနာမူကား နာမ်ကလာပ်တစ်ချက် ပေါက်ဖွား လိုက်လျှင် အနှစ်တစ်သိန်း ကုဋေများစွာ မိမိ၏သားသမီးကလာပ်ချည်း ဆက်လက်၍ သွားနိုင်သည်။ မိမိချုပ်ပြီးသည်နောက် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်မှလည်း မိမိ၏သားသမီးဖြစ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋေတ္တာရုပ် များကို ပေါ်ရစ်စေနိုင်သည်။ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဆိုသော်လည်း နာမ်အစဉ် သည် နာမ်ပင်။

ဤသို့လျှင် ရုပ်အစဉ်၏အလားနှင့် နာမ်အစဉ်၏အလားသည် အနန္တက္ခာလုမ်းကြ၏။ နာမ်အစဉ်၏အလားကို ရုပ်ထဲမှာ ဥပမာရာ၍ မရ။ အတန်အရာတူရာကို ဆွဲ၍ပြကြရသည်။ ယခုဘဝ၌လည်း နာမ်အမှု နှင့် ရုပ်အမှုသည် အနန္တက္ခာလုမ်းကြမှု ထင်ရှားပါ၏။ မြင်အောင် ကြည့်လေ။

မိုရာရုပ်ခန္ဓာတစ်ခု ပျက်ဆုံးရာတွင် ခွာချက်စခန်း ဆိုက်၏ ဟူရာ၌ ထိုပျက်ဆုံးသော မိုရာရုပ်ခန္ဓာမှ အဘယ်မျှဝေးကွာအောင် ခွာ၍ ပေါက်ဖွားနိုင်သနည်းဟူမူ ဓာတ်မီးနှင့်တူသော ပေါက်ဖွားစေတတ်သော စေတနာမူ၊ ဝါယောနှင့်တူသော မှုတ်လွင့်တွန်းကန်တတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပစသော မဂ္ဂပစ္စည်းတရားအပေါင်း ဤနှစ်ပါးကို အားရှိအားမဲ့သို့လိုက်၍ အဝေးအနီးခွာ၍ ဆက်လက် ပေါက်ဖွားမှုကို သိရာ၏။ ကျမ်းဂန်တို့မှာ “ဒီပနက သင်္ခါရာ၊ ပစ်လွှင့် တတ်သော သင်္ခါရဓမ္မတို့သည်”-ဟု ဆိုသည်ကား ဤမဂ္ဂပစ္စည်းတရား တို့ကို ပဓာနပြု၍ ဆိုပေသည်။ မဂ္ဂပစ္စည်းတရားတို့ အားကောင်းပေလျှင်

လူ့ဘုံမှစတင်၍ နေဝသညာနာသညာခေါ်သော ဘဝဂ်ဘုံမှာ ပဋိသန္ဓေ
 ဝိညာဏ်ကိုပေါက်ဖွားစေနိုင်၏။ အဝိစိတရဲ့မှာ ပေါက်ဖွားစေနိုင်၏။ မနော
 ဒွါရစိတ်ဖြင့် အာရုံပြုမှုမည်သည် မြင့်မိုရ်တောင်၏ ထိုမှာဖက်သို့ ချက်ခြင်း
 ရောက်နိုင်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်ခြားမှုမရှိ။ ရုပ်အချင်းချင်းကိုသာ ခြားဆီး
 နိုင်သည်။ ဤအတူတစ်ခုသော ဘဝမှချုပ်၍ တစ်ခုသောဘဝ၌
 ဆက်လက်သော နာမ်အစဉ်ကို မြင့်မိုရ်မဟာပထဝီ ခြားဆီးမှုမရှိ။ ဤသို့
 ရုပ်ခန္ဓာ၏ အစွမ်းအလားတစ်ခြား၊ နာမ်ခန္ဓာ၏ အစွမ်းအလားတစ်ခြား၊
 အလွန်ကွာလှမ်းကြ၏။

ဤသို့ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ကွာလှမ်းချက်ကို မမြင်နိုင်ကုန်
 သော အကြံသမားတို့သည် လက်တွေ့ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်သော
 ရုပ်ခန္ဓာတို့၏အလားနှင့် နှိုင်းရှည်တိုင်းတွာ၍ သတ္တဝါသ လောကအဖြစ်ကို
 ကြံကြကုန်သည့်အတွက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပွားကုန်သည်။ ။
 ဤကား ဘာသာတစ်ပါးတို့ လှုပ်ချောက်ချားရန် အချက်ကြီး ဌာနကြီး
 ဖြစ်၍ မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်စေရန် အတန်ငယ်ပြဆိုလိုက်သော
 အခန်းတည်း။

[ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သောသူသည် ဘာသာတစ်ပါးနှင့် စကား
 ပြောဆိုခဲ့လျှင် မိမိဘာသာ၌အချက်ကျကျ ဒိဋ္ဌကိုယ်တွေ့ အစေ
 အစပ် သိကျွမ်းလိမ္မာများလှသူမှသာ ပြောဆိုထိုက်သည်။ သို့မဟုတ်
 ကျမ်းဂန်တွေ့ ကြားဖူးနားဝ ဗဟုသုတမျှနှင့် ပြောဆိုခဲ့လျှင်
 ထိုသူအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာကို သူတစ်ပါးတို့ မထေမဲ့မြင်
 မှတ်ထင်မှောက်မှားဖို့ ဖြစ်လေရာသည်။]

(၄) နာမ်ရုပ် = နာမ်ဆိုသည်ကား ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ-
 ဟု ဆိုအပ်သော စေတသိက် ခန္ဓာသုံးပါးတည်း။ ။ ရုပ်ဆိုသည်ကား

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီးစသော ရုပ်ခန္ဓာတည်း။ ။ ဝိညာဏ်ဆိုသော တရားသည် ပရမတ္ထဓမ္မစုတွင် ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌပဓာနပမုခ အစိုးရအချုပ်အချာ ရာဇာခေါ်ရသော ဓာတ်ကြီးပေတည်း။ ။ ဆဒ္ဒါရာဓိပတိရာဇာဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌပဓာန ဖြစ်ပုံကို ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဖြစ်ပွားပုံ - ဤလူ့ပြည်မှ ကုသိုလ်ပုညအားကြီး သော သူသေ၍ တာဝတိံတာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်သောအခါ ဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါလည်း အပြီးပါ၏။ ဘုံဗိမာန်လည်း အပြီးပေါက်၏။ ဤဥပမာအတိုင်း ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဝေဒနာလည်း ဖြစ်ပေါ်တော့သည်။ သညာလည်း ဖြစ်ပေါ်တော့သည်။ ဖဿ၊ စေတနာ အစရှိသော သင်္ခါရစုလည်း ဖြစ်ပေါ်တော့သည်။ ဝိညာဏ်၏မှီရာ ဝတ္ထုရုပ် နှင့်တကွ မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်အစရှိသော ရုပ်ခန္ဓာ လည်း ဖြစ်ပေါ်လေတော့သည်။ ထိုသို့အတူတကွပင် ဖြစ်ပေါ်ကြသော် လည်း ဝိညာဏ်ဓာတ်က အကြီးအကဲဖြစ်သည်နှင့် ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဝိညာဏ်မှနာမ်ရုပ် ပေါက်ဖွားသည်ဟု ဆိုရသည်။ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်သည်ဆိုငြားသော်လည်း ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပဋိသန္ဓေ ဥပါဒ်ဆဲ အခါ၌မျက်စိနှင့်ပင် မြင်ကောင်းလောက်အောင် ကြီးသည် မဟုတ်သေး။ သေးငယ်လှစွာသော ညောင်စေ့မှရှေးဦးစွာ သေးငယ်လှစွာ သော အညောက်ပေါ်ပေါက်ပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း ညောင်ပင်ကြီး ဖြစ်လေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ကလလရေကြည် တည်ပြီးသည်မှ တစ်နေ့ တစ်ခြား ကြီးပွား၍ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါသဏ္ဍာန် ဖြစ်ရသည်။

ကလလရေကြည် ခုနစ်ရက်။
အမြှုပ် ခုနစ်ရက်။
သွေးခဲ ခုနစ်ရက်။

မိခင်ဧရာဝတီ

အသားခဲ ခုနစ်ရက်။

ဦးခေါင်း ခြေလက် ခက်မငါးဖြာ သတ္တာဟပေါင်း ခုနစ်။
၁၁-သတ္တာဟ ရှိပြီ။ ရက်ပေါင်း - ရရ။ ။ ထိုအခါမှ စက္ခုအကြည်၊
သောတအကြည်၊ ဃာနအကြည်၊ ဇိဝါအကြည် ဤအကြည်ကြီးလေးပါး
တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ကာယအကြည်၊ မနောအကြည်တို့သည်ကား
ပဋိသန္ဓေအခါကပင် ပါခဲ့ပြီ။ ။ ဤကား ရုပ်ခန္ဓာဖြစ်ပွားပုံတည်း။

[ဥရောပတိုက်သား ဆေးဆရာတို့ကား မှန်ဘီလူးကို ဆရာ
လုပ်ရသည်ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့လှစွာသော ဓာတ်နုတို့ကို မသိရှာကြ
ကုန်ပြီ။ သွေးအထူးအထွေ သွေးကြော၊ လေကြော အထူးအထွေ
ကိုအစွဲပြု၍ သိမှု၊ မြင်မှု၊ မိုက်မှု၊ လိမ်မာမှု အလုံးစုံကို ပညတ်
ကြကုန်၏။]

(နာမ်ရုပ်ပြီး၏။)

(၅) သဠာယတန = စက္ခုအကြည်၊ သောတအကြည်၊ ဃာန
အကြည်၊ ဇိဝါအကြည်၊ ကာယအကြည်၊ မနောအကြည် ဤအကြည်
ဓာတ်ခြောက်ပါးကို သဠာယတန ဆိုသည်။ ဤခြောက်ပါးတွင် ရှေ့အကြည်
ငါးပါးသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသောရုပ်တွင် ပါဝင်၏။ မနောအကြည်သည်
ပဝတ္တိဝိညာဏ်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏ်အင်္ဂါ၊ နာမ်ရုပ်အင်္ဂါတွင်
သဠာယတနသည် ပါဝင်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အသီးအခြား
ပဉ္စမအင်္ဂါပြုလုပ်၍ ထုတ်ပြန်ရသည်မှာမူကား သတ္တဝါ၏ခန္ဓာကိုယ်တွင်
ထိုအကြည်ဒွါရ ခြောက်ဌာနတို့သည် မြို့တံခါးကြီး ခြောက်ပေါက်နှင့်
တူကုန်၏။ အစိုးရရုံးတော်ကြီး ခြောက်ခုနှင့်တူကုန်၏။ ဈေးရုံကြီး
ခြောက်ခုနှင့်တူကုန်၏။ သင်္ဘောဆိပ်ကြီး ခြောက်ခုနှင့် တူကုန်၏။
မိရထားရုံကြီး ခြောက်ခုနှင့် တူကုန်၏။ သုဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိ အရပ်ဆယ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

မျက်နှာသို့ ထွက်ရာထွက်ကြောင်း သွားရာသွားကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော သံသာရ ပဝတ္တဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော စက်သင်္ဘောခြောက်မျိုး၊ ဓာတ်ရထား ခြောက်မျိုးတို့သည် ထိုအကြည်ဒွါရ ခြောက်ဌာနတို့မှ အသီးအသီးထွက် ကြလျှင်ကြ ခုတ်ကြရကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သဠာယတန် သံယုတ်ပါဠိတော်၌ -

- (၁) စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏံ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝ မေ တဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။
- (၂) သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံသင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ လ။ သမုဒယော ဟောတိ။
- (၃) ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ လ။ သမုဒယော ဟောတိ။
- (၄) ဇိဝုဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ လ။ သမုဒယော ဟောတိ။
- (၅) ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ လ။ သမုဒယော ဟောတိ။

မိခင်ဧရာဝတီ

(၆) မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ
သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ လ။ သမုဒယော
ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ လောကသမုဒယော။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လောကသမုဒယော၊ လူသတ္တဝါခန္ဓာငါးပါး
တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ပုံဟူသည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်းဟူမူကား။
စက္ခုဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ရူပေစ၊ ရူပါရုံကိုလည်းကောင်း။ ပဋိစ္စ၊
စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တိဏ္ဍံ၊ စက္ခုဝတ္ထု၊
ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် ဟူသောဓာတ်သုံးပါးတို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံ
စည်းဝေး လုံးထွေးထိခိုက်မှုသည်။ ဖဿော၊ ဖဿဓာတ် ဖြစ်၏။ ဖဿ
ပစ္စယာ၊ ဖဿဓာတ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဓာတ်သည်။
သမ္ဘာဝတိ၊ ၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဓာတ် ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ တဏှာ၊
တဏှာဓာတ်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဆိုရိုး ပေးရိုးအတိုင်းပေးလေ။

ဤဒေသနာဖြင့် သတ္တဝါတစ်ယောက်၏ ခြောက်ဒွါရမှ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် ခြောက်သွယ် ထွက်သည်ကို ပြတော်မူသည်။ ။ ယခုငရဲဘုံ၌
ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ခြောက်ပုံစု။ ၁- တစ်စုကား စက္ခုပေါက်မှ
ထွက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်ရထားနှင့် ကျလေရောက်လေသော
အစုတည်း။ ၂- တစ်စုကား သောတပေါက်မှ ထွက်သော။ လ။ ၃-
တစ်စုကား ဃာနပေါက်မှ ထွက်သော။ လ။ ၄- တစ်စုကား ဇိဝှါပေါက်
မှ ထွက်သော။ လ။ ၅- တစ်စုကား ကာယပေါက်မှ ထွက်သော။
လ။ ၆- တစ်စုကား မနောပေါက်မှ ထွက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဓာတ်ရထားနှင့် ကျလေရောက်လေသော အစုတည်း။

[စက္ခုရထားရုံမှထွက်သော ဓာတ်ရထား။ သောတရထားရုံမှ
ထွက်သော ဓာတ်ရထားဟူ၍လည်း ဆိုလေ။ စက္ခုဆိပ်မှ ထွက်လေ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သော စက်သင်္ဘော။ သောတဆိပ်မှ ထွက်လေသော စက်သင်္ဘော
ဟူ၍လည်း ဆိုလေ။

နာမ်ခန္ဓာတို့၏ သမုဒယမူသည် တစ်ခြား၊ ရုပ်ခန္ဓာတို့၏
သမုဒယမူသည် တစ်ခြား၊ ရုပ်ခန္ဓာ၌ ညောင်စေ့ငယ်တစ်ခုမှ ညောင်ပင်
ကြီးတစ်ခု ဖြစ်၏။ ညောင်ပင်ကြီး အသီးအစေ့တို့မှ ထိုညောင်ပင်ကြီး
ရှိစဉ်ပင် ညောင်ပင်ပေါင်း တစ်သောင်းမက ပွားနိုင်၏။ သတ္တဝါတို့
ကံတည်းဟူသော မျိုးစေ့မှာမူကား ဘဝတစ်ခုဆုံးမှ ဘဝတစ်ခုသာ
ပေါက်ပွား၏။ ထို့ကြောင့် ဤသတ္တဝါတို့အား တစ်ခုသော ဣရိယာပုထ်
အတွင်းမှာ ခြောက်ဒွါရမှ ကမ္မပထမြောက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဓာတ်ရထားပေါင်း စက်ဆင်ပြီး၊ မီးထိုးပြီး၊ ခြောက်စုံအပြီး ဖြစ်နိုင်ငြား
သော်လည်း ယခုခန္ဓာမဆုံးသေးက ထွက်နာရီမရ။ ယခုခန္ဓာဆုံး၍
ထွက်နာရီ ဆိုက်သော်လည်း ရထားတစ်ခုသာ ထွက်ရသည်။ ကြွင်းသော
ရထားစုကား အခွင့်ရသောအခါ ထွက်ရအောင် အပြီးအစီး ပြင်ဆင်၍
မီးထိုး၍ အသင့်နေ၏။ ထွက်ခွင့်မရသေးလျှင် ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်
ထောင်မကပင် နေရ၏။ အပါယ်သွား ရထားစုသည် သောတာပန်
ဖြစ်သောအခါမှ အထွက်ငြိမ်း၏။ အတွင်းသန္တာန် သောင်းကျန်းလှသော
ပုထုဇဉ်အား တစ်နေ့၊ တစ်နေ့မှာပင် သိ၍ပြင်စေသည့်သွားရန် ရထားပေါင်း
အများ၊ ကာလသုတ်ငရဲသို့သွားရန် ရထားပေါင်းအများ စသည်ဖြင့်
ဓာတ်ရထားအများ ထူထောင်ပြီးစီး မီးထိုးပြီး ဖြစ်နိုင်၏။

ဖြစ်ပုံကား - သာယာလောက်သော သူတစ်ပါး၊ သိမ်းပိုက်သော
အထည်ခြစ်မျိုးကို မြင်လိုက်ရာ အဇ္ဈတ္တစက္ခုနှင့် ဗဟိဒ္ဓရူပါရုံ ပေါင်းဆုံ
မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စက္ခုဝိညာဏ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ။ စက္ခုဉ္စ
ပဋိစ္စ ရူပေစ ပဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ- ပါဠိတော်၏ အရတည်း။

မီးခတ်နှင့်ကျောက် ထိခိုက်ရာ မီးပွင့်ဖြစ်ပေါ်သလို မှတ်။ ထိုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စက္ခု၊ အဆင်းသဏ္ဍာန်၊ ဝိညာဏ် ၃-ပါး လုံးထွေးမိရန် ဖဿဓာတ်လည်း ပေါ်၏။ [တိဏ္ဍိ သင်္ဂတိ ဖဿော အရတည်း။] ဝိညာဏ်သည် ဖဿတည်းဟူသော လက်ဖြင့် ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ပွေဖက်သကဲ့သို့ ယူ၏။ ဖဿလည်း ပွေဖက်သော လက်နှင့် တူ၏။ ဖဿပွေဖက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုအဆင်း သဏ္ဍာန်၏ ရသကို ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ [ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ အရတည်း။]

ညှိုး၍နေသော ကြာပန်းကို အေးမြသောရေနှင့် သွန်းလောင်း ရာ ကြာပန်း၏ ရွှင်လန်းမှုကဲ့သို့ စိတ်၏လန်းရွှင်မှုကို ဝေဒနာဆိုသည်။ ဝေဒနာပေါ်၍ အရသာရှိမှန်း သိသည့်အခါ ထိုအာရုံ၌ တွယ်တာကပ်စေး သော စိတ်အစေးပေါ်၍ လာ၏။ မလွှတ်ချင်မှု၊ မကွာချင်မှုတည်း။ [ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ အရတည်း။] ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စိတ်၌ကား ဤအစေး မရှိပြီ။ ဝေဒနာပေါ်၍ အရသာရှိမှန်း သိသော်လည်း သာယာ တွယ်တာ ကပ်စေးသော စိတ်အစေးမပေါက်မူ၍ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝ သညာသည်သာ ဖြစ်ပေါ်၏။

ဥပမာကား - အဗ္ဗန္တရ သရက်သီးနှင့် အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ တူသော အဆိပ်သီးကို တွေ့မြင်ကြရာ၌ ထိုအသီး၏အပြစ်ကို မသိသော သူအား အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာအတွက် ထိုအသီး၌ နှစ်သက်တွယ်တာ ခြင်း ဖြစ်၏။ အသီး၏အပြစ်ကို သိပြီးသောသူအား အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာအတွက် အဆိပ်သီးဟု ချက်ခြင်းသိ၍ ရယ်ဖွယ် ကြောက်ဖွယ် ဟူသော စိတ်ဖြစ်၍ သွား၏။ ။ ဤကား အဆင်းကိုမြင်ရာ၌ ကိလေသာ ရှိ၊ မရှိသော စိတ်နှစ်မျိုးတို့၏ ထူးခြားပုံတည်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

[မျောက်ထောင်သော မျောက်နှံစေး ကပ်ငြိမှုကိုလည်း ဥပမာဆို။]

ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို အဖန်ဖန် ကြည့်ဖန်များလတ်သော် ထိုတဏှာသည် ထိုအာရုံ၌ အမျိုးမျိုးပြန်ပွား၍ ထိုအာရုံဝယ် ညောင်မြစ် တွယ်သကဲ့သို့ တဏှာမြစ် တွယ်လေ၏။ အဆင့်ဆင့် အမြစ်ပွားများ စည်ကားနိုင်ဖို့ ကြီးကျယ်၍ သွားလေ၏။ ကြီးကျယ်ပုံကို နောက်မှ ဆိုအံ့။ အမြစ်တွယ်သော တဏှာကို ကာမုပါဒါန် ဆိုသည်။ ။ [တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန် အရတည်း။]

အမြစ်တွယ်မှုမှာလည်း တဏှာ စရိုက်ကို လိုက်စားရင်းရှိသော သူအား ခဏခြင်း အမြစ်တွယ်နိုင်၏။ မိမိသန္တက၌ တွယ်သော ဥပါဒါန် မူကား သံသရာဝဋ်မှ မကျွတ်နိုင်အောင် ဖွဲ့နှောင်ချည်တုပ်၏။ အပါယ်သို့ ချသောအမှုမျိုး မဟုတ်။ ပရသန္တက၌ ဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်လည်း ပရသန္တကအနေအတိုင်းနှင့်ဖြစ်မှု အပါယ်သို့ မချနိုင်သေး။ ဥပါဒါန်မှာ စေတနာဖက်တွဲ၍ ငါ၏ *သန္တကဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေ၏။ ငါ၏သန္တက ဖြစ်ပါတော့ဟု ဥပါဒါန်မှာ စေတနာတစ်စွယ်ပေါက်၍ သူ့ဥစ္စာမှန်း သိလျက်ကို မိမိဖက်သို့ ကြံဆောင်ခြင်း ဖြစ်သောအခါ *အဘိဇ္ဈာ ကမ္မပထ ဖြစ်၏။ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို ပေးနိုင်၏။ အပါယ်သွား ရထားမီးစက်ကြီး ဖြစ်၏။ ဤအဘိဇ္ဈာသည်လည်း ကမ္မဘဝ တစ်ခုပင် တည်း။ ။ [ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ အရတည်း။]

* သန္တက = ဥစ္စာ။

* အဘိဇ္ဈာ = သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို စူးစိုက်ကြံစည်ခြင်း။

တစ်ဖန် ထိုသန္တက၏အရှင်သည် သေပါမူကောင်းလေစွ သေပါလေစေ၊ သေပါမူ ဤသန္တကကို ငါယူရလေ၏ဟု ကြံမိပြန်မှ ဗျာပါဒကမ္မပထ ဖြစ်ပြန်၏။ ဤလည်း အပါယ်သွား မီးစက်ရထား

တစ်ခုတည်း။ ဤသို့ စိတ်ထဲတွင်ကြိမ်ဖန်သော အဘိဇ္ဈာန်ကို အပါယ်သို့
 ချတတ်သော အကုသိုလ်ကံမှုဟု လောက၌ *သမဏ *ဗြာဟ္မဏတို့
 ပညတ်ပြောဟောကြ၏ မဟုတ်။ ကံဟူ၍ မရှိ။ ထိုသို့ ကြိသည်အတွက်
 နောင်မကောင်းကျိုး ဟူ၍မရှိ။ ဥစ္စာရှင်သိလျှင် မခံချင်မှုသာ ရှိ၏ဟု
 ယူပြန်လျှင် *မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအပါယ်သွား ရထားမီးစက်ကြီး တစ်ခုထမြောက်
 ပြန်၏။ ။ ဤအာရုံအတွက်နှင့် အသက်သတ်မှု၊ ခိုးယူမှု *ပရဒါရမှု၊
 မုသားဆိုမှု၊ ကုန်းတိုက်မှု၊ ဆဲရေးမှု၊ အပြိန်းအဖျင်းပြောမှု ဤသို့သော
 ဒုစရိုတ ကမ္မပထမှုတို့သည်လည်း အပါယ်သွားရထား မီးစက်ကြီးတို့ချည်း
 တည်း။ ။ ဤသို့ဖြစ်သော ဒုစရိုက်စေတနာ ဆယ်ပါးတို့ကို ဥပါဒါန
 ပစ္စယာဘဝေါ၌ ဘဝဆိုသတည်း။

- * သမဏ = ရဟန်း။
- * ဗြာဟ္မဏ = ပုဂ္ဂိုလ်။
- * မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ = မှားသောအယူ။
- * ပရဒါရ = သူတစ်ပါးမယား။

[ဤသည်ကား စက္ခုဒွါရဟူသော မီးရထားရုံကြီးမှာ တစ်နေ့၊
 တစ်နေ့လျှင် အခါများစွာ ထမြောက်ပြီးစီးလျက် ထင်းမီးအပြည့်
 နှင့်ရှိနေသော အပါယ်သွား မီးရထားဆယ်မျိုး ဖြစ်ပုံတည်း။
 ကြွင်းသော ငါးဒွါရတည်းဟူသော မီးရထားရုံကြီး ငါးရုံတို့မှာ
 လည်း ဤနည်းတူဖြစ်လေ။]

သုဂတိသွား မီးရထား ၆-မျိုးလည်း ထိုရုံကြီး ၆-ဌာနမှပင်
 ထွက်၏။ ယခုပစ္စုပ္ပန်တွင် နေ့စဉ်ဖြစ်ပွား၍ နေ့ကြပုံ ပြဆိုသော အခန်း
 ဖြစ်၍ ဇာတိသို့ဆိုက်အောင် မဆိုလိုက်သည်။ ။ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော
 ဒွါရမှ ဒုစရိုက်ရထား ဆယ်စင်း၊ သုစရိုက်ရထား ဆယ်စင်း၊ ဒုစရိုက်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ရထားစုကား အပါယ်လေးဘုံ တစ်ခွင်လုံးကို အနံ့သွား၏။ သုစရိုက်
 ရထားစုကား လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် ၆-ထပ်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်အနံ့ သွား၏။
 ဤတွင်ရွှေကား ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်တွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်
 ကြောင့် သဠာယတနဟူသော အကြည် ၆-ပါးကို အသီးအခြား
 ဟောတော်မူပြန်သနည်း ဟူသော အမေးကို ဖြေဆိုလိုက်သော အခန်း
 တည်း။ ။ (သဠာယတန ပြီး၏။)

၆-ဗဿအင်္ဂါ။ ရ-ဝေဒနာအင်္ဂါ။ စ-တဏှာအင်္ဂါ။ ၉-ဥပါဒါန်
 အင်္ဂါ။ ၁၀-ဘဝအင်္ဂါ။ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါးတို့နှင့် သဠာယတန ၆-ပါးတို့မှာ
 ဒုဂ္ဂတိသွား သုဂတိသွား ရထား ၆-စင်းကို ဆိုလိုက်သော စကားရပ်တွင်
 ပါဝင်လေပြီ။

(၉) ဥပါဒန် = ဥပါဒန်မူ ကြီးကျယ်ပုံမျှကို ဆိုလိုက်အံ့။ ဉာဏ်
 မနိုင် ဉာဏ်မနံ့ခဲလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးက အလွန်နည်း၍
 လူ့လောက သံသရာမူက အလွန်ကြီးကျယ်၍ နေတတ်သည်။ လောက
 ဓာတ်သံသရာ ကြီးကျယ်သမျှကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးနှင့်နိုင်အောင်
 မြင်ရလိမ့်မည်။ မနိုင်၍ လောကဖက်က ပိုမိုသမျှသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ချည်း။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ် ဤအင်္ဂါ ၂-ပါးနှင့် ယခုရှိကြသော လူ့ခန္ဓာ၊
 နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ၊ အပါယ်ခန္ဓာ၊ အထည်ဝတ္ထုစု အကုန်နိုင်အောင်
 မြင်ရမည်။ အထည်ဖြစ် အင်္ဂါ ၂-ပါးတည်း။ ။ သဠာယတန၊
 ဗဿ၊ ဝေဒနာ ဤအင်္ဂါသုံးပါးကား သတ္တဝါအထည်မှာ ချယ်လှယ်သော
 အမွန်းတင်သော အင်္ဂါသုံးပါးတည်း။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဤအင်္ဂါ
 ၃-ပါးကား သတ္တဝါအထည်တွင် အမွန်းတင် ၃-ပါးတို့မှထွက်သော
 ပုထုဇ္ဇနဗာလ တံခွန်မှန်ကင်းပေတည်း။ ထိုဗာလတံခွန်စုတွင် ဥပါဒါန်

သည် ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူ၍
၄-ပါးရှိ၏။

ဝဲကြီးသန္တာန် ဥပါဒါန် = လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ သိကြား
စည်းစိမ်တို့၌ ညောင်မြစ်သဖွယ် အမြစ်တွယ်ကာ တွယ်တာ ကပ်ငြိသော
လောဘတဏှာသည် ကာမုပါဒါန် မည်၏။ ဗလဝါမုခ ဝဲစက်ကြီးနှင့်
တူ၏။ ဗလဝါမုခ ဝဲဂယက်မိသော လှေသင်္ဘောဟူသမျှတို့သည် မဟာ
အဝီစိအပြင်သို့ ဆင်းသွားသောရေကြောင်းသို့သာ ပါကြလေကုန်၏။
ဤအတူ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တို့၌
ကာမုပါဒါန် အမြစ်တွယ်၍ နေကြကုန်သော ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်
ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာနှင့် အခါခါတွေ့ကြုံခဲ့ငြားသော်လည်း ကျွတ်လမ်း
လွတ်လမ်းသို့ မပါ။ သံသရာရေကြောင်းသို့သာ ယနေ့ထက်တိုင် ပါ၍
နေကြကုန်၏။

ခြောက်ဒွါရမှာ ထင်တွေ့လာသော အာရုံ ၆-ပါးကို သာယာ
သော တဏှာသည် ဗလဝါမုခဝဲ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်သော လှိုင်းဂယက်နှင့်
တူ၏။ ရုန်းနိုင်ခွင့် ရှိသေး၏။ ထွက်နိုင်ခွင့် ရှိသေး၏။ ထိုတွင် မရုန်း
မထွက်မှု၍ ဝဲလှိုင်းထဲသို့ ရောက်ခဲ့လျှင် မထွက်နိုင်ပြီ။ အဝီစိသို့သာ
ပါရသကဲ့သို့ ဥပါဒါန်နယ်သို့ ရောက်ခဲ့လျှင် သံသရာဖက်သို့သာ ပါရလေ
တော့သည်။ ။ (ကာမုပါဒါန် ပြီး၏။)

ဒိဋ္ဌုပါဒါန် ဆိုသည်ကား ခိုင်မြဲခြင်းသို့ရောက်သော ၆၂-ပါးသော
ဒိဋ္ဌိမျိုး၊ သုံးပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး၊ ယခုကာလရှိနေကြသော လောကကို
ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းသည်ဟူသော ဝိသမဟေတု ဒိဋ္ဌိမျိုးသည် ဒိဋ္ဌု
ပါဒါန် မည်၏။ ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် ဆိုသည်ကား နွားအမူအရာ
ခွေးအမူအရာတို့သည် သံသရာမှလွတ်ရန် အခွင့်ဟုယူသော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန် မည်၏။ ။ ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုကား အထက်၌ ပြဆိုခဲ့လှပြီ။ ။ (ဥပါဒါန် ပြီး၏။)

(၁၀) ဘဝ = ဘဝဆိုသည်ကား ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးသည် ကမ္မဘဝ မည်၏။ ထိုသုစရိုက်တို့၏ အကျိုးဖြစ်သော နောက်နောက်ဘဝတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာစုသည် လည်းကောင်း၊ ဒုစရိုက်တရားတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော နောက်နောက်ဘဝတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ငရဲခန္ဓာ၊ တိရစ္ဆာန်ခန္ဓာ၊ ပြိတ္တာခန္ဓာ၊ အသုရကာယ်ခန္ဓာစုသည်လည်းကောင်း ဥပပတ္တိဘဝ မည်၏။ ။

(ဘဝပြီး၏။)

(၁၁) ဇာတိ၊ (၁၂) ဇရာမရဏ = ဇာတိဆိုသည်ကား နောက်ဘဝတို့၌ ခန္ဓာအသစ် ဖြစ်ပေါ်မှုတည်း။ ။ ဇရာမရဏ ဆိုသည်ကား ဖြစ်ဖြစ်သမျှသော ခန္ဓာတို့၏ အိုမင်းမှည့်ရွမ်း ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြည့်ခြင်းအမှုသည် ဇရာမည်၏။ ပျောက်ကွယ် ပျက်ပြုန်း သေဆုံးကုန်ခန်းမှုသည် မရဏ မည်၏။ ။ (ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏပြီး၏။)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ခဲရာခဲဆစ်

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ။ နှုတ်တက်ရွရွ ရစေ။ ။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ ဤနှစ်ပါးကား ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို ဖန်ဆင်းသော ရှေးရှေးဘဝရှိ တရားစုပေတည်း။ ။ ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို မည်သူဖန်ဆင်းသလဲဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရမှ တစ်ပါး ဖန်ဆင်းသူဟူ၍

မရှိပြီ။ ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။ ယခုဘဝမှ သေလွန်လျှင် ဘာဖြစ်သလဲဟုဆိုသော် ဇာတိဖြစ်သည်ပြော။ ဇာတိဆိုသည်ကား နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေပင်တည်း။ ။ ဝိညာဏ်မှစ၍ ဘဝတိုင်အောင် အလယ်အင်္ဂါရှစ်ပါးကား ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတစ်ခုလုံးတည်း။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘဝကို ပစ္စုပ္ပန်ထား။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို ဖန်ဆင်းသူကား အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတည်း။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဆုံးပြန်လျှင် ဇာတိသို့အမြဲဆိုက်၏။ ဇာတိဆိုက်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်တစ်ဘဝ ရပြန်၏။ ။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွာ မကုန်သမျှသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာသွား၏။

[အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရကို ပြတော်မူသည်ကား - ဤလောကကို အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရတို့မှတစ်ပါး ဖန်ဆင်းသူဟူ၍ မရှိကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။ နောက်အနာဂတ် ဇာတိကို ဟောတော်မူ သည်ကား တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ရှိသမျှသည် ဘယ်နည်းနှင့်မှ ဘဝသံသရာ အဆုံးသတ်သည်မရှိဟု ပြတော်မူသည်။]

အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ဆိုသည်ကား ဝိညာဏ်စသော ပစ္စုပ္ပန်အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော သန္တာန်၌သာ ရှိ၏။ အလွတ်သန္တာန်၌ မရှိ။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရရှိရာမှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိမြဲ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအင်္ဂါရှစ်ပါးသည်လည်း ထိုမှရှေ့ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ဖန်ဆင်းသူရှိရပြန်၏။ အနမတဂ္ဂ အတိတ်သံသရာ သွားလေ၏။ သတ္တဝါသည် အစရှိရာ၏ဟူသော မိစ္ဆာ ဝိတက်ပျောက်ကင်းဖို့၊ သတ္တဝါသည် အသစ်၊ အသစ်တိုး၏ဟူသော နဝသတ္တမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းဖို့တည်း။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝရှိသမျှ သည် ဇာတိအသစ်ဖြစ်မြဲ ဓမ္မတာတည်း။ ဇာတိ ဆိုသည်ကား အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏သံသရာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သည် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ချုပ်ဆုံးမှပင် ဆုံးသည်။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ချုပ်ဆုံးမှုကိုလွှတ်၍ ဆုံးသည်မရှိ။ ။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ချုပ်ဆုံးမှုသည် မိမိသန္တာန်၌ သတ္တကောသလ္လဌာန၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိဇ္ဇာဉာဏ် ပေါ်အောင် မိမိကိုယ်ကို မိမိလုပ်မှသာလျှင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ချုပ်ဆုံးလမ်းရှိသည်။ ဤမှတစ်ပါး တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ချုပ်ဆုံးလမ်းမရှိ။

မြတ်စွာဘုရားလည်း အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို ဟောတော်မူသည် မှာ တစ်ခုသောဘဝ၏ ဖြစ်ပုံကိုဟော၍ ပြတော်မူသည်။ သမုဒ္ဒရာရေကို လက်နှင့်ယူ၍ ချိုသလော၊ ငန်သလော မေးသောသူအား သမုဒ္ဒရာရေကို လက်နှင့်ယူ၍ လျှာမှာတို့၍ မြီးစေရာ၏။ မြီးမိလျှင် သမုဒ္ဒရာရေလေးစင်းကို အငန်ဟုသိနိုင်၏။ ဤဥပမာအတူ တစ်ခုသော ဘဝဖြစ်ပုံ၊ သတ္တဝါ ဖြစ်ပုံကို နမူနာထုတ်၍ ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် အစဆုံးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကား ဘယ်မှာဖြစ်သနည်းဟု ယုံမှားမပြုသင့်။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့လည်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ခန္ဓာတစ်ခု၊ ဘဝတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုဘဝလည်း ထိုမှရှေးအဝိဇ္ဇာသင်္ခါရရှိ၍ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့လည်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဘဝခန္ဓာမှာ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု အတိတ်ကာလ အနမတဂ္ဂ သွားသည်ကို မြင်နိုင်ရမည်။

ဘေးစစ်မှန်လှ - ဇရာ - မရဏ

တောဘုမ္မကလောက၌ ဇရာဘေးသည်သာ ဘေးအစစ်တည်း။ မိမိသိမ်းပိုက်သော အသက်ခန္ဓာ၊ ဥစ္စာ၊ ဝတ္ထုတို့၏အတွင်းမှာ ဇရာဓာတ်၊ မရဏဓာတ်ရှိ၍ နေသောကြောင့် မီးဘေးဟူ၍ ရှိရသည်။ ရေဘေးဟူ၍ ရှိရသည်။ ရောဂါဘေး၊ အနာဘေးဟူ၍ ရှိရသည်။ မြွေဘေး၊ ကင်းဘေး၊ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ ဘီလူး၊ သံဘက်ဘေးဟူ၍ ရှိရသည်။ မိမိကိုယ်တွင်း

မှာ ဝက်ရူးနာရှိသောသူအား ပွဲလမ်းသဘင်မှုသည် ဘေးမှုဖြစ်သကဲ့သို့ တည်း။ ဇရာ၊ မရဏဘေးရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အသက်တမ်းဟူ၍ ရှိရမည်။ စတုမဟာရာဇ်မှာ အနှစ်ငါးရာပြင်မနေရ။ တာဝတိံတာမှာ အနှစ်တစ်ထောင်ပြင် မနေရ။ ဤသို့ စသည်တည်း။

ဇရာ၊ မရဏဘေးကိုယ်တွင်းမှာ ရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် လောက၌ လူတို့ကိစ္စ၊ လူတို့ဒုက္ခကြောင့်ကြစိုက်မှု ရှိရသည်။ ဇရာ၊ မရဏဘေး ရှိခြင်းကြောင့် ဒါနဒုက္ခမှု၊ သီလဒုက္ခမှု၊ ပညာဒုက္ခမှု၊ ကျင့်မှုဒုက္ခ၊ ကြံမှုဒုက္ခ ရှိကြရသည်။ တောဘုမ္မကလောက၌ ဇရာဘေး၊ မရဏဘေးသည်သာ ဘေးအစစ်တည်း။ ဇရာမီး၊ မရဏမီးသည်သာ မီးအစစ်တည်း။ ။ လှုပ်လှုပ်ရွရွ မြင်သမျှသည် ဇရာဘေး၊ မရဏဘေး အတွက်ချည်းသာတည်း။ ။ အပြောကောင်းလျှင် ဘာသာတစ်ပါး ဖြစ်သူသည် မြင်နိုင်လတ္တံ့။

- ☉ မေး ။ ။ ဇရာ၊ မရဏသည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ ။ ။ ဇာတိမှဖြစ်သည်။ ။ ဇာတိမရှိသော ဓာတ်မျိုးမှာ ဇရာ၊ မရဏ မရှိ။ ဇာတိရှိသော ဓာတ်မျိုးမှာမှ ဇရာ၊ မရဏ ရှိသည်။ ဖြစ်ပေါ်မှုရှိသော ဓာတ်မျိုးမှာ ရင့်ရော်ဆွေးမြည့်မှု၊ ပျက်ဆုံးမှု ရှိသည် ဟူလို။ ဘာသာတစ်ပါးတို့လည်း မြင်နိုင်ရာ၏။ ယခုလောက၌ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်မှာသာ ဖြစ်သည်။ ဘာပေါ်သည်။ အဘယ်အမှု ဖြစ်၍ လာသည်။ ဘယ်ရောဂါ ဖြစ်၍လာသည်။ အဘယ်အမှု ဖြစ်၍လာသည်။ ဘယ်စိတ်ဖြစ်၍ လာသည်။ ဘယ်ဟာပေါ်ပေါက်၍ လာသည်ဆိုသမျှ ဇာတိချည်းမှတ်။

- ☉ မေး ။ ။ ပဋိသန္ဓေဇာတိသည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ ။ ။ ကုသိုလ်ကံဟောင်း၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်းဟူသော

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ကမ္မဘဝမှဖြစ်သည်။ ကမ္မဘဝမရှိလျှင် ဇာတိမရှိ။ ကမ္မဘဝမှတစ်ပါး ဇာတိကို ဖြစ်အောင်ပြုနိုင်သောသူ မရှိ။

 [ဤအချက်ကိုကာ ဘာသာဝင်တစ်ပါးကို နားဝင်အောင် ပြောနိုင်ခဲ့စွ။
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့မှာလည်း အစဉ်အလာ ဒေသနာကို ယုံကြည်၍ အယူ
 ဖြောင့်ကြကုန်သည်။ ဓာတ်သဘာဝနှင့်တကွ မြင်နိုင်ကြသည် မဟုတ်ကုန်။
 အောက်၌ပြုဆိုခဲ့ပြီးသော ရုပ်ခန္ဓာအလားနှင့် နာမ်ခန္ဓာအလား
 ခြားနားချက်ကို ကောင်းကောင်းမြင်အောင် ကြံလေ။]

 အစဉ်အလာ ဒေသနာပညတ်မရှိသော လူမျိုးမှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိချည်း
 ဖြစ်ကုန်ရာ ဌာနကြီးပေတည်း။ ။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆယ်ပါးတွင်
 နောက်ဆုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ပညာရှိကြီးတို့ကို
 သိတတ်၊ ယုံကြည်တတ်မှ ဖြောင့်နိုင်သော ဌာနကြီးပေတည်း။

- ☉ မေး။ ။ ကမ္မဘဝသည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ။ ။ ဥပါဒါန်မှ ဖြစ်သည်။
- ☉ မေး။ ။ ဥပါဒါန်သည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ။ ။ တဏှာမှ ဖြစ်သည်။
- ☉ မေး။ ။ တဏှာသည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ။ ။ ဝေဒနာရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။ [ဤအချက်စုကို
 ကာ: ဘာသာဝင်တစ်ပါးတို့လည်း လိုက်နာနိုင်ကုန်ရာ၏။]
- ☉ မေး။ ။ သုခဒုက္ခဝေဒနာသည် ဘယ်မှဖြစ်သနည်း။
- ♠ ဖြေ။ ။ ဖဿမှ ဖြစ်သည်။ ဖဿကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။ [ဤမှာ
 လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပွားချက်ကြီးတစ်ခုပင်တည်း။]

 ဘာသာအချင်းချင်း ငြင်းခန်းခုံခန်းကြီး တစ်ခုပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင်ထဲမှာပင် မိစ္ဆာသက်လျက် ရှိနေကြသော အချက်ကြီးတည်း။

အဘယ်သို့ ရှိနေသနည်း - မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်သမျှသည် ကံစီမံရာ ဖြစ်ရသည်။ ကံထုံးမြိတ်ရာ ဖြစ်ရသည်။ ကံလှုံ့ဆော်ရာ ဖြစ်ရသည်။ ဖြစ်သမျှသည်လည်း ကံအမှုချည်း။ ပျက်သမျှသည်လည်း ကံအမှုချည်း။ ကံပေးမှရသည်။ ကံကျွေးမှဝသည်။ ကံနှိပ်စက်၍ ဆင်းရဲရသည်။ ကံကယ်ဆယ်၍ ချမ်းသာရသည်- ဟုအရာရာတိုင်းမှာ ကံအလုပ်ချည်း ယူကြ၏။ ထိုအယူကို ဒေသနာတော်မှာ “သဗ္ဗံတံ ပုဗ္ဗေကတပေတုဒိဋ္ဌိ” - ဟူ၍ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာတို့၌ လာ၏။

ကံသည် မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။ သုခ၊ ဒုက္ခသည် ကောက်စပါးနှင့် တူ၏။ ပယောဂသမ္ပတ္တိသည် မြေဥတုနှင့်တူ၏။ အသိအလိမ္မာဉာဏ် ပညာသည် မိုးရေဥတုနှင့်တူ၏။ မျိုးချင်းတူသော်လည်း မြေဩဇာ သို့လိုက်၍ ဖြစ်ရ၏။ ရေမှုရေရာကျမှ ဖြစ်နိုင်၏။ အခါမလွန်မီ နေရာကျ သိ၍ ပြည့်စုံစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သော ပယောဂသမ္ပတ္တိမူသည် ကံ၏ ကိုးကွယ်ရာကြီး ပေတည်း။ မြေကောင်း၊ ရေကောင်းသည် မျိုးစေ့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သကဲ့ သို့တည်း။ မြေကောင်း၊ ရေကောင်းတည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို မရသော မျိုးစေ့မည်သည် အဗ္ဘန္တရသရက်မျိုးစေ့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပေါက်ရောက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်လေ။ ။ ပဋိသန္ဓေ ကံသည် ပဋိသန္ဓေ မတိုင်မီက နေရာကျသိ၍ ပြည့်စုံစွာ လုပ်နိုင်သော ပယောဂသမ္ပတ္တိလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိ၏။ ပဝတ္တိအကျိုးပေးကံတို့၏ ကိုးကွယ်ရာသည်ကား အခါအခွင့်ကိုသိ၍ ပြည့်စုံစွာပြုနိုင်သော ပယောဂသမ္ပတ္တိမူပေတည်း။

အချို့သောသူတို့သည် အတတ်၊ အသိ၊ အလိမ္မာ၊ ပယောဂ သမ္ပတ္တိလည်း မရှိ။ ကာလဝိပွတ္တိကလည်း ဖျက်ဆီး၊ အကျိုးပေးနည်းပါး ၍ နေကြသည်ကို ကံအတွက်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူ၍ နေကြကုန်၏။ ။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှစ်ဌာန၌ တစ်ရံတစ်ခါမျှ ကြားဖူးကြ၊ ကြိဖူးကြ သော ဝိသေသကံကြီးရှင်တို့ကို ဥဒါဟရုဏ်ပြု၍ ကံအမှု၌ ချော်ကြကုန် ၏။ ။ ရှေးအဖို့၌ အလိမ္မာမှု၊ သမ္မာပယောဂမှု မရှိခဲ့၍ ပဋိသန္ဓေကံ ယုတ်ညံ့သည့်အတွက်နှင့် ဖြစ်ရသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ယုတ်ညံ့မှု၊ အင်္ဂါ ကြီးငယ် ယုတ်ညံ့မှုစသည်တို့ကား ပဝတ္တိအခါ၌ ပြုပြင်ခြင်းငှါ မတတ်သာကုန်ပြီ။

ပဝတ္တိအခါ၌ ဖြစ်ထိုက်သော အတတ်ပညာ အလိမ္မာမှုမျိုး၊ အသက်ရှည်မှုမျိုး၊ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းမှုမျိုး၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာမှုမျိုး၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရား ပွားများမှုမျိုးတို့သည်မူကား ပဝတ္တိအခါ၌ အလိမ္မာနှင့် ပယောဂသမ္ပတ္တိ ၂-ပါးလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိကြကုန်၏။ ။ ပဝတ္တိအခါ၌ အကျိုးပေးသောကံတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ကား အလိမ္မာနှင့် သမ္မာပယောဂ ၂-ပါးတည်း။ ဤကား သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာမည်သည် ကမ္မဇေတရားဖြစ်ပါလျက် “ကမ္မပစ္စယာ ဝေဒနာ”- ဟူ၍ မဟောပဲ “ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ”- ဟူ၍သာ ဟောတော်မူရာ၌ သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြရာမှာ ကံထက်နီးစပ်သော ကံထက်တွင်ကျယ်သော အကြောင်း တရားစုလည်း ရှိသေးသည်ဟု ယုံကြည်နိုင်ရန် ပြဆိုလိုက် သော စကားရပ်တည်း။

[မိစ္ဆာဘာသာလူမျိုးကား ကံကို လုံးလုံးပယ်၍ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ ကိုသာ ယူ၏။ ကံကို လုံးလုံးပယ်သည့်အတွက် ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ။ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူတို့ကား ဉာဏ်၊ ဝီရိယကိုပယ်၍ ကံတစ်ခု တည်းကို လုံးလုံးယူကုန်၏။ ကံတစ်ခုတည်းယူသည့်အတွက် ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။]

ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ
အဒုက္ခမသုခံဝါ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု။

ကံတစ်ခုတည်းယူရာ၌ ဟောတော်မူသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ညောင်စေ့
ကို စိုက်ရာ၌ မြေ၊ ရေ၊ မျိုးစေ့ ၃-ပါးပေါင်း၍ အညှောက်ပေါက်ရ၏။
အညှောက်အပင်ပေါက်မှုမှာ မျိုးစေ့သာ ပဓာနဖြစ်၏။ ရေ၊ မြေသည်
အထောက်အပံ့မျှ ဖြစ်၏။ အပင်ငယ်ပေါက်ပြီးသည့်နောက် ကြီးပွားရန်
အမှုမှာ ရေ၊ မြေကို ဆိုင်ရာပေတည်း။ မျိုးစေ့ပုပ်ဆွေး သွားပြီ။ ။
အပင်ငယ်သည် မြေ၊ ရေ ၂-ပါးလက်၌ တည်၏။ မြေ၊ ရေ ချီးမြှောက်
မွေးမြူမှုနှင့် ကြီးပွားရ၏။ (မျက်မြင်။)

ကြီးပွားရာ၌ အပင်သဏ္ဍာန်နေပုံ၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်
သဏ္ဍာန်နေပုံ၊ အမျိုးအရိုး အားလျော်စွာ အရပ်မြင့်မှု၊ ပြန့်ကျယ်မှု၊
အသက်ရှည် မှတို့ကား မျိုးစေ့၏အာနုဘော်တည်း။ ထိုအာနုဘော်၏
ကိုးကွယ်ရာကား မြေ၊ ရေပေတည်း။ မြေ၊ ရေ ချီးမြှောက်မှ
ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ မြေ၊ ရေ ကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက် ကြီးပွား
စည်ကားနိုင်သည်။ အသက်ရှည်နိုင်သည်။ မြေ၊ ရေသည်လည်း မြင်ပင်
မျိုးကို မြက်ပင်မျိုးအားလျော်စွာ ထိုထိုသစ်ပင်မျိုးကို ထိုထိုသစ်ပင်မျိုး
အားလျော်စွာသာ ကြီးပွားအောင် စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်နိုင်သည်။
မျိုးစေ့အစွမ်း၊ မြေ၊ ရေ၏အစွမ်းကို ခွဲခြမ်း၍ မြင်နိုင်စေ။

[မျိုးစေ့နှင့် ကံတူ၏။ သစ်ပင်နှင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာတူ၏။
မြေနှင့် ပယောဂသမ္ပတ္တိ တူ၏။ မိုးရေနှင့် အလိမ္မာတူ၏။]

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာကြသော သတ္တဝါတို့မှာ
ကံဆိုးလည်းအနန္တ ရှိကြ၏။ ကံကောင်းလည်း အနန္တရှိကြ၏။ အလိမ္မာနှင့်
ပယောဂသမ္ပတ္တိ ၂-ပါးရှိသော လူမျိုးက အကျိုးပေးသာမြဲတည်း။ ။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

လောကစီးပွားမှာ ကံကိုချမှု၊ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓသာသနာ စီးပွားမှာ ပါရမီကိုချမှုတို့ကား ဆုတ်ယုတ်ဖို့ အမှုသက်သက်သာတည်း။ ။ သတိရှိကြစေကုန်။

ဇဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၏အဓိပ္ပါယ်ကား - ဆောင်းရာသီမှာ ချမ်းအေးမှု ဒုက္ခဝေဒနာတရားသည် ဖြစ်ပွား၏။ ထိုဝေဒနာတရားသည် ဘယ်ဟာကြောင့် ဖြစ်ပွားသနည်းဆိုသော် အချို့သော ဘာသာဆရာတို့ ကား ဘုရားဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်သည်ဟု ယူကြကုန်၏။ ဤလည်း ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုး တည်း။ ဣဿရနိဗ္ဗာန ဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။

ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ
အဒုက္ခမသုခံဝါ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရ နိဗ္ဗာနဟေတု။
(အဘိဓမ္မဒုဒ္ဒက ဝိဘင်းပါဠိတော်။)

အချို့သော ဘာသာဆရာတို့ကား အကြောင်းဟူ၍ မရှိ။ အလို အလျောက် ဖြစ်သည်ဟု ယူကြကုန်၏။ ဤလည်း ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးတည်း။ အဟေတု ဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။

ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ
အဒုက္ခမသုခံဝါ သဗ္ဗံ တံ အဟေတုအပစ္စယာ။
(အဘိဓမ္မဝိဘင်းပါဠိတော်။)

တက္ကဒွန်းဆရာတို့ကား ရှေးကံဟောင်း သက်သက်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကံမှတစ်ပါး သုခဒုက္ခကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းမရှိဟု ယူ၏။ ဤလည်း ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးတည်း။ သဗ္ဗံတံ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။ ပါဠိတော်မှာ အောက်ကထုတ်ပြခဲ့ပြီ။ ။ ဤတက္ကဒွန်းဆရာတို့ အယူကား တစ်စိတ်မျှ ဟုတ်၏။ တစ်ပါးသော အကြောင်းကို လုံးလုံးပယ်သည့် အတွက် ဒိဋ္ဌိဖြစ်ရသည်။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအတိုင်း ပြောမူကား-

ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဇ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ။

တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ- ဟူသော
ဒေသနာအတိုင်း ပြောရမည်။

အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ ကာယဟူသော အကြည်ဓာတ်၊ ဗဟိဒ္ဓမှ သီတဥတု
ဟူသောဖောဋ္ဌဗ္ဗဇာတ်မီး၊ ဤ ၂-ပါးတို့၏ မိမိအဇ္ဈတ္တခန္ဓာမှာ ခိုက်တိုက်
မှုကြောင့် ထိုခိုက်တိုက်ရာ ကိုယ်အင်္ဂါအရပ်မှာ ကာယဝိညာဏဓာတ်
တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။ ။ ထိုဓာတ် ၃-ပါးတို့၏ စည်းဝေးလုံးထွေးမှု
ဟူသော ဖဿခေါ်သော နာမ်ဓာတ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုဖဿ
ကြောင့် ချမ်းအေးမှုကို ခံစားသော ဒုက္ခဝေဒနာတရားသည် တဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ထိုအခါ ချမ်းလေခြင်း၊ အေးလေခြင်း ဖြစ်ကြရ၏။
မီးလှုံပြန်လျှင် ထိုဓာတ်စုအကုန်လုံး သေပြန်၏။ ချမ်းသာသော
သုခဝေဒနာတရား ဖြစ်ရသနည်းဆိုသော် ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး ဆိုမြဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဒေသနာတော်နည်း ဆိုမြဲ။

ဗဟိဒ္ဓမှ သီတဥတုဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသီတဇာတ်မီး ဆိုရာမှာ
ဗဟိဒ္ဓမှ ဥဏှဥတုဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဥဏှဇာတ်မီး ဆိုလေ။ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ဆိုသည်ကား - အဇ္ဈတ္တမှ ကာယအကြည်နှင့် ဗဟိဒ္ဓမှ သီတ
ဥဏှဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပေါ်ဆုံခိုက်တိုက်မှုကိုစွဲ၍ ကာယဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်ပေါ်
သည်။ ။ ဓာတ် ၃-ပါးအစည်းအဝေးကိုစွဲ၍ ကာယသမ္မဿဓာတ်
ဖြစ်ပေါ်သည်။ ကာယသမ္မဿဓာတ်ကိုစွဲ၍ ကာယသမ္မဿဇာ
ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်သည်။ ။ [ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မူတည်း။]

မီး၏အနီးသို့ရောက်၍ ဗဟိဒ္ဓမှ သီတဖောဋ္ဌဗ္ဗဥတု ကွယ်ပျောက်
လျှင် ထိုတဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေကြသော ဝိညာဏဓာတ်၊ ဖဿဓာတ်၊
ဝေဒနာဓာတ်တို့သည် သေပျောက်ကုန်၏။ မီးနှင့်ကွာပြန်၍ ချမ်းသာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သောအတွေ့ ကွယ်ပျောက်ပြန်ရာ၌လည်း ဤနည်းတူ။ ။ နွေရာသီ၌ အိုက်မှု၊ ပူမှုနှင့် ဖြစ်ပွားသော ဖဿဝေဒနာတရား၊ ရေချိုး၍အေးမှု၊ ချမ်းသာမှုနှင့် ဖြစ်ပွားသော ဖဿဝေဒနာတရားတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း မြင်လေ။ ဤကား ကာယဟူသော အကြည်ပေါက်တစ်မျိုးမှာ သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်မှု၌ ဖဿကို အချုပ်အချာ ပဓာနပါကဋ အကြောင်းထား၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဤနည်းကိုမှီ၍ ကြွင်းသော ငါးဒွါရတို့၌ သုခဒုက္ခဖြစ်ပုံကို မြင်လေပြောလေ။ ယခုတစ်ဘဝလုံး အနမတဂ္ဂ သံသရာတစ်ခုလုံး သတ္တဝါအနန္တတစ်ခုလုံး မြင်လေ။ ။ ဤအချက်မှာ ထိုဝေဒနာသည် ဝိပါက်ဝေဒနာဖြစ်၍ ကံကြောင့်ဆိုလျှင်လည်း မလွဲလှ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်နိုင်သော အယူကားမဟုတ်။

ဖဿကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု မြင်မှ ခုတင်ခုပေါ်မှု၊ ခုတင်ခုသေမှုကိုမြင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာငရဲမီးကြီးနှစ်ပါးငြိမ်းရန် နည်းလမ်းဖြစ်သတည်း။ ဤသို့သော သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်ပွားမှုမှာ ရှေးကံသည် အောက်က ပြခဲ့ပြီးသော ညောင်ပင်ကြီးမှာ မျိုးစေ့အာနုဘော်ကဲ့သို့ မကင်းတရားမျှသာ ဖြစ်၏။ ဤလောကဓာတ်ကြီးသည်လည်း ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံတောကြီးဖြစ်၏။ ဤအာရုံတောကြီးအတွင်း၌ ဒွါရ ၆-ပါး တံခါးဟင်းလင်းနှင့် ကျင်လည်၍နေသော သတ္တဝါအား သုခ၊ ဒုက္ခ ၆-ဒွါရဝေဒနာသည် အဘယ်မှာပြတ်စဲတော့အံ့နည်း။

လောဘတိုက်တွန်းချက်နှင့် သွားလာလုပ်ဆောင်ရ၊ ဒေါသတိုက်တွန်းချက်နှင့်၊ မောဟတိုက်တွန်းချက်နှင့်၊ သဒ္ဓါတိုက်တွန်းချက်နှင့်၊ ပညာမှုနှင့်၊ ဒါနမှုနှင့်၊ သီလမှုနှင့်၊ ဓုတင်ပဋိပတ်မှုနှင့်၊ အတ္တဟိတမှုနှင့်၊ ပရဟိတမှုနှင့် ပြုရမှုရသော အမှုခပ်သိမ်းသည် ကံမဟုတ်။ ဖြစ်ရာဘုံဘဝ

အားလျော်စွာ လှုပ်ရှားကြသော ဗျာပါရမူစုပေတည်း။ ထိုဗျာပါရမူစုမှာ အခွင့်အားလျော်စွာ အပူခံရ၍ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ အအေးခံရ၍၊ အညောင်းအညာခံရ၍၊ အပန်းခံရ၍၊ အနိဋ္ဌရှိရာသို့ တိုးဝင်ရ၍၊ ဣဋ္ဌရှိရာသို့ တိုးဝင်ရ၍၊ အလိုရှိရာကို ရှာကြံခံစားရ၍၊ မိစ္ဆာအကျင့်ကို ကျင့်ရ၍၊ သမ္မာပဋိပတ် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ရ၍ တွေ့ကြုံရ ခံစားရသော ဒုက္ခစုသည် ဖဿဖန်ဆင်းရာဖြစ်ရသော ဝေဒနာစုပေတည်း။ အနံ့အပြား မြင်လေ။ ။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ပင် ဤအရာဌာန၌လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပွားမှု အလွန်များပြားကြသောကြောင့် လှလှအရည်လယ်လောက်အောင် ခပ်ကျယ်ကျယ် ပြောလိုက်သည်။ ။ အကြွင်းသိသာလောက်ပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာနည်းနှင့် စတုသစ္စဒေသနာနည်း

အားဖြင့် သစ္စာလေးပါး၏အဓိပ္ပါယ်

လောကဓာတ်၌ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာသဘောကား ဒုက္ခကင်းမှု၊ ချမ်းသာလိုမှု ဤနှစ်ခုသည် အချုပ်အချာ ပဓာနမှုတည်း။ ။ ယခုလောက၌ ပုပု၊ ရွရွ၊ နေ့နေ့၊ ညည ကြံကြံ-စည်ကြံ၊ ပြောကြံ-ဆိုကြံ၊ သွားကြံ-လာကြံ၊ အားထုတ်ကြသော သူတို့၏အမှုကို အလိုကိုလိုရင်းအချုပ်ကောက်ယူလိုက်သည်ရှိသော် ဒုက္ခကင်းရှင်းဖို့၊ သုခကို ရဖို့ဟု အားထုတ်ကြသော အမှုချည်းသာတည်း။ ဆင်းရဲချင်သော သူဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမရှိ။ ဆင်းရဲချင်၍ပြု၍ အမှုဟူ၍ မရှိ။ ချမ်းသာချင်သော သူသာရှိ၏။ ချမ်းသာချင်၍ ပြုသောအမှုချည်းသာတည်း။ ထိုသို့သုခကိုသာ အလိုရှိကြ၊ ဒုက္ခကိုမုန်းကြကုန်သော်လည်း

ဥက္ကမပုရိသဒီပနီ

ဒုက္ခအချက်ကိုလည်း မသိကြ။ သုခအမှန်၊ သုခအစစ်ကိုလည်း မသိကြကုန်။

ဒုက္ခစစ်မှာ ဧရာ၊ မရဏ = ဒုက္ခအချက်၊ ဒုက္ခအချုပ်၊ ဒုက္ခအချာဆိုသည်ကား ဧရာ၊ မရဏတရားနှစ်ပါးပေတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတွင် မရဏဘေး၊ မရဏမီးကြီးကျယ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ လောကသုံးပါးလုံး၌ မရဏရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် ဒုက္ခတရားကြီးကျယ်၍ နေကြပုံကိုလည်းကောင်း မီးပူဇော်သော ပုဏ္ဏားဥပမာ၊ အဇ္ဈကာသသို့ ဆင်းသော တွင်းကြီးကို ဖို့ကြသော ယောက်ျားတို့၏ဥပမာ၊ အကျင့်အာစာရ ယုတ်ညံ့လှသော အိမ်နေမယား၏ဥပမာများနှင့် ထင်ရှားစွာ ဆိုခဲ့ပြီ။ ဧရာဟူသည်ကား မရဏ၏ရှေ့သွား ရှေ့ဆောင်ပေတည်း။ ဧရာသည် ပိုး၍ပေးမှ မရဏဆိုက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မရဏဥပမာတွင် ဧရာကိုပြဆိုမှုလည်း ပြီးပါ၏။

အနည်းငယ် ဆိုလိုက်ဦးအံ့ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါမည်သည် ဖြစ်လေရာရာ၌ နှလုံးထဲမှာ ငရဲအိုးကြီးနှစ်လုံး အမြဲပါ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီးတစ်လုံး၊ ဝိစိကိစ္ဆာငရဲအိုးကြီးတစ်လုံး။ ဧရာ၊ မရဏတရား နှစ်ပါးသည်ကား ထိုငရဲအိုးကြီးနှစ်လုံး၏ အကျိုးဆောင် သက်သက်တည်း။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါ လူ့ပြည်မှာ လူ့ခန္ဓာကို တွယ်တာ၍နေသည်ကို မှီရာတွယ်ရာ လူ့ခန္ဓာကို ပြိုကွဲပျက်ဆုံးအောင် လုပ်သူကား ဧရာ၊ မရဏနှစ်ပါးပေတည်း။

လူ့ခန္ဓာပျက်ဆုံးလျှင် အပါယ်သို့ပစ်ချသည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ နှစ်ပါးတည်း။ ။ လူ့ခန္ဓာမပျက်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ အခွင့်မရကုန်။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ရှိ ပုထုဇဉ်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှနေသော ပုထုဇဉ်စုကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း မြင်လေ။ ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် -

ဧတဿ စာနန္ဒ ဓမ္မဿ အညာဏာ အနနုဗောဓာ ဧဝ
မယံပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ဂုဏီဂုဏ္ဍိကဇာတာ မုဉ္ဇ
ပဗ္ဗဘူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသရံ နာတိဝတ္တတိ-
ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧတဿစဓမ္မဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
တရားကိုလည်း။ အညာဏာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မသိခြင်းကြောင့်။
အနနုဗောဓာ၊ အလင်းပေါက်သော မဂ်ဉာဏ်ကို မရခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊
ဤသို့။ အယံပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊
ချည်ခင်ထွေးကဲ့သို့ ထွေးရှုပ်၍နေကြသည်။ ဂုဏီဂုဏ္ဍိကဇာတာ၊
စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ထွေးရှက်၍ နေကြသည်။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဘူတာ၊
ဖြူဆန်မြက်၊ ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ အပါယံ၊
အပါယ်ကို။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဒုဂ္ဂတိကို။ ဝိနိပါတံ၊ ကိုးရိုးကားရား ကျသွားမှုကို။
သံသရံ၊ ပြောင်းရွှေ့မှုကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်နိုင်ကြလေ။

ဝိနိပါတဘော = ဤပါဠိတော်၌ ဝိနိပါတဟူသော ပုဒ်အနက်
ကို ပြဆိုအံ့ - ယခုအခါ လူလူရှင်ရှင် မြင်သမျှကို သင်သည်သေလျှင်
အဘယ်မှာဖြစ်မည်နည်း မေးသည်ရှိသော် ဘယ်မှာဖြစ်မည်ဟု ဘယ်သူ
ပြောတတ်မလဲ။ ကံချရာ ဖြစ်ရမှာပဟု ပြောလတ္တံ့။ ဤသို့လျှင် သေလျှင်
ဘယ်မှာဖြစ်မည်ဟု ကြည့်၍ ရွယ်၍ ဖြစ်နိုင်ကြသည်မဟုတ်။
ကမ္မဿကာ- ကံချရာဟု လွှတ်၍ချလိုက်ကြရသည်။ လေမုန်တိုင်းလာရာ
တွင် ကြွေကျသော သစ်ရွက်သည် ဘယ်မှာကျမည်ဟု ရွယ်၍ကျနိုင်သော
အခွင့်မရှိသကဲ့သို့တည်း။ ။

ပုထုဇဉ်မှန်လျှင် စာတုမဟာရာဇိဘုံက သေသူလည်း ဤနည်းအတိုင်း
လွှတ်ချသည်ချည်း။ တာဝတိံသာစသော အထက်နည်ပြည်ငါးထပ်မှ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သေသူဟူသမျှလည်း လွှတ်ချသည်ချည်း။ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော ဗြဟ္မာ့ ပြည် မှ သေသူဟူသမျှလည်း ဤနည်း ချည်း။ နခသီခသုတ်ဒေသနာကိုထောက်၍ ထိုဘုံတို့မှ သေသမျှသည် လည်း အပါယ်သို့ကျသည်ချည်းများ၏ဟု သိလေ။

ဥပမာဆိုအံ့ - ဘုံအဆင့်ဆင့်ရှိသော တစ်ပင်တိုင် ပြာသာဒ် ကြီးရှိသတတ်။ ပဌမဘုံမှာ ခံစားဖွယ်၊ စံစားဖွယ် ပေါများ၏။ တစ်လမျှ ဘုံသက်ရှိ၏။ ဒုတိယဘုံမှာ ထိုထက်အဆများစွာ ခံစားဖွယ်၊ စံစားဖွယ် ကြီးကျယ်၏။ နှစ်လမျှ ဘုံသက်ရှိ၏။ အထက်အထက် ဘုံစုမှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။ အောက်အပြင်၌ကား ဆူးငြောင့်ခလုပ် အပြည့်ရှိ သော တောချုံအရပ်လည်း ရှိ၏။ မစင်ဘင်ပုပ် ပြည့်သော တွင်းကြီး တို့လည်း များစွာရှိ၏။ သန်သစ်ချွန်တွေ စိုက်ထားသော အရပ်လည်း များစွာရှိ၏။ မကူးနိုင်၊ မတက်နိုင်၊ မထောက်နိုင်အောင်နက်သော ရှားမီးကျီးပြည့်သော ချောက်ကြီးတွင်းကြီးလည်း များစွာရှိ၏။ အထက် ဘုံတို့၌လည်း ပြင်းထန်လှစွာသော လေပြင်းမုန်တိုင်း အသီးသီးရှိကြ ၏။ တစ်လအသက်တမ်းရှိသောဘုံ၌ နေသော သူတို့ကို တစ်လစေ့သော ကာလထိုဘုံပေါ်မှ အတင်းတိုက်လွှင့်၍ ချ၏။ အချို့ကား ဆူးငြောင့် ခလုပ်တော၌ စောက်ထိုးဂျမ်းပြန်ကျကြလေ၏။ အချို့ကား မတက်နိုင် အောင်နက်သော မစင်ဘင်ပုပ် တွင်းကြီးမှာ စောက်ထိုးဂျမ်းပြန်ကျကြ လေ၏။ အချို့ကား သန်သစ်ချွန်တောမှာ စောက်ထိုးဂျမ်းပြန်ကျကြလေ ၏။ အချို့ကား မီးကျီးတွင်းကြီး၌ ကျကြလေ၏။ ။ အထက်အထက် ဘုံတို့မှ ကျကြရာ၌လည်း ဤနည်းမြင်လေ။

[ဘုံဆင့်တွေနှင့် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံစုတူ၏။ အောက် အပြင်စုနှင့် အပါယ်ဘုံ စုတူ၏။ လေပြင်းမုန်တိုင်းတွေနှင့်

ထိုထိုဘုံတို့မှာရှိနေသော ဇရာမရဏဘေးစု တူ၏။]

ဤသို့လျှင် သေနေ့မတိုင်မီအတွင်းမှာ လူဖြစ်လျှင် လူ့စည်းစိမ်နှင့် တရွှင်ရွှင် တပြုံးပြုံးနေ၍ သေနေ့ဆိုက်သောအခါ ရပ်တည်ရာမရ ဖြစ်လေ၏။ ။ သေလျှင် ကျချင်ရာရာ ပရမ်းပတာ ကျရောက်လေ၏။ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့မှာလည်း ဤနည်းတူမြင်လေ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ တစ်ပြင်လုံးမြင်လေ။ ။ ဤသို့ ကမ္မဿကာ ကံချရာဟု ပေါက်လွှတ် ချရမြဲဓမ္မတာကို ဝိနိပါတ်ဆိုသတည်း။ ။ ဤကား ဇရာ၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံတည်း။ ။ (မသေမီကာလအတွင်းမှာ မရဏအတွက် ဒုက္ခစက် ကြီးကျယ်ပုံကို မီးပူဇော်သော ပုဏ္ဏားဥပမာများနှင့် မြင်လေ။)

ဤသို့လျှင် ဇရာ၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံ၊ ဇရာ၊ မရဏမီး ကြီးကျယ်ပုံ၊ သက္ကာဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးကြီးတို့၏ အကျိုးဆောင်ပုံကို မြင်လေ။ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာစုသည်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိငရဲမီးအိုးကြီး စုသာဖြစ်၏။ ဇရာ၊ မရဏမီးကို မိမိကိုယ်တွင်းထား၍ သိမ်းပိုက်မွေးမြူ သော ခန္ဓာစုသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဇရာ၊ မရဏမီး အုပ်စိုးလျက် ရှိနေသော ထိုခန္ဓာစုသည် ဒုက္ခသာအမှန်ဖြစ်၏ဟု မြင်စေ။

[ဤကား ဘဝအဆုံးဖြစ်သော ဇရာ၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံတည်း။]

ပဝတ္တိအရေး၌ ဇရာ၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံ

ပဋိသန္ဓေအခါမှစ၍ ပဝတ္တိအခါ၌ ဇရာ၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံ ကို အကျဉ်းမျှ ပြဆိုဦးအံ့။ ။ ပဋိသန္ဓေ နေပြီးသည်မှစ၍ အနှစ်တစ်ရာ အတွင်းမှာ သေဘေးဆိုက်လာသည်ရှိသော် မသေနိုင်သော နာရီဟူ၍ တစ်နာရီမျှ မရှိ။ မသေနိုင်သော အချက်ဟူ၍ ထွက်သက် ဝင်သက် တစ်ခုစာမျှ မရှိ။ သေလောက်သော ဘေးထိလာလျှင် ဘယ်နာရီမဆို

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဘယ်ခဏမဆို သေမည်ဧကန္တဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ပဋိသန္ဓေ နေပြီးသည်မှစ၍ မရဏဘေး အမြဲပါရှိ၍ နေသည့် အတွက်လောကမှာ ကြောက်စရာအနန္တ၊ ထိပ်စရာအနန္တ၊ လန့်စရာ အနန္တ၊ စိုးရိမ်စရာအနန္တ၊ ကြောင့်ကြစရာ အနန္တတွေ၍ နေ၏။

ဥပမာကား - ကိုယ်တွင်းမှာ အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုး ရှိသော သူအားလောက၌ စားကောင်းသောက်ဖွယ် ကြက်သား၊ ဝက်သား၊ ငါး၊ အမဲ၊ အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ သရက်၊ ပိန္နဲ၊ ထောပတ် ထမင်း၊ ဆီထမင်း၊ သကြား၊ သကာစသည်တို့သည် ကြောက်စရာ ထိပ်စရာဘေးချည်းဖြစ်၍ နေကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ။ ဤရောဂါသည်မှာ ထိုအစာအာဟာရတို့သည် ဘေးအစစ်မဟုတ်ကုန်။ မိမိကိုယ်တွင်းမှာရှိသော ရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုး သည်သာ မိမိ၏အသက်ဘေး စင်စစ်ဖြစ်၏။ ထိုအစာအာဟာရတို့ကိုကား မိမိကိုယ်မှာရှိနေသော ရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုးကို နှိုး၍ပေးတတ်သည့် အတွက်ကြောင့် ဘေးဆိုရကုန်သည်။ ကိုယ်တွင်းမှာ အနာဆိုးမရှိပါမူကား ငွေပေး၍ပင် ဝယ်ယူသုံးဆောင်ကြရသော အစာအာဟာရတို့ပေတည်း။

[ဤနည်းအတူ ကိုယ်တွင်းမှာ မရဏဘေး အမြဲပါရှိ၍ နေသည့်အတွက် လောကမှာ ကြောက်စရာအနန္တ၊ လန့်စရာ အနန္တ၊ သေဘေးအနန္တဖြစ်၍ ကုန်လေသည်။ မရဏဘေးမရှိ ပါမူကား ဦးခေါင်း၌ မိုးကြိုးကျသော်လည်း ကြောက်လန့်ဖွယ် မရှိရာ။]

အသက်မွေးမှု ဒုက္ခစု၊ အဖော်အပေါင်းနှင့် မကင်းနိုင်သည့် အတွက် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခစု၊ မြို့ရွာတည်ထောင်၍ နေရသော ဒုက္ခစု၊ အိမ်ရာဝင်းခြံ အရံအကာမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခစု၊ ဤသို့စသော ဒုက္ခစု အလုံးစုံသည်လည်း ကိုယ်တွင်းမှာ ဧရာ၊ မရဏဘေး အမြဲပါရှိ နေသည့်

အတွက်ချည်းတည်း။ ။ ဒါန ကုသိုလ်မှုနှင့် စပ်သောဒုက္ခစု၊ သီလမှုနှင့် စပ်သောဒုက္ခမှု၊ အလုံးစုံသော အကျင့်ပဋိပတ်နှင့်စပ်သော ဒုက္ခစုသည် လည်း ဤခန္ဓာနှင့် အမြဲနေမည်မဟုတ်၊ သေရလိမ့်ဦးမည်ဟုသိ၍ ပြုရသော ဒုက္ခစုသာတည်း။ ရသေ့ပြုရသော ဒုက္ခစုသည် ရဟန်းပြုရသော ဒုက္ခစုစသည်ဖြင့် ချဲ့၍မြင်လေ။ ။

[ဤကား ပဝတ္ထိအခါ၌ ရော၊ မရဏဘေး ကြီးကျယ်ပုံတည်း။]

ဤသို့လျှင် ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခဟူသမျှ၏ အချုပ်အချာကား ရော၊ မရဏတရား နှစ်ပါးသည်သာ ဖြစ်သတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုရော၊ မရဏမီးနှင့် ဖက်တွဲ၍ ရှိနေကြသော လူ့ပြည်မှာ သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ်ခန္ဓာဟူသမျှသည်လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ သက်ရှိ သက်မဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဟူသမျှသည်လည်းကောင်း ဒုက္ခသာအမှန် ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်လေသောကြောင့်ပင်လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ အပါယ်လေးပါးမှလွတ်ရန် ကုသိုလ်မှုကို အားထုတ်ခဲ့သော ဘဝပေါင်း လည်း အနန္တရှိခဲ့ကြပြီ။ လူ့ဘဝကို ရခဲ့သော ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တ ရှိခဲ့ကြပြီ။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ခန္ဓာကိုရခဲ့သော ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တရှိခဲ့ကြပြီ။ ဗြဟ္မာဖြစ်ခဲ့သော ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တရှိခဲ့ကြပြီ။

ထိုကုသိုလ် ထိုခန္ဓာတို့သည် ယခုအကျေမြူမှု မရှိ။ အိပ်မက် မက်ဖို့မျှ ရှာကြ၍ မရပြီ။ ယခုလည်း အပါယ်ဘေးတန်းလန်း အတိုင်းပင်။ ပင်ပန်းသမျှ အချည်းနှီးနယ် ကြီးကျယ်လေစွ။ ဤသို့လျှင် ဒုက္ခကို မုန်းကြရိုး အမှန်ဖြစ်ပါလျက် ဒုက္ခအချက်ကိုကား မသိနိုင်ကြသည့် အတွက်ကြောင့် ပြုခဲ့သမျှသော ဒါနမှုအနန္တတို့သည်လည်း ဒုက္ခမီးစာ ဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေကုန်၏။ သီလမှုအနန္တတို့သည်လည်း ဒုက္ခမီးစာ ဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေကုန်၏။ ဘာဝနာမှုအနန္တတို့သည်လည်း ဒုက္ခမီးစာ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေကုန်၏။ ဝီရိယမှုအနန္တ၊ သမာဓိမှုအနန္တ၊ ပညာမှု
 အနန္တ၊ အလိမ်မာမှုအနန္တတို့သည်လည်း ဒုက္ခမီးစာဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေ
 ကုန်၏။ ။ ယခုဘဝ၌လည်း ဒုက္ခအချက်ကို မသိခဲ့လျှင် နေ့ရှိသမျှ
 နေ့နေ့၊ ညည ပင်ပန်းရသော သင်္ခါရမှု၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု
 တို့သည် ဒုက္ခမီးစာတို့သာ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။

[ဤကားဒုက္ခအချက်ကို အမြွက်မျှပြဆိုသော အခန်းတည်း။]

သုခအစစ် = သုခအစစ်၊ သုခအမှန် ဆိုသည်ကား ထိုဇရာ၊
 မရဏဘေး ကျွတ်လွတ်မှု တစ်ခုသည်သာ သုခအစစ်၊ သုခအမှန်
 ဖြစ်သတည်း။

ထင်ရှားစေဦးအံ့ - လူ့ပြည်၌ စကြာမင်းအစစ်သည် အလွန်ဆုံး
 သောမနဿသုခဖြစ်၏။ ထိုသုခသည် သုခအစစ်၊ သုခအမှန် မဟုတ်။
 အတွင်းမှာ ဇရာမီးအပြည့်ရှိ၏။ မရဏမီးအပြည့် ရှိ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ငရဲမီးအပြည့်ရှိ၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ ငရဲမီးအပြည့်ရှိ၏။

ဇရာမီး ဆိုသည်ကား- အသက်တမ်း အထွေထွေ ဖြစ်မှုသည်
 ဇရာမီးအတတ်တည်း။ လူ့ပြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော လူ့ခန္ဓာကို
 ဆယ်နှစ်နှင့်ကျွမ်းအောင် လောင်သောအခါ ဆယ်နှစ်တမ်း ဖြစ်ရ၏။
 အနှစ် ၂၀-နှင့်၊ ၃၀-နှင့်၊ ၄၀-နှင့်၊ ၅၀-နှင့် ကျွမ်းအောင်
 လောင်သောအခါ ၅၀-တမ်း ဖြစ်ရ၏။ အနှစ်တစ်ရာနှင့် ကျွမ်းအောင်
 လောင်သောအခါ တစ်ရာတမ်း ဖြစ်ရ၏။ အသင်္ချေတိုင်အောင် မြင်လေ။
 နတ်ပြည်ရှိ အသက်တမ်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရှိ အသက်တမ်းတို့၌လည်း
 ဤနည်းအတိုင်း မြင်လေ။

[စတုမဟာရာဇ်မီးသည် နတ်နှစ်ငါးရာနှင့် ကျွမ်းအောင်
 လောင်၏။ တာဝတိံသာမီးသည် နတ်နှစ်တစ်ထောင်နှင့် ကျွမ်း

အောင်လောင်၏ စသည်ဖြင့်ဆိုလေ။ ခန္ဓာမှာအနှစ်နည်းပါး၍
အသားကျလေလေ မြန်မြန်ကျွမ်းအောင် လောင်နိုင်လေလေမှတ်။

အနှစ်တစ်ရာတမ်းမှာ ပထမအရွယ်၊ ဒုတိယအရွယ်၊ တတိယ
အရွယ်ရှိသည်တွင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော အရွယ်ရုပ်မျိုးကို ၃၃-နှစ်နှင့်
ကျွမ်းအောင်လောင်၏။ ။ မန္တဒသကစသော အရွယ်ရုပ်ဆယ်မျိုးတွင်
တစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးကို ဆယ်နှစ်၊ ဆယ်နှစ်နှင့် ကျွမ်းအောင်လောင်၏။

တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ်တွင် ဆောင်းရုပ်မျိုး၊ နွေရုပ်မျိုး၊ မိုးရုပ်မျိုး
ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိသည်တွင် တစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးကို လေးလ၊ လေးလနှင့်
ကျွမ်းအောင်လောင်၏။ တန်ခူးရုပ်မျိုး၊ ကဆုန်ရုပ်မျိုး စသည်ဖြင့် ၁၂-မျိုး
ရှိသည်တွင် တစ်မျိုး၊ တစ်မျိုးကို အရက် ၃၀-နှင့်ကျွမ်းအောင်လောင်၏။
တစ်ရက်၊ တစ်ရက်ကို ၆-ယံနှင့်ကျွမ်းအောင်လောင်၏ စသည်ဖြင့်
ထွက်သက် ဝင်သက် မျက်တောင်တစ်ခတ်တိုင်အောင် စိတ်လေ။

လောက၌ ခဏအမျိုးမျိုး ရှိနေသည်မှစ၍ မဟာကမ္ဘာကြီး
အမျိုးမျိုး ရှိနေမှုသည် ဇရာမီးအချက်ချည်းမှတ်၊ မရဏမီးဆိုသည်မှာ
ဇရာမီး၏ နောက်အစွန်းကို ဆိုသတည်း။ ဇရာမီးသည် သာ၍ကြောက်
ဖွယ်ကောင်းစွ။ ဤကား ဇရာမီး၏အချက် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌစုတည်း။
ဇရာဓာတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်။ ဓာတ်ကိုမမြင်လျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
အဖြတ်အပိုင်းတို့၌ အမှုသည်ကို ရှာမတွေ့ပဲ နေလိမ့်မည်။ ဤကား
ဇရာမီးအချက်ကို အမြက်မျှ ပြဆိုခန်းတည်း။ ။ မရဏမီးမှာ ပြဆိုခဲ့
လှပြီ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဝိစိကိစ္ဆာမီး ဆိုသည်ကား = အဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာမီးကား
ရှေ့သွားနောက်လိုက်တည်း။ ထိုဝိစိကိစ္ဆာသည် ဓမ္မအရာ၌ ဖြစ်သော
ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အတ္တအရာ၌ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ခန္ဓာဓမ္မ၊

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

အာယတနဓမ္မ၊ ဓာတ်ဓမ္မတို့တွင် အစိတ်စိတ်သော ဓာတ်၊ အပေါင်း
 ဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို မိမိကိုယ်မှာ ကြည့်ရှုသောအခါ စိတ်မှောင်ကျ၍
 နေသည်ကား အဝိဇ္ဇာတည်း။ ။ တစ်ခေါက်တစ်ခါမျှ မပေါက်ဖူး
 မရောက်ဖူးပဲ သူပြော လူပြောသို့မှတ်၍ ခရီးသွားသော ယောက်ျားသည်
 မသိမှုပေါ်မှာ မျက်စိလည်မှုပိုပြန်၍ မျက်နှာရှေးရှုသော အရပ်သည်
 အဟုတ်ဖြစ်ပါလျက် ဟုတ်-မဟုတ် စိတ်နှစ်ခွရှိနေ၍ အသွားတွန့်လေ
 သကဲ့သို့ စိတ်ကမြေဓာတ်ကို ရှေးရှုမိပါလျက် အဝိဇ္ဇာမှောင်ကြောင့်
 မြေဓာတ်ပဲဟု အသိမဖြစ်။ ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့် ရှေးရှုမှုအနေပျက်၍ ဟုတ်-
 မဟုတ် နှစ်လမ်းနှင့် ဦးယမ်းလည်ယမ်း ပရမ်းပတာ နောက်၍သွား၏။
 ထိုအခါ စိတ်ပျက်၍ ဆုတ်တတ်၏။ ဤကား ဝိစိကိစ္ဆာမှုတည်း။

အတ္တအရာ၌ ဖြစ်ပုံကား - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို အကွက်ကျ
 ဉာဏ်မပေါက်ဖူးကြကုန်သော သတ္တဝါတို့တွင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် သေမည်
 ရှိလျှင် အတ္တကိုတွယ်တာ၍ သည်ငါသေလျှင် ငါဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော
 ဟု စိတ်ပူပန်ကြကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိလူမျိုးတို့သည် အတ္တကိုတွယ်တာ၍
 ငါသေရတော့မည်လားဟု ပူပန်မှု၊ အပါယ်သို့ကျမည်လောဟု ပူပန်မှု
 ရှိကြကုန်၏။ ထိုပူပန်မှုတို့သည် အပါယ်သို့တွန်းချမှုသက်သက်တို့ပေ
 တည်း။

ဤသို့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှုတို့သည် သေခါနီးတိုင်
 ရောက်လျှင် တောင်ကြီးဘိသကဲ့သို့ လာကြမြဲဓမ္မတာဖြစ်၍ နေသောကြောင့်
 သေလျှင် မိမိကိုယ်ကို ကျလိုရာကျ လွှတ်၍ချရသော ဝိနိပါတဒုက္ခ
 အပြစ်ကြီးကို ထိုစကြာမင်း မကွင်းမရှောင်သာချေ။ ။ [ဤကား စကြာမင်း
 အဖြစ်ဟူသော မနဿသုခ၌ ဧရာမီးလောင်ချက်၊ မရဏမီးလောင်ချက်၊
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးလောင်ချက်၊ ဝိစိကိစ္ဆာငရဲမီးလောင်ချက်၊ ဝိနိပါတ

ဒုက္ခမီးလောင်ချက်စုကို ပြဆိုသော အခန်းပေတည်း။]

[နတ်ခန္ဓာ နတ်ဘဝ၊ သိကြားခန္ဓာ သိကြားဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ဘဝတို့မှာလည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ထိုမီးတို့ကို မြင်လေ။]

ထိုမီးနှင့် အမြဲယှဉ်တွဲ၍ နေခြင်းကြောင့် သေနေသို့ ဆိုက်သော အခါ တစ်ဘဝလုံး စံစား၊ ခံစားခဲ့သမျှတို့သည် အရည်မရ အဖတ်မရ ကွယ်ပပျောက်ဆုံးကုန်ကြ၏။ သေကြသောအခါ ထိုလူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ ကွယ်ပပျောက်ဆုံးလေ၏။ လက်ချည်း နီးသို့ ဆိုက်ပြန်၏။ သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ တီ၊ မျှော့၊ ကျွတ်စသည်မှာ တည်ပြန်၏။ ။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ ဘိက္ခုနီ ရဟန်းဖြစ်၍ ပထမဈာန်ကိုရ၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဖြစ်လေ၍ ထိုမှ သေသောအခါ လူ့ပြည်မှာဖြစ်၍ ထိုမှဝက်ဘဝသို့ရောက်နေရာ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား မြင်တော်မူ၍ -

ယထာစ မူလေ အနုပဒ္ဒဝေ ဒဋ္ဌေ၊

ဆိန္ဒောပိ ရုက္ခော ပုနဒေဝ ရူဟတိ။

ဧဝံပိ တဏှာနုသယေ အနူဟတေ၊

နိဗ္ဗတ္တတီ ဒုက္ခ မိဒံ ပုနပ္ပုနံ - ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ ဝက်အဖြစ်သို့ရောက်သောအခါ သာသနာထမ်း ရဟန်းဘဝ ကလာခဲ့သော ဝက်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်က လာခဲ့သောဝက် ဟူ၍ မထူးပြီ။

ဤသို့လျှင် မရဏမီး ချုပ်အုပ်လောင်ကျွမ်းမှုနှင့် ယှဉ်သော သုခတို့သည် အစစ်မဟုတ်ကုန်။ ဒုက္ခအစစ် ဒုက္ခအမှန်သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဧရာ၊ မရဏကျွတ်လွတ်မှု တစ်ခုသည်သာ ဧကန္တ သုခ၊ စင်စစ်သုခ၊ ပရမတ္ထသုခ ဖြစ်သည်ဟု သိအပ်သတည်း။ ယင်း

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သုခကို သတ္တကောသလ္လဌာနမှာ နိဿရဏခေါ်သတည်း။ ။ (ဒုက္ခသစ္စာစစ်တမ်း သုခသစ္စာ စစ်တမ်း ပြီး၏။)

လမ်းမတော် နှစ်မျိုး = ဒုက္ခသစ္စာသို့ သွားသောလမ်း၊ သုခသစ္စာသို့ သွားသောလမ်း။ ။ ယခုလောက၌ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ ပုပု၊ ရွရွ၊ နေ့နေ့၊ ညည အားထုတ်ကြသော အမှုတို့ကို ဝိဇ္ဇာမူလော၊ အဝိဇ္ဇာမူလော စစ်၍ကြည့်။ ။ ဝိဇ္ဇာမူဆိုသည်ကား- ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သတ္တကောသလ္လဌာနတို့၌ ဖြစ်ပွားသော သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ ။ မြေဓာတ်ကိုပေါက်အောင်ကြည့်မှု၊ ရေဓာတ်ကို ပေါက်အောင်ကြည့်မှု၊ မီးဓာတ်ကို ပေါက်အောင်ကြည့်မှု၊ လေဓာတ်ကို ပေါက်အောင်ကြည့်မှု စသည်ကို ဝိဇ္ဇာမူဆိုသည်။

အဝိဇ္ဇာဆိုသည်ကား - အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ မိမိ၏အဇ္ဈတ္တမြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်စသည်တို့၌ အစဉ်ထာဝရ အမြဲကျ၍ လာခဲ့သော စိတ်မှောင်ကြီးသည် ရှိ၏။ ထိုမှောင်ကြီးအတိုင်းနှင့် ဘဝဆက်တိုင်း ပြုမြဲတိုင်းသော လူ့အမှု လူ့ကိစ္စ၊ ရှင်အမှု ရှင်ကိစ္စ၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဖြစ်တတ်ရာရာ ဘာဝနာမှု၊ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ဒုစရိုက်မှု၊ သုစရိုက်မှု၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှုသည် အဝိဇ္ဇာမူချည်းသာတည်း။ အဝိဇ္ဇာမူဟူသမျှသည် အဝိဇ္ဇာပုံစွယာ သင်္ခါရာ။ လ။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏံဟူသော ဒေသနာတော်အတိုင်း ဇရာ၊ မရဏချုပ်အုပ်သော ဒုက္ခသစ္စာသို့ သွားသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ မဟာလမ်းမတော်ကြီး ဖြစ်သတည်း။ ဤအဝိဇ္ဇာမူမှာ အဝိဇ္ဇာကို အသစ်ထူထောင်ရတော့သည် မဟုတ်ပြီ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာက အပြီးအစီး ပါခဲ့ပြီးဖြစ်သတည်း။

ဝိဇ္ဇာမူမှာမူကား ယခုသဗ္ဗညု သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ၌ ထိုအဝိဇ္ဇာကိုသတ်၍ ထိုအဝိဇ္ဇာနေရာမှာ ဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင် ထူထောင်ရသော

အလုပ်မျိုးပေတည်း။ ။ ထိုဝိဇ္ဇာမူသည်ကား အဝိဇ္ဇာ နိရောဓာ သင်္ခါရ နိရောဓော။ လ။ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော ဟူသော ဒေသနာတော်အတိုင်း ဇရာမရဏ ကျွတ်လွတ်ရာ သုခသစ္စာသို့သွားသော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝက၊ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျွတ်လွတ် ကြသော နိဿရဏလမ်းမတော်ကြီးတည်း။ ။ [ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ သို့သွားသော လမ်းမတော်ကြီး၊ သုခသစ္စာသို့ သွားသော လမ်းမတော်ကြီး ဟူ၍ စုန်လမ်း၊ ဆန်လမ်း ၂-ပါးကို ခြားနား၍ ပြဆိုသော အခန်းတည်း။]

ဝိဇ္ဇာလမ်းမှာ ခန္ဓာငါးပါးကို ပြဆိုခဲ့သည်ကား - အလွန် များလွန်းကျယ်လွန်း၏။ ။ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊ စိတ်။ ဤဓာတ် ၅-လုံးပေါက်လျှင်ပင် ပြီးတော့သည်။ ။ ယခုအခါ ရောမနိုင်ငံ အပါ အဝင်ဖြစ်သော တက္ကသိုလ်ဘုရင် ပက္ကုသာတိမင်းကြီးသည် ဤဓာတ် ကြီး ၅-လုံးနှင့် အာကာသဓာတ်။ ဤဓာတ် ၆-လုံးကို မူတည်၍ ပေါက်လေ၏။

“ဆဓာတုယော ဘိက္ခု အယံပုရိသော။”

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံပုရိသော၊ ဤသတ္တဝါစုသည်။ ဆဓာတု ယော၊ ဓာတ် ၆-လုံးရှိ၏။ ။ (ပါဠိတော်။)

အာကာသဓာတ် ဆိုသည်မှာ- ခံတွင်းပေါက်၊ နားပေါက်၊ လည်ချောင်းပေါက် စသော အပေါက်ကြီးစုကိုပင် ပြတော်မူသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဓာတ် ၅-လုံးကိုမူတည်၍ ကောသလ္လဌာန ၇-ပါးအစဉ် အတိုင်း ထင်မြင်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြမှု ယခုဘဝပင် ဝိဇ္ဇာမူ သုခသစ္စာ လမ်း ပေါက်နိုင်ရာပါ၏။ ။ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခမဂ္ဂ၊ သုခသစ္စာ၊ သုခမဂ္ဂ၊ သစ္စာလေးပါး ဖြစ်၏။ အောက်ကပြဆိုခဲ့ပြီးသော အစဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါးကို ပြဆိုမှနေရာကျ သိမြင်ထင်လင်း နိုင်မည်ဖြစ်၍ ပဋိစ္စ

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သမုပ္ပါဒ် အနုလောမဒေသနာတော်နည်းအရနှင့် သစ္စာလေးပါးကို ပြဆို လိုက်သည်။

စတုသစ္စ ဒေသနာတော်နည်းအရနှင့် ပြဆိုမှုကား - ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ။ ဒုက္ခသစ္စာမှာ အောက်က ပြခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခအစစ်၊ ဒုက္ခအမှန်စုပင်တည်း။ သမုဒယသစ္စာမှာ တဏှာ ကိုယူ။ နိရောဓသစ္စာမှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သုခအစစ်၊ သုခအမှန် ဧကန္တ သုခအတိုင်းပင်တည်း။ မဂ္ဂသစ္စာမှာလည်း ဝိဇ္ဇာမှုအတိုင်းပင်တည်း။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၏ အခြင်းအရာကိုကား စတုတ္ထကောသလ္လဋ္ဌာန၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာမှာ အဝိဇ္ဇာချုပ်လျှင်လည်း တဏှာ ချုပ်တော့သည်။ မထူးကြလှပြီ။

လုပ်ခွင့်လုပ်ရပ်နှင့် ပြဆိုရာ၌ကား - ဝိဇ္ဇာ၏အဖက် ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို သမုဒယသစ္စာပြု၍ ပြဆိုမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ရပ် အကွက်အချက် သိသာထင်ရှားသတည်း။ ။

(သစ္စာလေးပါးကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။)

ဤတွင်ရွှေကား ဘာသာတစ်ပါးတို့ မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်စေခြင်း ငှာ သိအပ်နှလုံးသွင်းအပ်သော တရားများကို သိလိုပါသည်ဟူသော နဝမလျှောက်ချက်ကို ဖြေဆိုခန်းပြီး၏။

ဒုလ္လဘ သြဝါဒတော်

၁ - မနုဿတ္တဒုလ္လဘ

လူ့အဖြစ်က ရဲခဲလှသည်ဆိုရာ၌ အပါယ်ဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်၍ မနုဿသမ္ပတ္တိနှင့် ချမ်းသာစွာ နေရသည့်အတွက်နှင့် ဆိုသလော၊ ကုသိုလ် အလုပ်မျိုးဖြစ်ထွန်းရန် အခွင့်နှင့်ဆိုသလော။

ချမ်းသာစွာ နေရသည့် အတွက်နှင့် ဆိုပါသည်ဟူငြားအံ့။ လူ့ချမ်းသာမည်သည် နတ်ချမ်းသာ ကို ထောက်စာသော် ချမ်းသာဟူ၍ မဆိုစလောက်။ ထိုကြောင့် ချမ်းသာစွာ နေရသည့်အတွက်နှင့် ဒုလ္လဘဆိုခဲ့သော် ဒေဝတ္တဒုလ္လဘ၊ ဗြဟ္မတ္တဒုလ္လဘ တို့ကို ရှေးဦးစွာ ဆိုရာ၏။ မဆို။ ထိုကြောင့် ချမ်းသာစွာနေရသည့် အတွက်နှင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ကုသိုလ်အလုပ်မျိုး ဖြစ်ထွန်းရန်အခွင့်နှင့် ဆိုသည်ဟု သိအပ်၏။

ထင်ရှားစေအံ့ - ကုသိုလ်အလုပ်သည် မနုဿသမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိ၊ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိ ပေါက်ရောက်အောင် လုပ်နည်း။ ဗောဓိ သုံးပါးပေါက်ရောက်အောင် လုပ်နည်း ၂-လမ်းရှိ၏။ ထို ၂-လမ်းတွင် မနုဿသမ္ပတ္တိကို လိုလျှင်လည်း လူ့ပြည်က လုပ်မှရသည်။ နတ်ပြည် ၆-ထပ် ဒေဝသမ္ပတ္တိကို လိုလျှင်လည်း လူ့ပြည်က လုပ်မှရသည်။ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိကို လိုလျှင်လည်း လူ့ပြည်က လုပ်မှရသည်။ ဗောဓိသုံးပါး တွင် တစ်ပါးပါးကို လိုလျှင်လည်း လူ့ပြည်ကလုပ်မှရသည်။ မဟာဗောဓိ အလုပ်ကို လုပ်ကြံကြကုန်သော ယောက်ျားမြတ်ကြီးတို့သည် ယခု အန္တရကပ်တွင်းမှာပင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ အခေါက်များစွာ ရောက်ကြကုန်၏။ ရောက်ကြကုန်သော်လည်း ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို တာရှည်စွာ ခံစား၍ မနေ ကြကုန်။ အဓိမုတ္တိသေခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သေအောင်ပြု၍ လူ့ပြည်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သို့သာ ဆင်းလာကြကုန်၏။ လူ့ပြည်မှာ စကြာမင်းဖြစ်သော်လည်း အတော်အလျော် ခံစားမိလျှင် ထိုစည်းစိမ်ကို စွန့်၍ မဟာဗောဓိ ပါရမီ အလုပ်ကိုသာ တွင်တွင်လုပ်ကြကုန်၏။

သဘောအချုပ်ကား - ပညာရှိသောသူသည် လူ့ဘဝကို တစ်ခါ ရလိုက်လျှင် လောကီသမ္ပတ္တိအရာမှာ မနုဿသမ္ပတ္တိပေါင်း အသောင်း၊ အသိန်း ထူထောင်မိ၏။ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိပေါင်း အသောင်း၊ အသိန်း ထူထောင် မိ၏။ ကမ္ဘာများစွာ ချမ်းသာရှည်လျားအောင် ဗြဟ္မာ့သမ္ပတ္တိပေါင်းလည်း ထူထောင်မိ၏။ ။

ချဲ့ဦးအံ့ - မနုဿသမ္ပတ္တိတွင် စကြာမင်းအဖြစ်သည် အထွဋ် အထိပ်တည်း။ စကြာမင်းအဖြစ်ကို ရသောသူသည် ထိုစကြာမင်း စည်းစိမ်ကို အသက်ထက်ဆုံး သုံးဆောင်ခံစံ၍ နေခဲ့သော် ခံစံမှုနှင့် လူ့ဘဝပြီးလေ၏။ သေရာတွင် စည်းစိမ်လည်း ကွယ်ပလေ၏။ အတိ ဒုလ္လဘ ရခဲလှသော လူ့ဘဝကိုလည်း အချည်းနှီးကုန်ဆုံးစေ၏။ ဒုလ္လဘ အချက်ကိုသိ၍ ရရှိသော စည်းစိမ်ကို စွန့်ပါလျှင် ထိုစကြာမင်းစည်းစိမ် လို စကြာမင်း စည်းစိမ်ပေါင်း၊ စကြာမင်း ဘဝပေါင်း တစ်သောင်းမက တစ်သိန်းမက ရနိုင်၏။ ထိုစကြာမင်းစည်းစိမ်ထက် ကြီးကျယ်သော နတ်မင်းဘဝပေါင်း တစ်သောင်းမက တစ်သိန်းမက ရနိုင်၏။ သိကြားမင်း စည်းစိမ်ပေါင်း တစ်သောင်းမက တစ်သိန်းမက ရနိုင်၏။ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း ချမ်းသာထက် အဆအသိန်းမက ချမ်းသာသော မဟာ ဗြဟ္မာဘဝကိုလည်းရနိုင်၏။ မဟာကမ္ဘာကြီး ရှစ်ကမ္ဘာ အသက်ရှည်သော အာဘဿရာ ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း ရနိုင်၏။ ၆၄-ကမ္ဘာ အသက် ရှည်သော သုဘကီဏ်ဗြဟ္မာမင်း၊ မဟာကမ္ဘာငါးရာ အသက်ရှည်သော ဝေဟပ္ဖိုလ်ဗြဟ္မာမင်း၊ အထက်ဆုံး ဘဝမှာ မဟာကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်း

လေးထောင် အသက်ရှည်သော အရူပဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း ရနိုင်၏။
[ဤကား လူ၏ဘဝတစ်ကြိမ်ရလျှင် ရနိုင်သော လောကီစီးပွားလမ်း
စုတည်း။]

ရရှိသော စကြာမင်းစည်းစိမ်ကို မစွန့်နိုင်လျှင် ထိုစည်းစိမ်ကို
မလွှတ်နိုင်သည့်အတွက် စီးပွားလမ်း အကုန်ပျက်၏။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝ
ကို ရသောသူမည်သည် စကြာမင်းစည်းစိမ်ကိုသော်လည်း စွန့်လွှတ်နိုင်
ရာ၏။ ။ လောကီစည်းစိမ်ကို ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာ ခံစံလိုသော
သူသည် လောကီစည်းစိမ်အတွက်နှင့်ပင် ယခုဘဝ ရရှိသော စည်းစိမ်
ချမ်းသာကို စွန့်နိုင်ရာ၏။ မစွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ပြည်တန်ပတ္တမြားကို
ထမင်းတစ်ထပ်စာနှင့် အဆုံးတိုင်ရောင်းစားသည်နှင့် တူ၏။ လူ့ဘဝ
မည်သည် ဤမျှလောက် အဖိုးထိုက်တန်သော ဘဝပေတည်း။ ။

ဗောဓိ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို ရလိုသောသူသည်မူကား
သာ၍ စွန့်လွှတ်နိုင်ရာသတည်း။ လူ့ဘဝမည်သည် အသိဉာဏ်ရှိသော
သူတို့အား ခပ်သိမ်းသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ
သုခလိုတိုင်းရနိုင်သော ဘဝပဒေသာပင်ကြီးပေတည်း။

တသ္မာဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊
သမ္ပဿံ အတ္တမတ္တနော။
ဘဝပုဒေသကံ လဒ္ဒါ၊
စဇေယျ ကပဏံ သုခံ။

တသ္မာဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။
ပေါသော၊ ယောက်ျားပီသသူသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အတ္ထံ၊ ဖြစ်ထွန်း
ရာသော နောင်လာအကျိုးစီးပွားကို။ သမ္ပဿံ၊ ကောင်းစွာကြည်လင်
အရှည်မြင်သည်ရှိသော်။ ဘဝပုဒေသကံ၊ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာဘာဖို့

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ချမ်းသာသုခ လုပ်တိုင်းရနိုင်သော ဘဝပဒေသာပင်ကြီးကို။ လဒ္ဒါ၊ ရသော အခါဖြစ်၍။ ကပဏသုခံ၊ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်နှယ်၊ အသက်နည်းပါး၊ အနာများလျက်၊ ခေါင်းပါးလူဖြစ်၊ ပူချစ်လောင်ဆာ၊ ဗျာပါပွေ့ရှုပ်၊ စည်းစိမ်နပ်ကလေးများကို။ စဇေယျ၊ စွန့်လွှတ်နိုင်ရာ၏။

မနုဿတ္တဒုလ္လဘ ပြီး၏။

၂ - ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒုလ္လဘ

ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်ခဲသည်ဟူရာ၌ အဘယ် တရားအတွက်နှင့် ဆိုပါသနည်း။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ ချမ်းသာကို ရရာကြောင်းဖြစ်သော ဒါနတရား၊ သီလတရား၊ ဘာဝနာ တရားများအတွက်နှင့် ဆိုပါသလော။ ဘုရားသာသနာ အစစ်ဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးအတွက်နှင့် ဆိုပါသလော။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ သာမညများသည် ကမ္ဘာတန်းဆာ ဓမ္မတာတရားစု ဖြစ်သည်။ ဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာတို့မှာလည်း လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ကမ္ဘာနှင့် အပြည့် ရှိကြသည်ပင်။ ဘုရားမပွင့်ရာ စကြဝဠာအနန္တတို့မှာလည်း လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း အလေ့ပေါက် မဟုတ်ကြ။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာနှင့် ဖြစ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးဟူသော ဘုရားသာသနာအစစ်အတွက်နှင့် ဆိုပေသည်ဟု သိအပ် သည်။ အချို့သူတို့ကား အထုံဝါသနာ ပါရမီဗီဇ ဖြစ်ကြရသည်ကိုပင် အားရအံ့ချီး အကျိုးကြီးပြုလုပ်၍ ပြောဟောကြကုန်၏။ ဗောဓိပက္ခိယ အနှစ်အမြစ်မပါ အကာအပွေးမျှသာဖြစ်သော အထုံဝါသနာ ပါရမီဗီဇ သာမညများသည် သာသနာပသို့ရောက်သောအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတစ်ချက် လောက် ငြိလျှင်ပင် လွင့်စင်ပြယ်ပျောက်၍ ဝဇ္ဇာနုသာရီ မဟာပုထုဇဉ်

အနေ၊ သံသရာတစ္ဆေ၊ သံသရာမြေဘုတ်၊ မြုပ်မြိ၊ မျောမြိ တလဲလဲသာ
ဖြစ်ရာသည်။

တသွာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊

သမ္ပဿံ အတ္တမတ္တနော။

သာသနံ အနုယုဇ္ဈေယျ၊

ဒိဋ္ဌာ ဗောဓိပဒေသကံ။

တသွာဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။
ပေါသော၊ ယောက်ျားပီသသူသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အတ္ထံ၊ နောင်
အလောင်းအလျာ ပါရမီသည် အစဉ်ခြေမြစ် အနှစ်ရဲရဲ အကယ်မြဲ၍
သွားရန်အကျိုးကို။ သမ္ပဿံ၊ ကောင်းစွာမြော်မြင်လျက်။ ဗောဓိပဒေသကံ၊
သုံးဖြာဗောဓိ ဝိဝဋ္ဌဓမ္မ လိုတိုင်းရသော ဗောဓိပဒေသာပင်ကြီးကို။ ဒိဋ္ဌာ၊
တွေ့ကြုံရ၍။ သာသနံ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာ သာသနာအနှစ် အစစ်ဧကန်
တကယ်မှန်သော သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၊ သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်
၄-ပါး၊ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး၊ ဗိုလ် ၅-ပါး၊ ဗောဇ္ဇင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး
ဟူသော ဗောဓိပက္ခိယတရားများကို။ အနုယုဇ္ဈေယျ၊ အားထုတ်ရာသတည်း။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘ ပြီး၏။

၃ - ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ

ပဗ္ဗဇိတသည် ပညာပဗ္ဗဇိတ၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ၊ ဘယာပဗ္ဗဇိတ။ ။
ရှေ့နှစ်ပါးကား ပါရမီရှိမှ ဖြစ်သည်။ ဘယာပဗ္ဗဇိတ ဆိုသည်ကား
မင်းဘေးသင့်၍၊ အနာဘေးသင့်၍၊ ရန်သူဘေးသင့်၍၊ လူမှုကျပ်လှ၍၊
လူရေမလယ်လှ၍၊ ရဟန်းဖက်၌ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လွယ်လှ၍
ပြုကြသော ရဟန်းစုကား ဘယာပဗ္ဗဇိတချည်းတည်း။ ။ သဗ္ဗညု

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

သာသနာမည်သည် ပညာအလုပ်တည်း။ လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ ပညာရှိရာမှာ သာသနာနေသည်။ ခြင်္သေ့ဆီသည် သီရိရွှေခွက်မှာသာ နေသကဲ့သို့တည်း။

ထင်ရှားစေဦးအံ့ - သဗ္ဗညုဘုရား သာသနာမည်သည် နတ်ပွဲ ဗြဟ္မာပွဲသာတည်း။ လူသည် နတ်၊ ဗြဟ္မာ တစ်ကုဋေမှာ တစ်ယောက် ကျမျှရှိမည် မဟုတ်။ ရဟန်းသည်လည်း လူတစ်သောင်းမှာ တစ်ယောက်မျှ ရှိမည်မဟုတ်။ သာဝတ္ထိပြည်မှာ လူအရိယာပေါင်း ကုဋေ များစွာလာသည်။ ။ သာဝတ္ထိပြည်သား အကျွတ်ရသော ရဟန်းတစ်သိန်း မျှထွက်မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားသာသနာ၌ ပညာပဗ္ဗဇိတ၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတများကိုရည်၍ ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ ဆိုသည်ဟုမှတ်။ ပညာပဗ္ဗဇိတ မျိုးကား အသိကိုမဲ့သည်။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတမျိုးကား အကျင့်ကိုမဲ့သည်။ ဘာယာပဗ္ဗဇိတမျိုးကား ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးပစ္စည်းလေး ပါးပရိက္ခရာမှုကို ဂရုစိုက်၍ မဲသည်။

ပညာ ပဗ္ဗဇိတော ပညံ၊

သဒ္ဓံ သဒ္ဓါ ပရိဗ္ဗဇော။

ဘယာ ပဗ္ဗဇိတော လာဘံ၊

အနယုဉ္ဇန္တိ သာသနေ။

သာသနေ၊ ၌။ ပညာပဗ္ဗဇိတော၊ ပညာပဗ္ဗဇိတ ရဟန်းမျိုးသည်။ ပညံ၊ တတ်မှုသိမှုကို။ သဒ္ဓါပရိဗ္ဗဇော၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတသည်။ သဒ္ဓံ၊ ဓုတင် စသော သဒ္ဓါမှုကို။ ဘယာပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ လာဘံ၊ ပစ္စည်းလာဘ် လာဘ်မှုကို။ အနယုဉ္ဇန္တိ၊ မဲကြကုန်၏။ ။ မြင်လျှင်သိဖို့ ပဗ္ဗဇိတ လက္ခဏာသုံးပါး။

ပညာပဗ္ဗဇိတော ပညံ၊

သဒ္ဓံ သဒ္ဓါ ပရိဗ္ဗဇော။

လောဘာ ပဗ္ဗဇိတော လောဘံ၊

မောဟံ မောဟာပရိဗ္ဗဇော။

ပညာပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ ပညံ၊ ကို။ သဒ္ဓါပရိဗ္ဗဇော၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ လောဘာပဗ္ဗဇိတော၊ အစားကောင်း အဝတ်ကောင်း အိပ်ရာ နေရာကောင်း အရိပ်အာဝါသကောင်းနှင့် နေရသည်ကို သာယာသော လောဘဖြင့် ရဟန်းပြုသောသူသည်။ လောဘံ၊ အကောင်းအမွန် အတင့် အတယ် အဖွယ်အရာ သာယာမှုကို။ မောဟာ ပရိဗ္ဗဇော၊ သာသနဓမ္မ ခက်ခဲလှပုံကို မသိပဲ စွပ်မိရာဖြစ်၍နေသော ရဟန်းသည်။ မောဟံ၊ အမေ့တလျှော့ အမှတ်တမဲ့နှင့် နေ့ကုန်မှုကို။ အနယုဉ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ မြင်လျှင်သိဖို့ ပဗ္ဗဇိတလက္ခဏာလေးပါး။

ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ ပြီး၏။

၄ - သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိဒုလ္လဘ

ပသာဒသဒ္ဓါ၊ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ အာဂမသဒ္ဓါ၊ အဓိဂမသဒ္ဓါ။ ကြည်ညိုထိုက်သော ဂုဏ်ကိုကြားရမြင်ရလျှင် ကြည်ညိုတတ်သော သဒ္ဓါသည် ပသာဒသဒ္ဓါတည်း။ ညဏဝိပ္ပယုတ် သဒ္ဓါမျိုးဖြစ်၍ သဒ္ဓါခိုင် မဟုတ်။ ဣတိပိသော၊ သွက္ခာတော၊ သုပ္ပဋိပန္နော ဂုဏ်များကို မြင်၍ ကြည်ညိုသောသဒ္ဓါသည် ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ မည်၏။ ဉာဏသမ္ပယုတ် သဒ္ဓါမျိုးဖြစ်၍ ယခုဘဝမျှတွင် ခိုင်၏။ သေလျှင်ပျောက်၏။ ။ နိယတ ဗျာဒိတ်ကိုရပြီးသော အလောင်းအလျာတို့၏ ဒါနသီလမှုတို့၌ ဖြစ်လေ ရာရာ အစဉ်ပါ၍နေသော သဒ္ဓါသည် အာဂမသဒ္ဓါ မည်၏။ ။ မဂ်ဉာဏ်

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုရ၍ မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးသော အရိယာတို့
၏ သဒ္ဓါသည် အဓိဂမသဒ္ဓါ မည်၏။

ဤလေးပါးတွင် ပသာဒသဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိမျှသည်ပင် အလွန်ရခဲ၏။
ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားရာ နိုင်ငံမှာနေကြသူ လူမျိုးအများ ရှိကြ၏။
ပသာဒသဒ္ဓါမျှပင် မဖြစ်လိုကြ။ သြကပ္ပနသဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်
မြတ်စွာဘုရားတပည့်သား အနွယ်အဆက်မှန်လျှင် အလဇ္ဇီဒုဿီလတို့၌ပင်
အနွယ်နှင့်စပ်၍ လေးမြတ်ရှိသေနိုင်၏။ အာဂမသဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော
သူသည် ဒါနသီလမှန်ကင်း၍ မနေနိုင်ပြီ။ အဓိဂမသဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော
သူသည် နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် သရဏဂုံသုံးပါး၊ နိစ္စသီလ
ငါးပါး၊ သုစရိုက် ဆယ်ပါး၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါး သိက္ခာ
သုံးပါး အစဉ်မြဲ၍ သွား၏။

ဤစကားရပ်မှာ မိမိ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ကြပုံကား-
ဝက်ရူးနာရှိသော သူသည် နှလုံးကိုလှုံ့ဆော်နိုင်သော ဆိုင်းသံ ဝိုင်းသံ
ပွဲကြီးလမ်းကြီးနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ ဝက်ရူးနာပေါ်၏။ နောက်အခါ
ဆေးကောင်း ဝါးကောင်း သမားကောင်းနှင့် တွေ့၍အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ
ကင်းရှင်းပျောက်ငြိမ်းလေ၏။ ပွဲကြီးလမ်းကြီးနှင့်တွေ့သော်လည်း ကိစ္စ
မရှိပြီ။ ထိုအခါ ပွဲကြီး လမ်းကြီးနှင့်တွေ့တိုင်း မိမိကိုယ်ကို အမှတ်ရ၏။
ငါသည် ရှေးအခါ၌ ဤကဲ့သို့သော ပွဲကြီးလမ်းကြီးနှင့် တွေ့ခဲ့လျှင်
နှလုံးမှာဘယ်လိုဖြစ်၍လာသည်။ ထိုနောက် လူမှန်းမသိဖြစ်၍ သွားသည်
အမှတ်ရ၏။ ယခုမူကား လွတ်ငြိမ်းပေပြီဟု အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။
ထိုပွဲကြီးလမ်းကြီးအလယ်မှာ ဝက်ရူးပေါ်၍နေရှာကြသော သူတစ်ပါးတို့ကို
မြင်ရပြန်လျှင်လည်း ငါသည်လည်း ရှေးအခါ သည်လို ဖြစ်လှပြီ။
ယခုလွတ်ငြိမ်းပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ပြန်၏။ သူတစ်ပါးတို့ တစ်ဆင့်ပြောကို

၂၂၁

ကြားသိရပြန်လျှင်လည်း ထိုအတူ။ ဝက်ရူးနာ၏ အဖြစ် သနစ်ကို ပြောဆိုသံကြားရလျှင်လည်း ထိုနည်းအတူ။

ဤအတူ လောက၌ ရာဂဖြစ်ပွားဖို့ အခွင့်စု၊ ဒေါသဖြစ်ပွားဖို့ အခွင့်စု၊ မာနဖြစ်ပွားဖို့ အခွင့်စု၊ မောဟ ဥဒ္ဓစ္စဖြစ်ပွားဖို့ အခွင့်စုသည် အပြည့်ရှိ၏။ ထိုအခွင့်စုမှာ ရှေးအခါ ရာဂစသည် ဖြစ်ပွားခဲ့လှပြီ။ အရိယာဖြစ်ပြီးသောအခါ ထိုအခွင့်စုနှင့် တွေ့ကြုံသော်လည်း ဖြစ်နေကျ ရာဂမဖြစ်လာပြီ။ ဖြစ်နေကျဒေါသ မဖြစ်လာပြီ။ ထိုအခါ ဤသို့သိ၏။ ဤအခွင့်မှာ ရှေးအခါရာဂ ဖြစ်ခဲ့ လှပြီ။ ယခုဖြစ်မှု ငြိမ်းပေပြီဟု သိ၏။ ဒေါသဖြစ်ခွင့် စသည်တို့မှာလည်း ဤနည်းမြင်လေ။

သူတစ်ပါးတို့မှာဖြစ်၍ နေကြသည်ကို မြင်သောအခါ၌လည်း ကောင်း၊ ကြားရသောအခါ၌လည်းကောင်း ထိုအတူ ငါ့မှာအဖြစ် ငြိမ်းပေပြီဟု သိ၏။ ထိုသို့သော ရာဂမှ ဒေါသမှကျွတ်ပေပြီ လွတ်ပေ ပြီဟုသိ၍ ဝမ်းမြောက်၏။ ဝက်ရူးနာရှိ၍နေသော သူတစ်ယောက်သည် ဝက်ရူးနာပေါ်၍နေသော သူတစ်ယောက်ကို မြင်ရလျှင်၊ ကြားရလျှင် ငါလည်း သည်သူလိုဖြစ်ရအံ့။ ယနေ့လား၊ နက်ဖြန်လားဟု နှလုံး နောက်ကျူခြင်း ဖြစ်လာ၏။

ထိုအတူ ပညာရှိသော သတိသံဝေဂနှင့် ယှဉ်သောပုထုဇဉ်သည် ရာဂအတွက်နှင့် အရှက်တကွ အကျိုးနဲ့၍ နေသော သူကို မြင်လျှင်၊ ကြားလျှင် ထိုရာဂသည် ငါ၌လည်းရှိချေ၏။ ငါလည်း ထိုသူကဲ့သို့ ဖြစ်မှုမှမကျွတ်သေး၊ မလွတ်သေး၊ မငြိမ်းသေး။ ယနေ့လား၊ နက်ဖြန်လားဟု နှလုံးထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အရိယာဖြစ်ပြီးသူ ထိုအမှုကို ကြားလျှင် ငါ၌ထိုရာဂမရှိပြီ။ ထိုသူကဲ့သို့ဖြစ်မှုမှ ကျွတ်ပေပြီ လွတ်ပေ ပြီ ငြိမ်းပေပြီဟု မိမိအဇ္ဈတ္တကို အာရုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ဤကား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော အတိတ်ကိလေသာကို အာရုံပြု
မှုတစ်ချက်၊ ထိုကိလေသာတို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ငြိမ်းမှုကို အာရုံပြုမှု
တစ်ချက်။

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊

အာတုရေသု အနာတုရာ။

အာတုရေသု မနုဿေသု၊

ဝိဟရာမ အနာတုရာ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်။)

ကိလေသာကျင်နာမှု မငြိမ်းသူတို့ကိုမြင်၍ မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
ကိလေသာကျင်နာမှု ငြိမ်းသည်ကို ဝမ်းမြောက်သော ဂါထာဒေသနာ
တည်း။ ။

လောက၌ မိမိသန္တာန်မှာရှိနေသော မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီးစသော
ဓာတ်အစုတို့ကိုမမြင်မှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် ငါဟူ၍ စွဲလမ်းခြင်းနှင့်တကွ
ဇရာ၊ မရဏမီး၏ အစီးအပွားတို့ကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပုမှန်းမသိ၊
အေးမှန်းမသိ၊ ကူလီအလုပ်၊ ကုန်သည်အလုပ်၊ မင်းစိုးရာဇာ အလုပ်တို့ကို
အားထုတ်လုပ်ဆောင်၍ နေကြသော ပုပု၊ ရွရွတို့ကို မြင်ကြသောအခါ
ဤကဲ့သို့သော ဗလုဿုက သင်္ခါရမှကျွတ်ရပေပြီ၊ လွတ်ရပေပြီ၊
ငြိမ်းရပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်၏။ ပုထုဇဉ်ချင်းချင်း မြင်ရလျှင် အားကျ၏။

[ဗလုဿုက သင်္ခါရဟူရာ၌ - "ဗလုဿုကော
ဗလုဿုကော . . . "ဗလုဿုကော အဝိဇ္ဇာမှောင့်ဓာတ် အကျပ်
အတည်းဖုံးပိတ်၍ နေကြကုန်သော အန္တပုထုဇဉ်တို့၏။ ဥဿု
ကော၊ ကြောင့်ကြစိုက်မှုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအကြောင်း
ကြောင့်။ ဗလုဿုကော၊ ဗလုဿုက မည်၏။]

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရနှစ်ပါးတွင် သင်္ခါရကို ဆိုသတည်း။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝသုံးပါးတွင် ကမ္မဘဝမှုကို ဗာလုသုက ဆိုသည်။ ထိုသို့ သော ဗာလုသုကမှုတို့ကို စိတ်ရော၊ ကိုယ်ပါ ရယ်ကာ၊ ပြုံးကာ လုပ်ဆောင်၍ နေကြသော အန္တပုထုဇဉ်မြို့ကြီး၊ ရွာကြီး၊ ဈေးကြီး၊ နားကြီး၊ ဆိပ်ကြီး၊ ကမ်းကြီး၊ လမ်းကြီး၊ စခန်းကြီးစသည်တို့၌ ဆူဆူ ညံညံ လှလှ ယက်ယက် ပြောဆိုပြုလုပ်၍ နေကြသော အန္တပုထုဇဉ် တို့ကို မြင်သောအခါ၊ ကြားသောအခါတို့၌ မိမိသန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဗာလုသုက သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းမှုကိုမြင်၍ ငါသည် ဤသို့သော ဗာလုသုကဒုက္ခမှ လွတ်ပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်၏။ ပုထုဇဉ်အချင်းချင်းမြင်ကြ၊ ကြားကြလျှင် အားကျ၏။

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊

ဥဿုကေသု အနုဿုကာ။

ဥဿုကေသု မနုဿေသု၊

ဝိဟရာမ အနုဿုကာ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်။)

ဗာလုသုက သင်္ခါရမှုနှိပ်စက်၍နေကြသော အန္တပုထုဇဉ်တို့ကို မြင်၍ မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာချုပ်ငြိမ်းမှု၊ တဏှာချုပ်ငြိမ်းမှုကို မြင်၍ ဝမ်းမြောက်သော ဂါထာဒေသနာ။ ။

လူဖြစ်လျက် မျက်စိကန်း၊ နားကန်း၊ အရူးအသွပ်စသည်ကို မြင်သောအခါ၌လည်းကောင်း၊ အပါယ်လေးဘုံ၌ ဆင်းရဲဒုက္ခခံနေရသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်ရသောအခါ၌လည်း ကောင်း၊ သတိသံဝေဂ ရှိကြသော ပုထုဇဉ်ပညာရှိတို့မှာ ငါ၌လည်း ဤကိလေသာမျိုး၊ ဤကံမျိုး၊ ဤဝိပါကံမျိုး တန်းလန်းရှိချေသေးသည်။ ယနေ့လား၊ နက်ဖြန်လား

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

ငါ့လမ်း၊ ငါ့စခန်းစုပင် ဖြစ်ချေသည်ဟု နှလုံးထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်၏။
 အရိယာတို့မှာ ငါလွတ်ပေပြီ။ ငါငြိမ်းပေပြီဟု မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ထိုဝိပါကဒုက္ခ၏ငြိမ်းမှုကို မြင်ရ၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန် ဝမ်းမြောက်မှု
 ကဲ့သို့တည်း၊ ဤကား မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အနာဂတ်ဖြစ်သော
 ယုတ်ညံ့လှစွာသော ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊
 ဝေဒနာတို့၏ ချမ်းငြိမ်းမှုကို ရှုမြင်၍ ဝမ်းမြောက်ပုံတည်း။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ အခါမည်သည် ဇရာ၊ မရဏမီး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး
 အစရှိသော အနမတဂ္ဂ ဝဋ္ဋဒုက္ခမီးတို့၏ ငြိမ်းမှုတစ်ခုကိုသာ မဲရမည်
 အခါတည်း။ လူဖြစ်သောသူသည်လည်း လူ့အမှု၊ လူ့စည်းစိမ်ကို
 စွန့်လွှတ်၍ အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို သတ်မှုတစ်ခုသာ အလုပ်ထားရမည့်အခါ
 ဖြစ်သည်။ လူ့စည်းစိမ်မည်သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာဓမ္မတာတည်း။
 ယခုဘဝမှတွေ့ရသည် မဟုတ်။ သေဋ္ဌေးဖြစ်သူလည်း သေဋ္ဌေးစည်းစိမ်
 ကို ပြန်၍ကြည့်ရသောအခါ မဟုတ်။ မင်းဖြစ်သူလည်း၊ နတ်ဖြစ်သူ
 လည်း၊ သိကြားဖြစ်သူလည်း၊ ဗြဟ္မာဖြစ်သူလည်း ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်ကို
 အမှုစိုက်၍ နေရသည့်အခါမဟုတ်။ မင်းစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ သိကြား
 စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်စုကား သံသရာဓမ္မတာ ကိလေသာအစီးအပွား၊
 ဇရာ၊ မရဏအစီးအပွားစုသာတည်း။ ယခုမှတွေ့ဖူးရသည် မဟုတ်။
 မိမိနှလုံးထဲမှာ ရဲရဲတောက် ပါရှိ၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အဝီစိငရဲမီးကို
 သတ်မှုတစ်ခုကိုသာ လုပ်ရမည့်အခါတည်း။ အခါလွန်၍သွားလျှင် လုပ်ခွင့်
 မရပြီ။

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ရခဲလှစွာ ကြံကြိုက်ခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ
 ခဏ နှစ်အဖိုးတန်၊ လအဖိုးတန်၊ ရက်အဖိုးတန်၊ နာရီအဖိုးတန်၊
 ခဏအဖိုးတန်တွေကို အလွန်ခံ၍ အကုန်ခံ၍ တဏှာဥပါဒါန် ဆွဲငင်ရာ

ပါ၍ လိုက်စား၍ သေဋ္ဌေးစည်းစိမ်၊ မင်းစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ သိကြားစည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်များနှင့် နေ့ကုန်၊ ရက်ကုန်၊ လကုန်၊ နှစ်ကုန်၍ နေကြသောသူတို့ကို မြင်သောအခါ ပညာရှိ ပုထုဇဉ်မှာ ငါ၌လည်း ဤတဏှာ၊ ဤဥပါဒါန် ထင်လင်းရှိချေသေးသည်ဟု နှလုံးထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အရိယာတို့မှာ ဤကဲ့သို့အခါမသိ၊ အခွင့်မသိ၊ မိမိနှလုံးထဲမှာ ရဲရဲတောက်၍နေသော ငရဲမီးထုပ်ကြီးကိုလည်း မသိသော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်မျိုးသည် ငါ၌လွတ်ကင်းပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်၏။ ။ ဤကား မိမိ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ရှုမြင်၍ ဝမ်းမြောက်ပုံတည်း။ ။ ဘဝမှာ သင်္ခါရနှင့်တူပြီ။ ဇာတိမှာ ဝိညာဏ်နှင့်တူပြီ။

[ဤတွင်ရှေ့ကား မိမိ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးသော အရိယာတို့၏ဟူသော စကား၌ မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်တွင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။]

သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိဒုလ္လဘ ပြီး၏။

၅ - သဒ္ဓမ္မသဝန အတိဒုလ္လဘ

သဒ္ဓမ္မဆိုသည်ကား သာသနာကို ဆိုသတည်း။ ထိုသာသနာသည် အဓိသီလ သိက္ခာသာသနာ၊ အဓိစိတ္တ သိက္ခာသာသနာ၊ အဓိပညာ သိက္ခာသာသနာဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ အောက်၌ပြခဲ့ပြီးသော သိက္ခာသုံးပါး ပင်တည်း။ ။ ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ၊ ပဋိဝေဓသာသနာ ဟူ၍လည်း အဋ္ဌကထာများမှာ လာ၏။ ။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ငါ၏နားနှစ်ဖက်မှာ လှည့်ဖြစ်သော အသံမျိုး၊ စကားမျိုး၊ နတ်၌ဖြစ်သော အသံမျိုး၊ စကားမျိုး၊ ဗြဟ္မာ၌ဖြစ်သော အသံမျိုး၊ စကားမျိုး၊ ကြားမှု

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ

နာမူ သံသရာနှင့် တစ်ခုစဲသည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ထိုကြားမှ၊ နာမူတို့သည် ကိလေသာမီး ပွားများဖို့၊ တဏှာမီး ပွားများဖို့၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး ပွားများဖို့၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး ပွားများဖို့၊ ဇရာ၊ မရဏမီး ပွားများဖို့ချည်း ဖြစ်ချေ၏။

ထိုမီးစုလွတ်ငြိမ်းရန် အသံမျိုးသည် ငါ၏နားမှာ သိလာဖူးသည် မရှိ။ ယခုဘဝ ကြုံကြိုက်၍ နေခဲ့ပြီ။ ငါ၏နားကို သံသရာမီးငြိမ်းရန် အသံစုမှ ယခုဘဝအသုံးချတော့မည်ဟု သတိရှိသင့်လှသည် မောင်သော်။

သဒ္ဓမ္မသဝန ဒုလ္လဘ ပြီး၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခု ကဆုန်လဆန်း တစ်ရက်နေ့ ပြီး၏။

ဥတ္တမပုရိသဒီပနီကျမ်း

ဤတွင်ရွှေပြီး၏။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

မှ
ဆက်လက်ထွက်ရှိမည့်

လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏စာအုပ်များ

- ◉ ပါရမီဒီပနီ
- ◉ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ
- ◉ ဘာဝနာဒီပနီ
- ◉ ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ
- ◉ အာနာပါနဒီပနီ
- ◉ ဝိပဿနာဒီပနီ
- ◉ လယ်တီနိဗ္ဗာန်
- ◉ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ
- ◉ ဧရာဝတီဒီပနီ
- ◉ ဓါတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
- ◉ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ
- ◉ မဂ္ဂင်္ဂဒီပနီ နှင့် စတုသစ္စဒီပနီ

ရွှေတိဂုံဘုရားဈေး စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများ၊ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ
 စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများနှင့် မန္တလေးမြို့၊ နဂါးစာပေ အပါအဝင်
 စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါပြီ။

